

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Minna Canth

Üç Kadın

Minna Canth
ÜÇ KADIN

Türkçesi: Aylin Tünay Üstüncök

Minna Canth, 1844'te doğdu, 1897'de öldü. Finlandiya'nın en ileri gelen yazarı olduğu gibi, oyun yazarlığı konusunda da önemli bir yer kazanmış ilk kadındır. Finlandiya'da Minna Canth adıyla birçok kurum ve dernek kurulmuştur. Kuopio'daki evi müze olarak halka açıktır. Minna Canth'ın doğum günü olan 19 Mart, Finlandiya'da bayrakların göndere çekildiği özel bir gündür.

Canth'ın Eserleri:

Oyunları:

- *Murtovarkaus* (Hırsızlık Olayı, 1883)
- *Rotnilan Talossa* (Rotalaların Evinde, 1885)
- *Työmiehen Valmo* (İşçinin Karısı, 1885)
- *Kovan onnen Lapsia* (Şanssız Çocuklar, 1888)
- *Papin Perhe* (Papazın Ailesi, 1891)
- *Hän on Sysmästä* (Sysmalı, 1893)
- *Sylvä* (1893)
- *Spiritistinen Istunto* (Ruhani Oturum, 1894)
- *Anna-Liisa* (1895)
- *Kotoa Pöts* (Evden Ayrı, 1895)

Öyküleri:

- *Novelleja ja Kentomuksia* (1878)
- *Hanna* (1886)
- *Köyhää Kansua* (Fakir Halk, 1886)
- *Salakart* (Batık Kaya, 1887)
- *Lain Mukaan* (Kanuna Göre, 1889)
- *Kauppa-Lopo* (1889)
- *Agnes* (1892)
- *Novelleja* (1892)

Aylin Tünay Üstükkök, Finli bir anne ve Kıbrıslı bir Türk babanın kızı olarak 1967 yılında Ankara'da dünyaya geldi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin İngilizce Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. Çeşitli firmalar, kuruluşlar ve TRT'nin düzenlediği etkinliklerde Fince ve İngilizce çevirmenlik yaptı. Minna Canth'ın eserlerini çevirmeye başlamasına, Finlandiya'ya gezisi sırasında Canth'ı inceleyen ve Türkçeye kazandırılmasının önemine inanan, edebiyatçı amcası şair Nevzat Yalçın ön ayak oldu.

İmge Kitabevi Yayınları
Yayın Yönetmeni
Şebnem Çiller Tabakçı

ISBN 975-533-409-2

© İmge Kitabevi Yayınları, Aylin Tünay Üstüncök, 2004

Tüm hakları saklıdır.
Yayıncı izni olmadan, kısmen de olsa
Fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik
Yöntemlerle çoğaltılamaz.

1. Baskı: Mayıs 2004

Yayına Hazırlayanlar
Neuzat Yalçın - Ülkü Doğanay

Düzeltili
Alaattin Topçu

Sayfa Düzeni
Yalçın Ateş

Kapak Uygulama
Leyla Çelik

Baskı ve Cilt
Pelin Ofset (312) 418 70 93/94

İ m g e K i t a b e v i
Yayıncılık Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Konur Sok. No: 3 Kızılay 06650 Ankara
Tel: (312) 419 46 10 – 419 46 11 • Faks: (312) 425 29 87
İnternet: www.imge.com.tr • E-Posta: imge@imge.com.tr

İ m g e D a ğ ı t ı m

A n k a r a
Konur Sokak No: 43/A Kızılay
Tel: (312) 417 50 95/96 – 418 28 65
Faks: (312) 425 65 32
E-Posta: dagitim@imge.com.tr

İ s t a n b u l
Mühürdar Cad. No: 80 Kadıköy
Tel: (216) 348 60 58
Faks: (216) 418 26 10
E-Posta: kadikoy@imge.com.tr

Minna Canth

Üç Kadın

Türkçesi

Aylin Tünay Üstünkök

İçindekiler

Agnes

Hikâye: 1892..... 13

Sylvi

Oyun/Dört Perde: 1893

Birinci Perde.....95

İkinci Perde 121

Üçüncü Perde 151

Dördüncü Perde 179

Anna Lüsa

Oyun/Üç Perde: 1895

Birinci Perde.....205

İkinci Perde 237

Üçüncü Perde 273

Minna Canth

*Finli yazar, toplumcu eleřtirmen ve
kadın hakları savunucusu*

Minna Canth (1844-1897), 1880'li yıllarda Finlandiya'nın en ileri gelen yazarı olduğu gibi, oyun yazarlığı konusunda da önemli bir yer kazanmış ilk kadındır. Canth, aynı zamanda gazeteci, toplumu etkileyen bir kişi, ülkeler ve kültürler arası yeni düşüncelerin yayılmasına hizmet eden bir insan ve geçimini kendi başına sağlayan, yedi çocuk annesi bir iş kadınıdır.

Minna Canth'ın okuldan başlayıp yazarlığa giden yolu, o dönemde üst sınıfın kültürlü kadınları ve aynı zamanda 1800'lerin sonundaki kadın yazarlar için tipik görünmektedir. Minna Canth (kızlık adıyla Johansson), okulu bitirince hemen evlenmek istemedi. Öğretmen akademisine başvurdu. Henüz yeni kurulmuş olan bu okuldaki ilk kadın öğrencilerden biriydi. Fakat öğretmenlik eğitimi, kısa bir süre sonra hocası Ferdinand Canth'ın evlilik teklifiyle yarım kaldı. Uzun bir süre düşündükten sonra, Minna Canth ikinci öğretim yılında evlendi. Canth'ın esnaf olan babası, ailenin

borçları nedeniyle, belli ki kızına varlıklı doçent ile evlenmesi için baskı yapmıştı. Fakat Ferdinand Canth ile evliliği, Minna Canth'ın yazarlığı için bir okul yerine geçti. İdare ettiği gazetede kocasına yardımcı oldu ve o dönemin kadın yazarlarının yaptığı gibi, ilk öykülerini takma adla yayımladı. Yazarlık kariyeri, 1879'da Ferdinand Canth'ın ölümüyle başladı. Minna Canth, o zaman otuz beş yaşındaydı ve yedinci çocuğuna hamileydi. Canth'ın ilk kısa öyküleri ve öyküleri 1878'de basıldı. Eşinin ölümünden birkaç ay sonra, ilk oyununun bir kopyasını Helsinki Fin Tiyatrosu'na gönderdi. Dul kalınca, çocuklarıyla birlikte doğduğu şehir Kuopio'ya döndü ve babasından kalan borç içindeki iplik dükkânının sorumluluğunu üzerine aldı.

Minna Canth'ın yazarlığının doruğa ulaşması, hem Fin edebiyatında hem de kadının konumunda büyük değişikliklerin olduğu döneme rastlar. Uzun yıllar duraklama geçiren tarım kesimi, 1800'lerin ortasındaki sanayi gelişmeyle hareketlenmeye başladı. Bu hareket kadınları da ilgilendiriyordu. Toplumsal değişim, yaşamın her alanında hissedilirken edebiyatın da ortak konularından biri olmuştu.

Kadınların 1800'lü yıllarda kademe kademe özgürleşmeye başlaması, sanatçı ve yazar olarak da özgürce öne çıkmaları anlamına geliyordu. Bir grup bilinçli ve eğitilmiş üst sınıf kadın, daha 1860'larda bile gazetelerde polemik yaratan makaleler yayımlayarak kadının konumu konusundaki tartışmalara katılmışlardı. Bir kısmı da, savunduklarını dile getirmek için edebiyattan yararlanmış, roman, öykü ve oyunlarında ikiyüzlü ahlak anlayışını ve kadının baskı altında oluşunu incelemiş ve eleştirmişti. Yazılarında işledikleri en sıcak konular, kadının kendi geçimini sağlasa bile erkeğe olan yasal ve parasal bağımlılığı, eğitimi, evli-

likte baskı altındaki konumu, kadın cinselliği üzerindeki yasaklamalar ve fuhuştu.

Yaşamındaki değişiklikler, Minna Canth'ı, hayatı kadın bakış açısından gerçekçi ve toplumsal olarak incelemeye yöneltti. On oyun, yedi kısa öykü, birçok makale ve söyleşi yayımladı. Yazdığı yaklaşık beş yüz adet kişisel mektup ise saklandı ve ölümünden sonra basıldı.

Minna Canth, reformcu olarak Fin edebiyatına yeni bir biçem getirdi ve Fin realizminin öncüsü oldu. Toplumsal tartışmalara, hem yazar hem de gazeteci olarak katıldı. Eserlerinde kendisi için önemli olan konulara değindi: Kadın sorunları, işçi sınıfı problemleri, eşitlik ve insan hakları, din ve dinde özgürlük, fakirliğin sorunları, toplumsal eğitim ve devletin eğitim politikası, Finli olmak, edebiyatın yeni alanları: Realizm, natüralizm ve sembolizm. O dönemin Finlandiyası'nda, yabancı dil bilmesi ve meraklı kişiliği ile Minna Canth'ın, Avrupa'nın yeni akımlarını aktaran ve insanların fikirlerini etkileyen bir yeri vardı. Canth, aydınlanma döneminin fikirlerinin coşkulu bir taşıyıcısıydı.

Minna Canth, okuyan bir kadındı. Düşünceleri John Stuart Mill, George Brandes, George Sand, Henrik Ibsen ve Leo Tolstoy gibi yazarlardan esinleniyordu. O çağın yeni hareketleri olan evrimcilik, tıpta yeni keşifler, psikoloji, savaş ve barış tartışmaları ve felsefe ilgisini çekiyor, hayatı incelerken kendisine yardımcı oluyordu. Çağın diğer birçok aktivisti gibi Canth da toplumsal gelişimle ilgileniyor, proletaryaya yakınlık duyuyor ve işçi hareketleriyle bağlantı kurmak istiyordu. Edebi yazılarında seçtiği karakterler ve anlattığı olaylar, yazarın düşüncelerine tercüman oluyordu. Makalelerinde ve mektuplarında ise aynı düşünceleri açıkça ve kendi hesabına dile getiriyordu.

Minna Canth realizmin ideali olan programı gerçekleştirdi; sorunların tartışılabilmesi için bir ortam yaratılmasına öncü oldu. Canth yazarlık anlayışını şu şekilde belirledi: “Edebiyat, insanlara nasıl olduklarını gösteren bir ayna olmalıdır.” Canth, realizmin Fin edebiyatına yerleşmesini sağladı. Konu olarak işçileri, fakırları, itilmiş insanları ve kadınları işledi. Temalarını keskin bir şekilde, hem toplumun hem de bireyin, çoğu zaman da özellikle kadının gözüyle inceledi. Kadın, Canth’ın eserlerinin tartışmasız kahramanıdır. Erkeğin konumu, belirgin ve sorunsuzdur. Erkek, düzenin kuvvetli temsilcisi ve kimi zaman geri planda kalsa da kadının kaderi konusunda bütünüyle karar verendir. Kadının sevgilisi, hatta arkadaşı bile değildir. Erkeğin cinselliği ise daha çok kadını tehdit eden tek yönlü bir güç gibidir. Kadınların ve erkeklerin dünyaları birbirinden çok uzaktır; ortak bir alan bulmak çok güçtür.

1880’lerin başında yazdığı *Murtovarkaus* (Hırsızlık Olayı) ve *Roinilan talossa* (Roinilaların Evinde) isimli ilk oyunları, romantik halk oyunlarıydı. Tiyatro seyircisi ve Fin Tiyatrosu’nun yöneticisi bu oyunlara hayran kaldılar, fakat Canth’ın tarzı kısa süre sonra değişti. *Työmiehen vaimo* (İşçinin Karısı) adlı oyununda Canth, sarhoşluk ve Hıristiyan riyakârlığının yanı sıra, birçok başka toplumsal ve hukuksal eksiklikleri eleştirdi. Örneğin, kadının kendi kazancı üzerinde yasal bir hakkı yoktu. Birkaç yıl sonra kadına kendi kazancını idare etme hakkını veren bir kanun çıkarıldı ve söz konusu oyun, kanunun hükümette görüşülmesi sırasında olumlu bir etki sağladı.

Oyunlarının yanı sıra Minna Canth, öyküler ve kısa öyküler de yazdı. Bu eserlerde Canth, kadının kendi bedenine, düşüncelerine, mülküne, eğitimine ve mesleğine sahip olma hakkını savundu. Öykülerindeki

karakterler orta sınıftandı; onlar kadın olmanın bilincine vardıklarında, kendilerine uygun görülen rolleri kaybedip çevrenin beklentileri ile çatışmaya düşen kadınların acı veren, belirgin portreleri oldular. *Hanna* genç bir kızın yetişkinliğe geçişinin hassas bir betimlemesidir. *Hana*, aynı zamanda Canth'ın eserlerinin ve bütün Fin edebiyatının ilk aydın ve düşünen kadınıdır. *Hanna* rolünde, dünyayı bilinçli bir şekilde algılamayı ve böylece kontrolüne almayı isteyen bir kadın ön plana çıkmaktadır. *Agnes* adlı öyküde de, *Hanna*'ya benzeyen genç bir kadının gelişimi anlatılmaktadır. *Agnes*'de kadının çok aykırı iki rolü görülmektedir: Bir yanda anne ve eş olarak kadın, diğer yanda ise "öteki kadın".

Agnes ile birlikte Canth'ın işlediği konuların arasına, o dönemde ahlaksal konuşmalarda hemen hemen hiç değinilmeyen özgür aşk teması da girmiş oldu. Canth'a göre, erkeğin aksine, sadece kadının özgür aşk ilişkisi yüzünden yargılanması yanlıştı. *Sylvä* oyunu ise, genç bir kız ile yaşlı bir erkeğin evliliğini anlatır. Kadın cinselliği ve ikiyüzlü ahlak anlayışı tartışmasına *Sylvä*'de devam eder. Canth bu oyunu aracılığıyla, mantık ve parasal nedenler üzerine kurulmasının evliliğin devamı için yeterli olmayacağı modern görüşünü temsil eder. Canth, *Anna-Liisa*'da yeni bir kadın çizer; *Anna-Liisa*, cinsel, ahlaksal ve toplumsal sınırların tümünü yıkar. Çocuğunu öldürür, yaptıklarının cezasını çeker ve aynı zamanda ikiyüzlü ahlak anlayışı üzerine kurulu toplumun bozuk yapısını ortaya çıkarır.

Toplumcu edebiyat çalışmalarıyla Minna Canth, "kadınlara toplumun her kesiminde tam anlamıyla eşit vatandaşlık haklarının sağlanması"nı talep ediyordu. Minna Canth, Finlandiya'nın ileri gelen ilk ka-

dın hakları savunucusu olarak görülebilir. Kuopio kentinde, bizzat aktif olarak kadının konumunun düzeltilmesi çalışmalarına katıldı. Kadın konularının merkezi Helsinki idi ve Canth buradan uzakta yaşadığı için yönetimde görev alamadı, fakat kadın hareketleri üzerindeki etkisi büyüktü. Zaman içinde Minna Canth'ın Kuopio'daki evi, edebi ve düşünsel bir merkeze dönüştü; "Minna'nın oturma odası"... Canth'ın evine dönemin önemli aydınları konuk oldular. Ayrıca 'Kuopio'nun Kadın Aydınları' olarak adlandırılan eğitimli, dil bilen kadınlar da buraya gelerek yazıları, fikirleri ve çalışmaları ile ülke genelinde eğitim, dil ve kadının konumunu etkilediler. Bu çalışmaların sonucu olarak resmi derneklerin yanı sıra, düşünce yapısını, uygulamaları ve nihayetinde kanunları değiştiren daha özgür örgütler oluştu. Kuopiolu kadınlar sayesinde, kadınların oy verme hakkı ilk olarak 1897'de hükümetin gündemine girdi ve Finli kadınlar oy verme hakkını, Avrupa'da ilk olarak 1906 yılında kazandılar.

Minna Canth'ın anısına Finlandiya'da saygı duyulmaktadır. Onun adıyla birçok kurum ve dernek kurulmuştur. Kuopio'daki evi müze olarak halka açıktır. Minna Canth'ın doğum günü olan 19 Mart, Finlandiya'da bayrakların göndere çekildiği özel bir gündür.

Derleyen
Mervi Nousiainen

Kaynak:

Nevala, Maria-Liisa: Women in the Finnish Literary Establishment. - The Lady with the Bow. The Story of the Finnish Women, Ed., Merja Manninen and Päivi Setälä, Helsinki 1990, Otava.

Vuorikari, Outi: Kirjailija Minna Canth 1844-1897.
www.minnacanth.kuopio.fi

Agnes

1892

I

Okulda Agnes'in hayranıydım. Derslerde onu seyretmeye kimi kez öyle bir dâlardım ki, aniden bir soru gelse neden söz edildiğini bile anlamazdım. Kıp kırmızı kesilir, cevap veremez ve öğretmenin azarlayan bakışları karşısında dikkatimi ona vermem gerektiğini hatırlardım.

Agnes'in en çok badem gözlerine bayılırdım. Kocaman ve kahverengiydiler. Uzun, siyah kirpikleri onları sanki gölgelerdi. Bakışları derin, hatta biraz rüyada gibiydi; duygularındaki en küçük bir hareket veya değişiklik hemen görünürdü.

Gözlerinde her zaman bir ruh ve canlılık vardı. Onun gözleri, asla benim ve diğer kızlarınkı gibi dalgın ve uyuşuk bakmazdı. Onu hayranlıkla seyretmenin insanı hiç yormaması bundandı.

Gerçek şu ki, Agnes çok güzeldi! Beyaz teni nefisti, güzelim kadife yanakları hafif pembeydi. Parıldayan

siyah bukleleri, alnının pırıl pırıl temizliğini daha da belirginleştiriyordu. Bembeyaz ensesindeki çapraz örülmüş siyah örgülerin yarattığı çelişki de çok etkileyciydi.

Güzellik tek başına bir şey ifade etmezdi, ama bunun yanı sıra, bütün varlığı sevimlilik ve tatlılık doluydu; her hareketi yumuşak ve süzülür gibiydi. Duruşunun doğallığı, yürüyüşünün zarıflığı ve hafifliği... Onun gibisi yoktu, azıcık benzeyeni bile yoktu.

Fakat ona sadece dış güzelliği için hayran değildim. Pek çok güzel için söylendiği gibi, onun da içi boş ve anlamsız olsaydı güzelliği hemen sıkardı. Fakat Agnes, bunda da hepimizden daha becerikliydı. Düşünce yapısı açık ve zekice, karakteri kusursuz denecek kadar düzgün, gelişme ve iyilik isteği her şeyden üstündü. Hata yapabileceğine veya kınanacak bir şey yapacağına asla inanamazdım. Çelişkide kalıp neyin doğru neyin yanlış olduğunu kestiremediğim zamanlar, Agnes olsa ne yapardı diye düşünürdüm. Arkasından, onun yapacağını düşündüğüm şeyi yapardım.

Öğretmenlerimden birinin vereceği herhangi bir ceza, Agnes'in sessiz uyarısı kadar beni etkileyemezdi. Bir olay hatırlıyorum:

Sabah okula erkenden gelmiştik. Saat henüz sekiz buçuktu ve ders dokuzda başlayacaktı.

"Liisi, hadi gel yürüyüşe çıkalım" demişti Fanny; o zaten hep yaramazlık ve yasak şeylerin peşindeydi. Ben hemen gönüllüydüm, Anna'yı da kandırıp aramıza aldık. Epey yürüdük, giriş kapısından çok uzaklaştık. Gülüyor, kaçıyor, eğleniyorduk. Doğrusu gülünecek bir şey de yoktu, ama içimizdeki mutluluk ve yaşam sevincinin bir şekilde taşması gerekiyordu. Tabii ki, zamanı ve okulu unuttuk.

Karşıdan kütük taşıyan bir at arabası geliyordu.

“Bizi lütfen arabanıza alın, yorgunluktan ölüyoruz” dedi Fanny, acınacak bir sesle.

“Evet, lütfen bizi kütüklerin üzerine alın, fazla ağır değiliz zaten.”

Arabacı durdu ve gülümseyerek bize baktı.

“Yani bir şey yapmadan duracak mısınız öylece?”

“Evet, dururuz.”

“Hadi, atlayın bakalım.”

Hemen zıpladık arkasına ve halimizden memnun, kütüklerin tepesine oturduk. Ne kadar da eğlenceliydi!

“Şehrin içinden de böyle geçecek miyiz?”

“Gececeğiz ya...”

“Yapabilecek miyiz?” diye sordu Anna.

“Biz mi cesaret edemeyeceğiz?” diyen Fanny, meydan okur gibi başını çevirdi.

“Tabii ki cesaret ederiz” dedim ben de.

At arabası yavaş yavaş şehrin sokaklarında ilerlerken, insanlar şaşkınlıkla bize bakıyorlardı. Biz ise, tepedeki yerimizden onlara gururlu bakışlar fırlatıyorduk.

“Nereye?” diye sordu adam.

“Rouvasvâen Okulu'na.”

“Nerede o?”

“Pazar yerinin kenarındaki sarı bina.”

Yani arabacı bizi okula kadar bırakacaktı.

“Kızlar bizi bu arabayla okula girerken görünce, ne diyecekler acaba? Çok şaşıracaklar.”

Kıkırdaşıp durduk, ama okula ulaştığımızda ciddi görünmeye çalıştık. Sanki böyle at arabası ile gezmek garip değilmiş gibi davranıyorduk.

Pencerelere yaklaştık. İçeride garip bir sessizlik vardı. Gizlice dikiz ettik. Ayy, ders yapıyorlardı!

Yüzümüzdeki o gururlu ifade bir anda kayboldu.

“Ne yapacağınız şimdi? İçeriye nasıl gireriz? Ne diyeceğiz? Sınıfa önce kim girecek?”

Araba kapıda duruyordu. Bize dostça davranan arabacıya teşekkür etmeyi bile unuttuk; utana sıkıla hemen aşağı indik.

“Evet, ilk kim girecek?”

Fanny, gururla başını arkaya atarak kapıyı açtı ve içeri daldı. Onun kadar cesaretle olmasa bile, ben de onu takip ettim. İkimizden de daha cesaretsiz bir halde, arkamızdan Anna da içeri girdi.

Bütün dikkatler bize çevrildi. Sessizce yerimize oturmaya çalışırken herkes gözleriyle bizi takip etti.

Sonra da sert bir sorgulama başladı ve cezamız belirlendi: Bir saat boyunca okulda kalma cezası. Aman canım, bize ne? Böylesine keyifli bir maceraya değermiş. Teneffüs başladığında ceza umurumuzda bile değildi.

Kızlar etrafımızı sardı.

“Nereden geldiniz at arabasıyla?”

“Kotkankallio’nun oralardan.”

“Vay bel! Şehrin içinden geçerek, öyle mi?”

“Tabii ki.”

“Aman, kimseyle karşılaşmadınız mı?”

“Bir sürü insan vardı, mesela papaz...”

“Amanın, sizi gördü mü dersin?”

“Tabii ki gördü ama biz onu görmezlikten geldik.”

“Düşünsenize!”

“Yaa, düşünsenize...”

Kocaman gözlerle önce birbirlerine, sonra da bize baktılar. Hayretler içindeydiler, biz de buna bayıldık.

Anlattıkça anlattık; insanlar bizi görmek için camlara fırladılar, yolda karşılaştıklarımız yerlerinde kala kaldılar, ama biz hiç umursamadık! Böyle bir macera kimsenin başına gelmemişti ve biz de asla unutamayacaktık. Nasıl da eğlenceliydi, bir de arabadaki kütük yükü o kadar yüksekti ki, herhalde kucaklar dolusu

odun vardı. Üçümüzden başka, okuldaki hiçbir kız buna cesaret edemezdi.

Çok havalara girmiştik. Etrafımızda toplanan kızların şaşkınlıkları geçmiyor, bakışlarından hayranlıkları belli oluyordu.

Agnes kenarda oturuyor, bizi dinliyor ve konuşmuyordu. Bir an bakışlarımız karşılaştı. Başını hemen çevirdi, ama tek bir bakışını yakalamıştım ve o da bana yetti. Sanki başımdan aşağı soğuk sular boşaldı.

Ne övünüyor ne de gülüyordum artık. Utanç içinde, bir kenara çekilip oturdum. Agnes yaptığımızı kınıyordu! Ne kadar aptalca davranmış olduğumuzu hemen anladım. Yaramaz oğlan çocukları gibi davranmıştık. Kızların hiç böyle yük arabalarının tepesine binip dolaştıkları duyulmuş veya görülmüş müydü? Agnes asla bunu yapmazdı. Niye böyle çılgındık, niye daha fazla düşünmedik yaptığımızı? Belki de şimdi bizim yüzümüzden okulun adı kötüye çıkacaktı. Kendimi çok mutsuz hissediyordum.

Fanny hâlâ anlatıp duruyordu, kızlar da şaşkınlıkla çevresindeydiler. Ben bundan çok rahatsız olmuştum; bu eğlence bana batmaya başlamıştı.

Agnes kitabına dönmüştü, artık dinlemek bile istemiyordu. Onun gözünde nasıl da düşmüştük. Neredeyse ağlayacaktım.

Agnes'in yanına yaklaşmaya cesaretim kalmamıştı. Çok ciddi duruyordu. Olanları unutabilecek miydi? Yoksa hayatı boyunca hakkımda kötü mü düşünecekti? Bu korku, beni kâbus gibi rahatsız etmeye uzun süre devam edecekti.

Konuyu ona izah etmek zordu. Zaten Agnes'ten hep çekinirdim. Diğer arkadaşlarımla olduğu gibi rahatça ve açıkça konuşamazdım. Hep biraz uzağında durmayı yeğler veya yaklaşacak olursam, kendimi rahat hissetmezdim. Aramızdan hiç kimse, Agnes'in ya-

kın arkadaşı olarak, kalbindeki sırları paylaşacak yakınlığa gelmekle övünemedi. Belki de Agnes'in sırları yoktu. Bizim her birimizin ise bir sevdiği, hatta bazılarımızın birkaç tane sevdiği vardı. Bir sürü liseli gencin de ona ölürcesine âşık olduğunu bilirdik, ama hiçbirisi de ufacık bir karşılık görmezdi. Ona yaklaştırmaya cesaret edemez, sadece uzaktan hayranlık beslerler, Agnes de onların duygularının farkına bile varmazdı.

"Agnes hiç âşık olacak mı dersiniz?" diye aramızda sorardık. "Kime acaba? O şanslı adam kim? Ona layık olacak kadar iyi bir erkek var mı?"

Bundan şüpheliydik işte; çünkü bu dünyada onun eline su dökecek ne kadın ne de erkek vardı.

Agnes'in o zamanlardan aklımda kalan resmi hâlâ öylesine mükemmel ki, onda en küçük bir hata veya eksik göremiyorum. Zaman zaman, onu on beş yaşının eleştirisiz bakış açısıyla tanıdığımı, fakat şimdi görsem onun hakkında başka şeyler düşüneceğimi söylerdim kendi kendime...

Fakat sonra yine aklıma gelirdi ki, sadece biz gençler değildik ona hayranlık besleyen... Bütün öğretmenlerimiz de onu aynı derecede beğenirlerdi. Aslında bize bir şey söylemezlerdi ama ona bakışlarından, onunla konuşurkenki hallerinden, hatta derste ona soru sorarken seslerindeki tondan bile anlaşılırdı.

Eğitimine Helsinki'de devam etmek üzere, bizden iki sene önce okuldan ayrıldı. İlk yıl ondan birkaç mektup aldık, ikinci yıl ise bir tane bile gelmedi. Çok da şaşırmadık. Bizi neden hatırlasın ki; bu basit kızcağızları mı yoksa küçücük, zavallı okulu mu? Helsinki'de, daha kolay uyum sağlayacağı medeni ve gelişmiş bir çevreye girmişti. Orada keyfinin yerinde olduğunu yazmıştı. Doğal olan da bu değil miydi? Bizi özlemiyordu ve bunu kötüleyemezdik.

Agnes'den uzun zaman hiç haber almadık. Bizler de okulu bitirmiş, sağa sola dağılmıştık. Pek azımız eski okulun olduğu kentte kalmıştı.

Yine de bir kere, büyük bir grup halinde bir araya gelmeyi başardık. O ara, yeni gelin olmuştum ve düğünümüz yapılmıştı. Fanny de, o zamanlar yaşadığı Helsinki'den çıkıp gelmişti. Agnes ile ilgili haberleri vardı.

"Agnes ile ilgili yeni bir şeyler duydunuz mu hiç?" diye soruverdi okul günlerimizden bahsederken.

"Hayır, anlatsana ne biliyorsun?"

"St. Petersburg'a, çok zengin bir kralın yanına kadın arkadaş olarak gitmiş..."

"Agnes mi? St. Petersburg'a mı? Mümkün değil! Kadın arkadaş mı?"

"Ama düşünsenize, kralın yanına gitmiş; herhangi bir kadın olmaktan farklı bir durum bu..."

"Ne fark eder? Kadın arkadaş olarak değil mi, üstelik St. Petersburg'da."

"Ne kadar da cahil ve aptalsınız" diye söylendi Fanny. "Size başka bir şey anlatmayacağım, baksanıza hiçbir şey anlamıyorsunuz."

"Anlat işte..."

"Dinleyin o zaman. Kraliçe, onu St. Petersburg'un en şık ve asil çevrelerine götürüyormuş. Agnes, bir eğlenceden diğerine gidip gelmekten sarhoş gibi olduğunu yazmıştı. Dinlenmeye fırsatı oluyor muydu acaba? Her şey onun için henüz çok yeni, bir masal gibi."

Hiçbirimiz konuşmadan öylece kalakaldık.

"Sizler tabii, öyle büyük şehir hayatını hayal bile edemezsiniz."

"Haklısın, gerçekten hayal edemiyoruz."

"Rüyanızda bile göremeyeceğiniz kadar muhteşem dans geceleri, operalar, baleler, tiyatrolar, konserler, ıslıl ıslıl kıyafetler, çok şık bir salon hayatı vesaire."

Şaşkınlıkla dinliyorduk.

“Peki, bu Agnes’i hep tatmin edecek mi acaba?” diye biraz da çekinerek sordum.

“Tatmin etmek mi? Neden etmesin ki? Tabii ki tatmin edecek. Agnes’in büyük bir dünya için yaratılmış olduğunu kabul etmek gerek. Orada hep dikkat çekecektir. İnanmıyor musunuz?”

İnanıyorduk tabii ve bütün yüksek mevki sahibi beylerin, baronların, düklerin, kralların ve benzerlerinin ona âşık olacaklarından da emindik. Peki ya Agnes? O kime âşık olacaktı? Evet, kime âşık olup, kimin olacaktı, işte buna cevap bulamadık.

II

Beş yıldır evliydim. Üç küçük çocuğum vardı. Onlarla uğraşırken, dünyada neler olup bittiğinden pek habirim yoktu. Eski okul arkadaşlarımı düğünden sonra görmedim. Defalarca onlara yazmayı düşündüm. En azından ara sıra Fanny’ye yazıp, ondan da belki diğerlerine dair haberler alabilirdim, ama yazamadım.

Okul dönemi bitmiş, yaz tatili başlamıştı. O zaman şehrimizde ülkenin dört bir yanından gelen şarkıcı ve orkestraların katıldığı, şarkılar söylenen büyük bir kutlama yapıldı. Ben de bu kutlamaya fırsat buldukça katılmaya çalıştım. Çocuklara hep birisinin bakıyor olması gerektiği için, yardımcım ile ben sırayla evde kalıyorduk.

Kutlamanın ilk günü, kutlama alanına ancak program başladıktan sonra gidebildim. Yol boyunca, dalgalanan bayraklar, yeşilimsi sarmaşıklar ve konakları da süsleyen rengârenk çiçekleri görmek, daha yoldayken bile gündelik dertlerin aklımdan çıkmasına yetti. Kutlama alanına yaklaştıkça, kutlamanın üze-

rimdeki etkisi de artıyordu. Güzelim nağmeler uzaklardan yankılanarak geliyordu. Hava çok güzeldi; güneş ıslı ıslıldı, göl parlıyordu, ağaçlar yapraklarla bezeliydi ve bulutsuz bir gökyüzü koyu bir mavilikle yükselerek doğru uzanıyordu. Benim gibi geç kalmış, kutlama giysileri içindeki insanlar yanımdan hızla geçiyorlardı.

Kutlama alanına, tam borazanlarla *'Tanrı, bizim kalemizdir...'*¹ çalarken ulaştım. Geniş sahnenin karşısındaki alan müzisyenler ve şarkıcılardan oluşan büyük bir kalabalıkla doluydu. Müthiş bir uğultu, sonsuz bir insan kalabalığının üzerinde sanki dalgalanıyordu. Durup dinledim; kalbimde hoş duygular uyandı. Herkesi olduğu gibi beni de milli bir heyecan aldı.

Müziğin sonunda bir ara verildi. Müzisyenler sahnenin indiler, çoğunluk oturduğu halde seyirciler arasında bir hareketlenme oldu.

Etrafıma bakındım, ama hiç tanıdık yoktu. Her tarafta bir sürü yabancı vardı. Gözlerim bir uçtan bir uca giderken, birden biraz daha kenarda duran ve etrafında hayranları olduğunu tahmin ettiğim birkaç erkeğin bulunduğu bir kadın gözüme çarptı.

Görünüşü, duruşu ve giyimiyle belirgin şekilde etraftaki herkesten ayırt ediliyordu. Kar beyazı pelerini, sadece perdelediği ama kesinlikle kapatmadığı çok düzgün bir vücudun üzerinden eteklerine kadar uzanıyordu. Narin ve kıbar, görünümlü, hafif arkaya eğilmiş şapkası sanki öylesine başında duruyor ve altından, sanki farkında olmadan ortaya çıkmış gibi birkaç koyu bukle görünüyordu. Orada öylece dimdik ve saygıdeğer bir şekilde dururken, saçından ayak uçlarına

¹ "Tanrı, bizim kalemizdir..." Finlandiya'da bayram ve kutlamalarda söylenen çok eski bir halk şarkısıdır (ç.n.).

kadar çok şıktı. Fakat başını şöyle arkaya eğişinde, omuzlarının dimdik duruşu ve vücudunun her hareketinde gurur ve kibir vardı. Merak içinde, onu hayranlıkla seyretmekten kendimi alamadım. O gün diğer kadınlar da en iyi giysilerini giymişlerdi, ama her hallerinden bunları çok ender giydikleri ve içlerinde kendilerini hiç de rahat hissetmedikleri belli oluyordu. O ise, şık ve kibar giysisi içinde o kadar doğal ve rahattı ki, her zaman böyle giyindiği anlaşıyordu.

“Bu kadın kim? Finli mi acaba?” diye sordum kendime.

Sonra, Finli bile olsa, bizim gibi orta halli bir kadın da değildi. Yurtdışında, büyük şehirlerde bulunmuş, daha üst sınıftan birisi olmalıydı. Peki, nasıl olmuş da buralara gelmişti? Onun gibiler milli kutlamalarımıza katılmazlardı ki... Acaba, nasıl ve hangi nedenle halka bu kadar inmişti? Ya da beklenmedik bir şekilde, benzerlerinden farklı düşüncelere mi sahipti?

Yüzüne bakarak sorularıma cevap bulmaya çalıştım, ama başaramadım. O ise konuşuyor, gülüyor ve yeniden söylenmeye başlanan şarkılarla ilgilenmiyor gibiydi.

Onu izleyip durmaktan, kutlama programını takip edemez olduğumu fark ettim. Başka taraflara bakmaya çalıştım ve kutlama konuşmasını dinlemek için sahneye yaklaştım. Milli duyguları hareketlendiren, sıcak ve heyecan verici bir konuşmaydı. Kısa bir süre içinde, az önceki güzel kadın aklımdan uçuverdi. Dikkatimi konuşmaya verdim ve bitiminde, kalabalıkla birlikte, ülkemiz için “yaşasın” bağırışlarına ben de bütün gücümle katıldım. Ellerimi havada sallayarak avaz avaz bağırırken, herhalde çok komik görünüyordum. Kadınsı veya estetik olmadığını fark etmedim bi-

le. Dokuzuncu ve son “yaşasın”la birlikte, bütün yüzüm kızarmış, sesim çatlak çıkmaya başlamıştı.

O anda, arkamdan birisinin bana seslendiğini duydum.

Başımı çevirdim. Şaşkınlıktan bayılacaktım. O endamlı, esrarengiz kadın orada durmuş gülümsüyor, ürkmüş ben zavallıya bakıyordu.

“Beni tanıdın mı Liisi?”

Birkaç adım geri attım.

“Seni hiç tanımıyorum” diye düşünürken, bir anda aklıma geldi:

“Agnes!”

Elini uzattı. Sevinçle tutuverdim, ama sonra birden utanıverdim.

O kadar asil, önemli ve şık duruyordu ki, ben onun yanında kendimi aptal hissettim. O anda hissettiğim işe yaramazlığım, daha önce hiç bu kadar gözüm batmamış ve beni rahatsız etmemişti. Keşke binlerce kilometre uzakta olsaydım.

Cesaretimi toplamaya çalıştım.

“Ne güzel... Afedersin, tanıyamadım... Ne zaman geldin?”

Kim bilir, ne kadar aptal ve şaşkın göründüğümü düşünmüştür.

Konuşmadı, soruma cevap bile vermedi, sadece gülümseyerek baktı.

“Sen beni tanımışsındır” dedim, konuşmayı sürdürmeye çalışarak.

“Hemen, gördüğüm anda.”

Ne diye böyle gülümseyip duruyordu? Yoksa âdeti miydi? Kendimi daha da huzursuz hissetmeye başlamıştım, fakat anlamasını istemedim.

“Burada yaşadığımı biliyordun herhalde. O zaman tanıman kolay olmuştur.”

“Seni nerede olsa tanırdım, hele az önceki gibi heyecanlı halini görünce...”

“Yaa... demek öyle...” Allak bullak olmuştum; şimdi anlamıştım neden gülümseyip durduğunu.

“Sen o aynı, eski Liisi'sin...”

“Tabii... aynı... neden değişmiş olayım ki?” diye bir şeyler geveledim kendimi savunmak için.

“Okuldayken de, bayram yerlerinde kimse senin kadar kendinden geçmiyordu.”

Gözlerimi ona diktim ve kendimden daha emin bir sesle:

“Peki ya sen Agnes, az önce hiç heyecan duydun mı?”

“Heyecan mı? Neden?”

“Vatan sevgisi.”

“Şu konuşmanın yarattığı mı?”

Yüksek sesle güldü.

“Hayır, doğrusu hiç heyecanlanmadım, hem de hiç.”

“Fakat çok güzel bir konuşmadı, değil mi?”

Omuzlarını kaldırdı, yüzünde biraz acıyan, biraz da alaycı bir ifade belirdi.

“Çocuksu...”

“Belki de seni hiçbir şey kolay kolay heyecanlandırmıyordur.”

“Evet, heyecanlandırmıyor. Bence bunlar hep çocukça şeyler...”

Söyleyecek bir şey bulamadım. Benim için bu kadar önemli ve kutsal olan bu duygular, daha gelişmiş yetişkinlerin gülüp geçtikleri çocuksu şeyler miydi?

Gözlerimi kaçırdım. Hem üzülmüş hem de bozulmuştum. İçgüdüsel olarak ona karşı koymak istiyordum, fakat gururum incinmişti. Agnes'in benden daha becerikli ve akıllı olduğunu okul yıllarından beri

biliyordum. Hele şimdi bir de seyahat etmiş ve koca dünyada yaşamış olduğu düşünülürse, kim bilir nasıldı? Ben bu boğucu küçük şehirde kalakalmışken, o özgürce kendini geliştirmiş ve görgüsünü artırmıştı.

Agnes, düşüncelerimi böldü.

“Sen evlenmişsindir herhalde.”

“Evet.”

“Şimdiki soyadın nedir?”

“Reijola.”

“Demek öyle. Liisi Reijola. Kocan ne iş yapıyor?”

“Avukat.”

“Doğru doğru, onu da duydum. Ben adımlı değiş-tirmedim. Halen Agnes Werther'im. Tabii çocukların da olmuştur. Kaç tane?”

“Üç.

“Yaa. Kız mı, oğlan mı?”

“İki kız, bir oğlan. Antti en büyükleri, dört yaşını doldurdu bile. Ne kadar akıllı olduğunu tahmin edemezsin! Sürekli konuşuyor, sorular soruyor, yetişemiyorum ona.”

Çocuklardan söz edince kendime geldim.

“Adı Antti mi? Neden Antti ki?”

“Çünkü gerçek bir Finli ismi. Kocamın adı da Antti...”

“Hımın, ismin mutlaka Fin ismi olması gerekiyor, öyle mi? Peki ya kızlar? Herhalde biri Kaisu, diğeri de Liisu'dur...”

“Doğru tahmin edemedin” diye güldüm, kelimele-rindeki alayı anladığım halde. “Büyük kızım Aino, küçük ise Lyyli. O daha yedi aylık ama ‘anne’ ve ‘baba’ diyebiliyor; aslında buna yakın bir şeyler diyor ama ‘mama’ demeyi pekâlâ açıkça beceriyor.”

Agnes, anlattıklarımı dinledi ve güldü.

“Bize uğrarsın, değil mi?” diye sordum.

“Tabii.”

“Ne güzel. Ne zaman gelirsin?”

“Ne zaman olursa. Belki bu akşam.”

“Bekliyoruz...”

Sahneye bir kadın korosu çıktı, dinlemeye başladım. Bence çok güzel söylüyorlardı ve herkes gibi ben de alkışladım.

“Çok güzel söylediler, değil mi? diye yaklaşarak Agnes’e sordum. Farkında olmadan yine sahneye yanaşmıştım.

“Çok güzel söylediler, değil mi?”

“Çok mu güzel?”

Omuzlarını kaldırdı, yüzünü buruşturdu ve başını salladı.

“Sen hiç orta düzeyde bile iyi söylenmiş bir şarkı duydun mu ki, şunu çok güzel buluyorsun?”

“Evet, yani...” Bozulmuş bir halde ne diyeceğimi bilemedim. “Bana göre, gayet net ve canlı söylediler.”

“Ben ise kaliteli ve uyumlu bir müzikten başkasını dinleyemem. Bunlar gibi cırtlak ve kaba saba sesler sanki kulaklarımı yırtıyor.”

Ne diyebilirdim ki? Onun bu soğuk kayıtsızlığı, her şeyi eleştiren aşağılayıcı tavrı beni kırmıştı. Fakat diğer yandan da, belki bunların doğal bir nedeni vardı. Belki de, daha iyi şeyler görüp dinlemeye alışmış olduğundan, buradaki her şey onlarla karşılaştırılamayacak kadar basit kalıyordu. Fakat yine de ülkesini ve insanlarını seviyor olmalıydı, yoksa buraya neden gelsin ki?

Agnes’in daha önce konuştuğunu gördüğüm erkekler, herhalde ikimiz rahat konuşalım diye biraz geride kalmışlardı. Fakat fark ettim ki, bir an önce tekrar onun yanında olabilmeyi dört gözle bekliyorlardı.

Bu nedenle vedalaştım onunla. Zaten eve gitme zamanım da gelmişti. Evin yolunu tarif ettim ve bir kere daha verdiği sözü ona hatırlattım.

III

Eve geldiğimde, yardımcım aceleyle öğle yemeğini hazırlamaya başlamıştı bile. Hemen kutlamalar için giydiğim elbiseyi çıkardım ve çocuklarla ilgilenmeye başlamadan gündelik giysimi giydim. Akşam nasıl olsa üzerimi değiştirmeye vaktim olacaktır diye düşündüm. Çünkü doğrusu bu hafif solmuş, pamuklu elbise içinde Agnes'e görünmeyi istemiyordum.

Öğleden sonra kutlamalara gitme sırası Mari'nindi. Agnes gelmeden önce geri döneceğini ümit ediyordum. Fakat masayı toplayıp bulaşıkları yıkayana, mutfağı süpürüp en sonunda giyinene kadar geç kalmıştı. Sık sık saatime bakıyor, böyle gecikirse bütün akşamı da kutlamalarda geçirecek diye korkuyordum. Beni kim kurtaracaktı? Agnes beni böyle çaresiz halde görürse herhalde dehşete kapılırdı.

Mari en sonunda evden çıkmayı başardı. Ben çocuklarla evde kaldım. Üçü ile aynı anda ilgilenecektim, neyse ki bunu daha önce de defalarca yapmıştım. Lyyli'nin de sabrımı taşırmaya çalışmasına aldırmadım. Fakat çocuğun nesi vardı anlayamıyordum; ne oyuncaklarını istedi ne resimli kitaplarını ne yemek ne de başka bir şey... Bir odadan diğerine kucağında taşıdım, pencerenin yanına götürdüm, sokaktaki atları gösterdim, oyalamaya çalıştım. Fakat bu bir işe yaramadı, sızlanıp durdu.

Üstüne üstlük, diğer ikisi de aralarında kavga etmeye başlamışlardı. Tepinip duruyorlardı. Antti, Aino'nun küçük oyuncak çanını almıştı ve geri vermek istemi-

yordu. Zorla elinden aldım, bu sefer de bağırarak ağlamaya başladı. Bunun üzerine korkan Lyyli de iki kat yüksek sesle ağlamaya başladı. Antti'yi mutfığa ittim ve kapıyı üzerine kapattım. Orada bağırıp ayaklarını yere vurmasını duymazlıktan geldim.

Lyyli'yi sonunda uyutana kadar çok uğraştım. Aino'ya küçük çanını çok çalmamasını söyleyerek, mutfakta şüphe uyandıracak kadar sesi kesilen oğluma bakmaya gittim. Doğru tahmin etmişim! Ortalığı karıştırıyordu. Orada, su birikintisinin ortasında durmuş, ocaktan kömürleri taşımış, üzerine su dökmüş, hem üstünü başını hem de elleriyle gözlerini bulamıştı; görüntüsü korkunçtu. Birden çaresizliğe kapıldım. Çok üzgündüm. Antti dört yaşına gelmişti; bu yaptığı kötülük ve yaramazlıktan başka bir şey değildi. Saçlarından yakaladım ve o anda, kulakları yırtarcasına bağırmaya başladı. O sırada, yan odadan Lyyli'nin ağladığını duydum. Hemen oraya fırladım; Aino beşiğin yanında durmuş, parmağını Lyyli'nin yanağına bastırıyordu.

"Lyyli'yi Aino mu uyandırdı?" diye sordum.

"Aino uyandıydı" diye mırıldanarak cevap verdi.

"Aino çok yaramaz... Annesi için Aino iyi bir kız değil artık."

Dudaklarını büktü, söylediklerimin doğruluğunu anlamak istercesine kocaman gözlerle bana baktı.

"Eee, Aino neden uyandırdı Lyyli'yi? Annesi böyle bir kız istemiyor."

"Aaaa - aaaa..."

İşte bir bu eksikti! Şimdi üçü birden ağlıyordu.

"Susun, hepiniz susun! Aino, ağlamak yok! Antti, susmazsan şimdi seni pataklarım. Bakın işte, zavallı Lyyli bağırışmanızdan nasıl da korktu. Ah çocuklar, lütfen!"

Ben de ağlamaya başladım. Giriş kapısının vurulup, içeriye birisinin girdiğini fark etmedim bile. Sonra birden şık ve zarif bir kadının kapının eşliğinde durduğunu gördüm.

“Agnes!”

“İyi akşamlar!”

Gözlerimi silip kendime gelmeye çalıştım.

“Çok özür dilerim, sevgili Agnes. Şu anda, burada çocuklarla yalnızım. Fakat yardımcım gelmek üzere. Lütfen, rahatına bak ve kısa bir süre için salona geç, otur.”

“Tabii, hiç rahatsız olma ne olur...”

Salona doğru yöneldi. Çocuklar bir yabancının karşılarna çıkmasına şaşırdılar, ağlamayı kestiler. Böylece biraz rahatlamış oldum.

Etrafıma bakındım ve dehşete kapıldım. Antti, kömürden kapkara olmuş bir haldeydi; Aino'nun oyuncakları odanın her yerinde ve toparlamaya fırsat bulamadığım Lyyli'nin kirlileri de ortalıktaydı. Üstüne üstlük, ata binme oyunu oynarken çektikleri sandalyeler odanın ortasında duruyordu. Kelimenin tam anlamıyla bütün oda ve çocuklar bir felaketti.

Peki ya ben ne haldeydim? Aynanın önünden geçerken kendime bir göz attım. Pek güzeldim! Gözlerim şişmiş, alnımda ter damlaları, saçlarım darmadağınık ve elbisem... Agnes'in hayatında böyle pamuklu ve üstelik yıkanmaktan solmuş bir elbisesi olduğunu hiç sanmıyorum.

Acaba hakkımda ne düşünüyordu? Her şeyden öte evimin hali için ne düşünüyordu acaba? İşte salonda oturup etrafını inceleyecek ve şaşıracak vakti de oldu. Agnes şık bir dünyanın zenginliğine ve ışıltısına alıştığı için, eşyamızın ve hayatımızın basitliği gözüne çok batmıştır.

Ne yapacağımı bilemedim. Yardımcım iki saattir dışarıdaydı ve eve de hemen dönmeyecekti. Lyyli'yi yere bırakmaya çalışırken yine ağlamaya başlamıştı. Onu kucakta tutmam gerekiyordu. Antti'nin üstünü değiştirmeye bile vaktim olmadı.

Yine vızıldamaya başladılar. Fısıldayarak onları susturmaya ve oyalamaya çalıştım.

"Çocuklar ağlamayın artık, misafir teyze sizi duyacak. Uslu durun, anneniz size şeker verecek."

Kocam şeker vermemi şiddetle yasaklamıştı, ama bu telaş içinde onu düşünecek halde değildim. Tam onlara şeker parçaları verirken, kocam mutfak kapısından eve girdi.

"Çocuklara şeker mi veriyorsun?" diye söylenmeye başladı.

"Evet, ağlıyorlardı..." diye geveledim.

"Ağlıyorlar mıydı? Onları durdurmanın başka yolu yok muydu sanki?"

Şekerleri ellerinden almasıyla bir kargaşa başladı! Üç sesli öyle bir bağırışma başladı ki, duyan boğazlandıklarını sanırdı.

"Susun, susun biraz çocuklar... Antti, sen bari Agnes'e eşlik etsen, salonda yalnız oturuyor. Antti koca çocuk, Aino sen de, sopayı yersiniz şimdi. Lyyli tatlım, ağlama bebeğim, ağlama... Antti hadi git içeri, de-lirmek üzereyim..."

Lyyli kucağımda, keder içinde konuştum. Antti orada öylece duruyordu, dediğimi anlamamıştı.

"Ne? Agnes - yani Bayan Werther geldi mi?"

"Geldi, geldi. Hadi git bir an önce. Nasıl kurtulacağım bilmiyorum. Mari de dışarıda..."

"Çocuklar bu haldeyken... Nasıl oldu da her şeyin bu hale gelmesine izin verebildin!"

"Hadi Antti canım, soru sorma, git lütfen."

Somurttu ve gitti. Bu durum benim de hoşuma gitmemişti tabii; kollarım bebeği sallamaktan kaskatı olmuş, Agnes'in bu feci durumu görmüş olmasından dolayı sinirlerim bozulmuştu. Her çeşit basitliği ve aleladeliliği hor gördüğü düşünülürse, hayatım ve ev yaşamımla ilgili zaten hiç de iyi düşünmeyecekken şu hale bakın! Antti'nin hoşnutsuz bakışları da neredeyse tepemi attıracaktı!

"Bak Lyyli, bak sokaktaki şu köpeğe..."

"Evin her an dünya görmüş, sık bir kadını ağrılamaya uygun olmaması herhalde benim suçumdu. Bir kocanın, üç çocuğu ve tek bir yardımcısı olan bir eşten her şeyi beklememesi gerekir. Hiç kimse aynı anda hem bir salon kadını hem de çocuk bakıcısı olamaz. Ya biri, ya diğeri..."

"Sus Antti, sen bari o sesle bağırıp durma!"

"Ama Antti'nin işte böyle sık ve beklentileri yüksek bir salon kadınıyla evlenmesi gerekirdi. O zaman gününü görürdü. İflas etmesi acaba ne kadar sürerdi?"

Bu düşünceler beynimin içinde dönüp dururken, bir yandan ufaklığı kucağımda oyalamaya çalışıp, diğeri ikisini de sözlerimle zapt etmeye çalışıyordum. Anladım ki, kocam yaptıklarını hiç takdir etmiyor, daha da kötüsü, yüküm ne kadar ağır olursa olsun, bana hiç yardımcı olmuyordu.

Mari de ortalıkta görünmüyordu. İki saattir de yoktu. Sinirlerimin gerginliğini parmak uçlarımda hissediyordum. Ne yapmalıyım?

Birden aklıma bir fikir geldi. Bana daha önce de yardımcı olan komşum Bayan Hartman vardı ya...

Hemen döneceğimi söyleyerek, büyük çocuklara sakın sakın oturmalarını söyledim. Lyyli'yi yanıma aldım.

Antti bağırmayı bırakıp şaşkın şaşkın bakmaya başladı. Herhalde sopa getirmeye gittiğimi sandı.

Neyse ki, Bayan Hartman evdeydi de Lyyli'yi ben-den aldı. Hemen eve gidip Antti'nin üstünü değiştirip ben de tekrar kutlamalarda giydiğim elbisemi giydim.

Salondan canlı bir sohbet duyuluyordu. İçim rahatladı. Belki de eksikliğimi fark etmediler bile. Birazdan yanlarına gidecektim.

Çocuklar sakinleşmiş ve oyuncaklarıyla oyalanı-yorlardı. Mari eve döndü. Atlatmıştım ve keyfim yerine geldi.

İçeri gitmeye hazırdım ve Mari Lyyli'yi alınca, Ba-yan Hartman'ı da davet ettim. Fakat kabul etmedi.

"Böyle şık insanların yanında ne yapacağımı bile-mem" diyerek gitti.

Doğru tahmin etmiştim! Eksikliğimi fark etmemiş-lerdi bile. O kadar koyu bir sohbet içindeydiler ki, içeri girdiğimi bile görmediler.

Müzikten bahsediyorlardı. Agnes operaya bayılır-dı. Opera tek bir şey değildi; birçok sanat, bale, mü-zik, şiir, hepsi uyum içinde bir araya gelirdi. Müziğin en yüksek ürünü olan aryalar, tatlı tatlı kulağı okşa-yan, duygu ve düşünceleri canlandıran, bestelerin bestesiydi.

Antti aynı fikirde değildi. Operanın zamanı geç-mişti. Çeşitli sanatların başarılı bir kombinasyonu da değildi. Sadece farklı sanat kollarını, hiç de doğal ol-mayan, abartılı şekillere sokardı. Bale zaten sanatın dışına çıkmış ve üst sınıfların eğlencesi haline gelmiş-ti. Arya ise, sadece efektlerden oluşan süslü bir müzi-ğe dönüşüp sıcaklığı ve içeriği olmadan, sadece sanat-çıların boğazlarının yeteneğini ve dayanıklılığını kanıt-lamaya çalıştıkları bir tür olup çıkmıştı. Bazen bir de-receye kadar duygulara hitap etse de, mantığa hitap etmez, akli geliştirmez, ruhu aydınlatmazdı. İşte o za-man, bütün varlığımızı tatmin etmediği için gerçek sanat sayılmazdı.

“Şiirsellikten de mi bahsetmiştiniz?” Antti kızmaya başlamıştı. “Şu zevksiz, anlamsız opera metinlerinin şiir oldukları gerçekten düşünülebilir mi?”

“İnsaf, insaf lütfen.” Agnes gülerek sözünü kesti. “Bu denli acımasız olmayın!”

“Ben gerçekten o gösteriş parçalarından ve sanatın bu bozulmuş müziğinden nefret ediyorum. Üstelik kökleri ve milli bir altyapısı olmayan bu müziği, aristokrat otoritenin çürümüş zevki, şeref kürsüsüne yerleştirmiş.”

“Fakat siz eski operalara karşı acımasız olsanız bile, Wagner’in müziğinin üstün özelliğini kabul etmelisiniz. Onda güç, hayat, tutku var...”

“Peki, yeni bir şey var mı?”

“Bunu nasıl sorarsınız! Bu yüzyılda felsefe, edebiyat, sosyal ve politik alanlarda olduğu gibi onda da bir sürü yenilik var! Bir demokrat olarak, hiç olmazsa bundan heyecan duymanız gerekmez mi?”

“İşte bir demokrat olarak, halk şarkıları aryaların yerine oturmamak kadar memnun olmayacağım.”

Agnes güldü.

“Söyledikleriniz gerçek mi?”

“Tabii ki.”

Antti şüphe duyulmayacak kadar ciddi duruyordu.

“Fin halk müziği diye eklemek ister misiniz?”

“Diğerleri ile birlikte, tabii Fin müziği de.”

“Öncelikli olarak o, desenize.”

“Belki de birinci olarak... Fin beste sanatı, daha yaratacağını yaratmadı, fakat gelecekte olacak. Görürsünüz!”

Anlaşılan, Antti'nin iddiaları Agnes'i çok eğlendiriyordu. Antti'nin büyük bir ciddiyetle ortaya koyduğu düşünceleri dinlerken gösterdiği aynı neşeyle, •

"Hiç olmazsa, Finlilerin kendilerine güvenleri hiç eksilmiyor" dedi.

"Çok şükür eksilmiyor" diye cevapladı Antti. "Kendimize güvenimiz, dayanıklılığımız ve azmimiz hiç kaybolmaz. Bu özellikler köklerimizde mevcut... Finlandiya tarihi okumuşsunuzdur herhalde?"

"Okulda okumuştum tabii, ama doğrusunu isterseniz artık pek hatırlamıyorum. Bakın, biliyor musunuz, siz gelecek sonbaharda St. Petersburg'a geliyor sunuz..."

"Ben mi? Ne yapacağım orada?"

"Ziyarete işte... Büyük bir dünya şehri görmeye..."

"Bunun için gelinir mi bilmem, ama belki başka bir nedenle..."

"Umarız, başka bir neden de çıkar. O zaman, sizi bir İtalyan operasına götüreceğim. Bakalım fikriniz değişecek mi?" Gözlerinde kendinden emin bir bakışla, koltukta kendini geriye attı. "Bir de, St. Petersburg'da birkaç ay kalabilseniz..."

"O zaman ne olurdu?"

Agnes hemen cevap vermedi. Sadece gözlerinde tecrübeli bir kadının hoş ve büyüleyici bakışıyla ona baktı.

Antti şaşkın, gözlerini dört açmış, ona cevap verdi, ama anlaşılmaz bir nedenle bakışları yumuşamaya başlamıştı. Agnes bunu hemen fark etti ve sessiz gözlemine küçük bir kahkaha ile bitirdi.

"Ne mi olurdu? Size söyleyeyim mi?"

"Söyleyin..."

Sesi hâlâ ciddiydi, fakat önceki kendinden emin halinden eser kalmamıştı. Agnes, hafifçe yana eğildi ve ona aynı çekici ve tehlikeli bakışla baktı.

Duyguların en zarif yansımasını ortaya çıkaran bu bakışı nereden almıştı? Tanrı ona diğer ölümlülere vermediği bakışları mı vermişti?

“Söyleyin...” dedi Antti, tekrar.

“Bir anda bambaşka bir insan oluverirdiniz.” Her kelimeyi tek tek vurgulayarak söylemişti Agnes...

“Öyle mi sanıyorsunuz?”

“İddiaya girelim mi?”

Antti bir şey söylemeden, salonda birkaç adım gidip geldi. Agnes ise, biraz küstahça başını salladı. Bakışları savunduğu şeyden ne kadar emin olduğunu gösteriyordu.

Antti sonunda durdu, Agnes’in oturduğu koltuğun kenarına dayanarak dimdik gözlerinin içine baktı. Merakla cevabını bekliyordum.

“Yanıyorsunuz. Ben hiç değişmezdim.”

“İddiaya girmeye cesaret edemiyorsunuz.”

“Ne işe yarardı ki? Böyle boş denemelerle uğraşmaya ne vaktim ne de isteğim var. Böyle bir çocukluk yapmak zaten değişimin ilk adımı olurdu.”

İşte böyle! Biliyordum!

Belli etmek istememesine rağmen, Agnes biraz şaşırıldı. Aslında yine gülüyordu, ama sanki bu sefer biraz yapay bir gülüş gibiydi. Sonra aniden ciddileşti.

“Ama bakın...”

“Evet?”

“Peki ya... Peki ya, burada, kendi yuvarınızda, küçük şehrinizin güvenli ortamında değişecek olursanız? Buna ne dersiniz? Aniden, bir sabah uyandığınızda, sizi destekleyen ilkeleriniz arasında kendinizi bambaşka bir insan olarak buluverirseniz?”

Antti hafifçe güldü.

“Boş şeyler!”

“O kadar emin olmayın. Bir mucize olabilir.”

Ne demek istemişti? Aklında bir şey mi vardı? Bu konuşma beni rahatsız etmeye başlamıştı. Konuyu değiştirmek isteğiyle lafa karıştım.

“Agnes, neler yapıyorsun St. Petersburg’da?”

“Çok memnunum. Oradaki hayat özgür, eğlenceli, zevkli...”

“Fakat biraz fazla hafif değil mi?”

“Bunda ne var? Burası gibi sevimsiz, kupkuru ve havasız olmasın yeter ki... Ah, öyle olsa boğulurdum!”

“Siz de pek...”

“Buradayken yaşadığınızı bile fark etmiyorsunuzdur. Fakat o sürekli değişikliklerle dolu olan büyük ve aydınlık dünyada, insanların neşeli, akıllı ve görgülü oldukları o dünyada... Ah ben St. Petersburg’dan başka yerde yaşayamazdım. Belki, Paris’te de olabilir ama...”

“Orada hayatın tadını daha çok çıkarttığını anlayabilirim, fakat Agnes, orada gerçek mutluluğu ve iç huzuru bulabiliyor musun?”

Alaycı bir gülümsemeyle bana baktı.

“Küçük Liisi, çocuk gibi konuşuyorsun!”

Başını sallayarak gülmeye devam etti.

“Dinle, şu köşede, fırının yanında yatan kedinin hiç kıskanmıyor musun? Bak, ne kadar da memnun hayatından; gözleri yarı kapalı mırıldanıyor, derdi yok, tasası yok, yemek yesin ve sıcakta olsun, dünyada başka bir şeye ihtiyacı yok. İç huzuru tam!”

Biraz bozuldum.

“Kedi kedidir, insan insan...”

Ayağa kalkıp yanıma geldi.

“Kırıldın mı sen?”

O zarif bakışıyla, kendimi yine iyi hissettim.

“Evet ya, boşuna kızmadın herhalde. Neyse, ben şimdi ikinizi yalnız bırakayım.”

“Tekrar görüşecek miyiz?”

“Elbette. Daha çok sohbet etmeyi ümit ediyorum. Ne dersiniz Sayın Reijola?”

Antti uzattığı küçük ve beyaz elini tuttu. Neden bana fazla uzun bir zaman tutmuş gibi geldi?

“Yarın öğlenki kutlama yemeğine gelecek misiniz?”

“Sanıyorum” diye cevapladı.

“O halde, orada görüşürüz.”

Basamaklara kadar ona eşlik ederek, Antti aşırı bir kibarlık gösterdi. Geri döndükten sonra camdan bakarak uzaklaşmasını da takip etti.

“Nasıl buldun onu?”

Antti hemen cevap vermedi.

“Çok çekici değil mi?”

“Çekici mi? O mu? Hafif meşrep bir koket o. Bozulmuş ve zevk düşkünü...”

Çok garip... dediklerini isteyerek dinliyordum. (Agnes'in) Azarlamaları kulaklarımda çınılıyordu, fakat vicdanım beni yine de onun tarafında olmaya zorluyordu.

Okuldayken ne kadar örnek olduğunu anlattım.

“Kendini beğenmiş ve hırslı. Bütün erkekleri kölesi yapmak istiyor. Kutlama yerinde ve çevresinde hayranları yok muydu?”

“Vardı.”

“Tahmin etmiştim.”

“Fakat herkes ona hayran kalıp kölesi olmak istiyorsa, o ne yapabilir ki?”

Antti kitabını eline aldı; ben de onu artık daha fazla rahatsız etmek istemedim.

IV

Agnes'i yemekte tekrar gördük. O kalabalıkta, sanki krallığındaki bir prenses edasındaydı.

Çok sade ve mütevazı görünmesine rağmen, herkesin giysisinden hemen ayırt edilebilen gösterişli elbisesini inceliyordum. Sanırım bir çeşit yünlü kumaş-

tandı; açık sarı, uçuk bir renk... Kenarları dantel ve kadife kurdeleli... Vücudunda ne kadar kıbar, ne kadar da şık ve zarif duruyordu. Yüzünün güzelliğini belirginleştirmişti! Elbise ona o kadar yakışmıştı ki, başkasının üzerinde nasıl duracağını düşünmek bile mümkün değildi. Bütün sözde masumiyetine rağmen, fiziksel güzelliklerini ortaya çıkarmak için büyük bir dikkat ve özenle seçildiği belli oluyordu.

Agnes çok 'chic' idi. Mıknatıs gibi bütün bakışları kendine çekiyordu. Onda hayat vardı; coşku ve duygu vardı; çevresindeki insanlarda da aynı hisleri uyandırıyor. Hiç kimse bir sohbeti onun kadar zevkli sürdüremiyordu. Sinirli ve soğuk tipler onun çevresinde eriyiveriyor; en ciddi olanlar bile, kendilerini sürükleyen bir mutluluk içinde, farkına bile varmadan her zamanki basmakalıp bağlarından kurtuluyorlardı. Saçları ağarmışların bile içlerinin ısındığını, memnuniyetle ışıldadığını gördüğümü anımsıyorum.

Onların yanında hayat ve mutluluk vardı, fakat salonun diğer bölümleri de bir o kadar neşesiz ve sessizdi. Agnes'den sonra, başkalarına bakmak insanı karamsar yapıyordu. Ne kadar basit ve kaba saba olduğumuzu daha önce hiç fark etmemiştim. Üstelik giydiklerimiz de zevksizdi! İşte şuradan, ellerinde tencereler taşıyarak birbirini takip eden dört yaşlı kadın yaklaşıyordu; hepsi uzun boylu, sıska, hüznü ve ciddiydiler. Yerleri süpüren siyah giysileri, omuzlarına inen siyah eşarpları ve eteklerine kadar uzanan siyah şalları var. Bunlar, hayatta olanların aşlarından vergi almak için, mezarlarının derinliklerindeki o sessiz dinlenme yerlerinden çıkıp gelmiş ölümler miydi yoksa?

Hiç olmazsa şu tarafta biraz gençlik vardı; en azından birbirleriyle konuşmaya cesaret eden, hatta ara sıra gülebilen tombul yanaklı, besili kızlar ve dinç,

gürbüz delikanlılar... Onları tanıyordum; hepsi gelişen, becerikli, eli yüzü düzgün kızlar ve gençlerdi. Fakat bu iyi özelliklerini kendime durup durup hatırlatmam gerekti, çünkü ses tonları ve konuşmaları artık kulaklarımı tırmalamaya, hiç de ince olmayan dış görünüşleri ise beni rahatsız etmeye başlamıştı.

“Liisi” diyen Agnes’in sesi, o erkek kalabalığının içinden duyuldu.

Beni görebilmek için, ufak tefek halimle oturmuş, tatlımı yediğim o arka köşeye doğru başını uzattı.

“Terasa kahve içmeye çıkıyoruz, sen de gel.”

Tabağımı bırakıp onları takip ettim.

Beylerden biri Agnes’e papyrossi² ikram etti, o da aldı. Dudaklarına götürünce, önce şaka yaptığını sandım; fakat arkasından Antti’nin ona ateş uzattığını görünce, gülmem yarım kaldı. Evet, gerçekten Antti bunu yaptı; papyrossisinin iyice yandığından emin olana kadar kibriti dikkatle tuttu, sonra da yüzünden anlaşılan bir keyifle, Agnes’in dudaklarını kibarca büzerek dumanı havaya üfleliğini seyretti.

Kafamda soru işaretleri birikmişti. Nasıl oluyordu da Antti, hiç kimseye dünyada izin vermeyeceği bir konuda, şimdi bu kadar anlayışlı olabiliyordu? Bana birisinin papyrossi ikram etmesi söz konusu bile olmadığı gibi, ben de zaten kabul etmezdim.

Onlar salonda başlamış oldukları sohbete devam ettiler.

“Demek, bizim böyle kenarda köşede milliyetçilik tasladığımızı düşünüyorsunuz...”

“Büyük ölçüde öyle.”

“Peki, bunda bir kötülük var mı?” diye sordu Antti. “İnsanın doğduğu yere sıkı sıkı bağlanması ve

² Papyrossi, o dönemlerde yaprağa tütün sarılarak elle hazırlanan bir sarma sigara çeşidi (ç.n.).

her bir çalısının, her bir taşının yerini bildiği, gençliğinin anıları ile bağlandığı ve herkesle, atları, köpekleri ile bile arkadaş olduğu doğasını bütün kalbiyle sevmesi gerekmez mi? Böyle bir ilişki, bütün hayatına destek veren, halkına ve anayurduna karşı sevgiyle dolmasını sağlayan bir kaynak gibidir. Fakat siz, Bayan Werther, buna değer vermiyor musunuz?"

Agnes gülümsüyor, dumanı içine çekerek gökyüzünü seyrediyordu. Antti hâlâ bir cevap bekliyordu.

"Öyle değil mi? Hiç mi özlemiyorsunuz?"

"Hayır, hayır."

Güldü ve başını salladı.

"Gökteki kuş kadar özgür olmak istiyorum. Bir kara parçacığına kök salmak mı? Kalbimle ve duygularımla ona bağlanmak mı? Tanrı korusun, böyle yapmakla ruhun zindana girmesine neden olmak, ne korkunç bir şey!"

"Buna seve seve katlanılır, Bayan Werther. Mut-suz insan, sevginin zincirlerini taşımayandır."

"Pek şairane şeyler söylüyorsunuz..."

"Bu yaz burada kalın Bayan Werther, birlikte çevreyi gezelim. Buraları çok güzeldir, biliyor musunuz? Belki o zaman, bütün hayatını burada yaşamış olan insanların hem birbirlerine hem de toprağın doğasına nasıl böyle gönülden bağlandıklarını anlarsınız."

"Bütün yaz kalamam; fakat sizin nasıl bir rehber olacağınıza bağlı olarak belki birkaç gün kalırım."

"İlk gezimizi bu akşam yapalım mı?"

"Nereye olabilir?"

"İloharju'ya... Oraya üç kilometre kadar yol var. Manzarası çok güzeldir."

"Atla mı, yoksa yürüyerek mi gideriz?"

"Nasıl isterseniz."

"Bakın, bana eyer bulun, atla gidelim."

“Olur.”

“Gerçekten mi? Burada eyer bulabilecek misiniz?”

“Bulurum tabii. Merak etmeyin.”

“Ah, çok eğlenceli. O halde, her gün ata bineriz.”

“Canınız ne kadar isterse...”

Kenarda oturuyordum. Antti bana bakmıyordu bile. Sanki boğazımı sıkıyorlardı. Fakat henüz bunda korkacak bir şey yoktu ki. Olağan bir kibarlıktı, işte o kadar. Başka bir şey değildi! Sadece olağan bir kibarlık...

Şimdiye kadar Antti'yi hep kaba bulurlardı. Bu konuda kimse onu eleştirmezdi; somurtkanlığına verilir, gülünüp geçilirdi.

Antti Agnes'in etkisiyle yumuşamış, değişmişti. Ne vardı bunda? Gayet doğaldı. Peki neyi merak ediyordum? Neden kötü düşünüyordum?

Onlar konuşmalarına sessizce devam ettiler. Artık o kadar dikkatle takip edemiyordum, çünkü kulaklarım uğuldamaya ve ellerim önleyemeyeceğim kadar titremeye başlamıştı.

“Çocuk gibiyim, aptallık ediyorum” diye söylenip duruyordum kendi kendime.

İşe yaramadı. Kulaklarım hâlâ uğulduyor, ellerim titriyordu.

Sonunda Agnes beni fark etti.

“Küçük Liisi, sen de bu akşam bizimle geleceksin tabii.”

Sakin bir sesle konuşabilmek için bütün gücümü topladım.

“Ama ben ata binemem ki.”

En sonunda Antti de beni hatırladı. Bütün vücuduyla bana döndü.

“Doğru ya. Peki seninle ne yapacağız?”

“Evde kalırım.”

Nasıl becerdiysem, gülümsemeyi başardım. Ne kadar sahte ve zorlama bir gülümseme olduğunu anladılar mı acaba?

“Benim bir fikrim var” dedi Antti. “Sana bir at arabası alalım.”

Şaşırarak bakakaldım. Şimdiye kadar hep parasının hesabını yapan adam, şimdi nasıl oldu da böyle hesabını bilmez olmuştu.

“Tamam, oldu iştel” diye bağırdı Agnes.

Fakat ben kabul etmedim.

“Çocukları o kadar uzun zaman için yalnız bırakmam ki.”

“Galiba haklısın” dedi Antti. “Ne yazık! Ara sıra da olsa sen de eğlenmelisin. Peki, ya eve bakıcı çağır-sak?”

“Mümkün değil. Çocuklar yabancıların yanında rahat durmazlar, biliyorsun.”

“O halde yapılacak bir şey yok.”

Agnes, bana hızlı ve inceleyen bir bakış attı, ben de ona sakın bir bakışla karşılık verdim; içimdeki bu çocuksu acıyı anlamaması gerekiyordu.

“Yani ikimiz gideceğiz” dedi. “Tabii, eğer beylerden bize katılmak isteyen olmazsa...”

Birçoğu istedi, hatta bir-iki tanesi gereken hazırlıkları yapma görevini bile üstlendi. Iloharju'da restoran olmadığından yanlarına içeceklerini almaları gerekiyordu. Atları da hazırlayıp, eyerlenmiş olarak getirme sözü verdiler.

Agnes'le birlikte bir akşam geçirebilecek olmanın sevinciyle her şeyi yapmaya hazırdılar.

Gün batımından önce orada olabilmek için, saat sekiz sularında yola çıkmaya karar verdiler. Ben ve Antti gruptan erken ayrıldık.

Çocukları yedirdikten sonra, üstlerini değiştirip hemen yatırmalıydım. İşimi her zamanki hareketlerle

gördüm. Çocukların sorularına kısa ve dalgın cevaplar veriyordum. Onu da ancak defalarca sorduktan sonra yapabildim. Onların konuşmalarından çok, Antti'nin yan odadaki adımlarını dinliyordum. Gezi için aceleyle üzerini değiştiriyordu. Hiç olmazsa, gitmeden 'hoşça kal' demeye vakti olur diye düşündüm. Ama bunu yapmayı akıl eder miydi acaba?

Hem vakti oldu hem de akıl etti!

Antti içeri girdiğinde, küçük bir taburede oturmuş, çamaşırıyla kucağında kıkırdayan Lyyli'yi yıkamaya çalışıyordum. Görmezlikten geldim; süngeri leğene attım, havluyu boynuna bastırıp, deri kıvrımlarının arasının kızarıp kızarmadığına dikkatle baktım.

"Senin evde kalmana üzüldüm Liisi."

Antti başımı okşadı ve eğildi.

Ben ise, hâlâ Lyyli'nin boynuna bakıyordum.

"Sen de bizimle gelmek isterdin herhalde."

"Hmmm..."

Lyyli'nin boynunda bir yer gerçekten kızarmıştı. Başımı daha da eğerek, şüphelendiğim yeri tekrar silmeye çalıştım.

"Öyle değil mi?"

Eliyle çenemi tutup, zorla başımı kaldırdı ve yüzüme baktı.

Cevap vermek zorunda kaldım.

"O kadar da değil."

"Gerçekten mi?"

Gülümsemeye çalıştım. Zoraki gözlerine baktım.

Sanki biraz rahatlamıştı.

"Sen benim sevgili karımsın. Her zaman sevecen, güçlü ve iyi yürekli..."

Sonra da, dudaklarımdan öptü. Uzun ve sıcacık bir öpücüktü.

Kalbim hemen yumuşadı. Ağlamamak için kendimi zor tuttum. Kollarından kendimi kurtardım.

“Lyylicik üşüyecek...”

Antti, beni defalarca öpmeden bırakmadı. Sonra da başımı okşayıp durdu.

Sevecen ve içtendi. Rahatlamıştım. İçimde acıdan eser yoktu artık. Gözyaşlarımla boşalmak üzere olduğunu göstermemek için başımı çevirdim.

“Belki de erkenden yatsan senin için daha iyi olur. Bak, atlarla buradan da geçeceğiz, bizi görürsün. Aklında olsun, şöyle en geç çeyrek saat sonra yola çıkmış oluruz.”

“Tamam.”

“O halde, hoşça kal.”

Birkaç öpücük daha verdi ve çıktı.

İşte o anda gözyaşlarımla salıverdim. Ne aptalım! Neden ağladığımı bilmiyordum. Doğrusu artık üzgün değildim ve Antti ile ilgili hiçbir şeyden korkmuyordum. Üstelik hiçbir şekilde bu geziden mahrum kalmasını da istemiyordum. Hayır, yaptığım çocukluğa ağlıyordum.

Kendimi çok rahatlamış hissettim. Lyyli gülüyor, ellerini sallıyordu; onu okşamadan, sevmeden edemedim. Göğsüme o kadar bastırmışım ki bağırıverdi. Nasıl da sıcacık ve yumuşacıktı. Gözlerimdeki yaşlar kurudu, onunla gülüp oynadım.

Yatağına yatırıp üzerini örttüm. Bıcır bıcırdı, mutlulukla kıpırdanıyordu; battaniyesini ayaklarıyla tekmeleyip durdu, küçük ayaklarını havaya kaldırdı.

“Haydi sus bakalım, seni küçük yumurcak. Sus dedim ya, çocuk.”

Çocuğu uyutmaya çalışıyordum, ama yine de onunla oynamaya devam etmekten kendimi alamıyordum. Uykusu açılacak, bütün gece hiç uyumayacak diye korktuğum halde bırakamıyordum. O kadar şirindi, o beyaz geceliği içinde o kadar tatlıydı ki afacan,

onu mıncıklamamak, öpmemek, okşamamak mümkün değildi.

Bir taraftan da, yaptığım saçmalığı düşünüyordum. Az önce gereksiz yere keyfim kaçmış, canım sıkılmıştı. Benzeri olmayan, iyi kalpli, sadık, ciddi, güvenilir ve çalışkan bir kocam vardı. Sonra, bir de sağlıklı ve eğlenceli çocuklarımız... Nasıl bu kadar nankör ve garip davranabilmişim? Bir daha bunu asla yapmayacağıma kendi kendime söz verdim.

Çeyrek saat geçmiş miydi yoksa? Pencerede olmalıydım.

"Hadi Lyyli, artık bitti, gülmek yok. Hadi, gözlerini kapat ve uyul"

Gözlerini sıkıca kapattı, hatta öyle bir sıktı ki burnu büzüldü, üst dudağı dışa döndü ve dört tane beyaz inci gibi dişi ortaya çıktı. Kendimi tutamadım, bir kere daha öpüverdim.

Fakat hemen arkasından ciddileşip üzerini örttüm ve doğruldum.

"Güzel güzel uyu, bebeğim."

Başını çevirdi, yanağını yastığına yapıştırdı. Dışarı çıktım.

Oturma odasında pencerenin kenarına oturup atlıları beklemeye başladım. Çok kısa bir süre sonra nal sesleri duyuldu ve hemen arkasından göründüler. On kadar erkek ve aralarında tek kadın olarak Agnes vardı. Bu durum pek de umurunda değildi anlaşılan; atının üzerinde dimdik ve güçlü bir pozla oturuyordu. Başını asilce tutuyor, vücudu dinç ve çevik duruyordu. Uzun binici kıyafetinin etekleri, hafifçe atının gövdesini okşuyordu.

Atlarını durdurup pencerelere baktılar ve sonunda beni fark ettiler. Agnes, eliyle öpücük gönderdi; Antti, yapay bir kibarlıkla şapkasını çıkarttı; diğer beyler de

neşeyle selam verdiler. Gülümsedim, başımı eğerek hepsine selam vermeye çalıştım ve "iyi yolculuklar" diye seslendim. Arkasından atlılar yola koyuldular. Kısa bir süre sonra gözden kaybolmuşlardı.

Üzülmüyordum. Özenme veya kıskançlık da duymuyordum. Aksine, içimden Antti'ye bu eğlence için izin verip, Agnes ile ilgili düşüncelerini değiştirip onun iyi yönlerini görmesini diledim. Kendimi buna ikna etmeye çalıştım.

V

"Gerçekten çok eğlenceliydi" diye anlatıyordu Antti ertesi sabah. "Ne yazık ki, bizimle gelemedin."

"Çok geç kaldınız."

"Eh, sabah saat beş gibi döndük. Zaman nasıl bu kadar hızlı geçti, anlayamadık. Kendimizi o kadar mutlu ve hafif hissediyorduk ki, oradan ayrılmayı istemedik bile."

"Güzel miydi?"

"Muhteşemdi. İloharju'yu şimdiye kadar böyle güzel gördüğümü hiç hatırlamıyorum. Gök pırıl pırıldı; hiç rüzgâr yoktu. Güneşin batışında inanılmaz renkler vardı."

"Ya doğuşunda?"

"Onu, pek izlemedik" dedi Antti, biraz da şaşkınlıkla. "Agnes'le, orada bankta otururken, pek dikkat etmemişiz."

O an bir şey söylemedim. Çocuğun az önce getirdiği gazeteyi aldım. Onu incelerken kayıtsız görünmeye ve öylesine sormuş gibi davranmaya çalışarak:

"Peki, Agnes'e dair şimdi ne düşünüyorsun?" dedim.

"Hımm, henüz bilemiyorum. Onu biraz daha tanımalıyım."

“Hepiniz de ona hayran kalmadınız mı?”

“Yok canım... aslında, itiraf etmek gerekirse, o çok...”

“Çok mu cazip?”

“Cazip ve zeki. Sahi, bugün yelkenliyle çıkmayı planlıyoruz. Sen de gelirsın, değil mi?”

“Gelsem mi dersin?”

“Neden gelmeyesın ki? Sen de gel, biraz hava alırsın.”

Beni, beklediğim kadar büyük bir heyecanla çağırılmamıştı; gazeteyi karıştırmaya devam ederken sesim biraz buruk çıktı:

“Zaten gelmesem de eksikliğimi hissetmezsiniz ki.”

“Canım, niye öyle söylüyorsun Liisi?...”

Antti yanıma geldi ve gözlerime baktı.

“Ne demek istiyorsun?” diye gülümseyerek sordu.

Kendimden utandım. Gazeteyi elimden bıraktım ve boynuna sarıldım.

“Hiçbir şey Antti, hiçbir şey demek istemedim.”

“Şüphelenmeye başladın diye korktum.”

“Yapma! Daha önce hiç şüpheci davrandım mı ki?”

Kızardığımı görmemesi için yüzümü göğsüne bastırdım.

Antti yanağımı okşadı.

“Hayır, tabii ki davranmadın. Sen öyle bir aptallık yapmazsın.”

Fakat onu bırakmadım. Daha önce hiç yaşamadığım bir duygu, sanki beni ele geçirmişti. Her zaman çok sakin, sessiz ve dengeli olmuştum. Şimdi ise tutkulu, garip bir güç beni zorla koparıp almaya çalışır gibiydi. Kolumu boynuna daha da sıkıca doladım, kendime çektim, gözlerinin içine baktım; sanki yoldan çıkmıştım.

“Antti” dedim. Sesim titrek ve kesik bir fısıltı, huzursuz bir iç çekiş gibiydi. “Antti, beni seviyor musun? Beni asla, asla aklından çıkarma... buna dayanamam, hiç dayanamam. Deliririm herhalde! Ah, Antti, bunu bana asla yapma.”

“Liisi, neler söylüyorsun?”

Şaşkın bir halde kollarımdan kurtulmaya çalıştı.

“İşe bak! Kim derdi ki...”

Canını acıtan şefkatime, soğukkanlı ve sakin bir şekilde karşılık verdi.

“Çocukça davranma. Tabii ki seni seviyorum, başka ne olabilirdi ki?”

“Beni sevdiğin doğru mu, eskisi kadar çok sevdiğin? Antti, bana karşı bu bağlılığın sadece mecburiyetten mi? Zorunluluk değil, değil mi? Söyle bana, yine özgür olsaydın, beni seçer miydin? Antti dürüstçe cevap ver, sadece beni mi isterdin?”

“Dinle Liisi, bu konuşma beni rahatsız etmeye başladı.”

“Neden cevap vermiyorsun?”

“Çünkü sorun çok saçma.”

Kayıtsızlığı kalbimi kırdı. Kollarım gevşeyerek yana düştü. Sırtımı döndüm, sandalyeme geri döndüm, gazeteyi tekrar elime aldım.

“Sana ne oldu Liisi? Hiç böyle yapmazdın.”

Cevap vermedim; kanım sanki hâlâ kaynıyordu. Gazeteyi parmaklarımla arasında buruşturdum. O an içimdeki ses, onun haklı olduğunu ve benim son derece garip davrandığımı söylüyordu. Elimden geldiğince düşüncelerimi toparlamaya çalıştım.

Antti saatine baktı.

“Gitme zamanı. Bizimle geliyor musun?”

İçimdeki kavgayı dindirmeye çalışırken kısık bir sesle cevap verdim.

“Geliyorum.”

“O halde Bayan Werther’i almaya gidelim, bizi bekliyor.”

Tümüyle kayıtsız bir şekilde söylemeye çalışıyordu, ama başaramadı. Belki de bu tereddütünün nedeni, benim az önceki çıkışımdı. Herhalde bütün bunlara şüpheli olmamın neden olduğunu düşünüyordu.

Belki de haksız değildi; belki de kabul etmememe rağmen, ruhumun derinliklerinde şüphe vardı.

Kendimden utanıyordum. Bu hissi köklerinden söküp bütününü içimden atmak zorundaydım.

“Sen önden çıksan daha iyi olur” dedim ki, şüpheden uzak olduğumu anlasın diye.

“Evde yapacak birkaç işim var. Bitirince hemen kıyıya gelirim.”

“Nasıl istersen...”

Kıyıya vardığımda henüz görünürde değillerdi. Çımlara oturdum; biraz düşünmek için doğrusu iyi fırsattı. Etrafta kimse yoktu; sadece biraz ötede işçilerin çalıştığı bir mavna vardı.

Bu kadar geç kaldığı için burukluk mu duyuyordum? Aslında neden korkuyordum ki? Antti’nin Agnes’e hayran kalmasından, onu benden daha güzel, daha cazip bulmasından mı? Oysa bu çok doğaldı; Antti kör değildi ki. Onu nasıl kınayabilirdim? Agnes’e herkes hayrandı, en başta ben...

Agnes’le keyif içinde sohbet ettiği için günün doğuşunu seyretmeyi unutan Antti’ye kızmak haksızlık değil miydi? Agnes değil de ben olsaydım, saati unutmazdı. Ne garipti, yıllardır birlikteydik; her bir düşüncemi önceden bilirdi; ona yeni veya farklı gelecek bir şey olmazdı. Fakat hiç olmazsa benim için biraz... ah, ne gülünç! Benimki dar kafalı, çocukça ve aptalca bir davranıştan başka bir şey değildi.

Agnes'e âşık mıydı? Beni ve çocukları terk mi edecekti?

Bunu yapmazdı. Sorumluluk duygusu onu engellerdi.

Fakat kalbindeki arzuya rağmen, sadece sorumluluk için, onu burada alıkoymak çok ağır gelecekti. Her gün soğukluğunu görerek yaşamak ve içinde verdiği o savaşı görmek çok zor olacaktı.

Zamanla onu unuttur muydu? Bunu kim bilebilirdi ki? Belki o zaman benden daha da çabuk sıkılır, belki de özgürlüğünü kısıtladığım için benden nefret etmeye başlardı. Çocuklar ve ben ona sadece eziyet olabiliydik.

Belki bizi birden bırakması daha iyi olurdu. Belki o zaman bizleri sevgiyle hatırlar, hatta bazen özlerdi bile.

Bizi terk eder miydi? Agnes'le St. Petersburg'a gider miydi?

Neden olmasın? Daha önce de böyle garip şeyler olmuştu. Buna ben izin verir miydim? Mutlu olacağını bile bile bunu ona çok görür müydüm?

Her şeyden önce onun mutluluğu için değilse, benim ona olan aşkımın anlamı neydi ki?

Fakat gerçekten mutluluğu yakalayabilecek miydi? Yoksa geçici bir hevesin peşinden gidişini, acı bir uyanış, utanç ve hayal kırıklığı mı takip edecekti? O zaman, onu bu ümitsizlikten ne kurtaracaktı? Teselli bulmak için yine bana mı dönerdi?

Gelmese bile ben onu bulur, sevgimle iyileştirir, bütün acı hatıralarını unutmasını sağlar ve kalbini tekrar kazanırdım. Yine birlikte mutlu olur ve ölene kadar da ayrılmazdık. Kederle yaşanan büyük sıkıntılar ikimizi de olgunluğa ulaştırırdı.

Gelecekle ilgili her ihtimali gözümün önünde canlandırmaya çalıştım. Başta Antti'nin sevgisi Agnes'in

hoşuna gider. Ailesini gözden çıkarıp peşinden büyük dünyaya gelmesi için onu baştan çıkarır. Değişiklikten hoşlandığı için ve çevresine hava atmak isteğiyle Antti'nin hayranlığını kullanır; onu bazen kızdırır, sonra tekrar tatlılaşır; ümitleriyle oynar ve onu tutkuyla kendine bağlar. İşte ondan sonra, onu alay edercesine kendinden uzaklaştırır. Antti hasta olur, ölecek gibidir. Ben ona bakmaya giderim. Onu acı çeken, parçalara ayrılmış, yıkık ve yalnız bir adam olarak bulurum. Öfke içindedir; kızgınlıkla ona lanetler yağdırır, öç almayı ister, çıldıracak gibidir; zorla yataktan kalkmak ister. Yavaşça elini okşar, alnının terini silerim. Sonra kulağına sevgi dolu sözcükler fısıldar, kurumuş dudaklarını şarapla ıslatır ve başının rahat olmasını sağlarım. Sakinleşir ve uyuyakalır. Uyandığında beni tanır, yumuşar ve ...

Buraya kadar gelmiştim ki, tepeden geldiklerini fark ettim. Gülüşüyor ve keyifle konuşuyorlardı. Yol kenarında bir kütük yığını vardı. Agnes üzerine çıktı ve kendinden emin bir ifadeyle kenarında sallanmaya başladı. Antti dikkat etmesini söyledi, elini uzattı. Fakat Antti'nin uyarılarına aldırmaz etmeksizin Agnes, kayıtsızca sallanmaya devam etti. Antti inmesine yardım etmeseydi, başına kötü bir şey gelebilirdi.

"Afacan bir çocuk gibisiniz; söz dinlemez ve yaramaz... Ya bacağınıza bir şey olsaydı?"

"Şansıma inanırım. Fakat siz bayağı korktunuz galiba?"

"Tabii ki korkarım."

"Artık yaramazlık yapmayacağıma söz veriyorum. Kolunuza gireyim..."

Antti tekneyi ve yelkenleri hazırlayana kadar, Agnes yanımda oturdu.

"Dün akşam sıkıldın mı?"

“Hayır, hiç.”

Çekinmeden gözlerine baktım.

“Gerçekten mi, küçük Liisi? O kadar makul olabildin mi?”

Buna karşılık bir şey söyleyemedim. O da biraz huzursuz oldu ve bana dikkatle baktı.

“Dinle...” dedi, Antti'ye göz attı. “Sana bir şey sormak istiyorum.”

Bana döndü, sesini alçalttı ve devam etti.

“Kıskanç bir kadın mısın?”

“Agnes...”

Eğer mümkünse, yüzümdeki suçluluk ifadesini saklayabilmek için, sorusuna bozulmuş gibi görünmeye çalıştım.

“Böyle bir şeyi nasıl söyleyebilirsin?”

“Yani... bu doğal bir duygu olurdu.”

“Fakat ben Antti'ye çok güveniyorum...”

“Ya, demek öyle! O halde seni asılsız hayaller ve onları takip edecek acı veren uyanışlarla ilgili olarak yavaş yavaş uyarsam iyi olur. Mantık, prensipler, istekler, sorumluluk duygusu ve her neyse o birtakım özellikler, insanın hayatını ve görevlerini belirleyebilir mi sanıyorsun?”

“Evet, öyle sanıyorum.”

“Ah, çocuk!”

Tatlı tatlı güldü.

“Kesinlikle öyle değil... İnan bana; tutkular uyanınca ne mantık ne istek ne de prensipler bir şey ifade eder. Tutku; işte patron odur! Diğerleri ona güzel güzel hizmet ederler.”

“Antti konusunda, zaten bunlar asılsız şeyler.”

“Bilâkis, senin Antti'n için çok geçerli bunlar. Kuvvetli ve bir o kadar da ciddi bir doğası var. Duyguları öyle kolay kolay ortaya çıkmıyor, fakat bir defa

çıkmaya görsün müthiş bir tutkuya dönüşüverirler. O zaman görmelisin! Dünyada hiçbir güç onu tutamaz; hele kendi iradesi hiç!”

Biraz durdu, gözlerini hâlâ yelkenlilerle uğraşan Antti'ye çevirdi. Biraz düşünceli, biraz da eğlenir bir ifadeyle onun hayat dolu hareketlerini izledi. Aklından geçenleri açıkça görebiliyordum. Kalbim fena sıkıştı, fakat yine de kendimi savunmaya çalıştım.

“Bu sefer yanıliyorsun Agnes. Bunca sene birlikte yaşadığım halde, ben mi Antti'yi tanımiyorum? Şimdiye kadar tutkularına hiç kapılmadı.”

“Tahmin ederim; burada bitki gibisiniz, yaşamıyorsunuz ki, sadece yarı uyku halindesiniz. Bu haliniz mezara kadar da devam edebilir. Gençliğinizde birtakım duygu ve tutkularınız olmuştur; fakat bu düzenli, küçük, orta sınıf toplumunuzda bu duygular boğularak ölür. Fakat şunu bil ki, senin Antti'nin hiç sıkıcı olmadığından eminim. Özgür bir rüzgârın esintisini hissetsin, bak o zaman nasıl etkilenir.”

“Ben buna razıyım... kıskançlıkla onu rahatsız etmeyi düşünemem.”

Agnes bana keskin ve delip geçen bir bakışla baktı. Sanırım bende küçücük de olsa bir yapaylık sezmemişti. Nitekim o anda samimiydim.

“İşte, böyle yapmakla en doğrusunu yapıyorsun,” dedi elime dokunarak. “Biliyor musun, kıskançlık, olabilecek en saçma şeydir. İnsanı çirkinleştirir; hem kendisi hem karşısındaki için hayatı zorlaştırır. Evli olsaydım, tam aksine, kocam beni ara sıra aldatsın isterdim. Ben de aynı özgürlükten yararlanırdım ve böylece birbirimizden hiç sıkılmazdık. İlişkimiz sürekli değişkenlik gösterir, bıktırmazdı. Evlilikte küçük bir heyecanın önemi büyüktür; sakın bir aleladelik aşkın ölümü demektir.”

Onu yadırgayarak dinliyordum. Az önce hayallerimin beni alıp götürdüğü hüznü, fakat aynı zamanda tatlı ruh halim kaybolmaya başlamıştı. Karamsarlığa kapılmak üzereydim. Birden kendimi Agnes'e uzak ve yabancılaşmış hissettim. Hemen yanı başında oturmama rağmen, sanki aramızda inanılmaz mesafeler vardı. Bir göz kırpma süresi kadar kısa bir zamanda bütün o güzelliği, yumuşak hareketleri ve zarafeti, benim için cazibesini yitirmişti. O anda her şeyinden adeta nefret ediyordum; üstelik o parlak zekâsı da artık hiçbir şey ifade etmiyordu.

"Bu çeşit davranışlar kuzey ülkeleri kadınlarına hiç yakışmaz. Böyle davranırsak, mutlu olmayacağımız da kesin..."

Bunları söylerken ses tonum, sanki sert bir eleştiriyle çıkmıştı ve acı vericiydi. Agnes'in bakışları alevlendi, fakat kendisine hâkim olmaya çalıştı; başını saldı ve alay edercesine güldü.

"Bunu bana söylemene gerek yok, zaten biliyorum. Kuzeyli kadınlar sessiz, dürüst, itaatkâr, sabırlı, eşlerine ve çocuklarına bağlı hizmetçilerdir. Neden biliyor musun?"

"Çünkü bunu sorumlulukları olarak alıyorlar."

"Hiç de değil! Çünkü güçsüz birer zavallı ve aptaldırlar. Başka bir şey olmayı beceremezler, işte bütün mesele bu!"

"Agnes!"

"Kızmana gerek yok, seni kastetmiyorum. Genelde bütün kuzey ülkelerinin kadınlarından, Finliler, İskandinavlar, İngilizler... hepsinden bahsediyorum... Almanları da sayabiliriz."

"Sabırlı, vefalı ve alçak gönüllü olmakta hiçbir şeyde olmadığı kadar güç vardır."

"Güç mü? Bu kadar güç, en basit bir kölede bile vardır! Korkusuzca yükseklerde uçan şahin, ne sessiz

ne alçak gönüllü ne de sabırlıdır; fakat güvercine bak, öyledir işte. Sence hangisi daha güçlü?” Aynı anda da, tekneyi iskeleye yanaştıran Antti’ye seslendi: “Artık gelebilir miyiz?”

“Gelebirlirsiniz, hadi gelin” diye cevap duyuldu.

Önce Agnes iskeleye indi, arkasından da ben. Bana darılmış olmalıydı; ona pek de iyi davranmamıştım.

Antti bir eliyle tekneyi sabit tutmak için iskeleyi tutarken, diğer elini de Agnes’e uzattı. İskele biraz daha yüksekte kalıyordu. Agnes kenara geldi, elini tuttu ve atlamaya hazırlandı.

“Sakın düşmeyin.”

“Dizinize basmama izin verir misiniz?”

“Tabii, buyurun.”

Agnes, gerçekten de küçük ve kibar ayağı ile önce dizine bastı, sonra da bankın üstüne, hemen yanına oturuverdi.

Kan beynime sıçradı. Tek bir atlayışta teknenin içindeydım, fakat onlardan uzağa, yelkenlerin arka tarafına oturdum.

Tekne sallandı, içeriye su sıçradı.

“Liisi, ne kadar dikkatsizsin.”

Antti, sanki rüyadaymış gibi basık ve donuk bir sesle konuştu. Görünüşe bakılırsa, Agnes’in ayağının dokunuşu, onun yakınlığı –yan yana yapışık oturuyorlardı– aklını bulandırmıştı. Şaşkın şaşkın çevresine bakıyor, ne yapacağını bilmez bir halde hâlâ iskeleyi tutuyordu.

Fakat Tanrım, bütün bunların iğrenç bir hafiflik olduğunu anlamıyor muydu?

“Bana yelkenlerin halatlarını verin” diye seslendi Agnes. “Siz dümene asılın ve tekneyi iskeleden ayırın.”

Antti uyanıverdi ve dediğini yaptı.

“Siz biliyor musunuz?...”

Halatları eline yerleştirdi ve nasıl yapması gerektiğini ona tarif etti.

Yelkenler şişti, tekne kaykıldı ve göle açıldı. Teknenin burnundan suyun sesi geliyordu.

“Ne kadar eğlenceli” diye bağırıverdi Agnes.

“Liisi neden uzağa oturdun, yakına gelsene” diye önerdi Antti.

“Burada rahatım” diye cevapladım.

“Fakat orada bizden çok ayrı kaldın.”

“Ne fark eder?”

“Eh, nasıl istersen.”

Ondan sonra da benimle ilgilenmediler; yelkenlerin arkasında zaten görünmediğimden, adeta beni unutmuşlardı.

Unutmaları iyi bile oldu, o arada karmakarışık düşüncelerimi toparlayabilecektim. Az önceki güzelim hayallerim, bütün o uyumlu, uysal ve doğru kararlarım nereye kaybolmuştu? Hemen böyle sarsıntıya mı uğrayacaklardı?

Beynim ne kadar çaba harcasam da yok edemediğim bir öfke ve acı ile doluydu. Dudaklarımı ısırıp ellerimi sıkıyor, kendimi suçlayıp duruyordum.

“Sen gerçekten bir zavallısın... Agnes haklıydı; sen işe yaramaz, aptal ve siliksın...”

Acı ve kan içinde kalana kadar kendimi kamçılar-mak isterdim. Yardım eden de yoktu! Kişiliğimle savaştıkça, daha da çok öfke doluyordum. Ara sıra onları dinlemeye çalıştığım halde tek bir kelime anlayamadığım o bitmez sohbetleri de öfkemi köstekliyordu.

Belki de, dediklerini anlamayayım diye bilerek böyle konuşuyorlardı. Kim bilir, birbirleriyle nasıl da bakışıyorlardı.

Yelkenlerin altından onları görebilmek için başımı eğdim. İşte orada, yan yana oturuyorlardı; Agnes'in

sırtı dik, her iki eli de yelkenlerin halatında, Antti ona doğru eğilmiş, o hoş yüzüne bakıyordu.

Yüzü çok hoştu; bu gerçeği istemeye istemeye kabul ettim. Sadece hoş değil, baş döndürücüydü; öyle ki, bu güzelliğini öyle soğuk kanlılıkla, hiçbir şey hissetmeden seyretmek, hatta bakmadan geçip gitmek mümkün değildi. Antti'nin gözleri sanki ona yapışmış gibiydi. Öyle bir hayranlıkla bakıyordu ki...

Oturduğum yerde, teknenin kenarını ellerimle sık-tım. Başımı kaldırdım; onlara daha fazla bakamaya-caktım.

Antti'ye karşı ani ve feci bir öfke duydum; onu parçalara ayırmak, ezmek istedim.

Neden sanki bir silahım yoktu? Onu oracıkta vururdum... önce onu, sonra da şu...

Şimdi bile, sakın bir kafayla o anı düşünürken, bende ki o ani değişikliği anlamak mümkün değildi. Kendimi her zaman sakın, dengeli, sabırlı biri sanırken, ruhumda böyle bir hiddete kapılma eğilimi olduğunu bilemezdim. Zaman içinde sabırlı, boyun eğen, alttan alan, verici bir insan olup çıkmıştım. Evin o sakın ortamı içinde eğitildiğimi düşünürken, böylesine bir tecrübe ile bambaşka bir yönüm ortaya çıkıvermişti!

Artık mantıklı davranamıyordum. Acısına aldır-maksızın, yumruklarımı banka vurup duruyordum.

Orada, sakın sakın konuşuyorlardı. Ya vuruşları-mı duymadılar ya da bir anlam veremediler. İçimden gelen bir güçle yumruklamaya devam ediyordum. San-ki yüreğimdeki sıkışmayı böylece biraz hafifletiyor-dum. Ellerimin ve kollarımın omuzlarıma kadar uyuş-tuğunu ve parmaklarımın hissizleştiğini hissedene kadar vurdum, vurdum.

"Antti, Antti..."

Bana yapılan bu haksızlıktan şikâyet ederek gökyüzüne baktım. Aşağıda bütün olanları ve kalplerimizin derinliklerini duyup, görebilen bir Tanrı var mıydı? Görebiliyorsa, neden kayıtsız kalıyordu?

“Antti...”

Sıkıca kenetlenmiş dişlerimin arasından çıkan boğuk ve cansız bir seslenişti bu. Hem öfke ve şikâyet hem de tehdit, suçlama ve dua doluydu.

Konuşmaya devam ediyorlardı, beni duymadılar. Bu kadar çok konuşacak şeyi nereden buluyorlardı ki?

Oturduğum yerden, yelkenin diğer tarafından onları görebilmek için biraz öne eğildim.

Aynı şekilde oturuyorlardı; Agnes'in yüzünde aynı yumuşaklık, Antti'nin gözlerinde aynı belirgin hayranlık...

Ne varlığımı hatırlıyor ne de eksikliğimi hissediyorlardı. Hiçbir işe yaramaz gibiydim. Böyle olacağı belliydi! Oraya neden gelmiştim ki? Bunu önceden tahmin etmeli ve anlamalıydim.

Onları gözlerimle parçaladım ve kılıç gibi keskin bir bakış attım.

Hiçbir şey görmediler. Antti komik bir şey söylemişti ve Agnes sevimli bir şekilde gülüyordu.

Siz daha gülün bakalım! Gülün ve eğlenin! Benim acılarım sizi neden ilgilendirsin ki?

Aklımdan çılgınca fikir geçti. Göle atlasam? Antti o zaman bu hayranlıktan kurtulur muydu? Vicdanı sizler miydi? Çok üzülüp pişmanlık duyar mıydı? Sonra anıları canlanır, sadakatli karısını, çocuklarının annesini özlerdi. Bu geçici etkilerin yerini daha derin, daha köklü duygular alırdı.

Teknenin kenarından eğildim, aşağıya baktım. Su, hareket ediyor; dalgalar bir yükselip bir alçalıyordu. Tekne onları yırtarak ilerliyordu.

Bir anlık bir işti... Eğlenceleri hemen sona ererdi.

Peki ya evdeki yavrularım... Onları bir daha asla göremeyecek miydim? Küçüklerim annelerinin cesedini görünce ne diyeceklerdi?

Gözlerimi beni sersemleten derinliklerden kaçırdım ve sıkı sıkı kenarlara tutundum.

Aman Tanrının, deliriyor muydum? Böyle düşünceler beynime nasıl da giriverdi?

O büyük, beyaz yelkenin arkasından kulağıma yine bir kahkaha çarptı. Öyle bir kahkaha ki kulaklarıma, sınırlarıma, kalbime ve bütün varlığıma acı verdi.

Çaresizce çevreme bakındım. Toivola yakınına gelmiştik. Şehre doğru yol alan bir buharlı geminin iskelede yanaşmakta olduğu gördüm. Kurtulmuştum!

"Antti..."

Beni duymadı. Direğe tutunarak ayağa kalktım. Bir, hatta iki kere seslendikten sonra, ancak beni fark edip başını çevirdi.

"Ne oldu Liisi? Aman otur da düşmeyesin."

"Beni kıyıya bıraksan da, o buharlı gemi ile geri dönsem. Kendimi hiç iyi hissetmiyorum."

"İyi değil misin? Daha önce neden söylemedin? Hemen geri döneriz tabii."

"Bunu yapmanıza gerek yok. Beni kıyıya bırakın, yeter."

"Onunla daha hızlı mı geri döneceğini sanıyorsun? Yandan esen bu rüzgârla biz de hızlı gideriz."

"Daha dönmeyelim" diye yalvardı Agnes ve Antti'ye tatlı tatlı baktı.

"Fakat Liisi iyi değil..."

Emin olmayan, basık bir sesle ve soru sorar gibi söyledi.

"Değil mi, Liisi?"

“Siz yolunuza devam edin. Ben gemiyle dönmeyi tercih ederim.”

Antti hâlâ iki arada kalmış gibiydi. Bir bana, bir de kıyıya bakıyordu. Fakat görüyordum; içi orada Agnes ile kalmayı isterken, dileğini açıkça ve dürüstçe söyleyemiyordu. Onun için de, olaya karşıymış gibi davranmaya çalışıyordu. Ah, onu nasıl da açıkça anlıyordum.

“Ya daha da fena olursan?”

“Yok, eve gidince geçer...”

“Geçer, geçer...” diye Agnes de tekrarladı.

Antti artık karşı koymadı. Kıyıya yanaştı. Beni gemiye çıkardı.

“Huzurlu olabilir miyim şimdi?” diye sordu beni rahat bir yere oturturken.

“Olabilirsin.”

Yüzüne bakmaktan kaçındım; ne elimi tutmasına ne de veda edişine cevap verdim.

“Biz de çok geç kalmayız” diye söz verdi.

Alaylı bir şekilde ona sııttım.

“İster erken, ister geç kal... beni ilgilendirmiyor” diye aklımdan geçirdim. Fakat hiç de kayıtsız olmadığımı biliyordum.

Antti geminin yanında duruyordu. Hâlâ huzursuzdu; bunu hissetmekten gizli bir zevk aldım.

Fakat Agnes onu aceleyle tekneye geri çağırdı ve gemi harekete geçtiğinde, onlar da kendi yollarına çıkmaya hazırlanıyorlardı. Yarım kalmış neşelerine, kaldıkları yerden devam edebilirlerdi...

VI

Umurumda değillerdi! Onlara hiç aldırmamaya ve evime, çocuklarımin yanına gitmeye karar verdim.

Eve vardım. Lyyli'yi kucağıma, diğer ikisini de yanıma aldım. Nasıl da mutluydular ve annelerine anlatacak ne kadar çok şeyleri vardı. Anlattıkça anlattılar; sanki haftalardır evde değilmiş gibiydim.

Tasasız ve neşeliydiler. Dünya dertleriyle ilgili hiçbir şey bilmiyorlardı. Hele böyle acıları anlayamazlardı bile.

Kafam meşguldü. Sessiz sessiz onları severken, hıçkırıklarımı tutmaya çalışıyordum. Aklımdan bir sürü düşünce geçiyordu.

"Babanız bizi terk etti. Yabancı bir kadını seviyor. Öksüz kaldık..."

Gücüm tükenmek üzereydi. Mari'ye seslendim. Yalnız kalıp biraz uzanabilmem için çocukları yürüyüşe çıkarmasını istedim.

Bu kadar heyecandan sonra rahat bir uykuya daldım. Bir saate yakın uyudum. Uyandığımda daha huzurluydum. Çocuklar henüz gelmemişti; evin içi sakin ve aydınlıktı; perdelerin arasından içeriye güneş sızıyordu.

Daha önce olanlar yine gözümün önüne geldi. Gerçek olduklarına inanamıyordum. Kötü bir rüya gibiydi. Kendini neredeyse suya atacak olan ben miydim? Ben miydim onları orada bırakıp çekip giden? Peki şu öfke, şu keder? Bunların haklı bir nedeni var mıydı?

Şimdi daha sağlıklı düşününce, her şeyi başka bir ışıktaki görmeye başladım. Antti aldatan?

Sadece birkaç kere gördüğü bir kadına âşık? Ciddi, dürüst Antti?

Mümkün değil, böyle bir şey olamazdı! Fakat sen mantıksız davrandın ve olup biteni hak ediyorsun...

Kendimden utanıyordum. Bütün olanları kafamdan atmaya ve ciddi bir şeylerle uğraşmaya karar ver-

dim. Ayağa fırladım, açık havaya çıktım. Basamaklarda durup çocukların gelip gelmediğine baktım.

Bahçede de her şey yerli yerindeydi. Her şey normaldi. Az ilerde Hartmanlar'ın evi, camları ve giriş kapısı, az ötede kulübeler ve yanındaki su kuyusu... Bahçe, bahçe kapısı... Her şey tanıdıktı; yerdeki toprak bile.

Antti mi karısını ve çocuklarını unutuverecekti? Evini bırakıp yabancı bir kadının peşinden gider miydi? Daha saçma bir şey olabilir miydi?

Güneşin şu parlaklığı, bu bildik bahçe ve şu tanıdık evleriyle, bunun asla mümkün olmadığını söyler gibiydi.

Kendime gelmişim; yine eski bendim. Az önceki öfke dolu düşüncelerimi, öldürme ve intihar etme isteklerimi düşünmek bile istemiyordum. Eğer düşünmeye devam edersem, kötü bir ruhun görünmeden etrafımızda gezindiğini ve bir boşluk anında ruhumuza saldırıp anında onu ele geçirdiğine inanacaktım.

Antti'nin bir an önce eve dönmesini diledim. Kalbimde, ona karşı yapmış olduğum haksızlık beni huzursuz ediyordu. Onu ne kadar sevdiğimi, ona ne kadar güvendiğimi söylemek istiyordum.

Fakat, Antti'den haber yoktu. Ben eve döneli iki saat geçmişti. Hemen ardından geleceğini söylemesine rağmen, yine de bu kadar gecikmişti.

Saatime baktım; göle çıkalı neredeyse dört saat olmuştu. Şimdiye kadar dönmüş olmalıydılar...

Herhalde çok eğleniyorlardı; bunu onlara çok görmemeliydim. İsterlerse yarın sabaha kadar oyalansınlar, keyiflerini kiskanmayacaktım. Benim de zamanım, burada çocuklarla ve başka işlerle uğraşırken geçerci nasıl olsa.

Agnes haklıydı; şüphecilik aptalcaydı ve insanı çirkinleştiriyordu. Hiç kimse böyle hislerin öne geçmesine izin verecek kadar alçalmamalıydı.

Fakat onun evlilikle ilgili düşünceleri berbattı. Eşinin sadakatsizliğine izin mi verecekmiş? Kendisi de mi aynı özgürlükten yararlanacakmış?

Neyse, onun sözlerine çok da önem vermemek gerekir. Evlenirse, fikirleri kesinlikle değişirdi. Fakat hiç olmazsa, böyle şeylerden söz etmemeliydi; en azından evli erkeklere... Sonuçları pek de hoş olmayabilirdi. Gerçi Antti ile ilgili korkum yoktu, ama...

Aslında Antti'nin bütün bu imalarına bozulmamış olmasına şaşıırıyordum. Nasıl da utanmadan ayağını Antti'nin dizine koyabildi! Benim gözümün önünde bunu yapabiliyorsa, ya ben yokken neler yapardı...

Düşündükçe, bu kadar öfkelenmemin hiç de şaşırtıcı olmadığını anladım. Vicdanımın sızlamasına gerek yoktu. Antti, benim kimsenin dizine basmama izin vermezdi. Yabancı bir erkekle böyle sırnaşıp, onunla gevezelik ederken kendisini unutmamı asla kabul etmezdi.

Antti nasıl da etkilenmişti! Ne kızabildi ne de kötü gözle bakabildi; sanki uyuşmuş gibiydi. Dünya görmüş, tecrübeli bir erkek aynı durumda kalsaydı soğukkanlılığını korur, maksadını anlar ve güler geçerdi. Antti fazla basit ve dürüsttü; hemen tuzağa düşmüştü. Agnes kim bilir nasıl alaya almıştır onu. Doğrusu, Antti de bunu hak etmişti.

Antti daha dikkatli olmalıydı. Agnes, gözlerinin içine baka baka, onu bağlayan bütün gelenekleri unutacağı ve bu küçük şehrin güvenliğinde, bambaşka bir insana dönüşeceği konusunda onu uyarmıştı.

Bir yarım saat daha geçmişti ve hâlâ görünürde yoklardı.

Ne düşünüyordum? Ona olan sevgimi ve güvenimi söyleyebilmek için Antti'nin gelmesini mi bekliyordum?

Buna gerek var mıydı? Beni ihmal etmiş, ilgisiz davranmıştı. Gururlu olup kendi değerini bilmek ve böyle bir davranış için kendini teşekkürle borçlu hissetmemek, kalbi kırılmış bir eşin hakkıydı.

Şüphe içinde olmak gerçekten aptalcaydı, fakat bir köle gibi boyun eğmeye de gerek yoktu.

Bu düşünceler içindeyken, kederli bir ruh hali yine bana hâkim olmaya başladı. Bunlardan kendimi koparıp kurtarmak için aşağıya inerek Bayan Hartman'ın yanına gidip, başka şeylerden bahsetmeye karar verdim.

Odasında oturmuş, dikiş dikiyordu.

"Liisi, ne iyi ettin de geldin. Düşünüyordum da..."

"Neyi?"

"Yeni nişan olayını duydun mu?"

"Hayır. Beni ilgilendirmiyor."

"Olacak iş mi? Nişan dediğimiz bir olayla kim ilgilenmez ki? Olabilecek, en keyifli şeyler bunlar..."

"Bence öyle değil."

"İki sevgili birbirini bulur ve mutlu olurlar."

"Her şey nasıl da bir hayalden ibaret. Mutlu mu olacaklar? Evlilikte mi? Bana mutlu bir evlilik göster-senel"

"Fakat Liisi..."

"Bu evlenme işinden nefret ediyorum. Peki, hadi, söyle bakalım kimmiş bu birbirini bulan mutlu insanlar?"

"Pek de alaycısın. Söylemeye cesaret edemem artık, tahmin et."

"Fazla zahmet."

"Dul bir erkek..."

“Kaptan Hake mi?”

“Ve Olga Jankovsky.”

“Utanç verici!”

“Nedenmiş?”

“Daha dört ay oldu eşini kaybedeli. Karısının cesedi daha soğumamıştır bile.”

“Dul adamın acısı bir dirsek dokunuşu kadar kısa sürer; böyle olacağını da herkes bilir zaten.”

“Tahminim, şimdi mutluluktan uçuyordur; eski karısı öldü diye sevinçlidir.”

“O kadar da değil, canım.”

“Belki bunun farkında değildir; kendine bile itiraf etmiyordur.”

“Haklısın, insan kalbi bir gariptir.”

“Bana öyle geliyor ki, bütün erkekler, yeni ve daha güzel bir eş almak için eşlerinin ölmesini beklerler.”

Bayan Hartman güldü.

“Abartıyorsun Liisi.”

“Beni üzüyor bu gibi şeyler. Başka konulardan bahsedelim.”

“Olur tabii... Bayan Werther, şu senin hayran olduğun kadın, hâlâ şehirde galiba...”

“Evet, hâlâ burada.”

“Daha çok kalacak mı?”

“Bilmiyorum.”

“Burada herkesi kendine hayran bıraktı. Beyler, onu görebilmek için sokaklarda gezinip duruyorlar.”

“Demek öyle?”

“Çok da şaşırmadım. Gerçekten de çok cazip bir kadın. Onun gibisini görmedim.”

“Öyle.”

“O ciddi kocan da yumuşamış görünüyor. Bu sabah yolda karşılaştım, fakat o kadar heyecanla sohbet ediyorlardı ki, beni görmediler bile.”

“Antti selam vermedi mi?”

“Vermedi. Bayan Werther’e öyle bir bakıyordu ki, hemen yanından geçmeme rağmen fark etmedi.”

“Böyle bir şey, Antti’nin başına daha önce gelmemiştir.”

“Gözlerini güneşe çevirirsen, kamaşırır.”

“Evet, öyle.”

“Sahi, nereye gittiler? Seni yanlarında görmeyince merak ettim.”

Cevap vermeye fırsatım olmadan, elinde bir zarfla Mari kapıda göründü.

“Çok oyalandık, bizi merak etmişsinizdir.”

“O kadar değil. Elindeki nedir?”

“Eşiniz gönderdi.”

Zarfı yırtıp, notu okudum.

“Beni öğle yemeğine bekleme. Parkın lokantasında yiyeceğiz. Gücün yerindeyse, sen de bize katıl. Umarım, kendini daha iyi hissediyorsun.

Antti.”

Kâğıdı buruşturup, cebime soktum.

“Cevap bekliyor” diye Mari uyardı.

“Cevaba gerek yok. Gidebilir.”

Mari çıktı, ben de veda etmek için ayağa kalktım.

“Nereye acelen? Biraz daha otur” diye teklif etti Bayan Hartman.

Fakat oturamazdım. Huzursuzdum.

Bu düşüncelerden nasıl uzaklaşabilirdim? Acı, huzursuzluk, ağrı işe yaramıyordu...

O öğleden sonrasının nasıl geçtiğini artık hatırlamıyorum. Ya çocuklarla uğraşmış ya da mutfakta iş yapmışımdır. Hatırladığım tek şey, çevremdeki her şeyin sakinleştiği, çocukların uslu, Mari’nin de mutfakta olduğu daha geç bir saatte kendimi Antti’nin çalışma odasında, masasının başında bulduğumdu. Eşyaları-

na, sandalyesine, kitaplarına ve kâğıtlarına bakıyordum. Sandalyesini elimle okşadım, geyikten yapılma tablayı yerine doğru ittim ve kibrit kutusunu da olması gerektiği gibi yanına yerleştirdim.

Bütün bunlar ne kadar acıydı!

Gözlerim masadaki gelin olduğumda işlediğim yazı panosuna takıldı; kahverengi fon üzerine yeşil yapraklar, kenarında da çelikten süslemeler... Hayat o zaman pespembeydi ve gelecek pırıl pırıl bir gün kadar parlaktı. Bir gün terk edilmiş biri olarak yaptığım bu işi seyredeceğimi hiç düşünmemiştim.

Antti çok oyalandı. Geri dönecek miydi acaba? Boş dilekler! Onu kaybettiğimi, artık beni düşünmediğini, o güçlü benliğinin şu anda Agnes için yandığını biliyordum. Her şey çok çabuk olup bitmişti. Antti memnun, çalışkan ve canlıydı; ben ise her gün sabah-tan akşama kadar sessizce ev işiyle meşgulken, ancak Antti'yi ve çocuklarımızı düşünüyordum. Peki ya şimdi? Hiç aklımda yokken, böyle bir değişiklik neden oldu? Neden öncesinde hiçbir uyarı olmamıştı, neden tahmin edememiştim?

Ta başından itibaren bütün ayrıntılarıyla hatırlamaya çalıştım; Agnes'in daha ilk dakikada onu derinden etkilediğine kanaat getirdim. Antti genelde kadınlarla muhabbeti sevmezdi; fakat Agnes bizdeyken, oturma odasından hiç ayrılmamıştı. Bütün o zaman, nasıl da hararetle sohbet etmişlerdi. Evet, gerçekten de o zaman biraz dışlandığımı hissetmiştim. Nasıl da huzursuzluk içinde ileri geri yürümüş ve içindeki çelişkiyi dışavurmuştu. Agnes'in fikirleri üzerinde onunla tartışmış, fakat kimseye yapmadığı gibi onu elinden tutarak, kapiya kadar götürmüş ve pencereden gidişini seyretmişti.

Agnes'i tenkit ediyordu ve ben ise aptal gibi bundan keyif alıyordum. Kelimeleriyle hislerini bastırmaya çalıştığını anlayamamıştım.

Ya bir gece sonra bana gösterdiği o şefkat? Vicdanını rahatlatmaya çalıştığı gün gibi açıktı. Fakat ben, zavallı ben, bunu başka türlü anlamıştım. Hemen yumuşamış ve onlara hoş bir akşam dilemiştim!

Ne kadar da aptalmışım!

Peki ya benim sabah geçirdiğim kuskançlık patlaması? Düşündükçe dişlerimi sıkıyordum. İnsan kendini nasıl böyle aşağılık bir duruma sokabilirdi? Bir daha asla olmayacaktı bu! Antti pişman olup özür dilese, dizlerime çöküp af bile dilense, asla olmayacaktı! Asla!

Bahçeden ayak sesleri geldi. Dönüp baktım ve Antti'nin geldiğini gördüm. Canlı bir adım attı, sevinçle elindeki değneği salladı ve yukarı, pencereye doğru gülümsedi.

Hiçbir şey düşünmeye fırsat olmadı. Şakaklarımın ve başımın zonkladığını hissettim.

Neden gelmişti? Orada kalsaydı keşke.

Kapı çalındı. Mari mutfaktan koşup açmaya gitti. Olduğum yerde durdum.

Dimdik başımı kaldırdım. Sanki boyum uzamıştı.

Kapı açıldı, değnek yere vurdu. Sırtımı dönmedim, gözlerimi de camdan çekmedim.

"Evde sıkıldın mı Liisi?" Elini bana dolamaya çalıştı, fakat elini ittim; geriye bir adım attım; onu tepeden tırnağa süzdüm ve sonra da tehditkâr, soğuk ve kin dolu bir bakışla gözlerinin içine baktım.

"Sakın bana yaklaşma!"

"Ne? Ne oldu şimdi?"

"Ne mi? Bir de soruyorsun. Sen beni hiçbir şey anlamayacak kadar aptal mı sanıyorsun? Bugünlerde bana karşı nasıl da böyle davranabildin? Önce yaban-

cı bir kadına hayran kalıyorsun, onun oyuncağı oluyorsun ve benim yanımda, onunla utanmadan...”

“Saçmalıyorsun.”

“Hayır, saçmalamıyorum, asıl sen, sen saçmalıyorsun! Sen ki, bu kadar kendinden geçebildin... Ah, ne kadar aşağılıksın!”

“Kes artık Liisi!”

“Keseceğim tabii, zaten öyle yaptım bile. Aramızdaki her şey bitmek üzere, çünkü seni asla affetmeyeceğim... yaptığını hiç unutmuyacağım. Sana güvenmiş olmak dışında hiçbir şeyden utanmıyorum; hiçbir şey için pişman değilim. O kadar pohpohlanan prensiplerinin ne kadar da değersiz olduğunu anlamamışım. Ciddiyetin, güzel sözlerin... sadece boş laflar, başka bir şey değil.”

“Artık seni gerçekten tanıyamıyorum. Odamdan çıkıp beni rahat bırakmak ister misin?”

“Seni rahat bırakıyorum... ömür boyu!”

Çıktım ve kapıyı kapattım. Odama kadar koşup koltuğa yığıldım.

Vücudum titriyor, kalbim çarpıyor, kanım sanki kaynıyordu; patlayacak gibiydim.

Kollarımı kavuşturup öylece kaldım. İç çekerek, titreyerek kim bilir ne kadar oturmuşum.

Her şey birden durmuş, hayat olduğu yerde donakalmış gibiydi.

Beynimdeki fırtına geçince, düşüncelerim biraz açıklığa kavuşmaya başladı; neler olup bittiğini anladıkça, önce kendimden memnun olduğumu hissettim. Gururlu, güçlü, dayanıklı davranmış, gözlerim, sözlerim ve bütün varlığımla onu ezmiştim.

Gözümün önüne Antti'nin değişen yüz ifadeleri geldi; önce sadece şaşkınlık, sonra hayret, şüphe ve kızgınlık belirmişti.

“Seni gerçekten tanıyamıyorum” demişti.

Buna inanırım. Beni, kendimi korumaktan aciz sanırdı; haklarımı ayakları altına alabileceğini düşünürdü. Şimdi hatasını fark etti. Sandığı gibi zavallı değilmişim.

Neler olacağını biliyordum; ilişkimiz iflah olmaz bir şekilde bozulmuştu. Öyle ya da böyle, resmen boşanacaktık. Sonrasında da, çocuklarla yalnız kalacaktım.

Ömür boyu yalnız kalmak!

Aklım bulandı. Sanki benim ve çocukların önünde, ıssız, terk edilmiş bir çöl vardı.

Başka şey düşünemiyordum.

Benim suçum muydu bu? Ta başından engel olabilir miydim? Çatlağı yaratan Antti'ydi; Agnes onu mutsuz ettiğinde eninde sonunda bunu kabul edecekti. İşte o zaman, benim şimdi yaşadığım acıları yaşayacaktı. Bana ne kadar büyük bir kötülük yaptığını anlayacak ve pişman olacaktı.

O zaman, o da benim gibi bu dünyada yalnız kalacak, fakat aramızda aşılamayacak bir uçurum olacaktı.

Acı veren anılar, kanayan yaralar...

Çocuklar huzur içinde uyuyorlardı. Bir süre onların dengeli nefes alışlarını dinledim.

Antti odasında neler düşünüyordu acaba? Yatmış mıydı? Olanlardan sonra hemen uyuyabilecek miydi? Barışmayı ister miydi?

Neden gelip de olanları açıklamıyordu? Neden ithamlarımı boşa çıkarmak için kendini koruyacak sözler söylemedi? Ona inanmaya hazırdım.

Uyanık mıydı acaba? Bir şey düşünürken hep yaptığı gibi bir ileri bir geri yürüyor muydu? Yoksa yatmaya mı hazırlanıyordu? Benim hakkımda ne düşünüyordu? Canı sıkılmıştı, kızmış mıydı?

Yahut da, her şeye aşkın neden olduğunu anlıyor muydu? Aşk yüzünden sana kızdım Antti; o sert, nefret dolu kelimeler aşktan çıktı. Anlıyor musun? O halde neden bana gelmiyorsun?

Kederli bir özlemle, ümit bekleyen bir şefkatle kapıya bakıyordum. Kavuşturduğum kollarımı açıp kapıya doğru uzattım; "Antti, gel" dedim ve ağlamaya başladım.

Kapı kapalı kaldı; ne göz yaşlarım kapının sarımsı ahşabını hareket ettirdi ne de yakınmalarım pirinç tokmağı çevirdi.

Gidip sessizce kapıyı açtım. Oturma odası, bomboş bir halde karşımdaydı. Parmak uçlarıma basa basa Antti'nin odasının kapısına gittim. Kulağımı dayadım.

Hiçbir ses yoktu; en ufak bir hareket bile yoktu. Nefesimi tutup dinlemeye devam ettim. Ses yoktu! Uyumuş olmasın?

Ben acılar içinde debelenirken, o ilişkimizin bozulduğunu, sonsuza kadar ayrılmış olduğumuzu bildiği halde rahat rahat uyuyor muydu?

Bir süre orada öylece durduktan sonra, her şey daha doğal gelmeye başladı. Tam olarak anlayamıyordum belki, ama benimle ilgilenmiyorsa, ayrılmamız ona acı da vermiyordur diye düşündüm. Vicdanı uyukdaydı; hatıralarımız artık değerini kaybetmişti. Hepsinin yerini yeni duygular, yeni arzular almıştı.

Keşke ben de ondan böyle soğuyabilseydim, ama yapamıyordum. Şu anda, onu her zamankinden daha çok seviyordum; öyle ki acıyla, kederle, ümitsizlikle yaşanan bir sevgiydi ve dünyadaki her şeyden beni soğutuyordu.

Kulağımı tekrar kapıya dayadım. Bir hareket duyduğumu sandım; belki de henüz uyumamıştı. O da

benim gibi endişe içindeydi ve gözüne uyku girmemişti. Kapıyı şöyle bir açabilsem? Fakat mümkün değildi, buna cesaretim yoktu. Soğuktan titriyordum; dişlerim vuruyordu. Sessizce ayrıldım, kendimi yatağıma atıp ağladım, ağladım...

Ertesi sabah uyandığımda bütün bunların gerçek olduğuna hâlâ inanamıyordum. Çocukların sesleri sinirime dokunuyordu. Onlarla ilgilenemezdim, çünkü sakın kafayla düşünüp neler söyleyip neler yaptığımı hatırlamam gerekliydi.

Birden her şey apaçık bir şekilde gözümün önüne geldi; Antti'ye karşı dünkü davranışım, söylediğim bütün o aptalca, mantıksız sözler...

Ellerimi göğsümde kavuşturdum; yığılır gibi oturuverdim.

Aman Tanrım, bütün bunlar gerçek miydi? Bana neler olmuştu? Nasıl da kendime hâkim olamamıştım?

Antti'yi şimdi görsem, ona açıkça dünkü ruh halimi anlatırdım; aramız herhalde hemen düzelirdi. Fakat odasında bulamadım.

Mari'nin söylediğine göre, Antti şehre ineli epey olmuştu.

Beklemekten başka çarem yoktu. Bir sürü düşünce beynimin içinde kaynayıp dururken, bir şeylerle uğraşmak istedim.

Antti'nin eve geldiğini duydum, ama konuşmak için yanına gidemedim. Yemek odası bağımsız bir yerdi; orada karşılaşmamız en uygunuydu. Mari, onu kahvaltıya çağırdı. Ben ise, karışık duygular içinde masanın yanında duruyordum. Küçük Aino'yu sandalyesine oturttum; Antti'ye önlüğünü taktım ve her zaman oturduğu, sağımdaki sandalyeye çıkmasını bekledim.

"Babanız geliyor, uslu durun."

Geldi. Kısa bir günaydınla, yandan bir bakış atıp masaya oturdu. Ben de her zamanki gibi karşısına

otururdum; her iki çocuğa da yemeklerini verdim, söyleyeceklerimi sessizce söyledim ve gözlerimi Antti'den kaçırmaya çalıştım.

Sonra ben de sustum. Çatal, bıçak sesleri dışında, ancak sessizlik vardı. Çocuklar bile açıklarını giderme telaşında, yemek yerken hiç ses çıkarmıyorlardı.

Antti'nin ne düşündüğünü ve nasıl davranacağını, nasıl da bilmek isterdim. Fakat olmuyordu; çünkü ne bir söz veya bakış ne de en küçük bir hareketle ona yaklaşabiliyordum. Yakınımda duran yiyecekleri uzatmak için bile ona eğilemiyordum; o da aynı şekilde kendi yanındakileri bana veremiyordu. Gurur ikimizin de düşüncelerini sertleştiriyor ve aramızdaki boşluğu daha da genişletiyordu.

Antti çıkınca oda her zamankinden daha boş göründü. Belki de farkında olmadan bir şey söylemesini istemiş ve beklemiştim. Ya da hiç olmazsa birimizin konuşmaya başlamasını sağlayacak bir durum olsaydı. Fakat Antti yemeğini bizden önce bitirdi; sandalyesi gıcırdadı ve kapı arkasından kapandı. Birkaç saniye sonra, yine şehre inmek üzere dışarı çıkmıştı.

Süngüm düşmüştü. Bütün bu durum ne kadar da feciydi!

Şehirde dolaşüyor, işlerini hallediyor, aramızın bozulmuş olmasıyla da fazla ilgilenmiyordu. Kim bilir, belki bugün de yine Agnes'le geziye çıkacaktı.

Belki de şu an, Agnes'e kıskançlığımı anlatıyor ve bana gülüyorlardı.

Önce imkânsız gibi gelen bu düşünce aklıma takıldı. Kurtulamıyordum. Bir an aklımdan çıkarır gibi olsam da, tekrar iki kat kuvvetle hatırlayıp, sonunda kesinlikle inandığım bir duruma çeviriyordum.

Dünkü öfke yine ortaya çıkmaya başladı. Onları elime geçirmeliydim...

Aslında ne yapmak istediğimi bilmeden şapkamı, güneşliğimi ve eldivenlerimi kapıp hana doğru yollandım. Odasında olamazdı herhalde, fakat handakiler nereye gittiğini belki biliyorlardı. En azından, yanında kim olduğunu bana söyleyebilirlerdi...

VII

“Bayan Werther odasında mı?” “Evet” diye cevapladılar. Çalışkan bir uşak, kolunda peçetesiyle, Agnes’in odasının kapısını açmak için koridor boyunca önümde ilerledi.

İlk bakışta, Antti’nin bilakis orada olmadığını fark ettim. Agnes yalnızdı ve yarı uzanmış bir halde koltuğa yayılmıştı.

“Liisi - ”

Bezgin bir şekilde bana baktı.

“İyi ki geldin.”

“Hasta mısın Agnes?”

“Değilim.”

“Yorgun?”

“Aslında yorgun da değilim. Sıkıldım.”

“Neden? Bizden mi?”

“Bütün hayattan.”

Şaşkınlıktan susuverdim. Karşımda garip bir insan vardı. Bu soluk, sönmek üzere olan kadında, ne daha dün hayatıma dert getirmiş olan o güzel kadına ne de çocukluğunu bile bildiğim Agnes’e ait ufacık bir iz vardı.

Fakat şu an, gül kırmızısı sabahlığı içinde, gözleri baygın yatarken bile tatlıydı. Sessizce ve şaşkınlık içinde onu seyrediyordum.

“Bana yardımcı olmak ister misin?” diye soruverdi.

“Seve seve, eğer mümkünse.”

“Bu akşam üstü kalkan gemiyle gitmeyi düşünüyorum. Fakat önce şu eşyaları toparlamak gerek.”

Aklımdan hızla bir düşünce geçti.

“Gidiyor musun?”

Sesimde öyle bir sevinç seziliyordu ki, kendim bile şaşırdım.

Neyse ki, Agnes fark etmedi ki, sakınca cevap verdi:

“Yetişebilirsem, evet.”

“Ben eşyalarını bavula yerleştiririm.”

“Teşekkürler!”

Başlayabilmem için gerekli birkaç tavsiyede bulundu. Sanki bunu bile yapmak ona yükmüş gibi gözlerini kapatıp yorgun bir şekilde yığılıp kaldı.

“Sen gerçekten iyi değilsin, Agnes?”

“Maalesef iyiyim.”

“Maalesef mi?”

“Evet öyle, maalesef. Hep bu anı yaşarken, ölümcül derecede hasta olmayı diliyorum.”

“Bunun gibi anları sık sık yaşıyor musun?”

“Hımm...”

Kederli bir şekilde gülümsedi.

“Ben de sandım ki...”

“Ne sandın?”

“Senin hep mutlu olduğunu ve hayattan, herkesten çok zevk aldığını düşünürdüm.”

“Neden böyle düşündün?”

“Yani... gördüğüm ve duyduğum şeylerden... Her ortamda hep pırl pırl canlısın, eğleniyorsun...”

“Hımm...”

“Bir de, bizim buradaki sessiz hayatımızı dayanılmaz derecede sıkıcı buluyorsun.”

“Nitekim öyle...”

“Bize yetiyor.”

“Daha iyisini bilmediğiniz için. Affet beni, ama daha o kadar ilkel ve gelişmemişsiniz ki.”

“Gelişmişlik bizi hayattan bıkmışlığa götürecekse, gelişmemiş kalmak insanı daha mutlu eder.”

“Öyle deme” dedi Agnes biraz heyecanla. “İki katı fazla acı çeksem bile yerimi sizinkiyle değiştirmezdim. Tanrı korusun!”

“O zaman her şey yolunda demektir” diye güldüm, yere bavulun yanında otururken. “Ben de seninle yer değiştirmezdim.”

Agnes de gülmek zorunda kaldı.

Ne garip, yollar onları farklı yerlere götürse bile, çocukluk arkadaşları birbirlerine karşı hep samimi ve açık olabiliyorlardı.

“Sen, yine de, eski haline göre çok değişmişsin Agnes.”

“Evet, öyle. Eski halime hiç benzemiyorum, değil mi?”

“Haklısın, çocukken okulda tanıdığım Agnes ile herhangi bir benzerliğin olduğunu ben söyleyemezdim doğrusu.”

“Hımm... Bu koca dünyada yaşam da, insanlar da aynı kalmıyor, değişiyor. Yarın bugünkü halime benzemeyeceğim, öbür gün ise daha da farklı olacağım. Yıllar geçse de, sizler, burada aynı kalacaksınız. Ne korkunç!”

“O kadar da kötü değil!”

Bugünlerde, Antti'deki değişiklikleri düşündüm.

“Yarın bugünkünden farklı olacağını bildiğim bir insana nasıl güvenebilirim?”

“Ne sevimsiz bir laf bu güvenmek... Güvenmek mi? Güvene ne gerek var? Birisini bugün seviyorsan, ne mutlu. Yarın da hâlâ seviyorsan, daha da iyi. Artık

sevmediğindeyse sırtını dön ve yenisini ara. İşte o kadar.”

Agnes konuştuğınca kendine gelmişti. Başını doğrultup bana doğru dönecek gücü buldu; gözleri canlanmış gibiydi.

“Peki Agnes, ya senin çok sevdiğin birisi, nedensiz bir şekilde sana sırtını dönüverirse?”

“Benim sevdiğim birisi mi?”

İlgisiz, tepeden bakar... Bıkkın bir sesle söylendikten sonra, yine bezgin bir halde yerine uzandı.

“Buna cevap vermem zor, çünkü şöyle geriye baktığımda, hatırladığım kadarıyla, kimseyi sevmemişim.”

“Ya seveceğin birisi çıkarsa?”

“O zaman elimde tutmayı da bilirim.”

“Fakat bir başkasına âşık olabilir.”

“İmkânsız. Düşüncesi bile saçma!”

“Şimdi genç ve güzelsin. Fakat yaşlanınca...”

“Boş boş konuşma. Ben kendimi korumasını bilirim. Nedir bu?”

Uşak ona bir mektup getirmişti; yırtarak açtı.

“Haa-”

Güldü.

“Gidebilirsiniz.”

Uşak çıktıktan sonra, “Dinle” diye devam etti. “Bu gerçekten çok komik.”

Tekrar güldü. Meraklandım.

“Mektup kimden?”

“Kocandan.”

“Demek öyle?”

Kızardım.

“Artık rehberliğimi yapamayacakmış; beklenmedik engellerle karşılaşmış. Bu engellerin neler olabileceğini dair bir fikrin var mı?”

“Söylememiş...”

Mümkün olduğunca sakın konuşmaya çalıştım.

“Söylememiş mi?”

Hâlâ gülüyordu.

“Neden gülüyorsun, Agnes?”

“Ah, o kadar safsınız ki.”

“Saflık bunun neresinde, anlamıyorum.”

“Bu eğlenceli olay, beni canlandırdı birden. Ya kalmaya karar verirsem, buna ne dersin?”

“Ne diyeyim? Eşyalarını bavuldan çıkarırdım, o kadar.”

Ellerini başının arkasında kavuşturdu ve gülümseyerek tavana baktı.

“Biraz eğlendirirdi...”

“Ne?” diye sordum, devam etmeyince.

“Küçük bir deney.”

Kalbim taş gibi oldu. Nasıl bir deneyden bahsettiğini anladım.

Gülmeye devam etti.

“Korktu bile. Tehlikenin farkında... kaçmaya çalışıyor...”

Huzursuz oldum. Bana döndü.

“Kimden bahsettiğimi anladın mı?”

“Herhalde Antti'dir.”

“Evet, o. Kızmadın ya?”

“Hayır, hiç.”

“Onu burada, ayaklarımın dibinde görsen, ne derdin?”

“Ne diyeyim...”

Sesim çıkmayacak sandım; sanki bir şey boğazımı sıkıyordu.

“Ya onu bütünüyle teslim alacak olsam...”

Gülümsüyor, ayaklarını sallayarak hâlâ tavana bakıyordu.

Gözlerini tekrar açtı, ayaklarını sallamayı bıraktı ve yüzüne tekrar aynı bıkkın, ilgisiz ifade yerleşti.

Yan yan ona baktım ve bavulun yanından diz çökmüş hâlde, vereceği kararı bekledim.

“Giysileri çıkartayım mı?”

“Hayır sevgili Lisi, kalsın. Zaten uğraştığıma değmez. Boşuna yapmayacağım... En iyisi buradan ayrılmam. Aslında burada ne yaptığımı da bilmiyorum. Neden geldim ki buraya?”

“Bizim buraya mı?”

“Evet, her şeyden öte, Finlandiya’ya... Burasının nasıl olduğunu önceden bilmeli, tahmin etmeliydim...”

“Bir kere daha, vatanına gelmeyi istedin belki de.”

“Burada artık yapamayacağımdan emin olmak için... Bir kere, bu küçük ve sıkıcı ortamları bıraktıktan ve başka türlü insanlar gördükten sonra...”

“Peki Agnes, nedir buradaki insanların sorunu? Sence sıkıcılar, anladım da sanki bu yeterince önemli değilmiş gibi... Eğer karşı olduğun başka bir şey de yoksa...”

“Açıkça söyleyeyim mi? Kızmaz mısınız?”

“Hayır, söyle tabii.”

“Hepsi de köylü.”

Güldüm.

“Bu mu sana korkunç gelen?”

“Korkunç demek istemem. Fakat benim onlarla hiçbir ortak yanı yok. Sanki başka bir dünyaya aیتler. Başta merakımı uyandırabilirler, fakat o kadarla kalır.”

Bütün bunları nasıl da sakince dinleyebiliyordum. Azıcık bile olsa bende bir kırgınlık, bir üzüntü yaratmamasına şaşıryordum. Kalbimin en derininde, burada kalmadığı, zaten zedelenmiş olan aille hayatımıza daha çok zarar veremeyeceği için ne kadar mutluydum. Kim bilir, ilişkimiz belki de hemen eskisi gibi olurdu. Bu ümitle onu affettim; hatta ona karşı bir çeşit teşekkür borçlu olduğumu bile hissediyordum.

Artık ayıplamaları da beni o kadar kırmıyordu. Yabancılaşmıştı bize; yaşadığı farklı çevre, birlikte olduğu insanlar -ki onlar zaten doğaları gereği bizden farklıydılar ve hayatın bütün temel prensiplerini bizden farklı yorumluyorlardı- bizi artık tanımamasına ve anlamamasına neden olmuştu. O kendi yolunu seçmişti. Sonunda mutluluğu bulamayacağını biliyordum. Fakat bunun için onu yargılayabilir miydim? Acımak daha doğru değil miydi?

Yorgun görünüyordu; gençliğinin en güzel devrinde hayattan bıkmıştı. Hayata bağlılık sandığım o görünürdeki neşe meğerse anlık, baş döndürücü ve abartılı heyecanlardan sonra, kat kat daha ağır gelen o boşluğu ve özlemi uzaklaştırmak için harcanan boş çabalarmış.

Çocukluk arkadaşına karşı duyduğum yakınlık büyüyordu. Son elbisesini de bavuluna yerleştirirken, ona göz atmadan edemedim; yine baygın bir şekilde yatıyordu; sanki oracıkta sönüp kalacak gibiydi. Kâkülü, kavisli kaşları, uzun ve yumuşak kirpikleri, şimdi sanki daha da koyulaşmıştı; cildinin beyazlığı daha parlaktı. Fakat yanaklarındaki kırmızılık kadar gözlerindeki ışıltı da gitmişti. Bu yorgun haline rağmen, baştan başa hâlâ çok tatlıydı; öyle ki, aklımdaki eski görüntüsü ile karşılaştırdığımda, o zamanlar bile şimdiki kadar sevimli olduğundan şüpheliydim. Bakışlarında zorlanan, sonra yine kendine gelmeye çalışırken acı çeken bir şeyler vardı; yanına gidip ona sarılmak, onu avutmak, sevgiyle konuşmak, teselli edecek sözler söylemek; kendisini daha iyi anlamasını sağlamak için kalbini bana açarak rahatlamasına yardımcı olmak istiyordum. Eminim ki, benliğinin derinliklerinde, bu amaçsız hayatının neden olduğu ve o koca dünyanın gürültüsünde yok edebileceğini sandı-

ğı, ama her gün daha da büyüyen müthiş bir acı yaşıyordu.

Çekingenliğim istediğimi yapmamı engelliyordu. Bana gülüp, beni aptalca bulacak diye korkuyordum. En küçük bir ahlaklı davranış onda alay ve aşağılama yaratıyordu. Bütün sıcacık, kalpten gelen, derin hislere tepkisi de aynıydı. Bunlar, ona göre, sanki saflık ve gelişmemişlik göstergesiydi. Bunun için aklımdakileri bastırdım, duygusallıktan kurtulmaya çalışarak sakın bir sesle:

“Agnes, bavulun doldu. Başka bir şey de sığmaz.”

“Sevgili Liisi, hepsini koyabildin mi? Geri kalanları, elimizde taşırız. Ah, şuradan bir kalkabilsem. Bak, biraz kendimize gelmeliyiz. Benimle öğle yemeği yemek için burada kalacaksın. Hayır, hiç karşı gelme, eve haber yollarız. Yedikten sonra da, beni uğurlamak için gemiye gelirsin.”

Zili çalarak uşağı içeri çağırdı. Yemek için emir verdi ve yolculuk için giyinmeye başladı.

“Her şeyin hazır olduğunu, yine ayrılacağını bilmek insanı rahatlatıyor.”

“Şimdi nereye gideceksin Agnes? Daha söylemedin bunu.”

“St. Petersburg’a, sevgili çocuk. Aslında, St. Petersburg üzerinden İtalya’ya.”

“Yalnız mı?”

“Yalnız? Hayır, yalnız değil.”

Aynanın önünde oturuyor ve kâküllerini kıvırıyor. Bu kelimeleri söylerken, aynadan yüzündeki garip gülümsemeyi gördüm.

“Neden gülüyorsun?”

“Gülmüyorum ki veya belki farkında olmadan gülmüşümdür. Sana bir şey anlatsam, sende nasıl bir etki yaratırdı diye düşünürken gülmüş olmalıyım.”

“Ne anlatacaktın? Antti ile mi ilgili?”

Bu soruyu sorarken gerilmiştim; aniden başını çevirince Agnes de bunu fark etti, önce şaşırarak baktı, sonra güldü.

“Hayır Liisi, fakat sen de pek kıskançmışsın. Dün şüphelenmiştim zaten. Bu günlerde, kim bilir şu küçücük kafanda neler dönmüştür? Bilmek isterdim. Sevgili Liisi, anlatsana nasıl -”

“Lütfen Agnes, benimle oyun oynama. Yanılıyorsun...”

“Demek öyle! Yine şu ahlaklı kuzey kadını mı ortaya çıktı? Gerçeği kendine bile itiraf edemiyorsun. Aman her neyse, az önce bana çok büyük bir yardımda bulundun, sana karşı acımasız olmak istemiyorum. Senin hiç kıskanç olmadığına, bunun söz konusu bile olmayacağına, çünkü Antti'ye çok güvendiğine ve onun gibi bir adamın sorumluluklarını unutmamasının mümkün olmadığına karar verdik. Peki ya şimdi?”

“Hoşça kal. Ben gidiyorum.”

“Hayır Liisi, gitmiyorsun. Bak, bıraktım bu konuyu; artık bundan bahsetmeyeceğim. Hadi otur, kızma. Az önce imada bulunduğum konunun Antti ile hiç ilgisi yoktu, için rahat etsin. Lütfen Liisi... Kavgalı mı ayrılalım? Düşün, belki de bundan sonra birbirimizi hiç görmeyebiliriz. Kahyorsun, değil mi? Sana bir konuda söz veriyorum.”

“Neymiş o?”

Kızgınlığım yine geçmişti. Çok hoştu ve nasıl da tatlılıkla kandırıveriyordu.

“Sana bir şey anlatacağım.”

“Meraklanmaya başladım.”

“Masada anlatacağım, önce bir kadeh şarap içelim.”

Uşak sofranın diğer odada hazırlanmış olduğunu haber verdi. Oraya yöneldik.

Konuşmadan Agnes'in karşısına oturdum ve anlatacaklarını beklemeye başladım. Sözünde durdu; ilk tabağımızı yerken, St. Petersburg ile ilgili konulardan bahsetti. Sonra da ilk kadehimizi bitirip yine doldurduktan sonra, uşağa uzun bir bakış attı; o da anlayıp odayı terk etti.

Agnes sandalyesinde geriye yaslandı.

"Öncelikle Agnes, insanların birbirlerine benzemediklerini unutmamalısın."

"Hatırlamaya çalışırım" dedi gülümseyerek, fakat bence çok lüzumsuz bir giriş cümlesiydi.

"Ve de" diye devam ederek, "aynı düşüncelere, aynı duygulara, aynı anlayışlara, aynı bakış açılarına, aynı hayat tarzlarına sahip değiller."

"Bunu da hatırlayacağım."

"Doğal olarak, aynı olmalarını da bekleyemeyiz zaten."

"Tabii ki bekleyemeyiz. Delilik olurdu. Vahşi bir insanın, bir Avrupalı gibi düşünmesini bekleyemezsin ki! Fakat nereye varmak istiyorsun?"

"İkimizin arasında da çok büyük bir farklılık olduğuna."

"Evet, fakat hiç olmazsa, senin ve benim aramdaki fark, vahşi birisiyle bir Avrupalıyı karşılaştırdığındaki farktan azdır; en azından bizim temellerimiz aynı."

"Hangi temelden bahsediyorsun?"

"Eh, ikimiz de vaftiz edildik."

"Aman, şu bayatlamış laflar."

"İkimizin de hayatın başlangıcına dair bildiği gerçekler aynı. Tanrı'ya ve ruhun ölümsüzlüğüne inan-cımız..."

"Ben ikisine de inanmıyorum."

“Agnes?”

“İkisine de. Benim çocukluğum çok gerilerde kaldı.”

Söyleyecek şey bulamadım. Sadece yüzüne baka kaldım.

“Ya, bak gözlerin kocaman oldu” dedi gülerek.

“Artık ortak neyimiz var, bilemiyorum.”

“O kadar da ciddiye alma, sevgili Liisi. Ben sana aramızda neyin ortak olduğunu söyleyeyim. Sen ve ben, gece karanlığında incelmiş buzda yürüyoruz; ikimiz de eninde sonunda derinliklerde boğulacağız. Aramızdaki fark, ben bunu biliyorum, sen bilmiyorsun.”

“Agnes, nasıl böyle konuşabilirsin?” dedim rahatsız bir halde.

“Neyse, bunları bırakalım. Zavallı sen, gerçekleri duymak istemezsin hiç.”

“Gerçeklerinden o kadar emin misin? Bildiklerinin yanlış olabileceği aklına hiç gelmiyor mu?”

“Bırakalım artık, yoksa asıl konuya hiç gelemeyeceğiz. Geminin kalkmasına neredeyse bir saatten az bir zaman var.”

“Devam et.”

“Pekâlâ! İtalya'ya yalnız mı gidiyorum diye sormuştun. Yalnız değilim, diye cevap vermiştim. Kiminle gittiğimi bilmek ister misin?”

“İsterim.”

“İşte sana bundan bahsetmek istiyordum. St. Petersburg'da iyi bir arkadaşım var; çok iyi bir arkadaş ve beni çok seviyor.”

“Bir erkek?”

“Tabii ki erkek. Peki, neden bu kadar mutsuz görünüyorsun, sevgili Liisi?”

Ciddiyetime güldü.

“Bana bakma sen, devam et.”

“Bu arkadaşım, son derece zengin ve asil biri. Benim için Milano yakınında, muhteşem bir yerde yazlık villa kiraladı.”

“Yani onunla mı seyahat edeceksin?” diye sorabildim.

Agnes, onaylarcasına başını eğdi; dizlerindeki peçeteyi katlayarak, kayıtsız bir gülümsemeyle bana baktı.

Huzursuz edici tahminler, beni bunaltmaya başladı. Sanki sırtımda çok ağır bir yük vardı ve altında ezilmeye başlamıştım. Yine de çocukluk arkadaşımdı; şimdi bile onu çok canlı bir şekilde, sınıfın orta koridorunun ikinci sırasındaki yerinde otururken hatırlıyordum. Öğretmeni sürekli büyük dikkatle dinleyen o masum koyu kahverengi gözleri görüyordum. Şimdi karşımda duran, aynı Agnes miydi?

“Evleneceksiniz herhalde, değil mi?”

“Evlilik söz konusu bile değil, çünkü o evli.”

“Fakat yine de?...”

“Fakat yine de!” Gülümsedi. “Az önce söylediklerimi hatırla lütfen; sen ve ben... biz farklıyız.”

“Ama Agnes, mutlu musun?”

“Nasıl bir soru bu! Önce sen söyle, mutlu musun? Ya da gerçekte, hangi insan mutlu ki? Emin ol, kimse mutlu değil. Kimisi, bazen mutlu olduğunu sansa da, acı bir şekilde aldanmış olduğunu hemen anlıyor.”

“Fakat mutsuzluk çeşit çeşittir.”

“Yok canım, temelde hep aynıdır.”

“Sevgili Agnes, ayrıl o adamdan. Onunla hiçbir yere gitme.”

“Burada kalmamı mı istersin?” diye sordu.

Gözlerimi kaçırmak zorunda kaldım. Utanmıştım; hiçbir şekilde burada kalmasını istemediğimi anlamış olmalıydı.

“Ortalık çok karıştırdı” diye güldü. “Ben muhakkak, bütün iyi erkeklerinizin başını döndürürdüm. Burada bana sunulabilecek tek eğlence de bu olurdu zaten. Eninde sonunda bu oyundan sıkılırdım.”

“Başka bir şeyle uğraşmaya başlayamaz mısın?”

“Doğru söylüyorsun; Finlandiya'ya gelmeye karar verdiğimde aklımda öyle bir şeyler vardı. Fakat artık yapamayacağımı biliyorum. Bu konuda artık kafamı tereddütlerle yormamalıyım.”

Söyleyecek söz bulamadım. Agnes de kendi düşüncelerine dalmış gibiydi; en azından, öylece sessiz bir halde önüne bakarken, bakışlarında garip, sanki uzaklardaymış gibi bir hal vardı.

Fakat bundan çabucak kurtardı kendini; derin bir nefes aldı ve başını salladı.

“Bir şey söylesene. Neden bana ahlak dersi vermiyorsun?”

“Bir işe yaramayacağından korkuyorum.”

“İşe yaramaz zaten, çok haklısın.”

“Sadece sana bir şey soracağım, Agnes.”

“Sor bakalım.”

“Geleceğinle ilgili ne düşünüyorsun?”

“Hiçbir şey. Bunu hiç düşünmüyorum. Ne işe yarar ki? Gelecekle ilgili kimse bir şey bilmiyor ki. Her bir günü olduğu gibi kabullenip keyfini çıkarabildiği kadar çıkarmalı. Zorluklar çıktığında dayanmaya çalışıp daha mutlu zamanları beklemeli.”

“Fakat bunun yanı sıra, hayat çok boş ve anlamsız gelmiyor mu sana?”

“Ne var bunda?” diye güldü. “Kendilerini dünyanın en iyisi sanan insanlara doğrusu hiç özenmiyorum.”

Yine söyleyecek söz bulamadım.

“Ee, Liisi?” diye sordu gülümseyerek.

“Efendim?”

“Bunlardan bahsederken senden daha büyük tepkiler bekliyordum. Fakat sen ise karşımda öylece soğuk ve kayıtsız bir halde duruyorsun.”

“Ne soğuk ne de kayıtsızım, Agnes.”

“Fakat ne bayıldın ne de öfkelendin. Olsa olsa, biraz şaşırmışsındır.”

“Agnes, anlattıkların asılsız şeyler. Sadece nasıl karşılayacağımı görmek için beni denemek istedin.”

Güldü.

“Böyle mi düşünüyorsun?”

“Söyle Agnes, doğru değil, değil mi? Ah, söyle de aklım rahatlasın.”

“Küçük zavallı. Demek yine de seni yoruyor bu düşünce?”

“Nasıl da kandırdın beni.”

“Gerçekten de sana anlatmamalıydım. Fakat daha sonra anlayabileceğini düşünmüştüm. Nasıl? Bütün bu pahalı giysilerim ve süsüm püsüm, seni düşündürmedi mi? Bütün bu zenginlikleri nereden bulduğumu sandın?”

“Aklıma hiç böyle şeyler gelmedi.”

“Çalışarak kazanmadığımdan emin olabilirsin” dedi Agnes. Sakin ve ilgisizdi.

“Bir gün St. Petersburg’a gelirsen, evimi görünce şaşar kalırsın.”

O an ondan nefret ettim. Masadan kalktım ve uzaklaştım.

Onu görmemek için, camdan dışarı bakıyor gibi yaptım.

“Hadi Liisi, ne düşündüğünü açıkça söylesene.”

“Senin için utanıyorum.”

Aniden sandalyesinden fırladığını duydum.

“Sen mi?”

Şiddetle gülmeye başladı.

“Demek sen benim için utanıyorsun? Dön bakalım buraya!”

Dediğini yaptım. Karşı karşıya durduk; Agnes, dimdik, gururlu ve alımlıydı. Beni gözleriyle ölçtü biçti ve tahmin edeceğim gibi değersiz buldu.

“Aslında seni utandıran nedir?” diye hoş bir alaylı gülümsemeyle sordu.

“Bunu sormadan cevabını bilmiş olman gerekir.”

“Beni seven erkekten hediyeler kabul ediyorum diye mi? Benim bakımımı sağlıyor diye mi? Ona haksızlık mı ediyorum? Daha fazlasını istemediğine göre, bu da onun kendi şansı.”

“Agnes, doğru olan şeylerle ilgili öğrendiklerimizi hiç hatırlamıyor musun?”

“Haa, buna mı geldik?”

Güldü, başını geriye attı, arkasındaki sandalyenin kenarına dirseklerini dayadı; kibirli ve ısrarlı bir bakış attı:

“Söyle bakalım sevgili, iyi ahlaklı arkadaşım; edepli ilişkileri ile kendilerini neredeyse kutsal sanan kadınlardan çok farkım var mı? Kendi rızasıyla olduğu sürece, bana verilenleri alırım. Onlar ise, erkeklerini umursamasalar bile, kendi haklarını koruyup, erkeklerinin ömür boyu onlara bakmasını isterler. Bana göre asıl utanç verici olan budur.”

Söyledikleri beni o kadar şaşırtmıştı ki, tek kelime diyemedim.

Agnes saatine baktı.

“Artık tartışacak zamanımız kalmadı.”

Uşağı çağırdı, eşyaları kıyıya taşımasını istedi ve hesabını ödedi.

“Neler düşünüyorsun Liisi?”

“Seni tekrar ne zaman ve ne durumda göreceğimi düşünüyordum?”

“Söylemesi zor; belki de kurtarıcı meleğim olar-
rak...”

“Öyle mi sanıyorsun?”

“Veya bir daha hiç görmeyeceksin beni. Sadece hakkımda senin bu küçük, dindar kafanı karıştıracak bir sürü şey anlatıldığını duyacaksın.”

“Gerçek bir dostun var mı, Agnes?”

“Onu ne yapayım? Öyle birisi yok, buna ihtiyacım da yok. Gidiyorum şimdi; beni uğurlamaya geliyorsun, değil mi?”

“İstersen.”

Aklımı o kadar karıştırmıştı ki, bir türlü kendime gelemiyordum. Bugüne kadar doğruluğuna inandığım ve şüphe etmeyi aklımdan bile geçirmediğim bütün o gerçekleri, ya toptan silivermiş ya da gözümün önünde tepe taklak etmişti. Haksız olduğunu bildiğim halde, iddialarının aksini ispat edecek durumda değildim. Canım buna çok sıkılmıştı, rahatsız olmuştum. Nasıl becerdiysem, onunla ciddi şekilde konuşmaya karar verdim.

Agnes, hazırlanmak için kendi odasına gitmişti; kafamı dinlendirmem için iyi bir fırsattı. Fakat kapının girişinde, yolculuk giysisi içinde, başında beyaz örtü-
süyle belirince, o şaşırtıcı güzelliği beni öyle etkiledi ki can sıkıntım, karmakarışık düşüncelerim sanki uçup gitti.

Onun varlığından uzaktayken, hayatını soğukkan-
lı bir şekilde değerlendirmek ve eleştirmek belki müm-
kündü, ama onun olduğu yerde bu mümkün değildi. Şu sıcacık, anlamlı ve cezbeden bakışlarını gören in-
sanın kalbi hemen yumuşar; şikâyet ve ithamları du-
daklarında donar; vücudunu garip bir titreme alır ve içi saf bir hayranlıkla dolardı.

Yan yana, keyifle konuşarak kıyıya indik; galiba havadan sudan bahsediyorduk. Az önceki bezginliğim-

den hiçbir iz kalmamıştı. Yürüyüşü hafif, rahat, hareketleriyse dinç ve aynı zamanda yumuşaktı. Gözlerimi ondan ayıramıyordum. Bir yandan da onu sürekli seyrettiğimi fark etmesinden korkuyor, bundan da utanıyordum.

“Lüsi özgür olsaydın, yani kocan ve çocukların olmasaydı, seni yanımda, dünyayı görmeye götürürdüm” dedi.

“Ben gitmezdim ki.”

“Saçma, neden gitmeyesin ki?”

“Orada rahat edemezdim; evimi özlerdim.”

Güverteye oturmuştu bile, karşısında duruyordum.

“Ev özlemi mi?” diyerek, hoş bir gülümsemeyle beni taklit etti. “Evinizde huzursuzken, neden bir de özlemekten bahsediyorsunuz? Bence ‘ev sıkıntısı’ demeniz daha doğru olur ve eğer yanılmıyorsam, buradaki her bir kişinin hastalığı da bu işte.”

“Bu hastalığına iyi dayanıyoruz” diye cevapladım ve etrafımızdakilerin duyacağı şekilde bu alaylı konuşmalara devam etmesinden korkarak aceleyle veda etmeye çalıştım.

Nasıl oluyordu da bütün bu cazibenin arkasında bu kadar zehir dolu bir alaycılık yatıyordu!

Rihtim kalabalıktı ve Agnes ilgi odağıydı. Yüzlerinde samimi bir hayranlık vardı; fakat Agnes’in gözleri ilgisizce onları aşırıyordu. Herkes ona hayrandı, o ise herkesi aşağılıyordu.

Gemi kıyından ayrıldı. Orada, yukarıda, bir kraliçe gibi güzelliği, gururlu ve kendinden emin haliyle gülümseyerek başını eğdi, birkaç kere güneşliğini salladı. Gemi iyice uzaklaşıp onu ayırt edemez hale gelene kadar gözlerimi ondan ayırmadım; onu bir daha görmeyeceğimi biliyordum.

Gemi gözden kaybolana kadar kıyıda durdum. Diğer insanlar gitmiş, yapayalnız kalmışım.

“Beni, Antti'yi ve buradaki küçük dünyamızı artık hatırlamıyordur” diye düşündüm ve aynı anda onu asla unutmayacağımı hissettim.

Bir yandan da ona karşı hislerim karmakarışık. Gittiği için memnun ve şükran doluydum, fakat bir o kadar da onu özliyordum. Bir an ondan nefret ediyor, bir anda da hayranlık ve sevgiyle erir gibi oluyordum. Sahip olduğu kültür, sanatsal denecek kadar zarif tavırları, göz kamaştıran güzelliği, ince vücudu, zevkli giyimi, kibar hareketleri ve duruşu... Bütün bunlar beynimi büyülüyordu; fakat bir yandan da kalbimin derinliğinde, değişmez bir şüpheyle bazen onu suçluyor, yargılıyor, bazen de neredeyse ondan nefret ediyordum. Sonra içimde tekrar onu anlatan, onu anlamamı sağlayan başka duygular uyanıyor ve katılığını eritiyordu.

Böyle bir çelişkiyi daha önce hiç yaşamamıştım. Sakin yaşantım, bilinç altımı zorlamayan yumuşak etkilerle doluydu; bu yüzden duygularım da basit, sağlam ve açıktı. Bir insanı ya sever ya sevmezdim; ya fikirlerini kabul eder ya da etmezdim; olayları sakin ve doğru değerlendirirdim. Fakat artık bir an bir düşünceyi kabul ederken, bir sonraki an verdiğim karardan vazgeçip, bir başka şeye karar verebiliyordum.

Her zamanki sakin ve dengeli düşünce yapım, son günlerde sanki döner bir testerede bir uçtan diğer uca gider gibiydi. Agnes, daha önce yaşadıklarımınla karşılaştıramadığım, birçok garip ve şaşırtıcı şey getirmişti. Yeni etkiler sanki beni izliyor, düşüncelerimi kışkırtıyor ve daha önce varlığından haberim bile olmayan duyguları, içgüdüleri harekete geçiriyordu.

Rüyamda bile, Antti'nin başka bir kadına âşık olabileceğini hiç tahmin edebilir miydim? Ya da benim

ihtiraslı, kıskanç bir canavara dönüşeceğini? Bunu düşündükçe başım döner gibi oldu; derin bir nefes aldım, kıyıdan uzaklaştım. Uzaktaki adanın arkasından azıcık fark edilen dumanı dışında, artık gemi görünmüyordu.

Ben ve Antti, birkaç gün biraz gergindik. Birbirimize söyleyecek pek bir şeyimiz yoktu. Birlikte olmamız da zordu, ayrı kalmamız da. Fakat birkaç gün sonra, hatırladığım kadarıyla Agnes'in gidişinden dört veya beş gün sonra, aceleyle kapıdan geçiyordum ki Antti'ye çarptım.

“Ah, çok özür dilerim” dedim.

İşte o an, beni iki eliyle de sıkıca tuttu, defalarca öptü ve derin derin gözlerime baktı. Ben de ona baktım, gülümsedim. Şaşkındım. Daha da sevgiyle öptü beni, sarıldı; gözleri yaşarmıştı.

Kuopio, 1892

Sylvi*

1893

KİŞİLER

AKSEL VAHL	Noter
SYLVİ (Sülvi)	Noter'in karısı
VİKTOR HOVİNG	Mimar
ALMA HOVİNG	Mimarın ablası
KARİN LÖFBERG	Sylvi'nin eski okul arkadaşı
ANNİ VİDGREN	Sylvi'nin eski okul arkadaşı
ELİN GRÖKVİST	Sylvi'nin eski okul arkadaşı
BAYAN HAKE	Kadın mahkûmların sorumlusu
HAPİSHANE MÜDÜRÜ	
SOHLMAN	Papaz
SANDELL	Orman Sahibi
HARLİN	Teğmen
İDESTAM	Teğmen
TUNEBERG	Doktor
BRUN	Gümrük sorumlusu
MARİ	Hizmetçi

* Oyun/Dört Perde.

Birinci Perde

(Güzel dekore edilmiş büyük bir oda. Arkada iki kapı; sağdaki kalın ahşap kapının perdeleri açık ve koridora bakıyor; soldaki kapı perde ile kapalı, oradan yatak odasına geçiliyor. Kapıların arasında, perdeleri inik bir arka oda var.

Sol tarafta yemek odasına açılan bir kapı ve sağ duvarda da bir ayna. Daha önde ve sağda, evin giriş kapısının görülebildiği bir başka kapı ve geride beyaz perdeli, önündeki saksıda çiçekler olan bir pencere.

Ön tarafta yuvarlak bir masa ve çevresinde sandalyeler. Solunda sallanır bir koltuk. Sağ köşede büyük bir yazı masası. Karşı köşesinde de bir koltuk ve yuvarlak küçük bir masa.)

- AKSEL : *(Çalışma masasında bir şeyler yazıyor)*
SYLVİ : *(Başını, yatak odası kapısının perdesinin arkasından içeri uzatır.)*
AKSEL : Kim var orada?

- SYLVİ : Tahmin et!
- AKSEL : (*İşine devam ederek*) Benim küçük kediciğim mi acaba?
- SYLVİ : Ta kendisi.
- AKSEL : Bak şu iş! Kedici ne istiyormuş bakalım?
- SYLVİ : İçeri girebilir miyim?
- AKSEL : Sakın ha, olmaz. Hiç vaktim yok.
- SYLVİ : Azıcık geleyim içeri. Birazcık Aksel. Sana söyleyecek bir şeyim var.
- AKSEL : Ne söyleyeceksin? Herhalde çok önemli.
- SYLVİ : Çok önemli.
- AKSEL : Gerçekten mi? (*Döner*) Eh, o zaman kısa bir süre için sana izin vereyim. Dur bir dakika, güvercinim uslu duracağına dair söz veriyor mu?
- SYLVİ : Tamam, güvercinin uslu duracak.
- AKSEL : İki dakika sonra çekip gideceğine de söz veriyor mu?
- SYLVİ : Hiç kuşkun olmasın!
- AKSEL : Eh, o zaman gelebilir. Hayır, hayır, dur! Önce bir saate bakalım. Şimdi üçe kadar sayıyorum, sonra içeri koşabilirsin. Bir... dur daha değil... iki... dur bekle... dinle... hayır, hayır, adım atma... şimdi üç!
- SYLVİ : (*Kucağına atlar*)
- AKSEL : Demek öyle! Küçük kuşumun söyleyeceği önemli bir şey varmış. Hadi, söyle bakalım! Neymiş bu?
- SYLVİ : Bana söz ver, Aksel.
- AKSEL : Sadece bir tane mi? İnanmam, çok az bu. Sana yetmiş yedi tane söz veriyorum.
- SYLVİ : Güzel! Ama sözünü tutmayı unutma.
- AKSEL : Tabii ki.

- SYLVİ : Şeref sözü mü?
- AKSEL : Şeref sözü.
- SYLVİ : *(Ayaklarını sallandırıp geriye kaykılır)* Ah, hârika! Kelimelerle ifade edemeyeceğim kadar hârika!
- AKSEL : Dikkat et kedicik, düşeceksin!
- SYLVİ : Ne kadar eğlenceli! İşte şimdi çok güzel konuştun koruyucu meleğim...
- AKSEL : Yine mi?
- SYLVİ : Özür dilerim, 'kocam' demek istedim. Yani şimdi senden yetmiş yedi tane şey isteyebilirim. Düşünsene, ben o kadar şeyi bulana kadar...
- AKSEL : Fakat bir şart koşmam gerek.
- SYLVİ : Şart koşma! Lütfen sevgili Aksel, şart koşma!
- AKSEL : Tabii ki koşacağım. Bir tek şartımı yerine getireceksin.
- SYLVİ : Peki, söyle bakalım neymiş?
- AKSEL : Küçük, önemsiz bir şey...
- SYLVİ : Hadi söyle!
- AKSEL : Acele etme, kiliseye yetişmiyoruz!
- SYLVİ : Hadi söyle koruyucu meleğim, yoksa kuşağını çekerim.
- AKSEL : Demek, benim güvercinim yaramazlık yapacak. Ya sana şimdi beni rahat bırak dersem?
- SYLVİ : Hayır, yapamazsın! Anlaştık mı? Unutma, sadece iki dakikam vardı.
- AKSEL : Doğru, öyleydi.
- SYLVİ : Belki süreyi uzatırsın...
- AKSEL : Bak dinle...
- SYLVİ : Bu kadar da oyalama beni, Aksel. Neymiş o şartın?

- AKSEL : Kabul etmeden önce o yetmiş yedi maddeyi de kontrol etmeliyim.
- SYLVI : Yooook! İşte bunu kabul edemem!
- AKSEL : Demek kabul etmezsin! Yaramaza bak hele!
- SYLVI : Etmem.
- AKSEL : Emin misin?
- SYLVI : Tabii eminim.
- AKSEL : Hah, o zaman yapılacak tek şey kaldı; sözümü geri alıyorum.
- SYLVI : Hayır Aksel, izin ver. Uslu duracağıma söz veriyorum. Olmayacak şeyler istemeyeceğim, sadece ufak tefek ricalar...
- AKSEL : Böyle olacaksa zaten kabul ederim, o zaman benim şartımın sana zararı yok demektir.
- SYLVI : Evet ama, yine de Aksel... Bütün o yetmiş yedi şeyi özgürce, kurallardan korkmadan düşünebilsem çok daha eğlenceli olurdu. Sevgili Aksel!
- AKSEL : Sevgili küçük Sylvi, sözümde duracağım.
- SYLVI : İşte böylesin koruyucu meleğim. Artık sana başka bir şekilde hitap etmeyeceğim, çünkü hep böyleydin ve hep böyle kalacaksın.
- AKSEL : Bak işte, bu arada o iki dakika geçti bile. İlk dileğini söyle bakalım.
- SYLVI : Söylemiyorum. Artık bir şey istemiyorum.
- AKSEL : Hadi bakalım! Küçük kuşun yine keyfi kaçtı.
- SYLVI : Bir kerecik olsun gönlümü alsan ne olur Aksel?
- AKSEL : Tatlım, sanki daha önce hiç yapmamışım gibi konuşuyorsun.

- SYLVİ : Yapmadın zaten. Yapmamı yasakladığın şeylerin listesini yapayım mı?
- AKSEL : Evet sevgili çocuk, çünkü imkânsızı istiyorsun benden.
- SYLVİ : Bunu nasıl söylersin?
- AKSEL : Peki, örneğin oturup seninle oyun oynamamı istemen...
- SYLVİ : Oyun oynamak mı? Ne zaman istedim ki bunu senden?
- AKSEL : Oturup seni sevmemi istersin...
- SYLVİ : Buna oynamak mı diyorsun?
- AKSEL : Hemen hemen.
- SYLVİ : Bu da senin için imkânsız yani. O halde hiç rahatsız etmek istemem.

(Kucağından iner, Aksel'e sırtını döner, masasındaki öteberi ile oynar)

- AKSEL : Hayır, küçük sevgilim, kızma sakın. Onu demek istemedim. Demek istediğim, her şeyin bir sınırı olmalı, anladın mı? Sylvi, bebeğim, gel otur yine kucağıma.
- SYLVİ : Şu iki dakika da bitti sayılır, değil mi?
- AKSEL : Çok oldu biteli ama önemi yok. Keyfin yerine gelene kadar seni bırakmam, tatlı kuşum benim.
- SYLVİ : Aksel, burada ne var, bu kutunun içinde?
- AKSEL : Tilkiler için zehir. Ver bana; dokunma sakın.
- SYLVİ : Yok, sadece bakıyorum. Kapsülde mi? Tilki şu küçücük kapsülle ölüyor mu?
- AKSEL : Ölüyor.
- SYLVİ : Fakat insanları öldürmez herhalde?

- AKSEL : Öldürür tabii.
- SYLVİ : Şu kadcıkcık bır kapsül mü? Ne garip. Şimdi bır tane yutsam...
- AKSEL : Evet, bır sinek gibi öldürdün. Tamam artık, kaldıralım bunu (çekmeceye koyar). Hadi, küçük kedicik... hadi bu seferlik, ben yine de...
- SYLVİ : Aksel, nasıl yani?
- AKSEL : Hiç incelemeden isteklerini kabul etsem...
- SYLVİ : Böyle yaparsan, seni daha çok severim...
- AKSEL : Hadi, varsın olsun! Hadi, söyle bakalım, küçük güvercin benden ne istiyormuş?
- SYLVİ : Evet Aksel, senden isteğim, bütün işlerine bır haftalığına ara vermen...
- AKSEL : Fakat sevgili Sylvi'm...
- SYLVİ : Sadece bır hafta için, Aksel!
- AKSEL : Mantıklı ol, sevgili çocuk, görevimi ihmal edemem ki.
- SYLVİ : Sen yokken, pekâlâ bır başkası ilgilenebilir.
- AKSEL : Ne diyorsun? İşte şimdi çocukça davranıyorsun, sevgili Sylvi. Ne yani, küçük karımın gönlü olsun diye, her şeyi bır kenara bırakıp ellerimi kavuşturup oturayım, öyle mi? Bu mümkün değil yavrum.
- SYLVİ : Fakat sık sık ava gidiyorsun ve orada birkaç gün geçirdiğin de oluyor.
- AKSEL : Ama biliyorsun, bu başka bır konu. Bunu da defalarca yapmıyorum, biliyorsun.
- SYLVİ : Yani sözünde durmayacaksın?
- AKSEL : Dur bakalım... belki başka bır şekilde anlaşabiliriz. Ne dersin? Belki gelecek yaz, bır veya iki hafta izin kullanabilirim.

- SYLVİ : (Somurtarak) Yaza daha çok var...
- AKSEL : Sevgili Sylvi'm, söyle, işlerimi niye bir kenara bırakmam gerekiyor?
- SYLVİ : Bal gibi biliyorsun; yalnız başıma sıkılıyorum; sen sürekli ya dışarıdasın ya da yazı masasının başında...
- AKSEL : Peki ya, küçük kediciğimize çok eğlenceli başka bir şeyler bulsak bu tembellik haftasını gelecek yaza atabilir miyiz acaba?
- SYLVİ : Eh, belki... Gerçekten son derece eğlenceli bir şeyler bulabilirsen...
- AKSEL : Dur bir düşüneyim... Dinle, kitapçıya gideyim, seni eğlendirecek bir kitap alayım.
- SYLVİ : Öf, hayır! Kitaplardan bıktım.
- AKSEL : Peki plak çalsan?
- SYLVİ : Müzik de istemiyorum.
- AKSEL : Şimdi buldum! Misafir çağır.
- SYLVİ : Peki, ama kimi çağıracağım?
- AKSEL : Kimi istersen... Örneğin, Anni Vidgren'i.
- SYLVİ : Ay, onu mu? Dünyadanın en sıkıcı yaratığı (*Taklit ederek*). 'B e n bunu kabul edemem, bu b a n a uymaz, b e n hep prensiplerime bağlıyım.' Hayır, teşekkürler, Anni Vidgren benden uzak dursun.
- AKSEL : Peki ya Elin Grönkvist'e ne dersin?
- SYLVİ : O da çok aptal! İyi tabiatlı, ama çok aptal. O da olmaz...
- AKSEL : Peki, o zaman Karin Löfberg?
- SYLVİ : Aman, ne iyi! O kadar kokettir ki, yüzüne bakmak istemezsin. Aralarında, en az tahammül edebildiğim odur.
- AKSEL : O zaman sen söyle.

- SYLVİ : Herkesten çok beğendiğim birisi geliyor aklıma, ama o da bir beyefendi.
- AKSEL : Beyefendi?
- SYLVİ : Viktor Hoving, mimar. Onu tanıyorsun.
- AKSEL : Pek değil. Bizim bu cıvara daha yeni geldi ve onu sadece bir kere gördüm.
- SYLVİ : O hayırsız daha buraya hiç gelmedi. Halbuki çocukken ne kadar da iyi arkadaş-tık.
- AKSEL : Kız kardeşi Alma ile de iyi arkadaşsınız.
- SYLVİ : Evet, fena değil, iyi anlaşıyoruz. Çok dindar ve dürüsttür; Viktor'un kardeşi diye ben de onu çok seviyorum.
- AKSEL : Tamam işte. Telefonla ikisini de buraya davet et.
- SYLVİ : Hemen mi?
- AKSEL : Nasıl istersen.
- SYLVİ : Ya seni rahatsız edersek?
- AKSEL : Önemli değil. Saat on bir olmuş zaten, benim de birazdan yazıhaneye gitmem gerekecek.
- SYLVİ : Doğru ya! Sen ne tatlısın, koruyucu me-
leğim benim! Şimdi tembellik haftamızı,
istediğin gibi gelecek yaza erteleyebilir-
sin. *(Telefona koşar)*
- AKSEL : Teşekkürler! *(Çalışmak için masasına eği-
lir)*
- SYLVİ : *(Arar)* Lütfen beni Hovinglere bağlar mı-
sınız? Teşekkürler. *(Bağlanır)* Alma, sen
misin? - Güzel, bil bakalım ben kimim? -
Demek öyle, sesimden hemen tanıdın.
Dinle Sevgili Alma, kardeşin evde mi? -
Onu neden mi soruyorum? İkinizi de bize
davet edecektim. Çok sıkılıyorum da. -

Ne dersin? - Tabii, tabii Aksel evde, ama oturmuş çalışıyor. Bana ayıracak zamanı yok. Birazdan da çıkacak zaten. Elişini de getir. Geç kalmayın sakın. Ne? - Hemen gelemiz misin? Neden? - Demek öyle. - Demek mektup yazacaksın, öyle mi? Peki ya Viktor? - Nasıl olur, hâlâ uyuyor mu? Tembele bak! Hemen uyandır ve söyle buraya gelsin.

AKSEL : Sevgili Sylvi, yeter artık. Dikkatimi dağıtıyorsun.

SYLVI : Kısacık bir şey daha söyleyeceğim Aksel. Dur, önce onunla biraz dalga geçeyim. - Günaydın uykucu. Saat kaç farkında mısın? Öğle yemeğini kaçırdın tatlım. Yemek bulabileceğini mi sanıyorsun? Hadi canım. - Alma, sana kırıntı bile vermez. - Ne? İki saat mi? Herhalde! Kimse inanmaz sana! Demek rüya gördün? Neymiş? Anlat bakalım.

AKSEL : Yazı yazmam mümkün değil.

SYLVI : Bir dakika sabret! - Ay, ne komikmiş. Sonra? Başka bir şey olmadı mı? - Ne demek acaba? - Evet, iyi bir şey olmalı. Bence de garip.

AKSEL : Gevezelikten hiç bıkmaz mısınız siz? Sizin yüzünüzden iki kere hata yaptım.

SYLVI : Sus, ne kadar huysuzluk yaptın! Dinle beni Viktor, bitirmemiz gerek. Sayın eşim, bizim yüzümüzden yazı yazarken hata yapıyor. Buraya geliyor, değil mi? - Hadi, acele et. Oyalanma. Hoşça kal, hoşça kal. (Kapatır) Düşünsene Aksel, rüya görmüş...

- AKSEL : Bana ne onun rüyalarından.
- SYLVİ : (*Odayı toparlar*) Ne kadar kabasın! Dinlesen ne olurdu? Rüyasında, ikimizi dikenlerle oynarken görmüş; o ve ben, çocukken bunu hep yapardık. Fakat şimdi uyanmadan az önce, bunu rüyasında görmesi ne garip değil mi?
- AKSEL : Çok garip.
- SYLVİ : Çok yakında gerçek olacak demektir. Belki de olmaz. Sen ne dersin buna Aksel?
- AKSEL : (*Kâğıtlarını toparlar*) Pek bilemiyorum. Ben bu işlerden pek anlamam.
- SYLVİ : Gidiyor musun?
- AKSEL : Tabii...
- SYLVİ : Senin keyfin kaçtı galiba, öyle mi? Tam da ben biraz canlanmaya başlamışken.
- AKSEL : (*Elini beline dolar*) Hayır kediciğim, keyfim kaçmadı. Tam aksine, sana güzel bir gün dilerim.
- SYLVİ : Hep bunu derim! Sen olabilecek en iyi, en mükemmel koruyucu meleksin! Hem biliyor musun, istersen bütün gün dışarıda vakit geçirebilirsin.
- AKSEL : Demek öyle! Beni özlemezsün yani?
- SYLVİ : Hiç özlemem. Hatta onları akşam yemeğine de alıkoyarım.
- AKSEL : Vay canına! Demek beni bu kadarcık seviyorsun? Doğrusu, hayret!
- SYLVİ : Sevgili koruyucu meleğim, öyle demek istemedim. Özür dilerim. Bana kızdın mı?
- AKSEL : Hayır güvercinim, merak etme. Küçük şeylere kızmam ben. Hadi hoşça kal. Akşam yemeğine geleceğim tabii.

- SYLVİ : Tamam tamam, hoşça kall
- AKSEL : *(Koridordan)* Her zamanki gibi kapıya beni geçirmeye gelmeyecek misin?
- SYLVİ : *(Odanın içini toparlarken)* Yok, şimdi yetişemem. Ortalığı toparlamam gerek. Her an gelebilirler.
- AKSEL : Hadi hoşça kall *(Sağa döner)*
- SYLVİ : Hoşça kal koruyucu meleğim! *(Aceleyle koşuşturur, yazı masasına gider, kâğıtları, kitapları düzene sokar. Çekmeceyi açar. Zehir kutusunu alır, birden yavaşlar. Kap-süllerden birini alır, uzun uzun inceler, ağzına götürür, hızla çıkarır, kutuyu yerine koyar, çekmeceyi kapatır. Yine işe ko-yulur, masanın üstünü yerleştirir. Odayı dolaşır, sonunda aynanın önüne gelir, gö-rüntüsüne güler, eğilir, eliyle reverans yapar.)*
- VİKTOR : *(Sağ taraftan gelir)*
- SYLVİ : *(Şaşırır)* Tanrım, nasıl da korkuttun beni!
- VİKTOR : Hadi? O kadar da sessizce geldim.
- SYLVİ : İşte o yüzden korktum. Ne yaptığımı gör-dün mü?
- VİKTOR : Maalesef, hayır.
- SYLVİ : İyi olmuş. İçeri gir, hoş geldin!
- VİKTOR : Teşekkürler. Peki, ne yapıyordun öğre-nebilir miyim? Merak ettim.
- SYLVİ : Haa, sana söyleyecek kadar aptal mı sandın beni?
- VİKTOR : Söylesene! Güzel güzel soruyorum işte.
- SYLVİ : Ne kadar güzelce?
- VİKTOR : Dizlerine mi kapanayım?
- SYLVİ : Yok, istemem. Sana yakışmaz. Daha ön-ce de hiç yapmadın.

- VİKTOR : Daha önce, aynı şeyi iki kere istemem gerekmezdi.
- SYLVİ : Şimdi de gerekmez. Otursana, şuraya sallanan koltuğa veya istediğin herhangi bir yere. Ben hemen...
- VİKTOR : *(Oturur)* Evet?
- SYLVİ : Dur bekle, hele ben de bir oturayım. *(Yere oturur)*
- VİKTOR : Bu da nesi? Hâlâ eski alışkanlıkların mı?
- SYLVİ : Gördüğün gibi.
- VİKTOR : Koskoca kadın oldun artık...
- SYLVİ : Kadın mı? Hadi canım, daha on sekiz yaşımdayım!
- VİKTOR : Üstelik evli bir kadınsın.
- SYLVİ : Evet, ama yaşlı da sayılmam. Canım böyle istiyorken...
- VİKTOR : Benim için fark etmez. Söyle bakalım neymiş o sır?
- SYLVİ : Sırrım o kadar da büyük değil, sen içeri girerken görüntümle eğleniyordum.
- VİKTOR : Maalesef göremedim. Bilseydim, hiç ses çıkarmadan girerdim içeri.
- SYLVİ : *(Ayağa kalkar)* Nasıl da aptalım. Sigara ister misin?
- VİKTOR : İzin verirsen?
- SYLVİ : Tabii, izin veririm. *(Yazı masasından biraz papyrossi¹ ve kibrit alır getirir)* Buyur. Bırak, ben yakayım. İşte böyle. - Hadi, şimdi keyfimize bakalım. Altı sene önceki gibi eğlenelim. Hatırlıyor musun o zamanları?
- VİKTOR : Tabii ki.

¹ Papyrossi, o dönemlerde yaprağa sarılarak elle hazırlanan sigara çeşidi (ç.n.).

- SYLVI : Bazen, bütün gün körebe oynardık. Ah, nasıl da eğlenceliydi!
- VİKTOR : Başka oyunlar da vardı. Beş tekerlekli araba, halat çekme ve daha bir sürüsü...
- SYLVI : Sonra saklambaç, kovalamaca... Bizim kadar çok eğlenen var mıydı acaba?
- VİKTOR : Özellikle de bayram ve izin günlerinde.
- SYLVI : Ya tatillerde?
- VİKTOR : Evet, bir de tatillerde!
- SYLVI : Fakat sonra da sen gidiverdin ve her şey sona erdi. Ailenin kafasına ne girdiyse, başka yere taşınmak filan... o zamanlar Viipuri'ye...
- VİKTOR : Babam orada bir süre için daha iyi bir iş buldu. Ben de teknik okula gidecektim.
- SYLVI : Hemen de nasıl özlemiştim, inanamazsın. Seni çok aradım; biliyor musun, uzun bir zaman sanki hasta gibiydim...
- VİKTOR : Aah, cidden mi?
- SYLVI : Seni hiç unutamayacağımı sandım.
- VİKTOR : Ama unuttun, değil mi Sylvi?
- SYLVI : Günlerden sonra, evet, sonunda başardım. Hayır, seni unutmadım, fakat araya bir sürü başka dert girdi. Annemle babamı kaybettim...
- VİKTOR : Evet, zavallı Sylvi, hatırlıyorum.
- SYLVI : Annemle babam neredeyse aynı zamanda öldüler. Dünyada yapayalnız kaldım. Kendimi anlatamayacağım kadar korumasız hissettim. Çok acı bir dönemdi, inan bana.
- VİKTOR : Nasıl dayanabildin peki, küçüğüm?
- SYLVI : Aksel bana hami oldu ve bana çok iyi baktı; sanki bir baba gibi. Sonra da

ömür boyu bana bakmak üzere yanına aldı.

- VİKTOR : Kocan senden epey yaşlı olmalı?
- SYLVİ : On sekiz sene. İşte bu yüzden çok akıllı ve mantıklı. Söylesene Viktor, söz verdiğin halde, bana neden hiç yazmadın?
- VİKTOR : Yaa, yazamadım işte. Seni düşündüm tabii, özellikle aileni kaybettiğinde, ama olmadı, yazamadım işte.
- SYLVİ : Seni vefasız seni! Beni hiç özlememişsin-dir...
- VİKTOR : Özledim bazen. Garip bir durumdaydım; hani yeni bir yer, yeni arkadaşlar filan...
- SYLVİ : Eski günleri hiç hatırlamadın mı? Zavallı ben, buralarda, sana sadık kaldım, hep seni düşündüm.
- VİKTOR : Demek öyle Sylvi?
- SYLVİ : Gerçekten. Sen benim en iyi arkadaşım-dın. Fakat herhalde sen benden, benim senden hoşlandığım kadar hoşlanma-mışsın.
- VİKTOR : Tabii ki ben de senden hoşlandım.
- SYLVİ : Hayır, beni kandırmaya çalışma. Löffberg'lerde karşılaştığımızda da bana çok soğuk davranmıştın. Bütün akşam sadece Karin Löffberg ile sohbet ettin; Beni gözün görmedi bile.
- VİKTOR : Bunu nasıl söylersin? Sana selam verdim ve...
- SYLVİ : O da aceleyle oldu. Sonra yine koşarak Karin güzelinin yanına gittin.
- VİKTOR : Sevgili Sylvi, son zamanlarda onu Helsinki'de daha sık gördüğümünden ahbablığım çok ilerlemişti. Fakat seni altı, yedi

senedir görmüyordum. İlk başta kendimi biraz yabancı hissetmem ve şaşkın davranmam çok doğal. Seni kısa etekli küçük bir kız olarak anımsarken şimdi yetişkin bir kadınsın. Üstelik, bir de evlendin.

SYLVİ : İşte, her şey beni hiç özlemediğini gösteriyor. Bütün bir haftadır şehirdesin ve beni görmeye gelmedin bile. Yok, sen eskisi gibi değilsin.

VİKTOR : Aynımı!

SYLVİ : Israr etme, eskisi gibi o l m a d ı ğ ı n ı b i l i y o r u m .

VİKTOR : Ben de eskisi gibi o l d u ğ u m u b i l i y o r u m .

SYLVİ : Sana hemen kanıtlarım bunu. İddiaya girelim mi? (*Elini uzatır*)

VİKTOR : Hadi girelim.

SYLVİ : Nesine?

VİKTOR : Çikolatasına...

SYLVİ : Dur! (*Elini çeker*) Şimdi bir deneme yapacağım. (*Asıl bir duruşla*) Kalk ayağa, Viktor Hoving, körebe oynayacağız.

VİKTOR : Fakat nedir aklındaki?

SYLVİ : Evet? Eskisi gibi misin, değil misin?

VİKTOR : Sylvi'ciğim, şimdi bu yaptığın sahidenden mi?

SYLVİ : Tabii ki. Hadi Viktor, acele et. Bekletme beni. Çikolatasına, hatırlasana!

VİKTOR : Çok âlemsin. Ya birisi çıkıp gelirse?

SYLVİ : Ne fark eder? Kapıları kilitleyebiliriz. (*Hem soldaki hem de koridordan merdivenlere giden diğer kapıyı kilitler*) Şimdi için rahat etsin. (*Eline bir eşarp alır*) Hadi gel! Önce hangimiz ebe olacak? Ben mi?

- VİKTOR : Benim için fark etmez.
SYLVİ : O zaman, lütfen gözlerimi bağla.
VİKTOR : Çok mu sıktım?
SYLVİ : Hem de nasıl! Yoksa hâlâ görüyorum mu sandın?
VİKTOR : Dur bir deneyelim. Parmağım düz mü, eğri mi duruyor?
SYLVİ : Düz.
VİKTOR : Değildi. Şimdi parmağım düz mü, eğri mi?
SYLVİ : Eğri.
VİKTOR : Tamam inandım sana.
SYLVİ : Beni istediğin kadar döndürebilirsin.
VİKTOR : Peki, hemen. Eh, yeter mi?
SYLVİ : Yeter, başım döndü.
VİKTOR : Dur, dikkat et kendine.
SYLVİ : Kaç, yoksa hemen yakalarım.
VİKTOR : Sıcak, sıcak...
SYLVİ : Korkma.
VİKTOR : *(Sessizce arkasına gelir ve sırtına vurur)*
SYLVİ : Seni yaramaz! Ses ver bana...
VİKTOR : Huu, huuu!
SYLVİ : Sonra da hemen kaçıyorsun, değil mi?
VİKTOR : Huu, huuu!
SYLVİ : Dur bakalım, yavru kuş!
VİKTOR : Huu, huuu!
SYLVİ : Amaan, seni hiç yakalayamayacak mıyım? *(Bağıra çağıra, oyuna devam ederler. Sylvi, Viktor'u yakalayana kadar iyice yorulur.)*
SYLVİ : *(Nefes nefese, Viktor'u elinden tutar ve eşarpı gözlerinden çeker)* Sonunda yakaladım işte! Koşmakta ne kadar da iyisin. Dur bakalım, şimdi sıra bende.

- VİKTOR : Devam mı edeceğiz?
SYLVİ : Tabii ki. Çok eğlenceli, değil mi?
VİKTOR : Öyle, ama...
SYLVİ : Aması yok. Bırak da, şu eşarpı gözlerini bağlayayım. Dizlerini kır biraz, yetişmiyorum. İşte... Görüyor musun yoksa?
VİKTOR : Hiç göremiyorum.
SYLVİ : Seni gidi yaramaz, şuradan alttan sanki görüyor gibisin.
VİKTOR : Gerçekten görmüyorum.
SYLVİ : Yine de şu eşarbu biraz aşağı çekeyim. Tamam, hadi biraz dönelim.
VİKTOR : Dönelim bakalım. *(İki eliyle de Sylvi'yi belinden tutar ve dönmeye başlar.)*
SYLVİ : Yeter, yeter... Viktor, duymuyor musun? Bırak beni!
VİKTOR : Dur daha değil!
SYLVİ : Aman Tanrım, neler geçiyor aklından?
VİKTOR : Polkka² yapalım mı?
SYLVİ : Gözlerin kapalıyken dans edebilecek misin?
VİKTOR : Deneyelim. Şarkı söylesene biraz.
SYLVİ : Lay, laayy, laaa, laaa... Viktor, şimdiye kadar hayatımda hiç bu kadar eğlenmemiştim. Aman dur, masayı devirecektin! Lay, laa, lay...

(Koridordan kapının zili duyulur)

- SYLVİ : Aman Tanrım!
VİKTOR : *(Eşarbu aceleyle gözlerinden çeker)* Kocan mı?

² Polkka, eski bir Fin dansı (ç. n.).

SYLVİ : Hemen şu sallanır koltuğa otur. *(Masa örtüsünü düzeltir, aceleyle sandalyeyi yerine koyar)*

(Zil tekrar çalar)

SYLVİ : Geliyorum, geliyorum.

VİKTOR : Nefes nefese kaldın...

SYLVİ : Ya sen? Al, bir sigara yak!

(Zil, üçüncü kere çalar.)

VİKTOR : Aç şu kapıyı, Tanrı aşkına!

SYLVİ : *(Koridora koşar ve kapıyı açar.)* Ah Viktor, korkulacak bir şey yok. Gelen Alma'ymış!

ALMA : *(İçeri girer.)* Yaa, kım sandınız?

SYLVİ : Aksel geldi sandık. Otur lütfen, sevgili Alma. Elişini de çıkar. Kalbim nasıl da çarpıyor. Öyle korktum ki.

ALMA : *(Elišini çantasından çıkarır.)* Neden korktun ki?

SYLVİ : Yok canım, bir şeyden korkmadım. *(Viktor'a göz kırpar ve yakınındaki sandalyeye oturur)* Bugün hava çok güzel.

ALMA : Tam tersi, dışarıda kar yağıyor.

SYLVİ : Yaa, öyle mi? Bilmiyordum ki. Fakat dün güzeldi hava.

ALMA : Evet, dün güzeldi.

SYLVİ : Yarın da böyle olur herhalde, havalar ısınıyor.

ALMA : Isınıyor mu?

SYLVİ : Evet, ısınıyor mu bilmiyorum, ama öyle tahmin ettim.

- ALMA : Viktor ile arkadaşlığınızı tazelediniz mi?
- VİKTOR : Tazeledik ki, burada oturuyorum.
- ALMA : Şöyle daha yakınlaştınız mı demek istedim. Çocukluk günlerinden, eski arkadaşlığınızdaki kalma...
- SYLVİ : Mimar Hoving, artık o günleri pek hatırlamıyor gibi.
- ALMA : Mimar Hoving mi? Bana sanki az önce Viktor demişsin gibi geldi.
- SYLVİ : *(Gülerek)* Öyle mi dedim? İşte, farklı görünmeye çalışırken, bana hep böyle olur.
- ALMA : Neden farklı görünmeye çalıştın ki Sylvi?
- SYLVİ : Ya, haklısın! Neden farklı davranayım ki? İşin aslı ne biliyor musun? Şu anda, sanki yine on iki yaşında gibiyim, o da sanki on altısında.
- ALMA : Bu nasıl olur ki?
- SYLVİ : İşte bunu ben bile anlayamadım. Fakat şimdi örneğin, yetişkin birisi gibi sakın sakın oturup konuşamıyorum. Viktor'u şurada öylece oturur gördükçe sanki parmak uçlarım gıdıklanıyor, muzipçe bir şeyler yapmak istiyorum. Baksana, *(Sandalyesini Viktor'un karşısına gelecek şekilde yana çeker)* el çırpma oyununu hâlâ oynayabiliyor musun? Ellerini şöyle koy... başla. Bir iki, bir iki, bir iki, ne kadar beceriksizsin. Baştan başlayalım; bir iki, bir iki...
- ALMA : Sizin gibi yetişkin insanların bundan keyif almasını doğrusu hiç anlayamıyorum.
- SYLVİ : Bir iki, bir iki, bir iki, bir iki, bir iki... Sen de densesen Alma, bir iki, bir iki...
- ALMA : Viktor, senin gibi yetişkin bir adam da...

- VİKTOR : Hadi artık bırakalım. (*Oynamayı keser*)
- SYLVİ : Hayır! Baksana, Aksel nasıl benim koruyucu meleğim ise, Alma da seninki galiba.
- VİKTOR : Benim koruyucu meleğim mi?
- ALMA : Viktor benim değerlendirmelerime güveniyor, tavsiyelerimi seve seve dinliyorsa - ki bundan hiç pişman olmadığını söyleyebilirim...
- SYLVİ : Aman, kimin umurunda ki? Sen her zaman o kadar akıllı ve mantıklısın ki, dayanılır gibi değil.
- ALMA : (*Gülümseyerek*) Sözümü kesme. Dediğim gibi eğer Viktor, tecrübelerime dayanarak bana güveniyorsa, onun koruyucu meleği olarak mı isimlendirilmem gerek?
- SYLVİ : Sana hangi ismi verirlerse versinler, ne fark eder. Sen hep o mükemmel, dürüst ve iffetli, hiç hata yapmayan ve hiçbir zaman çocuk olmamış insanlardansın.
- VİKTOR : Tamam, tamam.
- SYLVİ : Hayır, onlar doğdukları günden itibaren anlayışlı, ciddi ve her konuda örnek insanlardır. Tanrı onları bizim gibi günahkârlara koruyucu melek olsunlar diye yaratmış olmalı.
- ALMA : Bir başka deyişle, bizim görevimiz sizleri korumak ve aptalca şeyler yapmanıza engel olmaktır.
- SYLVİ : Evet ya, eğer bize emir vermenize izin verirsek tabii. Fakat bazen, bütün bunlar beni öyle rahatsız ediyor ki, öfkeleniyorum. İşte o zaman şu korkunç gözetimden kurtulmak için her şeyi, hatta gere-

- kirse, daha da büyük bir çılgınlık yapmaya hazırım.
- ALMA : Sevgili Sylvi, sen hep böyle çabuk öfkele-
nirdin...
- SYLVI : Ve sen... sen hiç öfkelenmezsin!
- VİKTOR : Tamam tamam, tartışmak yok. Başka bir
şeylerden bahsedelim. Bu akşam dansa
geliyor musun, Sylvi?
- SYLVI : (*Keyifsizce*) Hayır, tabii ki.
- VİKTOR : Nedenmiş?
- SYLVI : Aksel'in hiç vakti olmaz. Zaten istemez
de...
- VİKTOR : Fakat sen gelemez misin?
- SYLVI : Siz gidecek misiniz?
- VİKTOR : Tabii. Alma da, ben de gideceğiz. Sen de
bizimle gel; seni ilk franseessiye³ kaldırı-
rım.
- SYLVI : Çok hoş olurdu ama...
- VİKTOR : Benimle dans etmek istersen tabii...
- SYLVI : Ah, tabii ki herkesten çok seninle dans
etmek isterim.
- VİKTOR : Kocan gelmezse bile, seni eve ben bırakı-
rım.
- SYLVI : Alma da gelir tabii. Sevgili Alma, bana
kızdın mı? Özür dilerim, kötü bir şey
demek istemedim.
- ALMA : (*Gülümseyerek*) Sana kızsam ne fark eder-
di ki? Sen hep böylesin...
- SYLVI : Haklısın. Ben hep böyleyim. Yani küçük
şeylerle hiç uğraşmaya değmez. Peki...
(*Yalvararak*) Kocamın içinin rahat etmesi
için benimle de ilgilenirsin değil mi Al-
ma?
- ALMA : Seve seve.

³ Franseessi, eski bir Fin dansı (ç.n.).

- SYLVİ : Teşekkür ederim, sevgili Alma. *(Ayağa fırlar ve boynuna sarılır)* Her şeye rağmen, sen hep çok iyi ve tatlısın. Hey Viktor, ilk franseessiyi birlikte yapacağız bu akşam, tamam mı?
- VİKTOR : Öyle yapalım.
- SYLVİ : Arada başka danslar da yapalım. Beni yormanın kolay olmayacak!
- VİKTOR : Cesaret bize yakışır!
- SYLVİ : Ah, nasıl da eğleniriz! Göreceksin, çok eğleneceğiz. Gelinliğimi çıkarayım... öyle ya, bana çok yakışmış. Sevgili Viktor, altı yıl önce burada olduğun o günlerden beri hiç bu kadar mutlu olmamıştım. İnan ba-na!
- VİKTOR : Pek inanmam.
- SYLVİ : Dur bakalım, inanmamak neymiş sana gösteririm.

(Aksel içeri girer.)

- SYLVİ : İşte Aksel geldi... Kulaklarını çınlatıyorduk, koruyucu meleşim!
- AKSEL : *(Misafirleri selamlar)* Ne güzel. Nasılsın hanımefendi?
- SYLVİ : Şey... neden bahsediyorduk biliyor musun?
- AKSEL : *(Gülümseyerek)* Hiçbir fikrim yok.
- SYLVİ : Bu akşam dansa gideceğimizden...
- AKSEL : *(Elindeki kâğıtları masaya bırakır)*
- SYLVİ : Ne dersin Aksel?
- AKSEL : Demek 'dansa gidiyoruz'. 'Biz' kim?
- SYLVİ : Bizler ve tabii sen de.
- AKSEL : Demek öyle! Peki, ben orada ne yapacaktım? Dans etmem ki...

- SYLVİ : Sen seyredersin. Yaşlı beylerle sohbet edersin, dans aralarında da beni büfeye götürürsün.
- AKSEL : Vay, vay, vay...
- SYLVİ : Sevgili Aksel, lütfen izin ver. Canım çok istiyor.
- AKSEL : Fakat benim canım hiç istemiyor, kediciğim. Zaten buna vaktim de yok.
- SYLVİ : O halde, Alma ve Viktor'la gitmeme izin vermekten başka çaren yok. Oraya gitmeliyim. Düşünsene, doğru dürüst bir dansa hiç gitmedim.
- AKSEL : Bu gibi gecelerde neler yapılır Tanrı aşkına? Herhalde dans etmekten başka bir şey olmaz, değil mi?
- ALMA : Haklısınız; bazen de biraz çalgı çalınır, şarkı söylenir.
- AKSEL : Hiç olmazsa tanıdık birileri olsa. Oraya yaşlıca beylerin geldiğini hiç sanmıyorum.
- ALMA : Ben bazen birkaç kişi görmüşümdür. İçeride kâğıt oynuyorlardı.
- VİKTOR : Öyleymiş galiba, duymuştum.
- AKSEL : Pek bir şey fark etmez. Ben kâğıt oynamayı sevmem, ama bu seferlik küçük eşimi mutlu etmek için gideyim bari.
- SYLVİ : Ya, ben de öyle düşünmüştüm; bir kerecik küçük eşin için yap bunu.
- VİKTOR : Keyfi kaçır yoksa... somurtur.
- SYLVİ : Evet, öyle olur.
- AKSEL : Başka şansım yok galiba. Güzel güzel razı olmam gerek.
- SYLVİ : Bakın, sevgili beyim ve kocam, nasıl da birden uysallaştı! Başında hep karşı ko-

yar, ama ben ne yapar ne eder istediğime ulaşırım.

AKSEL : Hadi hadi, çok övünme küçük kuşum. Her an vazgeçebilirim.

SYLVİ : İşte bunu yapamazsın, koruyucu meleğim...

AKSEL : Tamam tamam, o kadar da emin olma. Bu arada, evin hanımı bize kahve ikram etmeyecek herhalde?

SYLVİ : Tabii, hemen. Çok güzel bir kahve ve yanında da yedi çeşit küçük kurabiye ikram edeceğim. *(Sol taraftaki kapıya koşar ve itmeye çalışır)* Bu kapıya ne oldu? Ah, evet, ah, kilitliymiş. Unutmuşum. *(Viktor'a bakar, gülümser ve başını sallar)* Viktor!

AKSEL : Neden kilitliydi o?

SYLVİ : Viktor'a sor.

VİKTOR : Bana mı?

SYLVİ : Nasıl da masum duruyor? *(Tehdit edercesine parmağını sallar)* Seni yaramaz!

(Soldan çıkar)

VİKTOR : Sylvi şaka yapıyor.

AKSEL : Bazen çok yaramaz oluyor.

ALMA : Hep böyleydi. Okuldayken, öğretmenleri onunla nasıl başa çıkacaklarını bilemezlerdi. Sylvi kadar yaramazı yoktu.

VİKTOR : Onun kadar sevimlisi de yoktu.

ALMA : Kendi adına konuş Viktor. İşte böyle, Sayın Vahl, gerçeği kabul etmek gerek; kardeşim o zamanlar Sylvi'ye çok hayrandı.

AKSEL : İnanırım.

- VIKTOR : Aman, artık geçti, çocuktuk o zamanlar.
- AKSEL : Ya, öyle.
- SYLVİ : *(Soldan gelir)* Sayın baylar ve bayanlar, kahveler hazır. Alma'yı davet etsene Ak-sel.
- AKSEL : İzninizle hanımcılandı. *(Kolunu uzatır, kolkola girerler, yemek odasına geçerler)*
- SYLVİ : *(Yemek odasının kapısını kapatır)* Viktor, kızgın mısın?
- VIKTOR : *(Kolunu uzatır)* Kızsam, hiç de haksız sayılmam.
- SYLVİ : Fakat içinden gelmiyor, değil mi?
- VIKTOR : Hayır, gelmiyor!
- SYLVİ : Ne kadar iyisin! Senden çok hoşlanıyorum.
- VIKTOR : Benden hoşlanıyor musun? Gerçek mi bu?
- SYLVİ : Tabii ki! Fakat sen, kötü çocuk, benden azıcık bile hoşlanmıyorsun galiba?
- VIKTOR : Nereden biliyorsun?
- SYLVİ : İşte, öyle tahmin ediyorum.
- VIKTOR : Cesaret edebilsem... sana başka bir izlenim vermeyi isterdim.
- SYLVİ : Cesaret mi? Neden c e s a r e t edemeyecekmişsin?
- VIKTOR : Sylvi... korkarım ki...
- SYLVİ : Neden? Ne tatlısın...
- VIKTOR : Korkum... sana yine küçük bir çocukken olduğum kadar bağlanmak...
- SYLVİ : Hadi canım, yalan söylüyorsun.
- VIKTOR : Hatta daha kötü, on kat daha kötü bağlanmak...
- SYLVİ : Yalan söylüyorsun, biliyorum. Gözlerimin içine bakar mısın?
- VIKTOR : Bakarım.

- SYLVİ : *(Bir süre gözlerine bakar, titreyerek geri çekilir, şaşkındır. Koluyla bakışlarını saklar, fısıldayarak)* Viktor... neden sen... Viktor!
- VİKTOR : Nasıl yani, Sylvi?
- SYLVİ : Bana neden öyle baktın?
- VİKTOR : Sylvi, hâlâ şüphe mi duyuyorsun? Nasıl?
- SYLVİ : Hayır.
- VİKTOR : *(Kısık bir sesle)* Sylvi?...
- SYLVİ : *(Yüzünü saklamaya devam ederek, sırtını döner)* Sabırlı ol!
- VİKTOR : Sylvi, kızdın mı?
- SYLVİ : *(Elini uzatır)*
- VİKTOR : *(Elini öper)* Sylvi!
- AKSEL : *(Yemek odasından)* Nerede kaldınız? Kahveler soğuyacak.
- VİKTOR : Sylvi, Tanrı aşkına, heyecandan alev gibi kıpkırmızı oldun.
- SYLVİ : *(Derin derin nefes alarak)* Gözlerine öyle bakmak... çok garipti...
- AKSEL : *(Tekrar seslenir)* Beni duyuyor musunuz?
- VİKTOR : Evet. Hemen geliyoruz. Hadi Sylvi, gidelim!
- SYLVİ : Sen önden git. Ben birazdan gelirim.
- VİKTOR : *(Sakin görünmeye çalışır, içeri girer)*
- SYLVİ : Benden hoşlanıyor! Benden hoşlanıyor! Ah, mutluluk ne güzelmış!..
- VİKTOR : *(Yemek odasının kapısından)* Sylvi! Sylvi! Kahveye bekliyoruz.
- SYLVİ : *(Büyük bir sevinçle ona doğru yürür)* Geliyorum, geliyorum!

PERDE İNER

İkinci Perde

(Dans gecesİ. Sahne, yan odayı gösteriyor, arkasındaki kapılar herkesin franseessi dans ettiği salona ve soldaki kapı, dinlenme salonuna açılıyor. Koltuklar, sandalyeler, masalar ve odanın kenarlarında sakslı fidanlar. Sağ taraftan içeri giriliyor. Orman Sahibi Sandell, Teğmen Harlin ile Teğmen İdestam, birkaç kişiyle ayaktalar, dans edenleri seyrediyorlar.)

- HARLİN : Ne kadar hoş! Çok cazip!
- İDESTAM : Kimmiş acaba? Onu daha önce gördüğümü hatırlamıyorum.
- HARLİN : Yeni açmış bir gül goncası. Bahse gireyim, ilk defa bir dansa geliyordur.
- İDESTAM : Sandell, buraya bir gelsene. Sen bilirsin, kimdir řu beyaz tılden elbiseli kadın?
- SANDELL : Tanıyorum. Ne olmuş?
- İDESTAM : Bizim bu arkadaş aevlendi, yanıyor.
- HARLİN : Gökyüzünde yeni bir yıldız sanki, diğerlerinin ışığı sönük kalıyor.
- SANDELL : Onu unut, dostum. O yıldız çok yüksekte, boşuna ulaşmaya çalışma.

- HARLİN : Adını öğrensek bari...
- SANDELL : Olur tabii... İstersen seni kocasıyla da tanıştıtabilirim. Şurada, dinlenme salonunda oturuyor.
- HARLİN : Neler söylüyorsun? Evli mi yoksa?
- SANDELL : Maalesef!
- İDESTAM : Hadi canım, bizi kandıramazsın. Herhalde senin başka niyetlerin olmalı!
- SANDELL : Yok artık! Bana inanmıyorsanız, başkalarına sorun.
- HARLİN : Belki kimden söz ettiğimizi anlamamışsındır...
- SANDELL : Anladım tabii. Bayan Vahl'den başka beyaz tül den elbise giyen yok ki.
- İDESTAM : Şu sağ taraftaki!
- SANDELL : Ta kendisi!
- HARLİN : Evli bir kadın, ha? Kahretsin! Nasıl olur? O kadar genç görünüyor ki, okula giden bir kız gibi.
- SANDELL : Hamisiyle evlendiğinde, daha çocukluktan çıkmamıştı bile.
- HARLİN : Demek öyle... Başkaları onu daha görmeden hamisi kapıvermiş, ha? Vay tilki vay.
- İDESTAM : Onu biraz cezalandırmalı, değil mi?
- HARLİN : Şaka bile olsa, bu akşam güzel karısını süzüp duruyoruz ya...
- SANDELL : Sus, geliyor! *(Doktor Tuneberg, Gümrük sorumlusu Brun ve Aksel dinlenme salonundan gelirler)*
- BRUN : Haklısın sevgili kardeşim. Böyle eğlenceleri şeytan görsün. Fakat elden ne gelir? İste ya da isteme, bir baba ve eş olarak katılmak zorundasın.

- TUNEBERG: İnsan neden evlenir ki? Neden benim gibi müzmin bir bekâr olarak kalıp altın kadar değerli özgürlüğünü korumaz?
- AKSEL : Fakat sen bile "altın kadar değerli özgürlüğünü" yanına alıp dans gecelerine geliyorsun; hatta hiç dans etmediğin halde. Yoksa başkalarının eğlendiğini seyretmek hoşuna mı gidiyor?
- TUNEBERG: Hayır, hiç değil, ama bir yerlerde akşamı etmek gerek.
- BRUN : Sen hâlâ "altın kadar değerli özgürlüğünden" bahset bakalım! Sıkılıyorsun ve geceyi nasıl getireceğini bilmiyorsun. Aile babası olmak başka şey...
- SANDELL : Aksel, gel bak, bu gençler güzel eşini gözleriyle nasıl da yiyorlar.
- AKSEL : Bırak yesinler, bana zararı yok ya!
- SANDELL : Hoving çok etkilenmiş görünüyor.
- AKSEL : Bunu duymak çok hoş...
- SANDELL : Hadi canım! Sence hoş mu bunu öğrenmek? Hiç mi kıskanç değilsin sen?
- AKSEL : Kıskançlığın belirtileri nedir, onu bile bilmem ki.
- TUNEBERG: Hadi canım, öyle görünmeye çalışıyorsun. Fark etmediğimizi mi sandın?
- BRUN : Artık itiraf et, sevgili kardeşim. Doktorun keskin gözü, derdini anladı bile.
- AKSEL : Saçmalamayı bırakın! Bütün dünya eşime âşık olsa bile, bana sadık olduğu sürece ne fark eder ki?
- SANDELL : Peki ya hayranlarından birini sevmeye başlarsa?
- AKSEL : Telaşa gerek yok, çünkü o daha çok çocuksu ve saf.
- TUNEBERG: Yoo, sevgili kardeşim! Çocuksu ve saf olmanın, insanı tutkudan koruyabildi-

ğini mi sanıyorsun? Ne büyük hata! İnsan doğasını hiç tanımıyorsun!

AKSEL : En azından aklını çelmezler...

TUNEBERG: Bu konuda farklı düşünenler olabilir. Gençken insan etkilenmeye müsaittir, saflık da tecrübeden yoksundur, bunu unutma.

BRUN : Bu kadar felsefe yeter, dostlar. Franseesi bitmek üzere, bayanlar birazdan hava almaya gelecekler. En iyisi bir an önce ayak altından kaçmak.

TUNEBERG: Yine şu duman altı yere gitmek gerekecek.

BRUN : Ben müsaadenizi isteyip artık gideyim.

AKSEL : Ben de Sylvi'ye artık bu kadar eğlenmek yetmedi mi diye bir sorayım.

SANDELL : Dur, karını daha götürmeyeceksin ya? Buna üzülecek iki teğmen var burada. İlk fırsatta onları eşinle tanıştırmamı istediler.

AKSEL : Onur duyarım, fakat teğmenler için kendimi sıkıntıdan öldürmeye niyetim yok doğrusu.

SANDELL : Karın belli ki hâlâ kalmak istiyor. Şuraya baksana, keyfi çok yerinde. Eğlencesini bozmak yazık olur.

TUNEBERG: Aksel'e de yazık.

AKSEL : Bunun önemi yok. Yarın sabah erken kalkmam gerek. İşim var...

TUNEBERG: İşini mazeret olarak kullan bakalım.

BRUN : Sabırlı ol kardeşim ve uslu uslu bizimle kal. Ben de aynı şeyi yapmalıyım, baksana olan bitene. Gel, şuradan bir şişe şarap alalım!

(Brun, Tuneberg ve Aksel sola doğru giderler. Salonunda çalan müziğe ara verilir. Odanın içinde, kadınlar ve erkekler gidip gelmeye başlarlar. Karin Löfberg, Anni Vidgren, Elin Grönkvist ve Alma Hoving içeri girerler.)

- ANNİ : Şuraya biraz oturalım mı?
- ALMA : Oturalım tabii. Hem burası serin.
- KARİN : Ah, bu gece nasıl da sıkılıyorum.
- ANNİ : Sıkılmak mı? Nasıl olur? Burası çok hareketli.
- ELİN : Sen hep pisttesin, Karin. İstediğin kadar dans ediyorsun. Ah, arkadaşım! Yerinde olmak isterdim!
- ANNİ : Sylvi beyaz elbisesi içinde ne kadar da güzel, değil mi?
- KARİN : Güzel mi? Hadi canım!
- ALMA : Öyle tabii, Karin. Daha önce hiç onu bu kadar güzel görmemiştim. Bu gelinlik ona fazlasıyla yakışıyor.
- KARİN : Bence tam tersine, hiç yakışmamış! Kabul edin, elbisesi çok çirkin.
- ANNİ : Bence çok şık ve güzel.
- ELİN : Karin'in elbisesi ile hiç mi hiç kıyaslanamaz bile. Üstelik o, Karin kadar bile güzel değil.
- KARİN : Bu gece neler yaptığını da fark ettiniz herhalde?
- ANNİ : Evet, kardeşine çok hayran olmuş görünüyor Alma.
- KARİN : Ne ayıp! Son franseesside herkes onları seyrediyordu.
- ANNİ : Sylvi'nin genç erkeklerle davranış tarzını hiç beğenmiyorum. Fazla rahat ve samimi... Genç ve evli bir kadına yakışmaz

bu. Bence hareketlerine dikkat etseler iyi olur. Yakışık almayan bir durum yaratmasınlar, dedikodulara yol açabilir.

ALMA : Evet, haklısın Anni. Fakat denebilir mi ki, Sylvi...

KARIN : Ben kardeşine çok şaşıyorum, Alma. Onun gibi ciddi ve mantıklı birisi, Sylvi gibi bir saksagağandan nasıl hoşlanabiliyor? Onun, gün gibi ortada olan yüzeysel ve boş karakterini görmüyor mu? Sayın Hoving'in daha iyi bir değerlendirme yapabileceğini sanırdım...

ANNİ : Erkekler hep boş ve yüzeysel kadınları beğenirler.

ALMA : Öyle deme. Ben Viktor'un öylelerinden hoşlanmadığını biliyorum. Fakat o ve Sylvi çocukluk arkadaşları; her gün oyun oynarlardı.

ANNİ : Ee, sonra? Benim de eski çocukluk arkadaşım, ama yine de hiç bu kadar içli dışlı olmadık.

ALMA : Tabii, çünkü sen erkekleri elinden geldiği kadar kendinden uzak tutarsın.

ANNİ : Genç bir kadına başka türlü de yakışmaz zaten. Ben böyle düşünüyorum.

ALMA : Sylvi'yi korumaya çalışmıyorum, fakat siz de onu çok ağır yargıladınız. Aslında o hâlâ bir çocuk...

KARIN : Hadi canım! Flörtçü, başka bir şey değil! Eski bir arkadaşla bu kadar samimi olmak, başka bir şeye de dönüşebilir. Sylvi ve Sayın Hoving hareketlerine dikkat etseler iyi olur.

ALMA : Yapma, sevgili Karin! Nasıl böyle bir şey düşünebilirsin?

- KARIN : Daha önce benzerlerini gördük.
- ALMA : Viktor başka bir erkeğin karısına âşık olacak, öyle mi? Asla! Onu daha iyi tanıdığını sanıyordum.
- KARIN : Bu akşam ona hiç dikkat ettin mi?
- ELİN : Sayın Hoving sana âşık, Karın; bunu bilmiyormuşsun gibi davranma.
- ANNİ : Shhh, yüksek sesle konuşmayın. (*Sylvi ve Viktor, kolkola salondan gelirler*)
- VİKTOR : Kotiljonkiyi⁴ benimle yapacaksın, değil mi Sylvi?
- SYLVI : Hem onu, hem de bütün franseessileri seninle yaparım, istersen. (*Koltuğun soluna kendini atar*)
- VİKTOR : Tabii isterim bunu, ama maalesef olmaz.
- SYLVI : Nedenmiş?
- VİKTOR : Sevgili Sylvi, böyle yaparsak insanlar bizi eleştirirler.
- SYLVI : Neyi eleştireceklermiş? En çok birbirmizle dans etmeyi sevdiğimiz için mi? Ama apaçık bir gerçek bu!
- VİKTOR : Evet, sevgili arkadaşım, ama bunu doğru bulmazlar.
- SYLVI : Neden?
- VİKTOR : Çünkü genel kurallara aykırı da ondan. Hiç kimse, bütün gece aynı insanla dans etmez ki.
- SYLVI : Hayır, çünkü herkes dans eşini değiştirmeyi tercih eder. Ben de daha önce öyle yapardım ama bundan sonra senden başka kimseyle dans etmek istemiyorum.
- VİKTOR : Sylvi, sana bir şey söyleyebilir miyim?
- SYLVI : Söyle!

⁴ Kotiljonki, eski bir Fin dansı (ç.n.).

- VİKTOR : Bu gece ne kadar güzelsin.
- SYLVİ : Yaa, gerçekten mi?
- VİKTOR : Gerçekten...
- SYLVİ : Fakat sen başkalarına da aynı şeyi söylüyorsun, meselâ Karin Löfberg'e.
- VİKTOR : Hayır, yemin ederim. Onu seninle asla karşılaştırmam. Ne onunla ne de bir başkasıyla. Sen hepsinden başkasın.
- SYLVİ : Ah, ne tatlısın, benden hoşlandığın için. Ben de senden çok hoşlanıyorum... evet... evet... hem de çok... dünya üzerindeki herkesten çok...
- VİKTOR : Sylvi, dikkat et, beni deli ediyorsun. Halimi görmüyor musun?
- SYLVİ : Ne varmış halinde?
- VİKTOR : Ateşle oynamal!
- SYLVİ : Ne demek istiyorsun? Hiçbir şey anlamıyorum, tek kelime bile..
- VİKTOR : Anlamıyor musun? İyi, o halde! Benim de huzurunu bozmaya niyetim yok. Tanrını korusun!
- SYLVİ : Demek öyle! Esrarengiz olmaya başlıyorsun.
- VİKTOR : Yok canım, önemli değildi. Hiç önemli değildi. Ben... ben sadece seni meraklandırmak istedim.
- SYLVİ : Bana bak, yalan söyleme! Eminim bir şey demek istedin.
- VİKTOR : Yemin ederim...
- SYLVİ : Hadi itiraf et. Hemen! Yoksa seni hiç bırakmam.
- VİKTOR : Yapma Sylvi, hâlâ biraz aklımız varken, dur yapma, zorlanıyorum.
- SYLVİ : Demek öyle! Öyle olsun. Sonrasında ne olacak biliyor musun?

- VİKTOR : Hayır?
- SYLVİ : Seninle bu gece, tek bir adım bile dans etmeyeceğim. Yani ona göre ver kararını.
- VİKTOR : Galiba, en iyisi bu olacak. Acımasızca cezalandırdın beni, Sylvi. Fakat kaderime razı olup dayanacağım.
- SYLVİ : Hayır Viktor, şaka yapıyordum. Aksine, az önce söylediğim gibi senden başkasıyla dans etmeyeceğim.
- VİKTOR : İşte asıl tehlike bunda, Sylvi.
- SYLVİ : Sen, ne kadar... Ne tehlikesi varmış?
- VİKTOR : Artık başka soru sorma.
- SYLVİ : Viktor, ne kadar kötüsün! Eskiden her şeyi anlatırdık birbirimize. Şimdi niye ay-nısını yapamıyoruz?
- VİKTOR : Hayır, hayır!
- SYLVİ : Sevgili Viktor...
- VİKTOR : Sylvi, bana öyle bakma. Yoksa birazdan irademi kaybedeceğim.
- SYLVİ : Daha ne kadar endişelendireceksin beni?
- VİKTOR : Ah, nasıl da zavallıyım! Kaçıp gitmem, sana gözlerimi bir daha asla göstermem gerek.
- SYLVİ : Bak, bu çok güzel olur!
- VİKTOR : Yapamam ki. Hayır, yapamam. Ah, Sylvi, ne kadar baş döndürücü bir güzelliğin var.
- SYLVİ : Soruma cevap vermiyorsun Viktor.
- VİKTOR : Hadi, artık ne olacağı varsa olsun! Sana her şeyi itiraf edeceğim. Fakat başka bir zaman, seninle baş başayken...
- SYLVİ : Kimse duymaz bizi. Herkes birbiriyle sohbet ediyor.
- VİKTOR : Birisi bizi arayabilir.
- SYLVİ : Bak, bu doğru. Alma şu anda bu tarafa bakıyor.

- ALMA : Neden o kadar uzakta oturuyorsunuz? Yanımıza gelmek istemez misiniz? Size de yer var.
- SYLVİ : Yok, teşekkürler, burada rahatız.
- KARİN : Alma, onları rahatsız etme. Baksana herkesten uzak, baş başa olmak istiyorlar.
- VİKTOR : Ne demek istediniz Bayan Löfberg? Açıklayınız lütfen.
- KARİN : Basit ve açık kelimeleri anlayamıyor musunuz?
- VİKTOR : Sanki başka bir anlam sezdim. Her neyse. Sylvi, Bayan Löfberg'e yanıldığını gösterelim mi?
- SYLVİ : Baş başa olmak istediğimizi sandığından mı? Yanlış değil ki.
- KARİN : (*Zorla güler*) Sylvi ne kadar da dürüst davranıyor.
- ANNİ : Herkesin duyacağı şekilde de söylüyor. Ah, bu Sylvi, ne kadar da dikkatsiz! Söyledikleri yüzünden başına neler gelebileceğini bilse!
- ALMA : (*Huzursuz bir halde*) Viktor'un suçu yok. Duydunuz, seve seve gelecekti.
- KARİN : Ama Sylvi'nin yanında da pek sıkılıyor gibi görünmüyor doğrusu.
- ELİN : Kıskağın mı Karin?
- KARİN : Aman, ne kadar aptalsın Elin! Ben mi kıskanacağım?
- ELİN : Ya, ben de inanmamıştım zaten!
- SYLVİ : İşte polkka çalmaya başladı. Biraz dans edelim mi?
- VİKTOR : Nasıl istersen. (*Kol kola salona doğru yürürler*)
- KARİN : Nasıl da samimi bir şekilde birbirlerine dayandıklarını görüyor musunuz? Sanki yeni nişanlanmış bir çift gibi..

- ALMA : Abartıyorsun Karin. Kol kola yürünürken doğaldır böylesi.
- ANNİ : Sayın Vahl'in karısına daha iyi göz kulak olup, böyle başıboş bırakmaması gerekir. Baksanıza, nasıl davranacağını bilmiyor.
- ALMA : Aslında ilk defa böyle bir dansa geldi. Hatırlarsanız, ailesini kaybetmenin kederini yaşadığında daha yeni reşit olmuştu.
- ANNİ : Doğru ve işte bu yüzden de onu uyarmak ve yönlendirmek lazım. Alma bu senin görevin sayılır, hele söz konusu olan senin erkek kardeşinse...
- ALMA : Evet, ikisiyle de konuşmaya söz veriyorum. Göreceksiniz, Viktor hemen fikrini değiştirecektir.
- KARİN : Eğer böyle yapmazsa, hakkında çok yarıldığımı anlayacağım.

(Birçok erkek içeri girer ve kadınları dansa kaldırır. Sahne boşalır, sadece salonun kapısında dansı seyreden birkaç erkek kalır. Sylvi ve Viktor içeri girerler)

- VİKTOR : Bir melek gibi dans ediyorsun.
- SYLVI : Sen de Tanrı gibi yönlendiriyorsun. Viktor, bak, herkes gitmiş. Şimdi baş başa kalabiliriz. Şu bitkilerin arkasına oturalım mı?
- VİKTOR : Harika! Burada gözlerden uzak oluruz.
- SYLVI : Sen buraya otur.
- VİKTOR : Bu kadar yakınına mı? Cesaret edebilir miyim ki?
- SYLVI : Tabii ki cesaret edersin.
- VİKTOR : *(Eline sarılır)* Ne kadar küçük, narin bir elin var. *(Elini öper)*

- SYLVİ : *(Şaşırmış, kızarmış bir halde hemen elini çeker)* Bunu neden yaptın?
- VİKTOR : Artık dayanamadım. Sylvi, çok... çok mu yanlıştı?
- SYLVİ : Hayır... bilmiyorum.
- VİKTOR : Bırak da tekrar öpeyim.
- SYLVİ : Viktor, bak yine o aynı bakış var gözlerinde.
- VİKTOR : Hangi bakış?
- SYLVİ : O garip bakış... Ateş gibi yakan ve beni titreten o bakış...
- VİKTOR : Neden başını çeviriyorsun? Korkutuyor mu?
- SYLVİ : Hem korkutuyor hem de mutlu ediyor.
- VİKTOR : Sylvi elini öpebilir miyim? Kimse görmez.
- SYLVİ : Neden öpmek istiyorsun?
- VİKTOR : Çünkü... ben seni seviyorum. İşte az önce öğrenmek istediğin sırtım buydu. Seni öyle tutkuyla, öyle delice seviyorum ki, artık kendimi tutamıyorum. Beni çok sert bir şekilde cezalandırma Sylvi...
- SYLVİ : Ah, Viktor!
- VİKTOR : Sessiz kalmam lazımdı, biliyorum. Duygularımı saklamalı ve zorla da olsa bastırmalıydım. Fakat yapamadım; duygular bana hâkim oldular. Sylvi, artık halimi biliyorsun. Bana istediğini yap. İsteddiğin cezayı ver, her şeye razıyım. Buradan ayrılmamı ister misin? Hatta hemen yarı...
- SYLVİ : Buradan gitmek mi? Hayır Viktor, bunu yapamazsın. Gidemezsin, kederden ölü-rüm.
- VİKTOR : Sylvi! Düşünmeye cesaret edebilir miyim? Sen?...

- SYLVİ : Şimdi gerçeği görmeye başladım işte. Ben sana çocukluğumdan beri âşığım, Viktor.
- VİKTOR : Daha önce fark etmemiş miydin?
- SYLVİ : Hayır, farkına varmamıştım. Ne kadar da aptalmışım, düşünsene. Arkandan çok ağladım, fotoğrafını göğsümde taşıdım, her gün öptüm ve gece uykuya elimde fotoğrafınla daldım. Ne kadar aptalmışım! Gerçekten!
- VİKTOR : O zaman burada kalsaydım, şimdi evli ya da en azından nişanlı olurduk. Benim... benim bir tanem olurdun! Düşündükçe sanki başım dönüyor. Fakat bunun yerine şimdi ölüm ve acı çekmek var.
- SYLVİ : Nasıl yani?
- VİKTOR : Bir başkası seni kollarında sıkıyor, öpüyor, okşuyor... ve sana bütünüyle sahip. Benim hiçbir hakkım yok; bir başkasına aitsin.
- SYLVİ : Hayır Viktor, bugünden itibaren sadece sana aitim.
- VİKTOR : Benimle oyun oynama. Hiçbir ümit olmadığını çok iyi biliyorum.
- SYLVİ : Senin olmak istiyorum. Dinle beni Viktor, şerefim üzerine yemin ederim ki, şu andan itibaren kimse beni öpüp sevmeyecek.
- VİKTOR : Sevgili küçük Sylvi'm, ama sen başkasının eşisin. Özgür değilsin.
- SYLVİ : Fakat Aksel'i sevmiyorum, sadece seni seviyorum. Onunla evlendiğimde aşk nedir bilmiyordum. Bugünden tezi yok ona söyleyeceğim.
- VİKTOR : Hayır Sylvi, sakın ha, bunu yapamazsın. Daha değil...

- SYLVİ : Neden?
- VİKTOR : Sonsuza kadar ayırır bizi, birbirimizi bir daha asla göremeyiz.
- SYLVİ : Birbirimizi asla göremez miyiz? Buna engel mi olur? Hayır Viktor, yanılıyorsun, Aksel'i tanı mıyorsun...
- VİKTOR : Aksel bu konuda diğer erkekler gibidir. Olay çıkarır, benim evine girmeme izin vermez ve seni kilitli kapılar arkasında tutar.
- SYLVİ : O halde ne yapacağız, Viktor?
- VİKTOR : Öncelikle çok dikkatli olmalıyız. Kimse- nin bir şey anlamasına izin vermeyelim.
- SYLVİ : Sonra?
- VİKTOR : Düşünüp taşınalım, belki bir yol buluruz.
- SYLVİ : Ah, hayırlısını dileyelim! Yakında her şey belli olur.
- VİKTOR : Kim bilir, belki belli olur. Fakat nasıl olacak, şu an bilemiyorum.
- SYLVİ : Ben de. Fakat, bir şekilde bu çıkmazdan kurtulacağız. Şimdiden üzülmenin anlamı yok...
- VİKTOR : Doğru söyledin! Bu akşam, bütün üzücü şeyleri unutup keyfimize bakalım. Mutlu olup eğlenelim. Bana gelin geldiğini hayal edeyim... benim tatlı Sylvi'm, benim güzel gelinim...
- SYLVİ : Ah Viktor, hayat ne kadar da güzelmiş! Gökyüzündeki melekler bizim kadar mutlular mı dersin? Hiç sanmam!
- VİKTOR : Beni seviyor musun? Bir kere daha söyle.
- SYLVİ : Seni seviyorum! Viktor, seni seviyorum!
- VİKTOR : Gelinim, sevgilim... Sylvi'm. Bu gece bizim düğünümüz olduğunu düşün... Seni

evime götürdüğümü... Seni evimize götürdüm, orada yalnız kalırdık. Seni kollarıma alır, o çilek dudaklarını, o güzel yanaklarını, parıldayan beyaz boynunu öperdim. Benim, bir tek benim olurdun. Ah, ne büyük saadet! Sylvi, söyle, benimle gelir miydin?

SYLVI : Bir de soruyorsun! Aşkım, istediğin yere götür beni! Seninle gelirim. Ah, seninim ben, artık sadece seninim.

VİKTOR : Keşke dünyada senden ve benden başka kimse olmasaydı!

SYLVI : Ne zaman gerçek olacak bütün bunlar? Beni gelin olarak ne zaman alıp götüreceksin? Söyle bana!

VİKTOR : Ne zaman, evet, ne zaman? Bir bilebilsem...

SYLVI : Uzun sürmeyecek, değil mi? O günü nasıl buram buram bir arzuyla beklediğimi bilemezsin.

VİKTOR : Ya ben? Sylvi, benim arzum daha mı az ateşli sanıyorsun? Şu anda bile seni kaçırabilirim.

SYLVI : Yapsana, Viktor, yap bunu!

VİKTOR : *(Başını tutar)* Hayır, hayır Sylvi, delilik olur bu. Sakin olmamız şart... Acele etmeyelim.

SYLVI : Fakat seninim, öyle değil mi Viktor?

VİKTOR : Öylesin, benim bir tanemsin. Başka çaremiz olmazsa, seni zorla kaçıracağım.

SYLVI : Viktor, ne kadar hoş bütün bunlar. Ne kadar mutlu olacağız. Bütününüyle senin, evimizde... hayal ettikçe, başım dönüyor.

VİKTOR : Peki, bu hayaller gerçeğe dönüştüğünde ne olacak? Öylesine büyük bir mutluluğa dayanabilecek miyiz?

- SYLVI : Dayanacağız, söz veriyorum.
- ALMA : (*Salondan gelir*) Sonunda buldum sizi! Her yerde aradım...
- VİKTOR : Ne oldu? Bizi neden arıyordun?
- ALMA : Nasıl olur da, bütün gece böyle herkes-ten uzak durabilirsiniz? Üstelik, burada, kimsenin göremeyeceği kuytularda otu-ruyorsunuz.
- VİKTOR : Ne var bunda? Sanırım istediğimizi yap-maya hakkımız var, değil mi?
- ALMA : Sadece birbirinizle dans ediyorsunuz, dans aralarında ise herkesin dikkatini çekecek şekilde, fazla içli dışlı fısıldaşıyorsunuz. Nedir aklınızdan geçen? Böyle yapmaya devam ederseniz, şehrin dedikodusun-dan kurtulamazsınız.
- VİKTOR : Aman, bu çok mu tehlikeli bir şey? Zaten ne diyebilirler ki? Biz, yani eski çocukluk arkadaşları, uzun bir aradan sonra tek-rar birbirimizi görmüşüz, şimdi de soh-bet ediyoruz. İşte o kadar! Sence bu çok mu kötü?
- ALMA : Viktor, seninle biraz konuşmak istiy-o-rum.
- VİKTOR : Evde konuşursun. Yarın veya ertesi gün...
- ALMA : Hayır, hemen şimdi. Şuraya, biraz kena-ra gel.
- VİKTOR : Neden? Söyledim sana Alma...
- ALMA : Neyi?
- VİKTOR : Artık bakıcıya ihtiyacım yok. Nihayet, kendi başımın çaresine bakacak kadar büyüdüm artık.
- ALMA : (*Tatlı tatlı azarlar*) Viktor... Daha önce benimle hiç böyle konuşmadın.

- VİKTOR : Özür dilerim Alma. Fakat lütfen git, rica ediyorum. Baş başa kalmak istediğimiz apaçık ortadayken bizi neden rahatsız ediyorsun?
- ALMA : Lütfen Viktor, bu adaba uymaz. Herkes sizi kınıyor bile ve birçoğu ikinizi de uyarmamı istedi.
- VİKTOR : Demek öyle? Yani... buna niye şaşıyorum ki? İnsanlar her yerde aynı. Biraz malzeme bulsunlar, hemen dedikoduya başlarlar.
- SYLVI : Umurumuzda değiller ki, Viktor.
- ALMA : Sylvi'ciğim, Aksel'in kulağına gidebilir. Çok öfkelenir. Hem ben sizi başkaları istedi diye ayırmıyorum ki, beni anlıyorsunuz ya...
- VİKTOR : Peki neden?
- ALMA : Viktor, hadi gel biraz yanıma.
- SYLVI : Ben de dinleyemez miyim?
- ALMA : Sonra sana da söyleyeceğim Sylvi, bir başka zaman. Henüz değil. *(Viktor'u kenara çeker)* Dikkat et Viktor! O çok genç ve tecrübesiz. Üstelik bir başkasının eşi olduğu halde, hakkı olandan fazla hoşlanıyor senden. Duygularını kontrol etmeye alışkın değil, bunu sen de bilirsin. Senin, ikiniz adına mantıklı olman lazım.
- VİKTOR : Korkma, ben yaptıklarımın hesabını veririm.
- ALMA : Bütün akşamdır sizin yüzünüzden çok huzursuz oldum. Vazgeç bundan Viktor; bunu senden bir kez daha istiyorum. Aranızdaki ilişki, sen farkına varmadan, şu anda aklına getiremeyeceğin bir hal alabilir. Kendine hâkim ol! Pişman olmazsın. Bana inan.

- VİKTOR : Sevgili Alma, pırıl pırıl bir günde hayaletler görüyor gibisin.
- ALMA : Kaçmaya çalışma Viktor. Az önce aranızda bir şeyler olduğunu apaçık gördüm.
- VİKTOR : Saçmalık! Ne olabilir ki?
- ALMA : Senin saklamaya çalıştığın bir şeyler... Viktor, Viktor, vicdanın rahat değil...
- VİKTOR : Hadi canım! Sen hep böyle boşuna büyütürsün her şeyi. Pireyi deve yapar, boş yere endişelenirsin. Ne oldu ki şimdi? Sylvi ile ben sohbet ediyorduk, o kadar.
- ALMA : Ona öyle şeyler söyledin ki, sorumluluğunu taşıyamayacaksın. Sylvi'nin sadece tecrübesiz bir çocuk olduğunu pekâlâ biliyorsun. Bu yüzden iki kat öğüde ihtiyacın var. Onu tehlikeye sokarsan, dinle beni, sen duygusuz, dürüst olmayan, gursuz adamın tekisin demektir.
- VİKTOR : Alma!
- ALMA : Ciddiyetten uzak, azıcık bile akli olmayan bir şaşkın...
- VİKTOR : Yeter!
- ALMA : Anlamıyor musun, böyle yaparak hem kendini hem de onu mahvedeceksin. Geçici, yasak bir eğlence istiyorsun ve geleceğini tehlikeye atıyorsun. Ailene ve hepimize ne kadar büyük bir acı getireceğini düşünsene.
- VİKTOR : Galiba haklısın Alma... belki de öyledir.
- ALMA : İnan bana Viktor, en iyisi bu yanlış yoldan hemen dönmektir.
- VİKTOR : Evet, evet, haklısın. Her zaman olduğu gibi şimdi de haklısın. Tam zamanında uyardın beni, teşekkür ederim Alma.

- ALMA : Sana teşekkür etmeli! Yine kardeşim gibi olduğunu hissediyorum. Şimdi daha iyiyim.
- VİKTOR : Gidelim mi?
- ALMA : Sana güvenebilirim, değil mi? Her şeyi açıklığa kavuşturup durumu düzelteceksin, değil mi?
- VİKTOR : Sylvi ne diyecek acaba?
- ALMA : İleride sana teşekkür edecek. Senin dü-rüst ve mert bir erkek olduğunu düşünecek. Birkaç gün acı çekmesi, ömür boyu mutsuz olmasından iyidir.
- VİKTOR : Doğru olabilir. Alma, buradan çıkıp gitmeyi tercih ederim.
- ALMA : Hayır, burada kalmalısın, insanlar için. Sylvi'nin adını düşün. Mutlu olmaya çalış, dans et, eğlen. Bunu mutlaka yap!
- VİKTOR : Öyle mi? Pekâlâ, deneyeceğim! Tamam!
- ALMA : Tamam Sylvi, her şeyi açıklığa kavuşturduk.
- SYLVI : En sonunda. Konuşmanız hiç bitmeyecek sanmıştım.
- ALMA : Yaa, konu çok önemliydi.
- SYLVI : Benimle ilgisi var mıydı?
- ALMA : Biraz vardı.
- SYLVI : Söyle Alma, neydi? Her şeyi anlat, hadi, hemen!
- ALMA : Hayır, bu akşam değil. Fakat bugünlerde yanına geleceğim, hatta belki de yarın.
- SYLVI : Gel yine yanıma otur Viktor.
- VİKTOR : Sylvi, bunu isteme.
- SYLVI : Çok üzgün görünüyorsun Viktor. Neyin var? Alma ne dedi? Bir şey gizliyorsunuz...

- VİKTOR : Merak etme Sylvi, her şeyi öğreneceksin. Yarın sabah sana geleceğim, saat on birde. Fakat bu gece artık birlikte görünmeyi göze alamayız. Herkes bizi izliyormuş.
- SYLVI : Göze almak mı?
- ALMA : Evet öyle. Yeterince göze battınız bile.
- SYLVI : Bizim umurumuzda değil ki. Viktor gel, yanıma otur. Çok huzursuz oldum. Alma o kadar ciddi ki, beni korkutuyor.
- ALMA : Korkutmak mı? Sevgili, küçük Sylvi... *(Yanına oturur)* Daha bu sabah, benden sana iyi bakmamı kendin istemedin mi?
- SYLVI : Evet ama...
- ALMA : Ben de sana söz verdim. Fakat önce bana güvenmen gerek. Doğru değil mi? Hadi bakalım, böyle durma. Kanadından vurulmuş küçük bir kuş gibi acı ve üzüntü içindesin.
- SYLVI : Viktor, tek kelime bile söylemiyorsun!
- VİKTOR : Yapabileceğim bir şey yok. Kabul etmemiz gerek. Ruhum yanıyor, ama moralini yüksek tut. Dişini sık, benim gibi. Alma mutlu olmaya çalışmamızı söylüyor. Kendi isteğimizle tabii.
- ALMA : Karin Löfberg'i dansa kaldır Viktor. Bütün gece yanına hiç gitmedin, kırılmış olmalı.
- VİKTOR : Aman Tanrım! O güzeli mi? Şu salonda bulunan bir sürü hayranı ona köle olmaya hazırlarken beni ister mi ki?
- ALMA : Sanıyorum ister. Kendin gidip bunu anlasana.
- VİKTOR : Tabii ki öyle yapacağım. Hem de hemen!
- SYLVI : Gitme Viktor. Burada biraz daha kal.
- VİKTOR : Metin ol ve mutlu olmaya çalış. Bakalım hangimiz bunu daha iyi yapacağız? Hoş-

ça kalın, hadi eğlenmeyel! Dans gecesine geldik Sylvi...

ALMA : Hadi müzik bitmeden yetiş.

VİKTOR : Yaa! Demek öyle? Demek Bayan Löfberg'in gözleri beni arıyor? Hadi gidip ona dalkavukluk yapayım. O zaman herkesin içi rahatlar. (*Salona gider*)

SYLVI : Viktor...

ALMA : Bırak gitsin, Sylvi. Bana inan, en iyisi bu.

SYLVI : Kalbim fena halde sıkışıyor. Ah, keşke ağlayabilsem. Keşke kendimi yerlere atıp bağırırsam, ağlasam, haykırsam...

ALMA : Sevgili Sylvi, ne işe yarar ki?

SYLVI : Annemle babamın ölümünden sonra sık sık yaptım bunu. Özellikle geceleri. Ağlayarak uykuya daldığımda, ertesi sabah her şey sanki daha kolay gelirdi. Belki bu acı için, o bile yeterli olmaz.

ALMA : Senin ne acın olabilir, sevgili Sylvi? Daha bu sabah gökteki kuş kadar mutluydun.

SYLVI : Bu sabah mı? Ha, evet... O kadar da çok olmamış. Artık aynı insan değilim, her şey o kadar değişti ki.

ALMA : Ah sevgili arkadaşım, bu bir hayalden ibaret. Bu gece güzelce uyuduktan sonra, olanlara gülüp geçeceksin. Gecenin bu saatinde, insanın hayal gücü iyice ısınmış olur, olayları yanlış bir ışıktaki görür. Her şey değişti mi diyorsun? Aksine, her şey eskisi gibi. Evlisin, kocan dünyanın en düzgün, en mükemmel erkeği. Seni seviyor, seni el üstünde tutuyor. Pek az insanın hayatı seninki kadar iyi durumdadır. Kendini mutlu ve tatmin olmuş hissetmiyorsan, nankörlük etmiş olursun.

SYLVI : Aksel, beni seviyor mu diyorsun? Fakat birisini seviyorsan, onun istediklerini de yaparsın. Aksel'den bunu bekleyemem bile. Şimdi istediğimi, dizlerimin üzerine çöküp yalvararak dilesem bile asla kabul etmeyeceğinden eminim. Nasıl da taş gibi sert olabileceğini yeterince gördüm.

ALMA : Evet, akla uygun olmayan bir şey istediğinde, öyle olmuştur tabii. Şimdi istediğin de belki öyledir.

SYLVI : Akla uygun veya değil, ne fark eder? Mutluluğum buna bağlı.

ALMA : İşte buna inanmıyorum sevgili Sylvi. Fakat bırak artık düşünmeyelim bunları. Her şeyi yarına bırakalım. Bu gece dans edip hoşça vakit geçirelim. Başka bir şey düşünmeyelim. Hadi, çık oradan. Bu yaprakların arasından bizi kimse göremeyecek.

SYLVI : Sen git, benim canım istemiyor.

ALMA : Dur bakalım, birileri geliyor.

(Teğmen Harlin ve Orman Sahibi Sandell salondan gelirler)

ALMA : Beyler, kimi arıyorsunuz? Bayan Vahl'i herhalde? O halde, size büyük bir sır vereyim. Şuradaki bitkilerin arkasında saklı işte...

HARLİN : Teşekkürler! Gerçekten bütün gecedir fırsat kolluyordum...

ALMA : Bakın, böyle şeyleri tahmin etmekte ne kadar da başarılıyım. *(Gider)*

SANDELL : Bayan Vahl, Teğmen Harlin'i sizinle tanıştırma şerefini bana verir misiniz?

- HARLİN : Nihayet tanışabildiğimiz için çok memnunum, Bayan Vahl. Şu ana kadar hep meşgul görüldüğünüz için yaklaşılmaya cesaret edemedim. Bu gece salondan neden bu kadar uzak kaldığınızı sorabilir miyim? Dans etmek istemediğiniz için mi?
- SYLVİ : Biraz ondan.
- HARLİN : Mümkün mü? Demek ki dans etmeyi sevmiyorsunuz Bayan Vahl, öyle mi?
- SYLVİ : Şimdi değil. Bu gece değil. Yoksa sevirim.
- HARLİN : Fakat hiç olmazsa, bana tek bir dans lütfeder misiniz? Böylelikle, beni kelimelerle anlatamayacağım kadar mutlu edersiniz, Bayan Vahl.
- SYLVİ : Kusura bakmazsanız, bu gece dans etmemeyi tercih ederim.
- HARLİN : Peki hiç olmazsa, gelecek defaya söz verir misiniz? Bu ümidimi boşa çıkarmayın lütfen.
- SYLVİ : Evet, belki gelecek sefere.
- HARLİN : Yani bir sonraki eğlencede veya dans gecesinde?
- SYLVİ : Hayır, hayır, artık dans gecelerine hiç gelmeyeceğim.
- HARLİN : Bayan Vahl! Siz mi dans gecelerine hiç gelmeyeceksiniz? Bunu nasıl düşünebilirsiniz? Büyük bir hata olur.
- SYLVİ : Hata mı? Gelip gelmemek kendi arzuma bağlı. (Viktor ve Karin içeri girerler. Sylvi huzursuzdur. Onları dinlemeye çalışır)
- HARLİN : Tabii ki arzunıza bağlı, fakat gelmezseniz çok büyük bir hata olur, Bayan Vahl. Böy-

le yaparsanız, öncelikle varlığınızla sevimlileşen ve güzelleşen sosyal hayata, sonra da yalnız ve sıkıcı geceler geçirecek olan kendinize karşı haksızlık yapmış olursunuz. Tatlılığınızla bütün dünyayı kendinize hayran bırakabilecekken, gençliğinizi ve güzelliğinizi kendi sığınağınızın ardına mı gizleyeceksiniz? Hayır, yeriniz bambaşka; eğer kalbinizde neşe ve mutluluk istemez ve hayattan sonuna kadar zevk alma isteği ve gücüne sahip olmazsanız hakkınızda çok yanıldığımı düşüneceğim...

KARİN : Ah, nasıl da yalan söylüyorsunuz Bay Hoving! Bütün gece başka şeylerle meşgulken, nasıl vakit bulup da beni ve çevremdeki hayranları gördünüz?

VİKTOR : Bilmiyor musunuz? İçin için yandığınız, gerçekten ilgilendiğiniz bir şeyi daha iyi izleyebilmek için, çoğu zaman başka taraflarla ilgileniyormuş gibi davranırsınız.

KARİN : Demek öyle? Ne kadar politiksınız, Bay Hoving. Kim tahmin ederdİ? Muhakkak mesleğinizi değiştirip avukat olmalısınız, çünkü çok yetenekli olduğunuz anlaşılıyor!

VİKTOR : Size bir şey daha söyleyebilir miyim?

KARİN : Söyleyin tabii.

VİKTOR : Bir kadını çok beğendiğim zaman genellikle bir başkasına ilgi gösteriyormuş gibi yaparım.

KARİN : Çok hainsiniz! Şimdi bu konudan genç ve evli bir kadına bahsetsem, çok zor bir durumda kalırsınız.

SYLVI : Ah, ne kadar da iğrenç!

- HARLİN : Haklı olduğumu kabul edin Bayan Vahl.
- SYLVİ : Çok affedersiniz, ne demiştiniz?
- HARLİN : Siz de herkes gibi neşe ve mutluluk arıyor, kalbinizde sonuna kadar yaşamdan keyif almayı istemiyor musunuz diye sormuştum. Yoksa kendi rızanızla gençliğinizi harcamayı ve kendinizi sıkıcı ve tekdüze bir hayata mahkûm etmeyi mi istiyorsunuz?
- SYLVİ : Asla. Ben mutlu olmak istiyorum ve istiyim...
- HARLİN : Söyleyin, isteğiniz nedir?
- SYLVİ : Sevmek ve sevilmek istiyorum.
- HARLİN : Ne kadar hoş bir açık yüreklilik! Apaçık bir itirafta bulunma cesaretini gösteren ilk kadınsınız. Size hayranım. Bu cevabınız için diz çöküp teşekkür etmek isterim. Siz herkesten çok sevicek ve tapılacaksınız. Sizin takdirinizi kazanan çok şanslı. Sormama izin verin lütfen. Kalbiniz belki de artık sahipsiz değildir, belki de birisini seçtiniz bile?
- SYLVİ : *(Viktor ve Karin'i izler, onu dinlemez)*
- VİKTOR : İsterseniz beni denemeye tabii tutabilirsiniz. Fazla bir şey istemem. Bütün akşam zevkle hizmetinizdeyim. Bana emirlerinizi bildirirseniz, mutlu olurum. İmparatoriçem, ilk olarak bana ne emrederler?
- KARİN : Bu akşamki kotiljonkiyi benimle dans etmenizi...
- VİKTOR : Kotiljonkiyi mi?
- KARİN : Kararsız kaldınız. Belki de bir başkasına sözünüz vardır?
- VİKTOR : Hayır, hayır, yok öyle bir şey...

- SYLVİ : Teğmen Harlin, bana büyük bir yardımda bulunmak ister misiniz?
- HARLİN : Ah, tabii zevkle! Buyrun, istediğinizi söyleyin. Size hayranlığımı göstermek için her şeyi yapmaya hazırım.
- SYLVİ : Bayan Löfberg'i polkkaya davet edin ve uzun süre dans edin. Sonra da salonun karşı tarafında kalıp, onu oyalayın lütfen.
- HARLİN : Beni gönderiyor musunuz?
- SYLVİ : Yalvarıyorum Teğmen Harlin. Size teşekkür borçlu olurum.
- HARLİN : Bunun ne kadar zor olduğunu bir bilseniz. Ama... dediğinizi yapacağım.

(Karin'in önünde eğilir, dansa davet eder ve salona götürür)

- SYLVİ : Viktor, neler duyuyorum? Kotiljonkiyi onunla mı dans edeceksin?
- VİKTOR : Çünkü seninle dans edemem, Sylvi!
- SYLVİ : Fakat benim yerime neden onu seçtin? Başka birisini al. Örneğin, Anni Vidgren? Sonra çok mutlu olursun...
- VİKTOR : Ben mi mutlu olacağım? Sylvi, herkesin dikkatini başka yöne çekmeliyiz.
- SYLVİ : Hayır, ondan hoşlanıyorsun, apaçık görbiliyorum. Bir de, neler söyledin ona. Ah Viktor, her bir kelimeyi duydum!
- VİKTOR : Sevgili Sylvi, onlar sadece hoş görünmek için ve hiçbir anlamı olmayan süslü laflar. Dünyayı daha çok yaşamış ve biraz daha büyük olsaydın, bunların manasızlığını sen de anlardın. Her zamanki sohbetlerden farklı değil. Aldırma bunlara...

bütün bu safsatalar için çektiğin sıkıntıya değmez.

SYLVI : Ah, çok kötü şeyler seziyorum. Ta yüreğimde, seni benden çalmak istediğini hissediyorum. Hem o hem Alma ve hatta herkes... Sevgili Viktor, kotiljonkiyi ya benimle ya da başkasıyla dans et ama lütfen onunla etme.

VİKTOR : Sylvi, küçüğüm, yakışık almaz çünkü bunun için sözleştik bile.

SYLVI : Fakat biz buna daha önce karar vermiştik.

VİKTOR : Mantıklı ol Sylvi'ciğim, kaderimize razı olmalıyız. Boşa kürek çekmeyelim.

SYLVI : Kimse bizi birlikte dans etmekten alıkoynamaz.

VİKTOR : Dedikoduculara yeni bir fırsat vermiş oluruz. Sabırlı ol, küçük Sylvi! Yarın, saat on birde, Aksel işe gittikten sonra geleceğim. O zaman baş başa ve yalnız olacağız. Sana söyleyecek çok şeyim var, her şeyi aydınlığa kavuşturmalıyız. O ana kadar mutlu ol ve yürekten eğlenmeye bak. Bu, senin ilk dans akşamın. Az önce yanındaki şu teğmenin nereye kayboldu?

SYLVI : Keşke Karin'den benden daha fazla hoşlanmaya başlamayacağından emin olabilseydim.

VİKTOR : Sylvi! Aklımın nasıl karıştığını, yapmam gereken şeyleri... Hayır, kendime hâkim olmalıyım. Mutlu ol Sylvi, çok mutlu. Senin teğmen nereye kayboldu?

SYLVI : Hayır, benim buradan çıkmam gerek, daha fazla kalamam. Onunla dans edişini seyrede mem.

- VIKTOR : Üzüntüyü bırak artık! Bu, senin ilk dans akşamın. Keyfini çıkarmaya çalış. Dertler, zamanı gelince seni bulurlar nasıl olsa.
- SYLVI : Burada kalmak istemiyorum. Yorgunum, eve gitmeliyim.
- VIKTOR : Yoruldun mu? O zaman başka...
- SYLVI : Aksel'e söyler misin, lütfen.

(Viktor sola doğru gider. Karin, Alma, Anni Vidgren ve Elin Grönkvist içeri girerler)

- ANNİ : Her yönüyle ne hoş bir akşam!
- ELİN : Ah, şu Sandell ne kadar da tatlı olabiliyor? Son polkkada, benimle en az beş kere dans etti.
- ANNİ : Aslında pek de *comme il faut* sayılmazdı. Büyük bir nezaketsizlik.
- ELİN : Ne münasebet?
- ALMA : Sylvi, burada yalnızsın!
- ANNİ : O sadık şövalye nereye kayboldu?
- KARİN : Sadık deme hele... Baksana kraliçesini yalnız bırakmış.
- ELİN : Hoving, değil mi? Bunu başından tahmin etmek mümkündü. Aslında Karin'e bayılıyorken bütün akşam neden Sylvi'yle uğraşsın ki?
- SYLVI : Yalan! Karin'e 'bayılmıyor'!
- ALMA : Sylvi'ciğim, Elin sana şaka yapıyor.
- KARİN : Kendini ele verme Sylvi. Evli bir kadın olduğunu da unutma!
- SYLVI : Ne demek istiyorsun?
- KARİN : Sen tahmin et.
- SYLVI : Kötü bir şeyler... bunu biliyorum, gözle-
rinde görebiliyorum. Ne kadar güzel ve

alımlı olsan da, kalbin kötü. Bu akşam aklından geçenleri sezmediğimi mi sanıyorsun? Neler çeviriyorsun?

- ALMA : Tanrı aşkına, lütfen kendine gel...
- SYLVİ : Başka bir şey söylemeyeceğim. O da biliyor senin neler çevirdiğini. Fakat başaramayacaksın, bunu bil. Hayır, başaramayacaksın!
- ALMA : Gel benimle Sylvi. Hadi kocanın yanına gidelim.
- SYLVİ : Hayır, seninle gelmeyeceğim. Sen de benim arkadaşım değilsin, bana karşısın. Sen ve hepiniz, bana kötülük yapmak istiyorsunuz. Hoşça kalın, hiçbirinizi daha fazla görmeye tahammülüm yok! *(Aceleyle sağa doğru gider)*
- ALMA : Nereye? Sylvi, dinle... ne yapıyorsun? *(Peşinden gider)*
- KARİN : Ah, Tanrı'm! Bu iş iyice heyecan vermeye başladı.
- ANNİ : Şaşkınlıktan sanki dilimi yuttum. Neyse ki kimse çıkıp gelmedi. Ne utanç verici şey!
- ELİN : Neyi var?
- KARİN : Anlamadın mı? Kıskançlıktan deli oldu.
- ELİN : Hadi canım! İşte şimdi Sylvi'ye iftira atıyorsunuz.

(Aksel ve Viktor sol taraftan gelirler)

- AKSEL : Nereye gitti peki?
- VİKTOR : Bilmiyorum. Onu burada bırakmıştım.
- KARİN : Sylvi'yi mi arıyorsunuz? Kaçıp gitti.
- ALMA : *(Sağdan gelir)* Onu hiçbir şekilde tutmak artık mümkün değildi.

- ANNİ : Bu gece karanlığında tek başına mı yola
koyuldu?
- AKSEL : Ne diyorsunuz? Sylvi, eve mi? Beni bek-
lemeden...
- ALMA : Hadi peşinden gıdın, yakalama şansınız
var.
- AKSEL : Nasıl da düşüncesiz... *(Sağa doğru ace-
leyle gider)*

(Vals çalar)

- ELİN : Kotiljonki başlıyor. Kiminle dans edecek-
sin Karin?
- KARİN : Sayın Hoving ile.
- VİKTOR : *(Kolunu uzatır)* İzninizle?
- KARİN : Çok şaşırmış görünüyorsunuz, Bay Hov-
ing.
- VİKTOR : Ben mi? Hiç de değil! *(Kol kola salona
yönelirler)*

PERDE İNER

Üçüncü Perde

(İlk perdedeki aynı oda. Aksel oturuyor, yazı yazıyor. Sylvi ses çıkarmadan içeri girer, solgun, çekingen ve gergindir. Sessizce ortalıkta dolaşır, sakinleşmeye çalışır, durur. Sonra Aksel'e tedirgin bir bakışla bakar ve ardından, bir koltuğun arkasında durur, kollarını arkalığa dayar.)

- SYLVI : Aksel, sana bir şey sormak istiyorum.
AKSEL : *(Başını çevirmeden)* Sor bakalım, küçük kuşum.
SYLVI : *(Doğru kelimeleri boşuna arar gibidir)*
AKSEL : Ee, neyle ilgili?
SYLVI : *(Tereddütle)* Evli insanlar ayrılabilirler, değil mi?
AKSEL : Olur öyle şeyler... neyse ki çok ender.
SYLVI : *(Düşünceli, bir süre sonra)* Yani kanun buna izin veriyor mu?
AKSEL : *(Yazmaya devam eder)* Bazen izin verir. Durum bunu gerektirirse...
SYLVI : Örneğin?

- AKSEL : Örneğin, eşlerden biri ihanet ettiyse.
- SYLVİ : *(Daha canlı bir şekilde)* Başka bir şey gerekmez mi?
- AKSEL : Ve suçsuz taraf, bu durumda boşanmayı talep ederse.
- SYLVİ : *(Bir süre sessizce, tereddütlü bir halde durur. Odanın diğer ucuna gider, geri döner, aynı yerde durur)* Ben sana ihanet etsem, boşanır mısın?
- AKSEL : *(Gülerek)* Nedir bu? Sen, ihanet etmek? Hayır, kedicik, böyle bir korkum yok.
- SYLVİ : Ama ben... ya bir başkasını seversem?
- AKSEL : *(Gülümseyerek)* Aklına öyle şeyler girmeye başlarsa, iyice karışmadan, onları çıkarırdım oradan. Bu arada, bana sadık kalmanı sağlamak için de dikkat ederdim.
- SYLVİ : Fakat aniden... sen yokken, ben...
- AKSEL : Bana ihanet etmek mi? Sylvi, küçüğüm, şaka yollu bile olsa nasıl böyle şeyler söylersin?
- SYLVİ : O zaman ne yaparsın?
- AKSEL : Ne mi yaparım? İlla öğrenmek istiyorsan... öyle olsun. Seni çok kötü bir şekilde cezalandırmaktan başka ne yapabiliyim ki? Seni baştan çıkaranı da daha kötü cezalandırırdım. Sonra da ikinizi ayırırdım tabii ki.
- SYLVİ : Fakat beni serbest bırakmazdın.
- AKSEL : Asla. Tam aksine, küçük kuşumu o zaman bir kafese koyardım. Hadi şimdi artık sessiz ol ve bırak da yazayım.
- SYLVİ : *(Susar, düşüncelere dalar)*
- AKSEL : *(Bir süre sonra yazmayı bitirir, kalemini kenara bırakır, papyrossisini yakar)* Eh,

artık konuşmana devam edebilirsin, ama öyle saçmalıklardan bahsetmemek şartıyla. Doğrusu böyle şeyler duymak istemiyorum.

SYLVI : *(Suskun kalır)*

AKSEL : Evet? *(Ona daha dikkatle bakar)* Neyin var Sylvi? Dün akşamdan beri bir garipsin. Boşanmak mı? Aklına neler giriyor böyle? Dans etmek başını mı döndürdü yoksa? Cevap vermiyorsun? İşin gerçeği, eski Sylvi'ne benzemiyorsun. Aman canım, bu dans geceleri sana iyi gelmiyor anlaşılan. Bir daha gitmeyiveririz olur biter. Madem ciddi ciddi konuşuyoruz, uzun zamandır sana söylemek istediğim bir şeyi söyleyeyim. Bence biraz ev işlerine vakit ayırmaya başlamalısın. Yemek yapmak, ekmek, çörek pişirmek, ev birası yapmak gibi şeyleri öğrenmelisin. O zaman sıkılmazsın. Böylece benim kediciğim, becerikli bir ev hanımı olur. Güzel olmaz mı? Eh, küçük kuşum, hâlâ somurtuyor musun? Aldırma bunlara. Böyle küçük şeylerin önemi yok. Aramızın kötü olduğu söylenemez, değil mi? Bazen öyle görünse de, sana karşı sert davranmıyorum. Senin istediğin bir şey olmazsa, sadece senin hayrın içindir. Zamanla anlayacaksın. Hadi Sylvi, artık somurtup durma. Geç oluyor. Gel, kucağıma otur, gel küçük güvercinim, gel de seni seveyim, öpeyim de o asık suratın gülsün. Hadi, gel bakalım! İstemiyorsun, öyle mi? Birbirimizden böyle kötü mü ayrılacağız?

Saat on bir olmuş, benim çıkmam gerek...
Pekâlâ, anlaşılan yapacak bir şey yok.
Hoşça kal, o halde! Bu arada davranışla-
rını biraz düşün de, hangimizin haksız
olduğunu anla. O zaman, eve döndüğüm-
de yine tatlı ve sevimli olursun.

(Koridora çıkar)

(Kapı çalar, Aksel açar, Alma gelir)

AKSEL : Ah, Bayan Hoving! Bu iyi oldu işte. Hoş
geldiniz, hoş geldiniz! *(Şaka ile)* Biliyor
musunuz, bu dans gecesi bizim küçük
Sylvi'ye iyi gelmedi. Bugün çok keyifsiz.
Bakın, kendiniz görün. Yaa, Bayan Hov-
ing, oraya gitmesi için siz ve kardeşiniz
onu kandırdınız, hadi bakalım, şimdi de
eski haline getirin. Siz bunu daha iyi
yaparsınız. Bir kadın olarak, diğer ka-
dınları daha iyi anlarsınız. Üstelik siz,
Sylvi'nin dediği gibi 'pek akıllı ve ma-
ntıklı' da.

ALMA : *(Gülümseyerek)* Evet, Sylvi bu özellikle-
rimi hep alaya alır. Haklı mı, haksız mı
bilemem.

AKSEL : Ben yine de, size güvenerek, küçük gü-
vercinimi sorumluluğunuza bırakıyorum.

ALMA : Teşekkür ederim! Elimden geleni yapa-
cağım. *(Aksel çıkar)*

ALMA : *(İçeri girer)* İyi günler Sylvi. Gördüğün gi-
bi sözümü tuttum.

SYLVI : Viktor nerede kaldı? Gelmeyecek mi?

ALMA : Birazdan gelecek.

SYLVI : Saat on birde burada olacağına söz verdi.

- ALMA : Önce benim seninle konuşmamı istedi.
SYLVI : Sen mi? Benimle konuşmanı mı istedi?
Hangi konuda?
- ALMA : Önce otursak? Sonra da biraz sakın ol
ki, rahat rahat konuşabilelim.
- SYLVI : Evet, sen otur. İster şuraya ya da istedi-
ğin başka yere... ben ayakta duracağım.
Neymiş, söyle bakalım?
- ALMA : Sylvi önce biraz sakınleş, yoksa hiç ko-
nuşamayız.
- SYLVI : Sen başla, dinliyorum.
- ALMA : Dinlemen yetmez, sevgili Sylvi. Söyledik-
lerimi tartman ve dikkatle düşünmen ge-
rekiyor. Bunun için de kendini toplama-
lısın.
- SYLVI : Hemen söyle. Giriş konuşması gerekmez.
Seni buraya neden gönderdi?
- ALMA : *(Uzun uzun ve dikkatle bakar)* Sylvi!
- SYLVI : Evet?
- ALMA : Buraya, dün akşam ikinizin arasında ge-
çenlerle ilgili olarak geldim.
- SYLVI : Tahmin etmiştim! Devam et!
- ALMA : Senin de gördüğün gibi, dans gecesi,
Viktor'la ciddi bir konuşmamız oldu.
- SYLVI : Evet, gördüm tabii.
- ALMA : Eve döndükten sonra da, uzun zaman
oturup bu konuyu tartıştık. Viktor, en
sonunda haklı olduğumu kabul etti.
- SYLVI : *(Alaylı bir şekilde)* Tabii! Ne yapabilirdi
ki? Sen hep haklısın.
- ALMA : Sonra da, buraya gelip sana düşüncele-
rimi açıklamamı istedi.
- SYLVI : Seve seve! Ama şimdiden sana söyleye-
yim, ben Viktor'dan daha sert bir yapı-

dayım, öyle kolay kolay eğemezsin beni.
Hadi, devam et bakalım!

ALMA : Viktor düşüncesiz davranarak, dudakla-
rından asla çıkmaması gereken sözler
söylemiş sana.

SYLVI : Evet, beni sevdiğini söyledi.

ALMA : İşte, bunu yapmakla düşüncesizlik et-
miş. Şimdi bunu anlıyor ve pişmanlık
duyuyor.

SYLVI : Başka bir deyişle, onu buna sen zorla-
dın.

ALMA : Sözümü kesme. Viktor, dansın etkisiyle,
olabilecekleri düşünmeyip o anın heyeca-
nına kapılmış. Şimdi ise her şeyi unut-
manı ve kendisini affetmeni istiyor.

SYLVI : Beni sevdiğini mi unutayım? Asla!

ALMA : Yok olacak, geçici bir duygu. Buna o ka-
dar önem verme.

SYLVI : Geçici bir duygu mu? Doğru değil! Ne ge-
çici ne de yok olabilir. Bakışlarında gör-
düm bunu. O sıcacık, alevli bakışların-
da... Ah, hâlâ aklımı başımdan alıyor.
Gözlerimi kapatsam, karşımda onu gö-
rüyorum. Bütün varlığımla etkisini his-
sediyorum.

ALMA : Ah, bu Viktor! Senin onu azarlaman ge-
rekirdi Sylvi. Evet, aynen öyle yapmalıy-
dın.

SYLVI : Azarlamak mı? Beni mutlu ettiği için mi?
Hayır Alma, bunu asla yapamam. Hayır,
bütün dünya beni buna zorlasa da ol-
maz. Birbirimizi seviyoruz ve her zaman
seveceğiz. Beni kararımdan hiçbir şey
döndüremez. Onun olmak istiyorum.
Dünden beri sadece onunum.

- ALMA : Aman Tanrının, neler söylüyorsun? Evli olduğunu, kocana karşı sorumluluklar taşıdığını bütününüle unuttun mu?
- SYLVI : Viktor'u çocukluktan beri seviyorum. Tecrübesizliğim yüzünden evlendiğim Aksel'i hiçbir zaman sevmedim. İşte burada, büyük bir hata yaptım, çok büyük. Fakat bu hatayı bir şekilde düzeltebilirim... düzeltmeliyim.
- ALMA : Dinle, işte bunu düzeltemezsin. Evlilik kutsaldır ve hayat boyu sürer. Öyle canının isteyince bozamazsın. Viktor bunu biliyor ve bu konuda hayaller kurmuyor. Lütfen Sylvi, kendin için gerçekçi ol ve bu düşüncelerden uzaklaş. Emin ol, bunun sonu mutsuzluktur. Sana bu kadar iyi ve sevecen davranan eşini de düşün. Sevgisine böyle kötü bir karşılık verilir mi?
- SYLVI : Eğer bana iyi ve sevecen olmak istiyorsa, o halde bunu gösterebilir. Beni özgür bırakabilir ki, hayatımın tadını çıkarayım. Fakat işte bunu yapmıyor.
- ALMA : Hayır, bu büyük bir delilik olurdu. Sylvi buna kanunlar da izin vermez, anlıyor-sun değil mi?
- SYLVI : O zaman kanunlar yanlış. Bu konuda emin misin?
- ALMA : Eminim. Bir kere nikâhınız kıyıldıysa, sizi ancak ölüm ayırabilir.
- SYLVI : Ölüm?
- ALMA : Evet Sylvi, sadece ölüm. Yaşadığın süreç kocanınsın ve ona sevgiyle sadık kalmak zorundasın. Viktor'a karşı duygula-

rın yasak şeyler, onları yok etmelisin. Viktor ise zaten tümüyle soğudu.

SYLVI : Bu, doğru olamaz. Viktor bana karşı soğuyamaz, yalan söylüyorsun.

ALMA : Kendisinden de duyacaksın bunu. Viktor olaya mantıklı bakıyor. Çocuk değil artık. Hayatı tanıyor ve böyle bir anlık ruh hallerine güvenilmeyeceğini de biliyor. Bu durum hemen geçer ve geriye sadece nefret ve pişmanlık kalır.

SYLVI : Aman, ne akıllısın!

ALMA : Kadın ile erkek arasındaki en sağlıklı ve doğal beraberlik, aşk ve sadakat içindeki evliliktir. Bunun dışındaki her ilişki yıkım ve utanç getirir. Sylvi, Viktor insanların yüzüne utanmadan bakabilen dürüst bir erkek olarak kalmak istiyor. Bir başkasının karısıyla yasak bir ilişkiye girmeyecek. *(Ayağa kalkar)*

SYLVI : Hadi, devam et bakalım. Daha her şeyi söylemedin ki.

ALMA : Başka ekleyecek ne var?

SYLVI : Demek bilmezden geleceksin. Belki hatırlamana yardımcı olurum. O halde dinle beni! Sence Viktor beni sevmemeli, bir başkasının olmalı. Evlenmesi gerek; 'aşk ve sadakat içinde' yaşaması lazım... yani Karin Löfberg ile. Anlamadığımı mı sandın? Bütün eğitimin ve mükemmelliğinle bunu başarmaya çalışıyorsun. Karin Löfberg bekâr, zengin, iyi bir aileden, genç bir erkek için son derece 'uygun' bir evlilik adayı. O kadar zeki, doğru ve hatasızsın ki... senden nefret edebilirim.

- ALMA : O kadar acı içindesin ki, ne dediğini bilmiyorsun.
- SYLVİ : Siz dün akşamdan her şeyi planlamıştınız. Karin Löfberg, Anni Vidgren ve sen... Her konuda bana karşısınız. Ah, Viktor, Viktor! Çok mutsuzum! *(Ağlar)*
- ALMA : Başında böyle zor gelir, ama inan bana Sylvi, her şey daha iyi olacak. Bu acı zamanla kaybolacak ve bütün bunların çok çocukça bir çılgınlık olduğunu anlayacaksın. İşte o kadar.
- SYLVİ : Sus! Artık tek kelime bile duymak istemiyorum.
- VİKTOR : *(Girişe gelir)*
- SYLVİ : Sonunda! Viktor, nasıl olur da!... Alma'yı neden gönderdin buraya? Neden söz verdiğin gibi kendin gelmedin? Zaten yıkılmış gibiydim, bir de şimdi... Hepiniz de bana çok kötü davrandınız!
- VİKTOR : Sylvi'ciğim, ağlama! Alma, izin verirsen...
- ALMA : Sizi yalnız mı bırakayım? Evet, ben de öyle yapacaktım. Viktor, sana güvenebilirim, öyle değil mi?
- VİKTOR : Sana yemin ettim.
- ALMA : Evet öyle, ama ya?
- VİKTOR : Nedir hakkımda düşündüğün?
- ALMA : Pekâlâ, o halde gidiyorum. Hoşça kal Sylvi. Seni üzdümse, affet beni. Başka yolu yoktu. Gelecekte belki bana teşekkür edersin.
- SYLVİ : Asla! *(Alma gider)*
- SYLVİ : Artık kimse bizi rahatsız edemesin. *(Koridorun kapısını kilitler)*
- VİKTOR : *(Düşünceli bir halde ayakta bekler)*

- SYLVİ : Viktor, doğru değil bunlar. Öyle değil mi? Söylesene Viktor!
- VİKTOR : Ne, ne?
- SYLVİ : Senin bana karşı soğuduğun? Sadece geçici bir duygu olduğu? Söyle bana Viktor, gerçek değil, değil mi? Alma beni inandırmaya çalıştı. Sen de benim seni sevdiğim kadar uzun bir zamandır seviyorsun beni, değil mi? Hatırladın mı? Okul yıllarından beri. Bu nasıl geçip gider ki? Alma'nın dediği gibi yerine nasıl pişmanlık ve nefret bırakır ki? Viktor, dinle! Neden cevap vermiyorsun? Viktor, neden öyle ciddi ciddi duruyorsun?
- VİKTOR : Ağladığını görünce çok üzuldüm Sylvi.
- SYLVİ : Ama artık ağlamıyorum ki. Dünkü gibi bana iyi ve tatlı davranırsan, birazdan neşem yine yerine gelir. Sen de mutlusun değil mi Viktor? Tabii ki mutlusun... Neden olmayasın ki? Viktor, bir daha sakın Alma'yı buraya gönderme. Ne kadar kötü davrandığına inanamazsın. Fakat hadi her şeyi unutalım. Ona karşı nefret duymak istemiyorum, ne de olsa senin ablan. Seni çok ama çok seviyorum.
- VİKTOR : Sus Sylvi, sus, öyle şeyler söyleme.
- SYLVİ : Neden söylemeyeyim?
- VİKTOR : Birazdan anlatacağım. (*Sandalyeye çöker*)
- SYLVİ : Hasta mısın Viktor? Çok solgun duruyorsun.
- VİKTOR : Söyleyeceklerimi dinle Sylvi! Sen, hep çok cesaretli ve korkusuz bir kız oldun.
- SYLVİ : (*Yere, onun yakınına oturur*) Demek hatırladın?

- VİKTOR : Bir keresinde yanlışlıkla sana taş atmıştım, canın acımişti, ama ağlamamıştın.
- SYLVİ : Ağlamamıştım, yutkunup durmuştum.
- VİKTOR : Hâlâ o kadar cesaretli misin?
- SYLVİ : Tabii öyleyim! Denemek ister misin?
- VİKTOR : *(Sevgi ve acıyla ona bakar)* Zavallı Sylvi!
- SYLVİ : Ee, Viktor... yine bana taş mı atacaksın?
- VİKTOR : Taş mı? Yok, onu yapmam.
- SYLVİ : Peki, neden cesaretli olmamı istiyorsun?
- VİKTOR : Bambaşka bir konuda...
- SYLVİ : *(Kolunu dizine dayar)* Tahmin ettim! Seni sevecek ve senin olacak cesaretim var mı diye soracaksın?
- VİKTOR : Hayır, hayır... nasıl böyle bir şey düşünebilirsin? Biz birbirimizi sevmeyiz ki.
- SYLVİ : Sevemez miyiz? Ne kadar da tatlısın yine. Bunun için izin mi istendiğini sanıyorsun? Yapma Viktor. Alma'nın seni böyle aptalca korkutmasına nasıl izin verirsin?
- VİKTOR : Eğer mantığım ve doğru olana duyduğum istek aynı şeyleri söylemeseydi, Alma'nın dedikleri hiç fayda etmezdi. Sevgili Sylvi, hâlâ aynı cesarete sahip olduğunu göster bana. Ayrılmamız gerekse de, tek bir yaş bile akıtmayacaksın.
- SYLVİ : Boş şeyler! Hiç ayrılmamız gerekmeyecek. Bunlar hep Alma'nın uydurmaları. Mantık ve doğruluktan niye bahsediyorsun ki, hepsi boş laflar! Bunları da Alma'dan duymuşsun. Bırak, o kendi mantık ve doğruluğunu korusun, bize ne? Alma bizim duygularımızı anlayamaz; daha hayatında hiç âşık olmadı. Mantıklmış, doğrulukmuş filan, konuşsun dursun.

Viktor, onu düşünme, seni etkilemesine izin verme. O, sadece mutluluğumuzu ve aşkımızı rahatsız ediyor.

VİKTOR : Bunları bastırmalıyız. Her şeyi unutup, aramızda öyle şeyler yaşanmamış gibi davranmamız gerekir.

SYLVİ : *(Huzursuzluğu artar)* Gerek, gerek! Hep 'gerekir' diyorsun. Neden gereksin?

VİKTOR : Şartlar bizi buna zorluyor. Elimizden bir şey gelmez.

SYLVİ : Ah, nasıl yaparız? Güven bana Viktor, ben bir yolunu bulurum. Ne insanların ne şartların ne de dünyadaki bir gücün bizi zorlamasına izin vereceğiz. Bütün engelleri aşarız. Viktor, benim hiçbir şeyden korkum yok. Sen yanımdayken kendimi tekrar cesur hissediyorum. O kadar cesur ki, gerekirse bütün dünyaya karşı koyabilirim.

VİKTOR : Sevgilim, korkuyor musun? Titriyorsun...

SYLVİ : Evet, senin bu kadar isteksiz olmandan dolayı... Başka bir nedeni yok.

VİKTOR : Sylvi, bunları düşünmeyi bırak. Gerçekçi ol. İnan bana, başka yolu yok.

SYLVİ : Başka yolu var tabii. Şu anda, dün akşamki dans gecesinde olduğumuz gibi mutlu ve birbirimize âşık olabiliriz. Kimse buna engel olamaz. Viktor, Alma bizi rahatsız etmeden önce, dün akşam her şey ne kadar hoş ve güzeldi, hatırlasana. Hani, hayalimizdeki gibi düğün gecemiz olsa, beni evimize götürsen, kollarına al-san...

VİKTOR : Sus Sylvi, lütfen sus artık! Bunlarla ilgili tek kelime etme! Ne kadar alçağım sende

böyle hisler uyandırıp... Sylvi, gerçekten artık kes bunları! Unut her şeyi! Beni affet ve artık düşünme. Zaten her şey yeterince zor, bir de sen zorlaştırma.

SYLVI : ... kollarına alarak göğsüne bastırsan, öpsen... her şeyimle, sonsuza kadar senin olurum.

VİKTOR : (*Ayağa kalkmak ister*) Eğer devam edersen, giderim. Artık dayanamıyorum...

SYLVI : (*Onu tutar*) Hayır Viktor, gidemezsin, beni bırakamazsın. Beni senden uzaklaştıracak bir kalbe sahip değilsin. Viktor, seni seviyorum ve seninim. Ne yapmalıyım, söyle? Her sözünü dinlerim, fakat seni unutmak, sevgimizi unutmak... işte bunu yapamam. Viktor, görmüyor musun, bu imkânsız. Sensiz yaşayamam. Senin olmak istiyorum, sana bağlıyım, seni bırakamam. Kıyamete kadar peşinden giderim, gerekirse. Viktor, acımasız davranma. Beni seviyorsun, değil mi?

VİKTOR : Bırak beni. Sen bir başkasının eşisin.

SYLVI : Senin eşinim ben, bir başkasının değil. Viktor, söyle bana, beni seviyorsun değil mi? Beni almak istiyorsun, değil mi?

VİKTOR : Biraz düşün... Ne yaptığını bilmiyorsun. Sylvi, yapma bunu bana. Dürüst bir adam olarak kalmaya yemin ettim. Seni kandırmak, evliliğini tehlikeye sokmana neden olmak ve seni mutsuz etmek istemiyorum.

SYLVI : Viktor, neden böyle katı ve soğuksun? Dünkü, aynı yakıcı ve tutkulu bakışlarla yine bak bana. Soruma cevap ver lütfen.

- Viktor, bir kere daha soruyorum, beni seviyor musun?
- VİKTOR : *(Zorlanarak)* Hayır.
- SYLVİ : Hayır mı? *(Onu tutmayı bırakır, ayağa kalkar)* Hayır?
- VİKTOR : Sadece geçici, uçup giden bir ... sarhoşluk gibiydi...
- SYLVİ : Alma haklıydı yani?
- VİKTOR : Haklıydı.
- SYLVİ : Haa, şimdi anlamaya başladım. Ben git-tikten sonra, onunla,- Karin Löfberg ile-kotiljonki dans ettin ve önüne serdiği ağa düşüverdin. Beni aldatmaya hemen ha-zırdın.
- VİKTOR : Hoşça kal Sylvi! Gitmeliyim.
- SYLVİ : Bana söyleyecek başka bir şeyin yok mu?
- VİKTOR : Şimdilik yok. Belki, ikimiz de sakinleş-tikten sonra olur. Yok, yok, o zaman bile bir daha bu konuyu açmak yok. *(Korido-ra gider)*
- SYLVİ : O halde beni neyin beklediğini artık bili-yorum. *(Çalışma masasına gider, zehir kutusunu alır ve ağzına bir kapsül koy-maya çalışır)*
- VİKTOR : Ne yapıyorsun Sylvi? Nedir o kapsül?
- SYLVİ : Zehir.
- VİKTOR : *(Yanına koşar)* Zehir mi? Delirdin mi sen?
- SYLVİ : Beni seviyor musun, sevmiyor musun?
- VİKTOR : Ver şunu Sylvi! *(Kapsülü elinden alır)* Ol-du işte. Gel buraya. Bir daha böyle şeyler yapmayı düşünme.

- SYLVİ : Bu seferlik beni engelledin. Fakat fark etmez; beni terk ettiğin için öldüreceğim kendimi.
- VİKTOR : Küçük şaşkın! Tanrı beni bağışlasın. Artık dayanamıyorum, gücüm kalmadı. Karşı koyamıyorum. Hayır, yapamayacağım! *(Onu kucaklar ve sevgiyle yüzüne bakar)*
- SYLVİ : Viktor?
- VİKTOR : Tabii ki seni seviyorum, sevgili düşünce-siz çocuk, tabii ki âşığım sana. Deliler gibi seviyorum seni. Duygularıma karşı koymak, onları bastırmak istedim, fakat olmadı. Boşunal! Sen kazandın Sylvi! Pes ediyorum ve seni alacağım! *(Öper)*
- SYLVİ : Gördün mü? Biliyordum işte. Nasıl böyle kötü olup öyle şeyler söyleyebildin, yaramaz çocuk!
- VİKTOR : Affet beni! Affeder misin? Bir daha yapmam. Gel kucağıma, otur şuraya. Ne kadar tatlısın. Daha dün küçük bir çocukken, bugün sıcacık, sevgi dolu bir kadınsın...
- SYLVİ : Benden yine kaçacak mısın, söyle?
- VİKTOR : Hayır, hayır! Korkma, kaçmayacağım.
- SYLVİ : Zaten biraz zor kaçarsın artık... bak, seni şöyle tutacağım, sonra kolumu boy-nuna sıkıca dolayacağım ki hiç kaçamayasın.
- VİKTOR : Yap, öyle yap, benim bir tanem, benim Sylvi'm. Gelinim, tatlı eşim. *(Ateşli ateşli sarılır, okşar, öper)* Benimsin sen, benim... şimdi ve gelecekte... Mutlu musun şimdi Sylvi'm?

- SYLVİ : Ah, mutluyum, mutluyum! Kelimeler yetmez mutluluğumu anlatmaya...
- VİKTOR : Sevgilim... öpücüklerimle seni nefessiz bırakabilirim. Benimsin artık değil mi? Sadece benim?
- SYLVİ : *(Fısıldayarak)* Senin... sadece seninim Viktor! *(Viktor onu göğsüne bastırır, tutkuyla öper, kulağına aşk sözcükleri fısıldar. Sylvi, yarı baygın kollarında yatar. Birden kapı çalar)*
- SYLVİ : *(Kendine gelir)* Neydi o?
- VİKTOR : Birisi geldi. Aksel mi?
- SYLVİ : Hayır, onun çalışına benzemiyordu.
- VİKTOR : Açmamız gerek.
- SYLVİ : Gerekmez. *(Tekrar çalar)*
- SYLVİ : Bırak birkaç kere daha çalsın. Sonra gider.
- VİKTOR : Kim acaba?
- SYLVİ : Dur, anahtar deliğinden bakayım. *(Koridora koşar)*
- VİKTOR : Dikkat et de adımların duyulmasın.
- SYLVİ : *(Biraz bekler ve dinler)* Dinle, Karın Löfberg ve Elin Grönkvist galiba. Seslerinden tanıdım. Mutfak kapısından girmeyi deneyecekler. Ne yapacağız? O kapıyı da kilitleyelim mi?
- VİKTOR : Sakın yapma. O zaman hizmetçiler şüphelenirler.
- SYLVİ : Peki?
- VİKTOR : Ben çıkıyorum, sen de onları karşıla. Bir mazeret uydur, uyuyordun, zilin sesini duymadın ya da başka bir şey. Hoşça kal sevgilim! Bir öpücük daha! *(Tekrar sarılır ve dudaklarını uzun uzun öper)* Dinle, bir

saat sonra döneceğim. Onları göndermeye çalış. Sonra biraz zamanımız olacak değil mi? Saat üçten önce yazıhanesinden dönmez değil mi?

- SYLVI : Hayır, dönmez. Gel, gel sevgilim!
- VİKTOR : Tam bir saat sonra... hoşça kal benim Sylvi'im! *(Defalarca öper ve aceleyle gider)*
- SYLVI : *(Nefes nefese ve kızarmış bir yüzle durur)* Geri gelecek! Bir saat sonra yine burada! Onu nasıl seviyorum! *(Karin Löfberg ve Elin Grönkvist soldan gelirler)*
- KARİN : Bak sen, işte burada geziniyormuş. Az önce kapıyı bize neden açmadın?
- SYLVI : Ben... duymadım.
- KARİN : Duymadın mı? Çok garip. Halbuki defalarca çaldık.
- SYLVI : Evet ... ama ben... uyuyordum.
- KARİN : O zaman anlarım. Belki de dün gece dans etmekten yoruldun ve derin bir uykudaydın.
- ELİN : Ben de bu sabah kalkacak gücü zor buldum. Annem beni uyandırmak zorunda kaldı.
- KARİN : Sylvi bütün gece uyumamıştır herhalde. Öyle değil mi?
- SYLVI : Uyuyamadım, fakat sen bunu nereden bildin?
- KARİN : Eh, tahmin ettim, çünkü akşam ayrılırken çok kızmıştın. Gecenin karanlığında kayboldun, kocanı bekleyemedin bile.
- ELİN : Yaa, dinle, ortalık çok karıştı. Herkes senden bahsetti ve bazısı da sandılar ki... ama bozulma buna...
- SYLVI : Ne sandılar? Aman ne fark eder! Ne sınırlarsa sansınlar.

- ELİN : Ben seni savunmaya çalıştım, çünkü buna hiç inanmadım. Aman canım, seninle ilgili böyle kötü bir şeye asla inanmam.
- KARİN : Aslında buraya onun için geldik. Ben şahsen, dün bana neden öyle kızdığını hiç anlayamadım. Sana ne yaptım? Lütfen, söyler misin?
- SYLVI : Aman, önemli değildi. Gerçekten önemsizdi.
- KARİN : Ama bir nedeni olmadan insan neden bir başkasına öyle saldırır ki? Üstelik öyle yaralayıcı laflar ederek... Herkesin yanında bana neler söylediğini hatırlıyorsun herhalde?
- SYLVI : Boş laflar! Artık ne sana ne Alma'ya ne de bir başkasına kızgınlım.
- KARİN : Fakat benim bir açıklama istemeye hakkım var. Bunu yadsıyamazsın.
- SYLVI : Kendini boşuna yorma. Hiçbir açıklama alamayacaksın. Tek kelime söylemeyeceğim. Sadece bir sözüm olabilir, onu da sen biliyorsun...
- KARİN : Elin, ne düşünüyorsun? Duydun işte. Sylvi, dün geceki davranışının nedenini itiraf etmeye cesaret edemiyor.
- SYLVI : Cesaret mi? Cesaretim olmadığını kim söylemiş?
- ELİN : O zaman göster Sylvi. Kaçma! Yoksa, herkes haklı çıkacak. Bak sana ne diyeceğim. Dikkat et, çünkü senin Mimar Hoving'e fena halde âşık olduğun söyleniyor.
- SYLVI : Nasıl da fark etmişler!
- ELİN : Ve sen kıskançlık yüzünden Karin'e öfkelendin.

- SYLVI : İçleri rahat etsin, artık zerre kadar kıskanmıyorum.
- ELİN : Yani dün kıskandın mı?
- SYLVI : Belki de evet.
- ELİN : Ne delilik!
- KARİN : Madem dün o kadar kıskanç olabildin, bugün de hâlâ öylesindir.
- SYLVI : Hayır değilim! Bugün artık biliyorum ki...
- KARİN : Söyle artık, bugün neyi biliyorsun?
- SYLVI : Ne fark eder! Bildiklerimi kimseye söylememe gerek yok.
- KARİN : Ben devam edeyim mi? Biliyorsun ki, kıskançlığın bir yararı yok. Onun için sırtını dönüp kaderine razı oluyorsun. İşte, böyle yapmakla akıllılık ediyorsun.
- SYLVI : (*Sinirlenerek*) Büyük hata! Ben bambaşka bir şey demek istemiştim. Madem bu kadar çok öğrenmek istiyorsun, *à la bonheur*! Söyleyeyim bari. Artık biliyorum ki, Viktor sana âşık değil.
- ELİN : Ah Sylvi, sen gittikten sonra Karin'e nasıl hayranlık gösterdiğini görseydin keşke. Biliyor musun? Karin, Sylvi'ye anlatabilir miyim?
- KARİN : Hayır, yapma!
- ELİN : Yine de anlatacağım. Sylvi başkalarına söylemez. Dinle, kotiljonki dans ederlerken, Karin'e olan aşkını itiraf etti sayılır.
- SYLVI : Saçma!
- ELİN : Hayır, doğrusu bu. Bana inan. Karin'e aşkını itiraf etti. Açıkça itiraf etmiş sayılmazdı, ama oldukça belliydi.

- SYLVİ : Karin onu yanlış anlamış. Pek anlamı olmayan süslü laflar ve boş iltifatlar olmalı. Her zamanki muhabbetler, önemsiz şeyler. Büyük yerlerde bunu olağan karşılarlar. Hayret, senin bunu bilmen gerekirdi.
- KARİN : Bu bilgileri sana kimin verdiğini sorabilir miyim?
- SYLVİ : Viktor'un kendisi, dün akşam söyledi.
- KARİN : Afedersin, ama sen kotiljonkiden önce gitmiştin.
- SYLVİ : Evet, ama bugün de aynı şeyleri söyledi.
- ELİN : Onu bugün de mi gördün?
- SYLVİ : *(Önce biraz tereddüt eder)* Evet.
- ELİN : Buraya mı geldi?
- SYLVİ : Gelmiş olabilir.
- ELİN : Ne zaman?
- SYLVİ : İşte bunu söylemem.
- KARİN : Demek söylemeyeceksin. O zaman biz tahmin edelim. Az önce zile bastığımızda buradaydı, öyle değil mi? İnkâr mı ediyorsun?
- SYLVİ : Ne var bunda? Diyelim ki buradaydı, ne fark eder? Ayrıca, bundan size ne?
- KARİN : Eğer sen, evli bir kadın olduğun halde genç erkeklerle görüşüyorsan... Hayır, doğal olarak bu durum bizi ilgilendirmez. Ne yapalım, her çeşit insanla okul arkadaşları olmuşuz bir kere. Elin, hadi bir an önce buradan çıkalım. Başka erkeklerle hayranlık besleyen evli kadınlarla beraber olmamız yakışmaz. Hadi Elin!
- ELİN : Tamam, bekle hemen geliyorum. Fakat bunu hiç anlayamıyorum. Tepeden tırnağa Karin'e âşık gibiydi!

- KARİN : *(Giriş kapısından)* Bu, Sylvi'nin ona baştan ayağa âşık olmasına engel değil ki! Hadi Elin!
- ELİN : Hoşça kal Sylvi! Bu çok fena bir şey. *(Girişe doğru gider)*
- KARİN : *(Sağdaki giriş kapısını açar)* Bak gördün mü, şimdi kilitli değil.
- ELİN : Öyle gerçekten. Ah, kim inanırdı ki? *(İkisi de çıkar)*
- SYLVİ : Karin'e mi âşık? Yalan söylüyorsunuz! Baştan sona yalan söylüyorsunuz! *(Odanın diğer yanına gider)* 'Tepeden tırnağa Karin'e âşık?' Hayır, boşuna korkuyorum...
- AKSEL : *(Giriştedir)*
- SYLVİ : *(Sevinçle doğrulur, girişe doğru heyecanla fırlar)* Tanrı'ya şükür! Geldin bile!
- AKSEL : Geldim ya, kediciğim! *(Elinde gazetelerle içeri girer)* Eh, nasılsın bakalım? Keyfin yerine geldi mi?
- SYLVİ : Sen? Sen misin?
- AKSEL : Tabii ki. Ya kim olacaktı?
- SYLVİ : Nasıl oldu da böyle erken geldin?
- AKSEL : Kendimi çok yorgun hissettim ve çıktım. Çalışması gereken birine, geceleri böyle geç yatmak iyi gelmiyor. *(Koltuğun köşesine oturur)* Sonra gün içinde o kadar yorgun oluyorsun ki, hiç hayır gelmiyor. *(Esner, gazeteyi açar, biraz göz atar)* Küçük kuşum, çok sessizsin. Neyin var? Gel şöyle biraz yakınıma, sana şöyle iyice bir bakayım. Hadi?
- SYLVİ : *(Tereddüt eder, birkaç adım atar, durur)*
- AKSEL : Hadi gelsene! Benim kuşum kanatlarını mı kaybetti?

SYLVI : Ne istiyorsun?
AKSEL : Ne mi istiyorum? Seni biraz sevmek. Başka bir şey değil. Bütün gündür bana tek bir öpücük bile vermedin. Düşünsene, bir tanecik bile! Dün akşam da öyleydin. O kadar yorgundun ki, rahatsız etmeye kıyamadım. Fakat bugün zararın tazminini isterim. *(Ona bakar)* Sevgili karım benim! Biliyor musun, dün dans gecesinde çok tatlıydın. Beylerin başını döndürmene şaşmadım doğrusu. Tuneberg ve Brun beni kışkandırmaya çalıştılar, ama hiç başarılı olamadılar. Bıraktım yağ çeksinler, beni ilgilendirmez dedim. Benim küçük kuşumu istedikleri kadar övsünler, o benim zaten ve her zaman da benim kalacak. Aslında biraz da hoş, böyle başkalarının da beğendiği güzel bir eşe sahip olmak. Genç beyler ise, sahip olamayacakları için kışkansınlar. Sadece benim olduğunu bilmek, başkasının en ufak bir hakkı olmadığını düşünmek, istedikleri kadar iç çeksinler, insana gurur veriyor ve tatmin ediyor. Küçük Sylvi! Çok tatlısın sen, hem de çok tatlı! Hadi kedicik, hadi gel kucağıma da seni biraz seveyim. Sonra da, akşam yemeğinden önce biraz uzanayım. Hadi?

SYLVI : *(Geri çekilir)* Gelmeyeceğim.

AKSEL : Nedir bu? Gelmiyor musun? Nasıl açıklayacaksın bunu? Neden gelmeyecekmişsin?

SYLVI : Çünkü... gelmeyeceğim işte...

AKSEL : Gerçekten gelmeyecek misin?

- SYLVI : Evet.
- AKSEL : Tamam, şimdi anladım. Kuşum, sabahki tartışmamızı unutmamış daha. Hâlâ huy-suz, öyle mi? Çok kızgın, belki de? Tamam, anladım. Yani hiç mi bir öpücük alamayacağım?
- SYLVI : Hayır!
- AKSEL : Benim tatlı, küçük imparatoriçem, insaf et, kızgınlığını unut. Bir tek öpücük! Bak, güzel güzel istiyorum. Sadece bir tane. Beni bundan mahrum edecek kadar katı olamazsın, değil mi? Hadi küçük kuş, boşuna naz yapma. Sabrım tükeniyor. Hadi gel, güzelce öp beni. Hadi çabuk, artık bekleyemeyeceğim. Koş bana, hadi koş!
- SYLVI : Beni rahat bırak. Seni bir daha asla öpmeyeceğim zaten.
- AKSEL : Asla mı? Doğru mu duydum? Yoksa beni, ciddi ciddi hiç öpmemekle mi tehdit ediyorsun? Bu iş sandığımdan çok büyüyecek gibi. Hadi Sylvi, küçüğüm, bu oyun artık çok uzadı. Geliyor musun, gelmiyor musun?
- SYLVI : Gelmiyorum. Duydun beni. Aynı şeyi sana kaç kere söyleyeceğim? Seni bir daha öpmeyeceğim. Bundan emin ol. Asla öpmeyeceğim.
- AKSEL : Demek öyle. Demek sert bir mizacın var? Doğrusu bunu bilmiyordum. Eh, o zaman, zamanında eğmek gerekecek. Çivi çiviyi söker. Küçük arkadaşım, huysuzluk yapanlar nasıl adam edilir, bilir misin? Ayağını denk al! Başka yolu yoksa,

ben de aynı yolu denerim belki... Yok, yok, korkma küçük kuşum. Korkmuş bir güvercin gibi duruyorsun orada. Korkut-
tuğuma bakma, öyle hemen sert dav-
ranmam. İstedığimi yaparsan uzlaşmaya
tafaftarım. Hadi, ne kadar uslu olduğu-
nu göster.

SYLVI : Benimle uğraşma. Sözümde duracağım.

AKSEL : Demek öyle! O zaman beni dinlesen iyi
olur. Eğer kendi rızanla öpmezsen beni,
zorla yaptırmasını bilirim. O zaman da,
birkaç taneyle yetinmem, seni kuzu gibi
uysallaştırana kadar öperim.

SYLVI : *(Geriye çekilir)* Hadi, cesaret etsene!

AKSEL : Peki, kendi karımı öpecek kadar cesare-
tim var... ve dolandırmadan yaparım.
Hadi Sylvi, benimle oynamayı kes artık.
İşe yaramaz, seni öpeceğim. *(Sarılır ve
onu defalarca öper)*

SYLVI : Aksel git, istemiyorum. Dinle beni, hayır,
istemiyorum, hayır!

AKSEL : Bağırma. Mari mutfaktan duyup sana
gerçekten kötölük yaptığımı sanacak.
(Öpmeye devam eder)

SYLVI : Utanç verici!

AKSEL : Utanç verici mi? Kendi karımı öpmek mi?
Onu sevmem mi?

SYLVI : *(Kollarından sıyrılır, kızgınlıktan titrer)*
Ama istemiyorum dedim! Artık senin ka-
rın değilim, seni sevmiyorum, hiçbir za-
man da sevmedim.

AKSEL : Sylvi, delirdin mi? Nasıl böyle şeyler söy-
lersin?

SYLVI : Senin karın olmak istemiyorum. Seni de-
ğil, Viktor'u seviyorum ve onunum.

AKSEL : Artık yeter! Tek bir kelime dahi duymak istemiyorum! Zavallı! Aklını kaçırmışsın. Bir daha böyle saçmalıklardan bahsetmemeye dikkat et, yoksa sana pahalıya mal olacak, duyuyor musun beni? Sabrım taşmaya başladı. Seni uyarıyorum, beni daha fazla kızdırma. Tahmin ettiğinden de kötü sonuçlar doğabilir. Demek öyle! O edepsiz, buralarda dolaşıp aklına bütün o saçma şeyleri sokuyormuş... Ben ona gününü gösteririm. Yemin ederim, ona dünyanın kaç bucak olduğunu göstereceğim. Beni dinle Sylvi! Mimar Hoving, artık bu eve adımını atmayacak. Sen de onlara gitmeyeceksin. Bu görüşmeler artık sona ermiştir. Ben bunu onlara bildiririm. Benim dediklerime uyacaksın. Bunu kafana sok.

SYLVI : Fakat bunu kabul etmiyorum. Ayrılmak istiyorum. Ben...

AKSEL : Sus! Edeceksin. O kadar. *(Odanın içinde birkaç kere gider, gelir)* İnsan nasıl da böyle öfkelenebilir. Hiç şaşmamak lazım. Önce uykusuz bir gece, sonra da üstüne bu konu. Daha azı bile yeterdi böyle gerginleşmeye. *(Soldaki kapıya gider)* Mari! Mari orada mı?

MARI : *(Yemek odasından)* Buradayım.

AKSEL : Lütfen bana su getirin. Sonra da gidip arka odada biraz uzanacağım. O arada, senin de kendine geleceğini ümit ediyorum. Ben de rahatlamaya çalışacağım. *(Perdenin gerisindeki arka odaya gider)* *(Sylvi yaşadığı acıdan şuursuz gibidir.*

Gözleri odada gezinir ve zehir kutusunda takılı kalır. Gayri ihtiyari kutuyu eline alır. Mari içme suyunu getirir, tepsiyi yazı masasına koyar ve çıkar. Sylvi, iki kapsül zehiri bardağa boşaltır ve üzerine suyu döker.)

- AKSEL : Suyu getirdi mi? *(Arka odadan gelir)*
- SYLVI : *(Bardağı uzatır)*
- AKSEL : *(Bardağı içer, boşaltır)* Sağ ol! Beni yarım saat sonra uyandırır mısın?
- SYLVI : Uyandırırım.
- AKSEL : Sonra her şeyi düzeltiriz yine. Eğer benimle aynı fikirdeysen, bu konuyu bir daha asla konuşmaz, her şeyi unuturuz. Şimdilik hoşça kall
- SYLVI : *(Gözleriyle onu takip eder, arkasından bakakalır)* Hoşça kall *(Aksel arka odaya geri döner. Bir süre sessizlik olur. Önce hafif, sonra kuvvetlenen bir inleme duyulur. Kelimeler seçilmeye başlar. 'Sylvi, bana yardım et' Sylvi, odanın uzak bir köşesine kaçır, duvara dayanır, korkuyla kaskatı kesilmiş olarak bakışları arka odaya takılır. İnlrmeler sona erer. Viktor, giriş kapısı tarafından içeri girer, durur, etrafına bakar, Sylvi'yi fark eder.)*
- VİKTOR : Sylvi! Neyin var? Neden orada yatıyor-sun?
- SYLVI : Shhh, sessiz ol!
- VİKTOR : Ayağa kalk. Söyle, ne oldu?
- SYLVI : O, aman Tanrım, Aksel... Viktor, yardım et!
- VİKTOR : Hasta mısın? *(Ayağa kaldırmaya çalışır)*

- SYLVİ : Hayır, hayır! Dinle! *(Korku içinde, titreyerek, arka odaya bakar halde)* Duydun mu?
- VİKTOR : Arka odada birisi mi var?
- SYLVİ : Var...
- VİKTOR : *(Sessizce)* O halde, kim? Çok korkmuşsun. Kim var orada?
- SYLVİ : O... Aksel... Tanrım, Tanrım, bırak ben de öleyim.
- VİKTOR : Aksel? Hiçbir şey anlamıyorum.
- SYLVİ : Öldü!
- VİKTOR : Öldü mü? Aksel mi? Saçmalıyorsun! *(Arka odaya gider, perdeyi kaldırır, içeri girer)* *(Aksel nefessiz, yüzü dağılmış koltukta yatar)*
- SYLVİ : *(Dizleri üzerinde kendini sürükler, Aksel'i görünce, boğulurmuşçasına bir çığlıkla yere yığılır)*
- VİKTOR : Hayır, mümkün olamaz. *(İçeri girer, geri çıkar)* Sylvi, ayağa kalk! Sakinleş! Doktoru çağıracağım.
- SYLVİ : Beni bırakma... korkuyorum... Lütfen beni bırakma.
- VİKTOR : Böyle aniden! Nasıl oldu? Anlat!
- SYLVİ : Sorma... *(Sessiz sessiz inler)* Hayır, soru sorma.
- VİKTOR : Orada mı hastalandı? Yazıhanesinde mi?
- SYLVİ : Hayır, hayır...
- VİKTOR : Yani burada, evinde?
- SYLVİ : Ben... ona... Aman Tanrım!
- VİKTOR : Söyle, söyle!
- SYLVİ : Söyleyemem. Hayır, söyleyemem.
- VİKTOR : Söyle şunu Sylvi. Ne verdin ona?
- SYLVİ : Zehir.

- VİKTOR : Zehir? Aman Tanrım, zehir mi? (*Masaya koşar, zehir kutusunu alır*) Zavallı, ne yaptın sen?
- SYLVİ : Viktor, beni götür buradan.
- VİKTOR : Aman Tanrım, ne yaptın sen?
- SYLVİ : Affet! Götür beni!
- VİKTOR : Belki hâlâ kurtarılabılır. (*Kutuyu cebine koyar ve kapıya gider*) Doktoru getireceğim. (*Dışarı fırlar*)
- SYLVİ : Viktor, beni yalnız bırakma! Viktor! (*Yere yığılır*)

PERDE İNER

Dördüncü Perde

(Hapishanenin geniş ziyaret odası. Arka planda demir bir kapı ve gerisinde basamaklı bir koridor. Sağ tarafta, duvara dayalı basit bir ahşap bank, solda ise büyük bir pencere ve altında bir masa. Sağda solda birkaç sandalye.

Sylvi içeri girer. Mahkûm giysileri içinde ve yorgundur. Bayan Hake destek olarak onu bir sandalyeye götürür, Sylvi yığılarak oturur.)

Bn. HAKE : Hadi bakalım, her şey geçti. Acil bir şeyiniz kalmadı. Rahat olunuz. Araştırma sona erdi. Artık sizi mahkemeye çıkaramayacaklar.

SYLVI : Beni yakacaklar mı? Beni ateşte yakacaklarını söylediler...

Bn. HAKE : Yok canım. Mümkün değil. Yüz yıldır bu ülkede kimseyi ateşte yakmadılar. Çok zaman yakılmak veya kafasını uçurmak diye yargılarlar, ama hiçbiri yapılmaz. İkisini de ömür boyu mahkûmiyete çevirir-

ler. Onun için hiç korkmayın, verilen hükmü umursamayın bile. Belki ömür boyu ceza bile olmaz, bilemiyorum. Alt seviyede belirlenen cezalar, mahkeme ve senatoda hafifletilir. Fakat şimdi bunları düşünmeyelim bile. Umursamaya değmez, çünkü düşünecek daha iyi şeylerimiz var. Örneğin, bu hücre. Sizce de hoş ve rahat değil mi? Gücünüz yerine geldiğinde buraya gelir, pencereden manzarayı seyredersiniz. Hayret, buradan ne kadar da uzağı görebiliyorsunuz! Ne ölçüsü var ne mesafesi! Müdür iyi kalpli adammış. Size bir süre burada kalma izni verdi, değil mi? Bir de, başınızı bu tarafa çevirin. Bakın, kapının önünden sürekli insanlar gelir geçer. Sıkıldıkça orayı seyredersiniz. Hiç olmazsa, gardiyan her zaman yakındadır. Yani gördüğünüz hayallerden veya başka şeylerden korkmanıza hiç gerek yok. O yaratıklar gelip sizi rahatsız edecek olurlarsa, yardım isteyin.

SYLVİ : O da gelmişti oraya.

Bn. HAKE : Kim?

SYLVİ : O... Viktor.

Bn. HAKE : Anladım, mahkemede. Bay Hoving de duruşmayı izleyenler arasındaydı.

SYLVİ : Hep başını çevirdi. Bir kere bile bana bakmadı.

Bn. HAKE : Bakmadı mı?

SYLVİ : Bütün o zaman içinde bir kere bile bakmadı. Bir kere bile...

Bn. HAKE : Herhalde, bakamadı. Yaşadığınız bu felâket onu kötü sarsmış olmalı.

- SYLVİ : Gözlerine bakmayı öyle çok isterdim ki. O sıcacık gözlere... Sonra da beni dışarıda bekler sandım... ama onu da yapmadı.
- Bn. HAKE : Hayır, görünmedi. Fakat son zamanlarda sizin için çok acı çektiğinden eminim.
- SYLVİ : O halde, neden yanıma gelmedi?
- Bn. HAKE : İşte bunu söylemek zor, bilemiyorum.
- SYLVİ : Keşke onunla bir gün buluşabilsem. Ah, Bayan Hake, belki de yakında gelir.
- Bn. HAKE : Öyle umalım...
- SYLVİ : Öyle mi dersiniz? Bugün gelir mi acaba?
- Bn. HAKE : Belki...
- SYLVİ : O zaman her şeyi, bütün kötü şeyleri unuturum. Mahkeme kararımı... bütün kötü şeyleri... unuturum.
- Bn. HAKE : Gerçekten unutur musunuz?
- SYLVİ : Unuturum tabii! Hiçbir şey umurumda olmazdı. Onu bir görebilsem, her şey daha iyi olurdu.
- Bn. HAKE : O halde, öyle ya da böyle, buraya gelmesini sağlayacağım. Durun bakalım, işlerimi bitireyim, bir düşünelim.
- SYLVİ : Mektuplarıma neden cevap vermedi? Tek bir satır yazmadı, hatta selam bile göndermedi. Bugün ise, neden gözlerini kaçırıp durdu?
- Bn. HAKE : Kim bilir. Haklı nedenleri vardır.
- SYLVİ : Ya onları almadıysa! Yani mektupları...
- Bn. HAKE : Tabii ki almıştır, nasıl almasın.
- SYLVİ : Ya onları götüren yolda kaybettiyse? Ya da yanlış insana verdiyse? Evet, bu olabilir. Başkasına vermiş olabilir!
- Bn. HAKE : Yok, öyle olmamıştır.

- SYLVİ : Ama böyle olmuştur belki. Ah, evet, tek bir mektup almadığına eminim; çünkü alsaydı hemen koşarak gelirdi.
- Bn. HAKE : O kadar mı çok özlediniz onu?
- SYLVİ : Sevgili Bayan Hake, hâlâ şüpheniz mi var? Başka bir şey düşünemiyorum ki. Gece gündüz o hep aklımda. O ve bildiğiniz gibi, o hayalet. Size bir şey anlatacağım...
- Bn. HAKE : Neymiş, anlat sevgili arkadaşım? Yine çok huzursuz oldunuz. *(Başını okşar)* Biraz uzanın. Müdür izin verirse, size kendi koltuğumu getirmek isterim.
- B SYLVİ : Size bir şey anlatacağım Bayan Hake.
- Bn. HAKE : Anlatın o halde... dinleyince, anlayacağız ki, o da bir hayalmiş meğer...
- SYLVİ : Viktor gelmezse... eğer yanıma hiç gelmezse, hayalet beni yanında götürecektir.
- Bn. HAKE : Yok artık! Çılgınca hayaller bunlar, gözlerinizde görüyorum bunu. Hayır, sevgili çocuk, içiniz rahat etsin. Sizi ne hayaletlere ne de başka şeylere veririz. Mümkün değil. Artık rahatlayın, bu boş şeyleri düşünmeyin.
- SYLVİ : Götürecek beni. Göreceksiniz. Artık buna dayanamayacağım. Karşı koyamıyorum, gücüm bitmek üzere, ona teslim olacağım.
- Bn. HAKE : Bay Hoving'i görecektir olursanız, kendinizi daha iyi hissedecek misiniz? Yine gittiğinde, daha da güç gelmez mi?
- SYLVİ : Hayır, hayır... geri geleceğini düşünerek yaşarım. Sonra bana mektup yazar, yokluğunda onlarla avunurum.

- Bn. HAKE : Düşünüyorum da... ama emin değilim, uygun olur mu acaba?
- SYLVİ : Ne düşünüyordunuz? Sevgili Bayan Hake, söyleyin, ne düşündünüz?
- Bn. HAKE : Acaba, onunla ben konuşsam...
- SYLVİ : Ah, bunu yapar mısınız? Sevgili Bayan Hake, diz çöker teşekkür ederim size. Ah, keşke bunu yapsanız.
- Bn. HAKE : Eeh, hadi olsun! Gideceğim... muhakkak.
- SYLVİ : Ne kadar iyisiniz! Sizi çok seviyorum! Teşekkür ederim, sevgili Bayan Hake, teşekkür ederim. *(Ellerini öper)* Binlerce teşekkür size!
- Bn. HAKE : Yok, aman, yapmayın... Benim kaskatı, buruşuk ellerimi... vallahi, daha önce böylesi hiç başıma gelmedi.
- SYLVİ : Hemen gidecek misiniz? Birlikte mi döneceksiniz?
- Bn. HAKE : Önce biraz dinlenseniz iyi olur. Belki akşama, hatta belki de yarın sabah kahvaltıdan sonra giderim.
- SYLVİ : Olmaz Bayan Hake, hemen gidin. Bir an bile uyuyamam ondan önce. Hadi gidin!
- Bn. HAKE : Durun, aşağıdan sesler geliyor. Belki buraya gelen birileridir...
- SYLVİ : Viktor?
- Bn. HAKE : Hayır, müdür ve yanında iki kadın. Yüzlerini pek göremiyorum. Merdivenden çıkıyorlar. Şimdi buraya yöneldiler. Tamam! Mahkeme salonunda, karşınızda dinleyici grubunun arasında oturan kadınlar. *(Kapıdan çekilir)* *(Müdür, Alma ve Karin'e kapıyı açar)*

- MÜDÜR : Bayan Hake de buradaymış. O halde, bayanları burada bırakıp gidebilirim.
- ALMA : Sizi yorduk, kusura bakmayın.
- MÜDÜR : Önemli değil. *(Başıyla selamlar ve ayrılır)*
- ALMA : İyi günler Sylvi. Eski arkadaşlarını özlediğini duyduk, seni ziyaret etmek istedik.
- SYLVI : Ben mi? Herhalde bir yanlışlık olmalı; eski arkadaşları özlemedim ben. Sadece Viktor'u özledim, başka hiç kimseyi değil.
- KARİN : Yine de yanında biraz kalabilir miyiz, yoksa hemen çıkalım mı?
- SYLVI : Hayır, istiyorsanız biraz kalın. Benim için fark etmez.
- ALMA : Belki neşen biraz yerine gelir diye düşündük.
- SYLVI : Öyle mi düşündünüz? Onun için mi?... Ah, ne büyük dostluk... Ya sen Karin? Sen de bunun için mi geldin?
- KARİN : Evet. Bir başka konu daha vardı. Son görüşmemizde sana çok sert laflar etmiştim. Hepsini unutup beni affedebilecek misin?
- SYLVI : Ah, hem de seve seve! Onları unuttum bile. Son günlerde düşünecek o kadar çok şeyim vardı ki.
- ALMA : Zavallı Sylvi, çok zayıflamışsın.
- SYLVI : Öyle mi? Uzun zamandır aynaya bakmadım. Neye benzediğimi hiç bilmiyorum.
- ALMA : Nasılsın bu ara? Sağlığını?
- SYLVI : Teşekkür ederim, iyiyim. Söylesene, Viktor neden beni görmeye gelmedi? Mektuplarımı almadı mı yoksa?

- ALMA : Aldı, aldı onları. Fakat hepimiz düşündük ki, buraya gelmemesi daha iyi olur. Sana iyi gelmeyebilir onu görmek.
- SYLVI : Bana mı? Ah, yanılıyorsunuz!
- ALMA : Hayır Sylvi, yanılmıyoruz. Bu seni çok üzer. Zaten üzüntü içindesin. Üstelik, başka nedenler de var. Şehirde bir sürü dedikodu dolaştığını tahmin edersin ve yeni laflar dolaşmasına neden olmak, Viktor'un geleceğini tehlikeye sokabilir. Eminim, bunu sen de istemezsin.
- SYLVI : Fakat herkes onun suçsuz olduğunu biliyordur. Onun haberi bile yoktu...
- ALMA : Biliyorlar tabii, ama onu bu meseleye başka şekillerde karıştırmak istediler. Evet Sylvi, en iyisi birbirinizi daha çok uzun bir zaman görmemeniz olacak. Belki daha sonra, bir ara...
- SYLVI : Onu görmezsem yaşayamam. İnan bana Alma, yaşayamam. Sevgili Alma, Viktor'un gelmesini sağla. Sana bağlı. Sen söyler sen ona, muhakkak gelecektir. Biliyorum, her şeyde senin tavsiyelerini dinler, özellikle şimdi... Alma, bana katı davranma, bırak gelsin. Sana yalvarıyorum, bırak gelsin!
- ALMA : Sevgili Sylvi, bu kadar inatçı olmazdın bilseydin ki...
- SYLVI : Bilseydim? Neyi?
- ALMA : Yani... ikinizin mevcut durumunu daha iyi görseydin... O zaman inat etmez, onu görmek zorunda kalmadığın için Tanrı'ya şükrederdin.
- SYLVI : Sen hiç âşık olmadığın için benim acımı hiç anlayamıyorsun. Özlem ve hasretle

nasıl yandığımı anlayamadığın için böyle katı olabiliyorsun. Alma, ben belki ölebilir veya bir şekilde yıkılıp kalabilirim. İşte o zaman bana bu mutluluğu vermediğine pişman olman fayda etmeyecek. Son bir kere beni sevindir. Gelmesini söyle; bana bu mutluluğu bahşet. Yeterince acı çektim son zamanlarda. Sevgili Alma, insaf et biraz!

ALMA : Bunun ne kadar zor olduğunu anlamıyorsun. Seni avutmayı, mutlu etmeyi bütün kalbimle isterim, ama buna vicdanım razı olmuyor. İnan bana Sylvi, hayallerin yine yıkılacak. Viktor'u görmek sana keder getirecek, mutluluk değil.

SYLVI : Onu gelmeye teşvik etmeyeceksen bile, söz ver, Bayan Hake onu almaya geldiğinde, engellemeyeceksin.

ALMA : Bayan Hake mi? Gelip, kardeşimi alıp buraya mı getirecek?

Bn. HAKE : Evet, öyle. Sürekli, öyle çok istedi ki, kabul etmek zorundaydım. Olaylar bundan daha kötüye gidemez artık. (*Gizlice Alma'yla konuşur*) Hanımefendi, biliyor musunuz, bir ara durumu o kadar kötüydü ki, aklını kaybetmesinden çok korktuk. O nedenle, bir süre için bu havadar ve aydınlık hücreye aldık onu. Ağır bir karamsarlığa kapılan mahkûmları bazı günler buraya alırsınız, yoksa asla dayanamazlar.

ALMA : Anlıyorum. Ne diyeceğimi bilmiyorum. Ne dersin Karin? Cesaret eder miyiz?

KARİN : Bence Viktor, kendine göre en uygun olanı yapsın.

- SYLVİ : Bence de. Söz ver, ne olumlu ne de olumsuz tek kelime söyleyeceksin. Söz mü Alma?
- ALMA : Pekâlâ, söz veriyorum. Aslında çok da korkuyorum.
- SYLVİ : Teşekkür ederim Alma. Şimdi içim rahatladı, çünkü geleceğini biliyorum.
- ALMA : Çok uzun zaman kalamayacak ama...
- SYLVİ : Tabii, bunu istemiyorum zaten. En azına razıyım. Onu biraz görsem, azıcık konuşsam... daha fazlasını istemem. Ne kadar iyisiniz bana karşı! Sen de Karin... Bunun için teşekkür ederim, teşekkürler! Biraz ümitlenmek bile bana nasıl iyi geliyor, bilemezsiniz.
- ALMA : Uzan biraz, çok yorgun görünüyorsun.
- Bn. HAKE : Zavallı, o kadar iştahsız ki, çok soldu ve zayıfladı. Geceleri de uyuyamıyor...
- SYLVİ : Yaa, her şey o kadar acı ki. Fakat Viktor'u göreceğim ya, sonra yemeye ve uyumaya başlarım. Yanaklarıma renk gelir o zaman. Ah, o zaman her şey tekrar iyi olacak.
- KARİN : Senin için güzel bir şeyler yapmamızı ister misin? Sana kitap göndersek?
- SYLVİ : Hayır, teşekkürler, okumaya gücüm yok. Ne kadar güzel bir elbisen var Karin. Ne görüyorum, parmağında bir yüzük mü var?
- KARİN : Yaa, hemen fark ettin.
- SYLVİ : Sonra, çok iyi ve sağlıklı görünüyorsun. Her zamankinden daha güzelsin. Sana göre, ben de nasıl çirkinleştim, öyle değil mi? Bu mahkûm giysisi de beni kötü

gösteriyordur, değil mi? Belki de, mahkemede Viktor gözlerini bu yüzden benden kaçırdı.

ALMA : Olur mu canım? O yüzden olamaz, böyle düşünme. Başka nedenler vardı. Fakat bizim artık gitmemiz lazım, değil mi Karin? Sylvi'nin biraz yalnız kalmaya ihtiyacı vardır.

KARİN : Evet, onu rahat bırakalım. Hoşça kal Sylvi. Seni görmeye tekrar gelmemizi ister misin?

SYLVI : Gelin tabii.

ALMA : Hoşça kal! Tanrı sana sağlık ve güç versin.

SYLVI : Hoşça kalın, hoşça kalın! Dostluğunuz için teşekkür ederim. Çoğu zaman size kötü davrandım. Özellikle sana Karin. Fakat artık hoş gör, bütün kötü şeyleri unutalım! Alma sözünü tutacaksın, değil mi? *(Alma ve Karin çıkarlar)*

SYLVI : Çirkin ve acayip görünmesem barı...

Bn. HAKE : Hadi canıml Çirkin ve acayip, öyle mi? Yok canım, içiniz rahat olsun.

SYLVI : Ama bu mahkûm elbisesi? Çok çirkin değil mi?

Bn. HAKE : Bence değil.

SYLVI : Karin ne kadar şık ve güzeldi. Bayan Hake, aslında umurumda olmazdı, ama Viktor'un beni böyle çirkin görünce benden soğumasından korkuyorum..

Bn. HAKE : Boşuna telaş etmeyin. O kadar da kalpsiz değildir.

SYLVI : Öyle mi dersiniz? Evet, ben de inanmıyorum kalpsiz olabileceğine. Boşuna en-

dişeleniyorum. Eğer o zayıf ve solgun bir halde bir hapishane odasına mahkûm olsaydı, onu daha da çok severdim. Sevgili Bayan Hake, ne zaman gideceksiniz?

Bn. HAKE : Hemen şimdi. Fakat bu arada yaramazlık yapmayacağınıza söz verir misiniz? Şöyle cam kenarına oturup biraz manzarayı seyredin. Çok gecikmem.

SYLVI : Onu mutlaka alıp getirirsiniz, değil mi? *(Camın kenarına oturur)*

Bn. HAKE : Mutlaka. Şimdilik hoşça kalın! *(Çıkar ama hemen geri döner)* Bakın, ne iyi oldu. Rahip geldi ve sizinle konuşmak istiyor. Yalnız kalmanız gerekmeyecek.

SYLVI : Rahip mi? Biraz önce buradaydı. Neden tekrar geldi ki?

Bn. HAKE : Rahip sizi avutmak, size huzur vermek istiyor. Size her zaman çok iyi bakıyor. İçeri girmesine izin verebilir miyim?

SYLVI : Viktor gelmeden gider, değil mi?

Bn. HAKE : Shh, Tanrı aşkına! Kapıda duruyor, duyacak sizi. Bırakın içeri gelsin. Size hep çok dostça davrandı.

SYLVI : Biliyorum, çok dostça hareket ettiğini ve iyiliğimi istediğini. Fakat şimdi onu görmeyi pek istemezdim...

Bn. HAKE : Engel olamayız. Gelmiş bir kere.

SYLVI : Pekâlâ, bırakın girsin içeri.

Bn. HAKE : Sayın Rahip, buyurun içeri! *(gider)*

RAHİP : *(Elini Sylvi'ye uzatır)* Zor bir gün geçirdiniz, sevgili çocuk. Şimdi nasılsınız?

SYLVI : Teşekkür ederim, iyiyim. Yakında her şeyin daha iyi olacağını ümit ediyorum.

RAHİP : Gerçekten mi? Ne güzel. Çok güzel. Far-
kında mısınız, Tanrı, zamanı gelince na-

sıl da yardım ediyor. Artık size kızmıyor. Tanrı'nın cezalandıran eli sizi sert bir şekilde sarstı, ama bunun hepsini sizin iyiliğiniz için yaptı.

SYLVI : Anlamam zor olsa da, size inanabilmeyi çok isterdim. Örneğin, gördüğüm şu korkunç hayaller? Ne işime yarayacaklar? Bana ne yararı olabilir ki bunların?

RAHİP : Hâlâ sizi rahatsız ediyorlar mı sevgili çocuğum?

SYLVI : Ah, Rahip Sohman, bilseniz ne kötü geceler geçiriyorum yine. Gündüzleri de onları düşününce, çıldıracak gibi oluyorum.

RAHİP : O halde bundan hiç bahsetmeyelim.

SYLVI : Nereye baksam onu görüyordum. Kimi kastettiğimi biliyorsunuz. Evet, nereye baksam, o koltukta yatarkenki, dağılmış yüzüyle görüyordum. Ah, nasıl inledim, nasıl acıyla bağırdım, nasıl kendimi yerden yere attım... Bazen kaçıp yatağa saklanmaya çalıştım, yastıkla şiltenin arasına; ama sonra o gelip bütün ağırlığıyla üzerime çöktü. Aman Tanrım, bütün bu yaşadıklarımın sonrasına nasıl oluyor da hâlâ hayattayım?

RAHİP : Dua edip Tanrı'dan yardım dilemediniz mi?

SYLVI : Dua etmedim, çünkü Tanrı'nın bana sırt çevirdiğini düşündüm... herkesin yapmış olduğu gibi. Zaten öyle gecelerde aklımın yerinde olduğu da söylenemez.

RAHİP : Zavallı çocuk! Son zamanlarda çok zor anlar yaşamış olmalısınız.

- SYLVİ : Rahip Sohlman, sizin söylediğiniz gibi, böyle korkunç şeyler yaşatmakla Tanrı'nın bana iyilik yapmaya çalışmasını anlayamıyorum.
- RAHİP : Fakat bunu yapıyor, arkadaşım, emin olabilirsiniz. Bunları göstererek, yaptığınızın ne kadar korkunç bir suç olduğunu gösteriyor...
- SYLVİ : Ama ben zaten, onu yapar yapmaz bunu kendim de anlamıştım...
- RAHİP : Ne kadar korkunç olduğunu göstererek size pişmanlığı ve günahın acısını öğretecek. Sonra itaatkâr, perişan bir halde ayaklarına kapandığınızda, size baba sevgisi verecek ve sizi güneşin aydınlığına tekrar kavuşturacak.
- SYLVİ : İtaatkâr ve perişan olarak mı? Yeterince itaatkâr ve perişan sayılmaz mıyım? Daha fazlası nasıl olabilir ki? Ayakları dibindeyim. İşte şu hücrede diz çöküp ondan kaç kez şefaatt diledim.
- RAHİP : Tanrı'nın size yardım edeceğine ve bunu yapmak istediğine kuvvetle inanıyorum.
- SYLVİ : Rahip Sohlman, dualarımızın Tanrı'ya ulaştığını, ona inandığımız ve ona güvendiğimiz sürece istediğimiz her şeyi bize vereceğini söylemişsiniz, değil mi?
- RAHİP : 'İsa'nın adını anarak dilekte bulunduğunuzda, Tanrı dilediğiniz şeyi size bahşeder' der İncil'de.
- SYLVİ : İşte bu, bende büyük bir ümit uyandırdı. Size bir şey anlatabilir miyim, sayın rahip?
- RAHİP : İsterseniz anlatın tabii.

- SYLVİ : Mahkûmiyetim boyunca, kelimelerle anlatılamayacak kadar Viktor Hoving'e hasret duydum, biliyorsunuz herhalde?
- RAHİP : Evet, sık sık bundan bahsettiniz bana.
- SYLVİ : Ona mektuplar gönderdiğimi, yanıma çağırduğımı ve boş yere beklediğimi...
- RAHİP : Onu da söylediniz.
- SYLVİ : Fakat daha bu sabaha kadar, Tanrı'nın bana yardımcı olabileceğini düşünememiştim. Ancak bu sabah düşündüm! Halbuki, siz bana kaç kez her konuda ona seslenmemi, yardım dilememi söylemişsiniz.
- RAHİP : Sevgili arkadaşım, bu çeşit konularda demek istememiştim.
- SYLVİ : 'Bütün kederlerinizi Tanrı'ya yükleyin' demiştiniz. Tavsiyenize sonunda uydum. Neden daha önce yapmadım ki?
- RAHİP : Zavallı çocuk, büyük bir hata yapmışsınız. Yüce Yaradan'a böyle dualarla yaklaşmaya çalışmamalıydınız.
- SYLVİ : Yaptım bile. Biliyor musunuz, Viktor birazdan yanıma gelecek! Bayan Hake, onu almaya gitti. Onun için bu kadar mutlu ve neşeliyim şu anda. Ümit doluyum, çünkü artık endişe etmeme gerek yok, Tanrı'nın bana yardım ettiğini biliyorum.
- RAHİP : Hayır sevgili arkadaşım, böyle boş hayallere kapılmayın. Onlar birden kaybolurlar ve yine karanlıkta kalırsınız.
- SYLVİ : Ne demek istiyorsunuz Rahip Sohlman? Beni korkutuyorsunuz.
- RAHİP : Hayır, sadece uyarıyorum. Çünkü sizin Hoving'e karşı olan bağlılığınız, kalbinizi

Tanrı'ya kapayarak sizi ondan uzak tutmaktadır. Bundan kurtulmak, bunu kökten söküp atmak zorundasınız.

- SYLVI : Viktor'a olan aşkı mı? İmkânsız!
- RAHİP : Eğer Tanrı'nın size şefaathet vermesini istiyorsanız, atacaksınız...
- SYLVI : Bunun için Viktor'dan vaz mı geçmeliyim? Hayır Rahip Sohlman, bunu asla yapamam. Bağışlanmamayı tercih ederim.
- RAHİP : Tanrı korusun, bunlar ne günahkâr konuşmalar! Şimdi iyice görüyorum ki, sizin aklınız hâlâ dünyevi şeylerde. Yaradan'ın önünde diz çökmenizin tek nedeni, onun sayesinde dünyevi isteklerinizin gerçekleşmesini sağlamak.
- SYLVI : O kadar sert olmayın Rahip Sohlman; beni yine korkutup tır tır titretiyorsunuz.
- RAHİP : Size gerçeği söylemeliyim. Tanrı kendisiyle alay edilmesine izin vermez. Size kızgınlığını hâlâ göstermemiş olmasının tek nedeni, aklınızın iyileşmeye hazır olmadığıdır.
- SYLVI : Söyleyin Rahip Sohlman, aklımı buna nasıl hazırlayacağım? Aklımın iyileşmeye hazır olması için ne yapmalıyım? Bana tavsiyelerde bulunun.
- RAHİP : Her şeyden önce, Mimar Hoving'e karşı duyduğunuz günahkâr hisleri yok etmelisiniz.
- SYLVI : Yapamam. Bu hiçbir şekilde mümkün olamaz.
- RAHİP : Doğruyu söyleyin, bunu yapmak istemiyorsunuz.

- SYLVI** : Evet, istemiyorum, çünkü o zaman bana hiçbir şey kalmayacak. Koca dünyada hiçbir şeyim kalmayacak! Üstelik, neden bir tek ben her şeyden vazgeçmeliyim? Ben de herkes gibi mutluluktan biraz pay alamaz mıyım? Başkalarının sevmesi, sevilmesi günah değilken, neden benim için bir günah oluyor? Üstelik ben bu kadar azına, en azına razıyken... Bir kerecik onu görmeyi, sadece onunla konuşmayı istiyorum, daha fazlasını değil. Bu da fazla gelmesin. Bütün hayatımı, evsiz, arkadaşsız bir halde hapisshanede geçireceğim. Yalvardığım, dilendiğim bu küçük mutluluğu neden bana bahşetmiyorsunuz?
- RAHİP** : Benim tek söylemek istediğim, kurtulmak istiyorsanız, kendinizi Tanrı'ya adayabilmek için muhakkak kalbinizi dünyevi konulardan ayırmanız gerekiyor.
- SYLVI** : Fakat bunu ne yapabilirim ne de yapmak istiyorum! Ne olursa olsun yapmayacağım!
- RAHİP** : Karşı koymaya devam eden aklınızı, en sonunda eğmek için Tanrı sizi daha fazla cezalandıracaktır.
- SYLVI** : Tanrı kötü ve acımasız. Ne sevecen ne de sevgiyle dolu. Sizin iddia ettiğiniz gibi affeden bir baba gibi hiç değil.
- RAHİP** : Yeter! Ben şimdi gidiyorum. İftira dolu sözlerinizi daha fazla dinlemek istemiyorum.
- SYLVI** : Rahip Sohlman, bana kızdınız mı?

- RAHİP : Kızmadım... Sadece bu hissizleşmiş durumunuz beni üzüyor ve endişelendiriyor. *(Gider)*
- SYLVI : *(Bir süre, düşüncelere dalmış olarak hareketsiz ayakta durur)* O kadar kötü müyüm ben? Yüce Tanrı'm, o kadar kötü müyüm ben? *(Viktor ve Bayan Hake kapının gerisinden görünürler. Bayan Hake Viktor'a kapıyı açar, sonra kendisi kaybolur.)*
- SYLVI : *(Kollarına koşmaya yeltenir)* Viktor!
- VİKTOR : Hayır Sylvi, böyle olmaz.
- SYLVI : En sonunda geldin işte! Sana nasıl hasret kaldığımı bilemezsin. Seni seni seni! Kötü sevgilim, neden daha önce gelmedin? Az kalsın kederden ve özleminden ölüyordum. Bunu yapmaya gönlün nasıl elverdi?
- VİKTOR : Şimdi sana gelmek için nasıl güç bulduğumu sorsana. Bu, ikimiz için de korkunç bir durum oldu, Sylvi.
- SYLVI : Senin için de mi Viktor?
- VİKTOR : Benim için de. O andan beri huzursuzum. Alma olmasa ne yapardım, bilmiyorum.
- SYLVI : Hepsi benim suçum!
- VİKTOR : Öyle söyleme, sen de çok acı çektin. Bunlar yetmiyormuş gibi, hayatın boyunca hapiste yaşayacağını düşündükçe, iyice umudumu yitiriyorum.
- SYLVI : Benim için üzülme Viktor. Buna alışırım elbette. Şimdi yanımdasın ya, bu artık umurumda değil.
- VİKTOR : Öyle demel! Uzun bir ömür, özgür olmandan, öldürücü bir yalnızlık içinde... Ah,

daha acısı var mı acaba? Nasıl dayanacaksın, Sylvi'm, nasıl?

SYLVI : Beni hep seveceğini bilmek yeter, bunlar beni korkutmuyor. Seveceksin beni, değil mi Viktor? Burada hapiste yaşasam bile beni unutmazsın değil mi?

VİKTOR : Seni asla unutmayacağım... ne seni ne de acımasız kaderini. Bu beni her zaman rahatsız edecek. Geleceğim ne kadar güzellikle dolu olursa olsun, ben de hiçbir zaman mutlu olacağımı sanmıyorum. Bu beni çok derinden yaraladı.

SYLVI : Sevgili Viktor... Beni hâlâ sevdiğini duymanın ne kadar güzel olduğunu biliyor musun? Buradayken aklıma bir sürü garip düşünce takıldı. Fakat neden hâlâ ayaktayız? Gel otur şu sandalyeye. İşte şöyle, ben de dizlerinin dibine, yere oturayım.

VİKTOR : Hayır Sevgili Sylvi, oraya oturma. Sen de sandalyeye otur.

SYLVI : Neden? Bizi denetleyen kimse yok. Bayan Hake'ye güvenebiliriz.

VİKTOR : Ama yine de...

SYLVI : Bırak böyle oturayım, hiç olmazsa kısa bir süre. Eski günleri hatırlatıyor.

VİKTOR : Neyse, biraz otur bakalım, ama çok fazla değil.

SYLVI : Öyle korkaksın ki Viktor. Koca korkak! Neden burada böyle rahatken, beni kas-katı, dimdik o sandalyede oturmaya zorluyorsun? Şimdi o kadar sakın, huzurluyum ki... Kelimelerle ifade edemeyeceğim kadar mutluyum... Ah, keşke bütün

hayatım boyunca böyle oturabilsem, seni seyretsem, sadece seyretsem; başka bir şey istemem... ve arada bir başımı şöyle dizine koysam...

- VİKTOR : Dinle Sylvi, bunu yapmak doğru değil.
- SYLVI : Saçma! Bizi gelip durduracaklarını mı sanıyorsun?
- VİKTOR : (*Huzursuz bir halde*) Kalk ayağa. Sandalyeye otur, o zaman doğru dürüst konuşuruz.
- SYLVI : Sevgilim, sen konuş, ben dinleyeyim. Bırak sesin kulaklarımı okşasın, fakat her kelimeni anlayamam belki.
- VİKTOR : Lütfen dediğimi yap Sylvi. Ayağa kalk.
- SYLVI : Kalkmayacağım.
- VİKTOR : Lütfen, rica ediyorum. Şimdi oyun oynama zamanı değil, Sylvi.
- SYLVI : Kucağına mı oturayım yoksa? Hemen yaparım.
- VİKTOR : Hayır Sylvi, hayır! Tanrı aşkına, neler düşünüyorsun?
- SYLVI : Viktor! Beni daha bir kere bile öpmedin. Sarılmadın, sevmedin. Neyin var senin, söylesene? Yoksa, şu kapıdan mı çekiniyorsun? İçin rahat etsin. Bizi kimse göremez. Eğer bu tarafa birisi gelecek olursa da duyarız. Buna ne dersin, seni gidi buz parçası?
- VİKTOR : Kes şunu Sylvi! Bir kere daha söylüyorum ve çok ciddiylim!
- SYLVI : (*Yalvararak*) Viktor, nasıl bu kadar soğuk ve ilgisiz olabilirsin?
- VİKTOR : Sylvi, bunun beni nasıl rahatsız ettiğini bilemezsin...

- SYLVI : Rahatsız mı ediyorsun? Sevgilim, seni nedir rahatsız eden?
- VİKTOR : Anlamıyor musun, şu anda ve bundan sonra hiç olmadığımız kadar uzak olacağız birbirimize.
- SYLVI : İşte bunu hiç anlamıyorum. Artık bir başkasının karısı değilim ki, adını bile taşıyamıyorum.
- VİKTOR : Fakat yine de, birkaç yıl sonra serbest kalsan bile, artık birleşmemiz imkânsız.
- SYLVI : Birleşmek imkânsız mı? Evlilikte demek istiyorsun herhalde? Aman, onu boş ver. Nikâhımız olmasa da, ben seninim. Birbirimizi seviyoruz; sen beni, ben de seni... gelir beni hapishanede ziyaret edersin...
- VİKTOR : Hayır Sylvi! Aramızda böyle bir ilişki olamaz. Aşk ile ilgili her söz, Aksel'in hayaletini çağırır ...
- SYLVI : Sus, konuşma! O adı asla ağzına alma; beni ne kadar rahatsız ettiğini bilemezsin... Hayır, doğru olamaz! Sen yanımda olduğun sürece yanıma gelmeye cesaret edemez. Ve sen gidince... Viktor, tamam buldum! Bana bir şey ver, hani bir yüzük veya başka bir şey. Onu boynuma asayım, sihirli bir şey gibi göğsümde taşıyayım.
- VİKTOR : Sevgili Sylvi, onunla ne yaparsın?
- SYLVI : Sen yanımdayken beni rahat bırakıyor. Senin vereceğin bir hatıra da, beni bütün kötülüklerden koruyacaktır. Hayaletler uzağımda durur, yaklaşılamazlar. Viktor, gerçekten bana sihirli bir şey ver!

- VİKTOR : Hayır, hayır! Beni hatırlatacak hiçbir şeyin olmamalı. Beni unutmalsın Sylvi, ya da beni bir yabancı gibi hatırla.
- SYLVI : Unutmak mı? Seni unutmamı mı istiyorsun? Yabancı birisi gibi hatırlayayım? Bu olmaz ki Viktor.
- VİKTOR : Doğru Sylvi, her şeyiyle gerçek olan bu. Beni unut. Bana olan aşkını unut, sana baştan sona yeterince mutsuzluk verdi zaten.
- SYLVI : Aşkım, bizim aşkımız değildi ki mutsuzluğa neden olan, bunu nasıl söylersin? Tam aksine, senin aşkın benim bu acılara dayanmamı sağlıyor. Tek avuntum, sevincim o. Bundan vazgeçebileceğimi düşünme. Son zamanlarda daha da büyüdü, yoğunlaştı.
- VİKTOR : Bütün bu olanların üzerimdeki etkisi çok farklı.
- SYLVI : Nasıl peki? Anlat!
- VİKTOR : Bunu yapmam gerekli mi Sylvi? Bu konuyu kapatalım artık!
- SYLVI : Hayır, her şeyi bilmek istiyorum. Benden bir şey saklama. Sana yaptığı etki neymiş, anlat!
- VİKTOR : O kadar zor ki... seni üzeceğim.
- SYLVI : Bunu önemseme. Viktor, neler hissettin?
- VİKTOR : Yapamayacağım. Sylvi, bırak gideyim!
- SYLVI : *(Ayağa kalkar, sandalyenin arkasına dayanır)* Hayır, bana her şeyi anlatmadan gidemezsin.
- VİKTOR : İsrar mı ediyorsun?
- SYLVI : İsrar ediyorum.

- VİKTOR : Beni biraz anlayabilsen Sylvi. Kendini benim yerime koysan...
- SYLVI : Deniyorum. Hadi başla.
- VİKTOR : Evet... kaçış yok artık.
- SYLVI : Kaçış yok. Her şeyi bilmek istiyorum.
- VİKTOR : Bu korkunç olay, sanki yıldırım çarpmış gibi geldi bana. Duygularım bütünüyle değişti.
- SYLVI : Devam et.
- VİKTOR : Belki insanların konuştukları, Alma'nın kınamaları...
- SYLVI : *(Zorla nefes alır)* Evet, devam et.
- VİKTOR : Fakat en çok da kendi sert vicdanım etkiledi beni. Olanların tek sorumlusunun ben olduğumu düşündüm...
- SYLVI : Evet?
- VİKTOR : O andan itibaren, ilişkimizden nefret etmeye başladım. Tutkum sönmüştü, onu düşünemiyordum bile. Her şeyden bir an önce kurtulmak istedim... sonra da...
- SYLVI : Sonra?
- VİKTOR : Sonra da çabuk bir karar aldım ve... *(Sessiz ve ciddi bir şekilde)* Evet Sylvi, ben Karin ile nişanlandım.
- SYLVI : *(Derin bir nefes alır, sırtını dikleştirir, odanın diğer kenarına gider. Durur, hiç hareket etmez)*
- VİKTOR : Lütfen bunu anlamaya çalış, Sylvi. Eninde sonunda böyle olması gerekiyordu, bunu sen de biliyorsun. Aramızdaki her şey bitiyordu. Başka bir şey mümkün değildi. Aksel'in cesedi üzerinden birbirimizin elini tutamazdık.

- SYLVİ : *(Sessiz kalır, vücudundan bir titreme geçer)*
- VİKTOR : Tabii ki seni hâlâ seviyorum, ama anladığın şekilde değil. Fakat arkadaşlığımdan ve derdine ortak olmak istediğimden daima emin ol! Eğer çektiğin acıyı biraz olsun hafifletecekse, gereken her şeyi feda ederim... Sylvi, bir şey söyle. Neden öyle suskun duruyorsun? Bana acı, bu çok zor bir durum. Sylvi, beni böyle kötü cezalandırma. *(Yanına gider)* Sylvi, affet beni!
- SYLVİ : Defol!
- VİKTOR : Sylvi, bu kadar merhametsiz olma! Sylvi, sen beni affetmeden hiçbir yere gidemem.
- SYLVİ : Defol!
- VİKTOR : Belki bu son görüşmemizdir... Hiç olmazsa, veda etmek için bana elini ver. Böyle mi ayrılacağız?
- SYLVİ : Defol!
- VİKTOR : Peki... nasıl istersen... *(Kapıya gider, durur, arkasına döner)* Sylvi?
- SYLVİ : *(Sessizce, parlayan, dikkatli gözlerle)* Dur Aksel, benim ben, küçük kediciğin, beni tanımadın mı?
- Bn. HAKE : *(İçeri girer, Sylvi'ye doğru birkaç adım atar, şaşkınlıkla kalakalır)*
- VİKTOR : *(Kederli halde duvara dayanır)*
- SYLVİ : *(Daha yüksek bir sesle)* Sevgili koruyucu meleğim! Küçük serçeni kucağına alsana. Dikkat et, dikkat et düşmesin! *(Daha heyecanlı)* Aksel, koruyucu meleğim, duymuyor musun beni? Benim, küçük kedi-

ciğın... Aksel, kûçûk serçeni kollarına al-
sana!

(Şuursuzca yere yığılır)

PERDE İNER

1893

Anna Liisa*

1895 .

KİŞİLER

KORTESUO	Çiftlik sahibi
RİİKKA	Kortesuo'nun karısı
ANNA LİİSA	Büyük kızları
PİRKKO	Küçük kızları
JOHANNES KİVİMAA	Anna Liisa'nın nişanlısı
MİKKO	Kütük taşıyıcısı, Kortesuo'nun eski seyisi
HUSSO	Mikko'nun annesi

KÖYÜN İLERİ GELENLERİ

DOKTOR
TÜCCAR
PEDER
KOMİSER

RİSTOLA ÇİFTLİĞİ'NİN HANIMI
HEİMONEN ÇİFTLİĞİ'NİN HANIMI
KATAJAMÄKI (Katayameki) ÇİFTLİĞİ'NİN BEYİ
ve diğer köylüler

* Oyun/Üç Perde.

Birinci Perde

(Kortesuo Çiftliği'nde bir oda. Arkada bir kapı. Kapının sağında bir ocak. Ön tarafta, solda çapraz ayaklı bir masa, sağda dokuma tezgâhı. Masanın çevresinde ve duvar kenarında kanepeler. Sol duvarda iki, sağ duvarda ise bir pencere.)

- JOHANNES : Merhaba Anna Liisa.
ANNA LİİSA : Johannes! Bu ne sürpriz!
JOHANNES : Seni burada yalnız bulmam büyük şans doğrusu. Hâlâ kumaş mı doku-yorsun?
ANNA LİİSA : Evet, hâlâ bununla uğraşıyorum.
JOHANNES : Ama bitirmeyi de istiyorsun herhalde?
ANNA LİİSA : Bitirmem şart! Baksana, gelinlik ola-cak.
JOHANNES : Sahi mi? Gelinlik ha? Öyleyse elini çabuk tut! Aklımdan neler geçiyor bil-sen...

- ANNA LİİSA : Neymiş şöyle...
- JOHANNES : Hayır, sen öyle iş yaparken filan anlatılmaz; çünkü çok önemli... Hele gel, şu masanın başına otur da anlatayım.
- ANNA LİİSA : (*Şaşırır*) Çok mu önemli? Neymiş şu anlatacağın önemli şey?
- JOHANNES : Kötü bir şey değil, korkma canım. Hemen de korkmaya hazırsın.
- ANNA LİİSA : (*Alnını siler, rahatlar*) Ne budalayım, değil mi? Gereksiz yere heyecanlanıyorum. Sen şuraya otur, ben de bir tabure alayım.
- JOHANNES : (*Anna Liisa'nın saçını okşar*) Oraya mı oturacaksın? Şöyle daha bir yanıma gelsen...
- ANNA LİİSA : Bırak böyle oturayım. Dizin dibinde güzel...
- JOHANNES : Fakat kucağımda daha hoş olur. Gelsene...
- ANNA LİİSA : Hayır, gelmeyeceğim.
- JOHANNES : Gelmeyecek misin, neden?
- ANNA LİİSA : Hayır, bu sefer gelmeyeceğim. Sonra belki...
- JOHANNES : Anlatacaklarım bitince mi?
- ANNA LİİSA : Belki dedim ya!
- JOHANNES : Pekâlâ. Sözünü unutma!
- ANNA LİİSA : Söyle, neler dönüyor kafanda?
- JOHANNES : Önümüzdeki hafta sonu kilisenin onayını alacak, üç hafta sonra da düğün yapacağız.
- ANNA LİİSA : Oo, ne kadar acelecisin...
- JOHANNES : Aceleci miyim? Niye daha fazla uzatılalım ki? Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi. Ya sence?

- ANNA LİİSA : Bence de. Ama annemle babam ne der?
- JOHANNES : Ben sorayım istersen... Evdeler mi?
- ANNA LİİSA : Çiftlikte bir yerlerde olmalılar...
- JOHANNES : Öyleyse hemen gidip soralım. Ama ondan önce hele bir kucağıma gel bakalım.
- ANNA LİİSA : Dur bakalım! Daha konuşmamız gereken çok şey var, Johannes.
- JOHANNES : Sen dizimde otururken de konuşabiliriz.
- ANNA LİİSA : Olmaaaz! Bunu önceden de söyledim.
- JOHANNES : Hadi öyleyse, çabuk konuşalım, şimdi hemen!
- ANNA LİİSA : Nasıl başlayacağımı bilmiyorum ki...
- JOHANNES : Sonlara yakın bir yerden başlayıver canım.
- ANNA LİİSA : Dalga geçme şimdi. Ciddi konuşalım!
- JOHANNES : Söyle, dinliyorum. Gülmeyeceğim, söz...
- ANNA LİİSA : Kiliseye gitmeden bir kere de ben sormak istiyorum; pişman olmayacağından emin misin Johannes?
- JOHANNES : Neden pişman olayım? Seni sevdiğim için mi?
- ANNA LİİSA : Evet, ama sevgin her şeye katlanacak, her şeye dayanacak ve her şeyi affedecek kadar büyük mü?
- JOHANNES : Hiçbir zaman azalmayacak. Sevgim o kadar büyük işte! Şimdi konuşma sırası bende...
- ANNA LİİSA : Söyle!
- JOHANNES : Şimdi ben diyorum ki...
- ANNA LİİSA : Evet?

- JOHANNES : Öyle güzelsin ki, Anna Liisa...
- ANNA LİİSA : Sadece bu mu?
- JOHANNES : Hayır, söyleyecek bir şeylerim daha var. Koca dünyada, nasıl diyeyim, senin gibisi yok, yani eşin yok demek istiyorum.
- ANNA LİİSA : Ama Johannes, işte bu beni...
- JOHANNES : Dur kesme, bırak bitireyim. Dediğim gibi, her şeyde seni eşsiz buluyorum. Bunu söylerken de çok ciddiym. Güzelliğin ve zarafetinden de çok, asıl hoşuma giden yönün neydi biliyor musun? Şu sessiz ve dengeli karakterin. Bence diğer gençlerden çok farklısın. Çok daha derin ve olgunsun. Diğerlerinden daha duygulu ve düşünceli bir insansın. Adeta bizden, hepimizden üstünsün.
- ANNA LİİSA : Amaan sen de Johannes! Bırak bunları!..
- JOHANNES : Evet, evet üstünsün, hem ruhun hem ahlakın yüksek!
- ANNA LİİSA : Böyle konuşma n'olur, beni üzüyorsun.
- JOHANNES : Gerçek bu! Onun için söylüyorum.
- ANNA LİİSA : Abartma lütfen Johannes! Başkalarından daha iyi değilim, hatta daha kötüyüm. Hakkımda bu kadar iyi şeyler düşünmen beni dehşete düşürüyor.
- JOHANNES : Hadi bakalım! Senin bu kadar iyi olduğuna inanmasaydım, sana âşık olur muydum sanıyorsun?
- ANNA LİİSA : İşte sorun burada!

- JOHANNES : Ya da başka şeyler düşünüyor olsaydım, sana bu kadar bağlanır mıydım?
- ANNA LİİSA : İyi bir insan olmaya çalışıyorum Johannes. En iyisini yapmaya çalışıyorum, o kadar işte...
- JOHANNES : Çalışman gerekmez ki. Zaten öylesin. Kötü olamazsın sen... *(Başını arkaya çekerek Anna Liisa'nın gözlerine bakar)* Söyle Anna Liisa, gözlerinde yaşamı var senin?
- ANNA LİİSA : Yok canım, daha neler...
- JOHANNES : Bal gibi de var. İnkâr etme, görüyorum işte.
- ANNA LİİSA : Geçer şimdi. Bak, yok artık. Var mı?
- JOHANNES : Yok. Bir daha da gözyaşı dökmene izin vermeyeceğim. *(Kucağına çeker)* İşte böyle... Şurada güzel güzel otur da seni seyredeyim. Canım, ne kadar da güzelsin... Canım seni...
- ANNA LİİSA : Olmaz Johannes. Daha azına razı olmasını bill
- JOHANNES : Dinle, Anna Liisa, bir şey soracağım.
- ANNA LİİSA : Neymiş bakalım?
- JOHANNES : Beni seviyor musun?
- ANNA LİİSA : Yine mi bu soru? Kaç kere sordun bunu?
- JOHANNES : Bu son defa.
- ANNA LİİSA : Ya şimdi, hayır seni sevmiyorum, desem?
- JOHANNES : Sana inanmazdım, çünkü gözlerin aksini söylüyor.
- ANNA LİİSA : Madem o kadar iyi biliyorsun, neden sorup duruyorsun?
- JOHANNES : Çünkü defalarca söylediğini duymak istiyorum. Ama aslında bu sefer biraz

daha farklı bir şey soracaktım. Şey... çok düşündüm, acaba beni sevdiğin kadar bir başkasını da sevdin mi? Yoksa âşık olduğun ilk erkek ben miyim?

ANNA LİİSA : Bir şeyler mi duydun?

JOHANNES : Hayır duymadım, ama merak ettim iştel

ANNA LİİSA : Merak mı? Bunun bir nedeni olmalı...

JOHANNES : Ne nedeni olabilir ki? İşin aslını merak ediyorum. Oldukça kiskancımdır. Başka birini sevmiş olman hoşuma gitmezdi.

ANNA LİİSA : Sevemem zaten. Ne şimdi ne de gelecekte... Bana inanabilirsin.

JOHANNES : Ya geçmişte? Benden önce? O zaman hoşlandığın var mıydı?

ANNA LİİSA : O zamanlar çocuktum. Şaşkın bir çocuk. Daha yirmi yaşımı yeni doldurdum.

JOHANNES : Bu doğru. O zaman daha çocuktun. Sessiz, ciddi ve düşünceli bir çocuk. Gelip geçici duygular içinde alelade bir kız değildin. Sadece beni sevdin, başkasını değil! Bunu bilmek hoşuma gidiyor. İnan, şimdi daha mutluyum.

ANNA LİİSA : *(Huzursuz bir halde)* Evet, Johannes.

JOHANNES : Ne kıpırdanıp duruyorsun? İnanmıyor musun, söyle?

ANNA LİİSA : Evet, ama bırak gideyim artık.

JOHANNES : Niye acele ediyorsun?

ANNA LİİSA : Gelinlikle uğraşmam şart! Bu gidişle hazır olmaz ki...

JOHANNES : Sahi, gelinlik! Düşün, üç hafta sonra düğünümüz var. Duyuyor musun, üç

hafta! Bir ay bile değil! Hayır, bırakmam seni. Ellerini boynuma sıkıca dolamadan bırakmam seni. Beni hiç sevmiyorsun, ama bu sefer kaçmak yok.

ANNA LİİSA : Johannes, ne hıznırsın sen!
JOHANNES : Dola bakalım kolunu boynuma, ötekini de... Hah şöyle! Hadi sıkı sıkı sarıl, yoksa ben sana öyle bir sarılırim ki nefesin kesilir. Üç hafta sonra da seni kendi evime götüreceğim.

(Husso kapıyı hızla açar ve eşikte durur. Esmer ve yaşlı bir kadındır. Görünüşü derbederdir. Küçük bir eşarp parçasının altından kalın, siyah bir tutam saç görünür.)

HUSSO : Şu aşka da bakın siz!
ANNA LİİSA : *(Korkuyla ayağa sıçrar)* Husso!
HUSSO : Evet, Husso'yum işte!
JOHANNES : Ne işin var burada?
HUSSO : Hiç, sadece bakıyorum.
JOHANNES : Hadi, yolunuza gidin bakalım. Burada işiniz yok!
HUSSO : Nereden biliyorsun bakalım?
JOHANNES : Eh, tahmin ettim işte.
HUSSO : Yanıldın. Bu genç geline söyleyecek çok önemli birkaç lafım var.
ANNA LİİSA : Bana mı? Neymiş o?
HUSSO : İkimiz arasında konuşulacak şeyler...
JOHANNES : Başka zaman söylersin. Anna Liisa'nın buna vakti yok.
HUSSO : Yine de vakti olsa iyi olur. Dedim ya, çok önemli.

- JOHANNES : *(Anna Liisa'ya dönerek)* Kovayım mı?
- HUSSO : Beni mi kovacaksın? Olmadı işte! Anna Liisa ne diyor buna?
- JOHANNES : Bırak kovayım!
- ANNA LİİSA : Bir dakika Johannes. Önce bir dinleyeyim. Bakalım neler anlatacak?
- HUSSO : Duydun işte! Ben de bunu bekliyordum.
- ANNA LİİSA : İçeri buyurun. Neden kapıda bekliyorsunuz?
- JOHANNES : Ben de bu arada gidip annenle ve babanla konuşayım. Bir an önce gönder şu kocakarıyı.
- HUSSO : Ne dedin, ne dedin sen?
- JOHANNES : Çekil şuradan! *(Kadını iter ve çıkar)*
- HUSSO : Kendine fazla güvenme. Elbet bir gün burnunu sürterler.
- ANNA LİİSA : Husso? Söyle bakalım.
- HUSSO : *(Anna Liisa'ya yaklaşır. Yüzünden kurnazlık okunur)* Sana selam getirdim.
- ANNA LİİSA : Kimden?
- HUSSO : Bir de soruyorsun? Mikko'dan tabii ki.
- ANNA LİİSA : Bu selamları bir başka zaman da söyleyebilirdin.
- HUSSO : Dur bakalım, başka bir şeyler de var.
- ANNA LİİSA : Başka bir şeyler mi?
- HUSSO : Mikko çok yakında eve dönüyor.
- ANNA LİİSA : Buraya mı dönüyor? Hem de tam şu sıralar! Neden şimdi sanki?
- HUSSO : Tahmin et bakalım, neden şimdi?
- ANNA LİİSA : Herhalde bir rastlantı bu...
- HUSSO : Hayır, hiç de rastlantı değil. Başkaları fırsat bulmadan seni almaya geliyor.

- ANNA LİİSA : Beni almaya mı? Şimdi mi aklına geldi?
- HUSSO : Daha önce mümkün değildi. Şimdi bile en iyi hasat döneminde ayrılıyor oradan.
- ANNA LİİSA : Başkası ile evlenmek üzere olduğumu bilmiyor mu sanki?
- HUSSO : Biliyor, biliyor. Ben haber verdim. Onun için acele ediyor zaten.
- ANNA LİİSA : Artık çok geç!
- HUSSO : Geç mi? Neden? Daha evlenmedin ki!
- ANNA LİİSA : Johannes'le bir daha ayrılmamak üzere nişanlıyım ben. Bundan sonra da bu nişan bozulmaz.
- HUSSO : Daha önce Mikko ile nişanlıydın. Öyle bir nişandı ki, ömür boyu geçerliydi! Bu adamla o kadar ileri gitmiş olmazsın. Yoksa...
- ANNA LİİSA : Susun! Başka söyleyeceğiniz yoksa... *(Sırtını döner)*
- HUSSO : Ben sadece sordum. İstemiyorsan cevap vermek zorunda değilsin. Olan oldu bir kere. Mikko şimdi kendisine ait olanı istiyor. Verdiğin o eski sözlerle güveniyor.
- ANNA LİİSA : O sözleri verdiğimde bacak kadar bir çocuktum. Sadece on beş yaşındaydım. Bundan şimdi söz etmenin anlamı var mı?
- HUSSO : Mikko seni unutmamış ama... Eskisi kadar çok seviyor.
- ANNA LİİSA : Bu sevgisinden bahsetmeye bile değmez.
- HUSSO : Değmez mi? Mikko sana deli gibi âşıktı. Bunu nasıl unutursun?

- ANNA LİİSA : Nasıl gösterdi peki bunu? Kaçıp gitti, beni yapayalnız, kendi kaderimle bıraktı. Hem de ona en çok ihtiyacım olduğu bir zamanda. Ne gençliğime ne de tecrübesizliğime acıdı. O kadar acımasız davrandı ki bana...
- HUSSO : Saçmalama! Zavallının kaçmaktan başka bir seçeneği var mıydı? Baban seni asla bir seyise vermezdi, pekâlâ biliyorsun bunu. Senin başına gelenler duyulsaydı, Mikko tutuklanırdı. Herkes onun seni kandırdığını söyleyecekti. Bunu da biliyorsun.
- ANNA LİİSA : Yaa, demek bunun için canını kurtardı. Ne iyi! Doğrusu çok akıllıca bir iş yapmış!
- HUSSO : O burada değilken hiçbir sorunun olmadı. Ben elimden geldiğince onun yerine sana yardım etmeye çalıştım. Bugün hâlâ, kimsenin olaydan en ufak bir haberi yok. Ancak üçümüz arasında bir sır olarak kalmalı...
- ANNA LİİSA : Biz de olayı tümüyle unutsak iyi olur. Hiç ama hiç olmamış gibi davranalım.
- HUSSO : Öyle iyi gömmüşüm ki cenini, bulan olmadı.
- ANNA LİİSA : Tamam, tamam! Yeter artık, bırakalım bunu!
- HUSSO : Bence de uzatmayalım, ama Mikko'yla evlenmelisin. Başkasını düşünme bile. Bu sefer baban da kabul edecek. Mikko Saarijärvi'deki kütük taşımacılığından iyi para kazandı. Baban da yaşılanıyor, tek başına çiftliği çekip

çeviremez. O da elbet evine bir damat ister. Mikko'dan iyisini nereden bulacak? Onun kadar canla başla çalışmasını bulamazsın.

ANNA LİİSA : Vazgeçin, boşuna uğraşmayın, bu iş olmayacak.

HUSSO : Olacak diyorum ben, o - la - cak!

ANNA LİİSA : Olmayacak. Babam kabul etse de, ben etmem.

HUSSO : Pekâlâ edersin. Komik olma şimdi!

ANNA LİİSA : Nasıl kabul edebilirim? Ona zerre kadar ilgi duymuyorum. Daha önce de pek ilgi duydum sayılmazdı.

HUSSO : İşte bunu bilemezsin. Dört yıldır onu görmedin, belki yüzünü bile hatırlamıyorsun. Bekle hele, Mikko bir çıkıp gelsin, karşına dikilsin, kalbin yine ısınır. Eski aşklar unutulmaz.

ANNA LİİSA : Ben ona hiçbir zaman âşık değildim ki. Çocukluk ve cahillik işte. Evet, çocukluktan başka bir şey değildi bu.

HUSSO : Hele dur, yakında göreceğiz. Çok sürmez Anna Liisa, çok sürmez. Demek Mikko'ya karşı soğuduğunu sanıyorsun? Öyle tatlı bir adama! Annesiyim diye söylemiyorum, ama o, diğer adam oğlumun yanında işe yaramazın teki kalır. Evet, hem de ne işe yaramaz! O adam için bu değerli, iyi huylu, güzel Mikko'nu bırakmayı mı düşündün? Kızım, "her gördüğün tavuğu kaz sanma". Mikko'nun seni Johannes'e bırakmayacağını bil! On tane Johannes

- olsa hepsi bir Mikko etmez. Mikko için bunun lafı bile olmaz!
- ANNA LİİSA : Olmayacak duaya amin demeyin. Mikko buralara gelip bu işe girişmesin sakın, reddederim ve eğer Johannes'in başına bir şey gelecek olursa, o zaman...
- HUSSO : Eee, o zaman?
- ANNA LİİSA : O zaman onu asla affetmem.
- HUSSO : Seve seve affedersin. Mikko seni biraz sevmeye başlasın, bak o zaman nasıl eriyeceksin.
- ANNA LİİSA : O mu beni sevecek? Asla, asla! Duyuyor musunuz, asla!
- HUSSO : Bu böyle gider mi sanıyorsun?
- ANNA LİİSA : Evet!
- HUSSO : Anna Liisa, seni uyarıyorum. Önce ilişkilerini düşün ve ne yapacağına sonra karar ver. Yoksa her şey allak bullak olabilir.
- ANNA LİİSA : Nasıl yani? Ne demek istiyorsunuz?
- HUSSO : Geçmişte olanları demek istiyorum.
- ANNA LİİSA : Sözü nereye vardırmaq istiyorsunuz, Tanrı aşkına? Geçmişte olanların artık bu olayla bir ilgisi yok!
- HUSSO : Hem de çok ilgili. Hâlâ anlayamadın mı?
- ANNA LİİSA : Hayır, hiç anlayamadım.
- HUSSO : Hani, birtakım gizli şeyler var ya, onlar ortaya çıkarsa...
- ANNA LİİSA : Ortaya çıkarsa mı? Aradan bu kadar zaman geçtikten sonra mı? Dört yıl geçti aradan, dört yıl...
- HUSSO : İsterse kırk yıl geçsin. Zamanla ilgisi yok.

- ANNA LİİSA : Fakat nasıl ortaya çıksın ki, sadece üçümüz, siz ikiniz ve ben biliyoruz olanları.
- HUSSO : Bu da yeter zaten ...
- ANNA LİİSA : Yani siz... Olamaz!
- HUSSO : Neden olmasın ki? Böylece, hiç değilse Johannes ile evlenmeni engellemiş oluruz. Evin seyisi ile ilişkini öğrendikten sonra seni alır mı sanıyorsun? Onun kadar gururlu bir adam... hem de Kivimaa Çiftliği'nin genç beyi...
- ANNA LİİSA : Bunu yaparsınız, öyle mi? Ona her şeyi anlatırsınız ha? Benim mutluluğumu bozacak kadar kötü bir kalbiniz var mı sizin?
- HUSSO : Mikko ile çok daha mutlu olabilirsiniz. İnan bana, o sana çok değer veriyor. Onunla olursan, ortaya çıkmasından korkacağın bir şeyin de kalmaz. Ömür boyu rahat yaşarsınız. Hemen Mikko'ya var ki, başına gelecekleri önleyesin...
- ANNA LİİSA : Yapamam! Siz de anlıyorsunuz ya, bir başkasını severken bunu yapamam. Sevgili Husso, beni yok yere üzüyorsunuz. Ne olursa olsun, ne Johannes'e ne de başkalarına bir şey anlatamazsınız ki... Bunu yapmak çok çirkin bir hareket olur. Hem ne geçer bundan elinize? Johannes beni istemezse, bir başkasıyla asla evlenmem. Şimdi açık konuşalım, çok zeki olduğunuzu sandınız değil mi? Beni kandıramadınız teyzeciğim, beni kandıramadınız.

- HUSSO : Yalanım yok. Kabul etmezsen kısa zamanda görürsün sen neler olacağını...
- ANNA LİİSA : Size inanmıyorum. Mikko da bunu yapmanıza izin vermez. Günü gelsin de görün siz.
- HUSSO : Mikko karşı çıkmayacak, bundan eminim. Onun iznini almam da gerekmez... Mikko ağırdan alır, sen de bu arada evlilik hazırlıklarını hızlandırır-sın, ama ben kendi yöntemlerimle bu işi olacağına vardırırm.
- ANNA LİİSA : Buna cesaret edebilir misiniz? Ya siz de zararlı çıkarsanız? Bunu da biraz düşünün.
- HUSSO : Benim başıma ne gelebilir ki? Hem gelse de ne fark eder? Ben hayatım boyunca acı çektim, birkaç senelik hapis hayatı beni korkutmaz.
- ANNA LİİSA : Ama yine söylüyorum size, hiçbir kazancınız olmaz! Yemin ediyorum, ne olursa olsun Mikko ile evlenmem. Önce kendimi öldürürüm.
- HUSSO : Kendini mi öldürürsün? Bunu git de başkalarına anlat, bana değil. En zor zamanında bile bunu yapmadın, şimdi hiç yapamazsın.
- ANNA LİİSA : O zamanlar buna cesaretim yoktu belki, çok da gençtim, ama şimdi yapabilirim.
- HUSSO : Göreceğiz bakalım...
- ANNA LİİSA : Siz çok kötü bir insansınız. Ne kalbiniz ne de vicdanınız varmış...
- HUSSO : Kalpten ve vicdandan bahsedene bakın! Sen ki öz çocuğunu öldürdün,

şimdi saygıdeğer bir hanımefendi muamelesi görmek istiyorsun. Nişanlını aldatman herkesi aldatman demektir. Gelmiş, bana kalpten ve vicdandan bahsediyorsun... Ha ha ha! Güldürme beni! Peki, ya vicdanım beni gerçekleri ortaya çıkartmaya zorlarsa? Buna ne dersin?

ANNA LİİSA : Amaan! Nasıl istiyorsanız öyle yapın. Kararımı biliyorsunuz!

HUSSO : Dediğin dedik, öyle mi?

ANNA LİİSA : Evet!

PİRKKO : *(Çıplak ayakla koşarak içeri girer. 12 yaşlarında, zeki ve hareketli bir kız çocuğu)* Anna Liisa, söyle doğru mu, çabuk söyle, doğru mu?

ANNA LİİSA : Ne doğru mu?

PİRKKO : Bu pazar kilisede kâğıtlarınız asılıyor-muş, doğru mu? Babam ile Johannes dışarıda konuşurlarken duydum.

HUSSO : Ohoo, demek o kadar ciddi? Neyse, bugün cuma... pazara daha çok var. Hoşça kal, Anna Liisa! *(Gider)*

ANNA LİİSA : Bırak allasen! Bilmiyorum... *(Dokuna tezgâhına gider, işine devam eder)*

PİRKKO : Yalan söyleme, biliyorsun. Birlikte karar verdiğinizi Johannes söylerken duydum. Söylesene Anna Liisa, o zaman buraya bir sürü misafir gelir herhalde!

ANNA LİİSA : Beni rahat bırak. Ne çok konuşuyorsun sen! *(Elindekileri atar, camın sağında durur)*

PİRKKO : Kafan neden böyle bozuk? Husso ile mi tartıştın?

- ANNA LİİSA : Pirkko, git bak bakalım Husso ne tara-
fa gitti? Dinle, eğer Johannes ile
konuştuğunu görürsen hemen bana
haber ver.
- PİRKKO : Tamam! *(Koşarak çıkar ve biraz sonra
döner)*
- ANNA LİİSA : Eee?
- PİRKKO : Evine giden patıkaya saptı.
- ANNA LİİSA : Johannes ile konuşmadı mı?
- PİRKKO : Hayır, konuşmadı. Johannes bahçe-
nin öbür tarafındaydı.
- ANNA LİİSA : Çok şükür. *(Tezgâha döner)*
- PİRKKO : Konuşması çok mu tehlikeli olurdu?
- ANNA LİİSA : Her şeyi sorup durma!
- PİRKKO : Aranızı bozmasından mı korkuyor-
sun? Dedikodular çıkarması mı seni
korkutan?
- ANNA LİİSA : Korkuyorum, işte bundan korkuyo-
rum.
- PİRKKO : Hiç merak etme sen. Johannes'e yak-
laşmamasına dikkat ederim.
- ANNA LİİSA : Bunu yaparsan Pirkko'cuğum, sana
minnettar olurum.
- PİRKKO : Bana güven. Pazardan önce buralarda
görünürse o kocakarı, icabına bakarım
ben. Dügün ne zaman Anna Liisa, onu
söyle sen? Adlarınız kilisede üç kere
duyurulduktan sonra mı?
- ANNA LİİSA : Evet, hemen arkasından!
- PİRKKO : Büyük bir düğün mü olacak? Dans
edilecek mi? Eh, tabii edilecek, yoksa
dügüne benzemez. Benim de dans öğ-
renmem şart! Eski dansları biraz bili-
yorum; jenikka, polskayı... ama ranses

midir nedir, o yeni dansları bilmiyorum. Bir de polkkayı bilmiyorum. Bana öğretirsin, değil mi?

ANNA LİİSA : Pirkko, ya geri döndüyse? *(Kapıyı açar, dışarı bakar)*

PİRKKO : Husso mu? Yok canım, dönmez. Öyle bir gidişi vardı ki, arkasına bile bakmadı.

ANNA LİİSA : Görünürde de kimse yok. Ne Johannes ne de babam buralarda...

PİRKKO : *(Camı açıp dışarı bakar)* Az önce aşağıda, o çitin yanındaydılar. Hâlâ da oradalar işte. Husso da yok ortalarda, ne yerde ne de gökte. Onu kollayacağıma söz verdim ya, için rahat etsin. *(Pencereden dışarı bakmaya devam eder)*

ANNA LİİSA : *(Kendi kendine)* Cuma, cumartesi, pazar... Şu iki gün güzel güzel geçse korkum kalmaz. Kâğıtlarımız asıldıktan sonra da bir şey yapamaz artık... Şu iki gün bir geçiverse!

PİRKKO : *(Camı kapatır)* Ne mırıldanıp duruyorsun?

ANNA LİİSA : Yok bir şey, öylesine işte ... *(Tezgâha döner)*.

PİRKKO : Sen gittikten sonra çene çalabileceğim kimse kalmayacak. Buna alışmam gerek. Ah, seni çok özleyeceğim. Çok yakında gideceğini düşündükçe içimden ağlamak geliyor.

ANNA LİİSA : Zavallı Pirkko, benim sana ne faydam oldu ki?

PİRKKO : Sen bana her zaman iyi davrandın. Artık annem ve babam bana kızdıkla-

rı zaman kim benim tarafımı tutacak?
Sonra... seni tekrar görememek... be-
ni üzen bul

ANNA LİİSA : Sık sık Kivimaa'ya gelirsin. Her gün
gel. Uzak bir yol değil ki...

PİRKKO : *(Teselli bulmuş bir halde)* Emin ol,
geleceğim. İşlerinde sana yardım da
ederim. Çocuğun olduğunda ona ba-
karım.

ANNA LİİSA : Çocuk mu? Ah Pirkko, çocuğum olur
mu dersin?

PİRKKO : Tabii olacak. Neden olmasın ki? Evli
olan herkesin oluyor ya... Düşünsene,
senin de Ristola'nın hanımının bebeği
gibi öyle ufacık bir bebeğin olduğun-
nu... O da önceleri şu kadarcıktı. Ba-
şını bile taşıyamıyordu. Bak böyle ya-
pıyordu, işte böyle böyle. Bunun için
de küçük bebekleri dimdik tutmamak
gerekir; şöyle kollarına yatırıp ense-
sinden tutacaksın. Ben böylesine ufa-
cık bir bebeğe bakabilirim gerçekten,
inanmıyor musun bana?

ANNA LİİSA : İnanıyorum.

PİRKKO : O zaman beni devamlı yanında tutar-
sın, değil mi?

ANNA LİİSA : Hayır Pirkko, eğer bebeğim olursa ona
kendim bakarım. Kimseye güvене-
mem.

PİRKKO : Ama yine de, her saat devamlı yanın-
da olamazsın ki. Ben de ona en az
senin kadar iyi bakarım. Hatta belki
de senden daha iyi, çünkü ben küçük
çocukları çok severim. Sen ise, şimdi-
ye kadar onlara katlanamazdın bile...

- ANNA LİİSA : Nereden çıkardın bunu?
- PİRKKO : Biliyorum işte. Sen küçük çocukları görmeye bile dayanamıyorsun ki. Çiftliğin hanımı o kadar ısrar ettiği halde, gidip Ristola Ailesi'nin Elsa'sını görmedin bile. Bir keresinde de bebeği zorla kucağına verdiklerinde öylesine korkmuştun ki, neredeyse bebeği yere düşürüyordun. Neyse ki çiftliğin hanımı anında yetiştirdi. O zaman da, "Bir gün çocukları olursa, kim bilir onlara nasıl bakacak?" demişlerdi.
- ANNA LİİSA : Öyle mi dediler?
- PİRKKO : Aynen öyle. Ben de kendi kendime, "Siz hiç merak etmeyin, Anna Liisa'nın çocuklarına ben bakarım" dedim. Konuşmaya başladıklarında bana "teyze" demeleri ne tatlı olur. "Pirkko teyze, Pirkko teyze... kucağına al beni..." (Çocuksu bir söyleyişle) Ristola Ailesi'nin kızı Elsa, "s"yi söyleyemezdi.
- ANNA LİİSA : Dışarı gözlemeyi bıraktın, Pirkko. Buraya bakıp duruyorsun. Ya şimdi hiç fark etmeden Husso geçip gittiye?
- PİRKKO : Hayır geçmedi, ben dikkat ediyorum.
- ANNA LİİSA : Ama konuşmalar duyuyorum.
- PİRKKO : (Camdan sarkarak bakar) Duyarsın tabii; babam, annem ve Johannes bu tarafa geliyorlar.
- ANNA LİİSA : Onlar mıymış? Boşuna korkmuşum. Pirkko, onlar buradayken aman Husso buraya gelmesin! Dikkat etmeyi unutmazsın değil mi?

- PİRKKO : Unutmam, unutmam. Pencerenin ya-
nından ayrılmam ya da dışarıda bek-
lerim.
- ANNA LİİSA : Bu iyi işte, ama kimseye fark ettirme!
Sus geliyorlar. (*Kortesuo, Johannes ve
Riikka içeri girerler*)
- RİİKKA : (*Elinde su kovası, ocağı yakar, suyu
ateşe koyar*) Demek planınızı yaptınız;
gelecek hafta sonu kilisede kâğıtları-
nızın asılması, üç hafta sonra da dü-
ğün! Bu kadar kısa zamanda nasıl
hazırlanacaksınız? Baksanıza, Anna
Liisa kumaşını dokumaya daha yeni
başladı.
- KORTESUO : Biraz acele ederseniz hazır olabilirsiniz-
niz, ne var bunda? Eğer kendi başını-
za yetiştiremeyecekseniz yardım iste-
yin.
- RİİKKA : Herhalde öyle olacak. Otursana Jo-
hannes, suyu ateşe koydum. Patates-
ler de haşlanır suyu beklerken...
- JOHANNES : Benim için hazırlamayın sakın.
- KORTESUO : Sadece kahve yap, istediğimiz bu!
- JOHANNES : O halde yarın kiliseye gideriz. Ne der-
siniz?
- KORTESUO : Tabii, tabii. Şehre inip içecekleri de
almak gerekecek. Diğer öteberiyi bu-
radaki dükkândan alırsız.
- RİİKKA : Nasıl bir kutlama olacak?
- KORTESUO : Elimizden geldiğince büyük...
- RİİKKA : Nikâh da mı olacak?
- KORTESUO : Hem nikâh hem düğün. Anna Liisa
bizden giderken şerefimize uygun şe-
kilde göndereceğiz. Şunu bil Johan-

nes, bu kız küçüklüğünden beri gözümün bebeği olmuştur.

JOHANNES : Buna inanırım işte! Hiç şaşırmadım doğrusu...

ANNA LIISA : Babacığım...

KORTESUO : Öyle öyle! Gerçek bu, çocuğum!

JOHANNES : Bilmiyormuş gibi yapma Anna Liisa. Bu teşekkürleri pekâlâ hak ediyorsun. En sivri diller bile seninle ilgili bir tek kötü söz söyleyememiştir. Bu ilginç işte; diğer kızlar hakkında her zaman onu bunu duyarsın, ama Anna Liisa'ya dair sadece iyi şeyler söylenir.

RİİKKA : Çünkü Anna Liisa, hakkında dedikoduya sebep olacak hiçbir şey yapmaz. Onun yaşındaki kızlar bir danstan diğerine koşarlarken, Anna Liisa'ya git desen bile gitmez.

KORTESUO : Kızın hakkını teslim etmek lazım... Anna Liisa yaşına göre çok olgun ve ağırbaşlıdır. Çok çalışkandır, her işi yapar. Ama şu ötekinin akli beş karış havada.

JOHANNES : Pirkko mu?

KORTESUO : Bunların ikisinin kardeş olduğuna kimse inanmaz; o kadar fark var ki aralarında...

PİRKKO : İşte yine başladı. *(Kaçıp gitmeye çalışır)*

KORTESUO : Dur! Nereye gidiyorsun?

PİRKKO : Atları bağlayacağım...

RİİKKA : Onu seyisler yapar. Sen çorap örmeye devam et bakalım.

PİRKKO : Ama az önce Matti'ye söz verdim.

- RİİKKA : Söz mü verdin? Sanki Matti yardımını istermiş gibi!
- PİRKKO : Sonra gelirim canım!
- KORTESUO : Annenin dediğini yap, yoksa ben sana gösteririm.
- PİRKKO : Nerede şişler? (*Etrafa bakınır*) Kim bilir kim götürdü?
- RİİKKA : Kim götürsün, kendin bir yerlere koymuşsundur. Hemen bul, yoksa...
- PİRKKO : (*Yerlerde arar*) Sandalyenin altına atmışlar işte ve şişlerin hepsi de çıkarılmış ilmeğinden! Amaan, yoksa Husso'nun bedduası mı bu?
- JOHANNES : Sahi, sormayı unuttum. Husso'nun sana söyleyeceği neymiş bakalım?
- ANNA LİİSA : Hiçbir şey, şöyle bir uğrayayım demiş...
- KORTESUO : Yine mi buradaydı o kocakarı? Başımın belâsı kadın... Her gördüğümde kovmak geliyor içimden. Bir türlü kurtulamıyoruz, herkesten yüz buluyor.
- RİİKKA : Ben yüz vermiyorum! Çoğu kez onunla tek bir kelime bile konuşmuyorum.
- KORTESUO : Peki, onu buraya cezbeden kim? Anna Liisa mı?
- RİİKKA : Anna Liisa olduğunu sanmıyorum. Kimsenin onu çağırmasına gerek kalmadan gelir o.
- PİRKKO : Az önce de Anna Liisa ile tartışır gibiydiler. Anna Liisa da onun geldiğini gördüğüm anda buradan def etmemi istedi.

KORTESUO : Yap öyleyse, iyi olur. Ona ihtiyaç yok buralarda. Fesat kumkuması bir kadın ol

PİRKKO : Evet, Anna Liisa da korkuyor ondan.

ANNA LIISA : Pirkko!

PİRKKO : N'olacak, ne çıkar söylemekten? Anna Liisa, onun Johannes ile arasını bozmasından korkuyor.

JOHANNES : *(Tebessümle)* Öyle mi? Demek bundan korkuyorsun? Dünyada cesaret edemez. Hiç üzülme...

KORTESUO : Tabii ki cesaret edemez.

(Mikko içeri girer)

RİİKKA : Aa, Mikko gelmiş!

MİKKO : Merhabalar size...

KORTESUO : Merhaba, hoş geldin?

RİİKKA : Ne zaman geldin? Hiç haberimiz olmadı.

MİKKO : Daha yeni geldim. Geçerken eski patronuma ve ailesine bir merhaba demek için uğradım.

KORTESUO : İyi etmişsin. Hoş geldin. Gel otur şuraya, hanım da bize kahve getirsin. Seni buralarda görmeyeli uzun zaman oldu.

MİKKO : Dört yıl... Merhaba Pirkko! Nasıl da büyümüşsün sen! Hâlâ seyis Mikko'yu hatırlıyor musun?

PİRKKO : Hatırlıyorum ya. İlk olarak atın üstünde durmayı sen öğretmiştin bana.

MİKKO : Unutmamışsın. Başka ne var ne yok buralarda?

- KORTESUO : Başka da yeni bir şey yok...
- MİKKO : Johannes'in teni de hâlâ eskisi gibi pürüzsüz. Sakalın daha çıkmadı mı?
- JOHANNES : Uzatmak istesem çıkar tabii!
- MİKKO : Bırak da uzasın. Biraz daha erkeğe benzersin.
- JOHANNES : Sana ne bundan?
- KORTESUO : Sakalı olmasa da Johannes erkek adamdır. Eee, yolculuğundan bahset bize. Orada hayatından memnun muydun bari?
- MİKKO : Hem de nasıl! Para da biriktirdim.
- KORTESUO : Demek öyle. Zengin oldun öyleyse.
- MİKKO : Birkaç bin birikti tabii...
- JOHANNES : Ev mi almaya geldin?
- MİKKO : Kivimaa için ne fiyat istersin?
- JOHANNES : Satılık değil!
- MİKKO : Ben de zaten istemiş değilim. Alacaksam daha büyüğünü alırım.
- KORTESUO : Kivimaa'dan da mı büyüğünü?
- MİKKO : Daha büyük ve her yönden daha iyisini... Kivimaa'nın doğru dürüst bir ormanı bile yok ki...
- JOHANNES : Evin ihtiyaçlarını karşılayacak kadar var.
- MİKKO : Yetmez. Sadece kendine yetecek kadar ağacı olan bir arazi ile ne yapılır ki?
- RİİKKA : *(Kahve fincanlarını masaya getirir)* Buyurun, kahvelerinizi... Anna Liisa, sen de gel.
- MİKKO : Anna Liisa odunların arkasına gizlenmiş, göremedim. Ancak odun yığnında bir kıpırdanma olunca arkasında biri olduğunu anladım.

- RİİKKA : Hadi gelsenel Gel, kahve iç ve eski dostumuzu selamla...
- MİKKO : *(Anna Liisa'nın yanına yaklaşıp, selamlamak ister)* Utanmasana!
- JOHANNES : Senden mi utanacak?
- MİKKO : Evet, başka kimden olacak?
- JOHANNES : Evin seyisinden, öyle mi?
- MİKKO : *(Anna Liisa'yı elinden tutar)* Tabii ya, efendisiyle aynı seviyeye gelmiş eski seyisten utanıyor. Nasılsın?
- ANNA LİİSA : Fena değil. *(Mikko ile göz göze gelir, elini çeker)*
- KORTESUO : Aradığın kadar güzel bir evi burada bulamazsın.
- MİKKO : Ev almaya geldiğimi nereden çıkardınız?
- KORTESUO : Ben öyle anladım.
- MİKKO : Hayır, bambaşka planlarım var benim.
- RİİKKA : Belki de Mikko evliliğe hazırlanıyor...
- MİKKO : Eee, öyle gibi...
- KORTESUO : Vay, öyle mi? Demek evlenmek için geldin? Dört yıl önce buradan gitmeden, bir kız mı beğenmiştin kendine?
- MİKKO : Evet, öyleydi.
- RİİKKA : İşe bak, hiç duymamıştık. Öyleyse her şey tamam demek!
- MİKKO : Evet, o zamandan tamamdı.
- ANNA LİİSA : Johannes, gel yürüyüşe çıkalım.
- RİİKKA : Hayır, bırak da Johannes kahvesini içsin.
- KORTESUO : Ne yürüyüşü şimdi? Mikko'nun anlatacaklarını siz de dinleyin.
- JOHANNES : Peki, dinleyelim.
- ANNA LİİSA : Burası çok sıcak oldu.

- KORTESUO : Sıcak mı? Şikâyet edip durma!
- RİİKKA : Mikko'nun bu kızı bu kadar zamandır düşünmesi çok ilginç... Koskoca dört yıl geçti. Kız da ona bağlı kaldı mı acaba?
- MİKKO : Ben de bunu öğrenmeye geldim.
- KORTESUO : Bilmiyor musun bunu? O zaman işin pek olmuş sayılmaz.
- RİİKKA : Ya başkasına vardıysa, o zaman ne yapacaksın?
- MİKKO : Ayrılır!
- KORTESUO : Evlenmiş olsa da mı?
- MİKKO : O zaman bile!
- KORTESUO : Ya istemezse?
- MİKKO : Zor kullanırım.
- KORTESUO : Olur mu canım? Yakışır mı?
- MİKKO : Yakışır mı, yakışmaz mı bilmem. Ama benim olanı geri isterim.
- ANNA LİİSA : Johannes, hadi gidelim. Kahveni içtin ya!
- RİİKKA : Şunun yaptığına bak! Bir fincan daha içmeden Johannes hiçbir yere gidemez. Sen de iç! (*Anna Liisa'ya da bir fincan uzatır*)
- KORTESUO : Mikko'nun kütük taşıyıcılığı yaptığı belli! Böyle kaba kuvvet bizim köyde işlemez!
- RİİKKA : Kız da onu düşünmüşse, Mikko'nun kaba kuvvete başvurmasına ne gerek var?
- MİKKO : Bana sadık kalmış mı dersiniz?
- KORTESUO : Bize mi soruyorsun?
- MİKKO : Tabii ya, size soruyorum.
- RİİKKA : (*Tebessüm eder*) Hiç olmazsa kızın adını söylesen, belki cevap verebiliriz.

- MİKKO : Başka türlü bilemez misiniz?
- KORTESUO : İmkânsız...
- MİKKO : Kimse cevap veremiyor mu? Anna Liisa, ya sen?
- JOHANNES : Anna Liisa? Neden Anna Liisa?
- MİKKO : Belki de o biliyordur.
- RİİKKA : Ne, Mikko'nun kimi düşündüğünü sen biliyor musun? Kimseye de bir şey söylemedin şimdiye kadar.
- MİKKO : Bana cevap versene Anna Liisa!
- RİİKKA : Söylesene, Anna Liisa!
- ANNA LİİSA : Sen biliyorsun ya Mikko, dalga geçme iştel!
- MİKKO : Hadi söyle. Yan çizme. O kızın da beni sevdiğini mi düşünüyorsun?
- ANNA LİİSA : Sanmam.
- MİKKO : Demek öyle, sanmıyorsun! Peki neden artık sevmiyor beni?
- ANNA LİİSA : Sen bunu hak etmedin de ondan.
- JOHANNES : Anna Liisa'nın bir şeyler bildiği belli.
- RİİKKA : Öyle görünüyor.
- MİKKO : Demek hak etmedim. Dört yıldır kimseye gözümün ucuyla bile bakmadığım ve şimdi onu almaya geldiğim halde, sevgisini hak etmedim, öyle mi?
- ANNA LİİSA : Hak etmedin!
- JOHANNES : İşte gerçeği duydun!
- MİKKO : Biraz daha anlat bakalım Anna Liisa. Ben hâlâ anlayamadım.
- ANNA LİİSA : Başka bir zaman anlatırım.
- RİİKKA : Ama biz bu konuşmadan tek kelime anlamadık!
- KORTESUO : En iyisi Mikko, sen git de sevdiğin kıza kendin sor. Anna Liisa bunu bu

- kadar iyi nasıl bilsin? İki kişinin özel işlerini çözmek üçüncüye düşmez.
- MİKKO : Galiba en iyisi öyle yapmak... Baş başa konuşarak belki de yumuşatabilirim.
- RİİKKA : Neden yumuşamasın? Senin gibi bir erkeğe hayır diyebilir mi?
- KORTESUO : Sahi, duydun mu sen, Anna Liisa geliyor artık! (*Anna Liisa odun yığınının yanına gider*)
- MİKKO : Söylemeseniz de tahmin etmiştim. Evde kalacağını mı sandınız?
- KORTESUO : Evet ama demek istediğim gidişinin pek yakın olduğu... Bu pazara kilise de adlarını duyuracağız.
- MİKKO : Olabilir tabii.
- KORTESUO : Johannes ile evleniyor.
- MİKKO : Johannes ile mi, bizim sakalsız Johannes'le mi? Buna inanmam işte!
- JOHANNES : İnansan da inanmasan da fark etmez, gerçek olan bu...
- MİKKO : Dünyada olmaz! Anna Liisa, bu ağzı hâlâ süt kokan çocukla evlenemez.
- JOHANNES : Sen ne demek istiyorsun? Beni sinirlendirmeye çalışıyor gibisin!
- KORTESUO : Sinirlenmeyin, Mikko şaka yapıyor.
- MİKKO : Hayır, şaka yapmıyorum.
- KORTESUO : O zaman önümüzdeki pazara görürsün. Kilisedeki törene bekleriz.
- MİKKO : Daha pazara çok var...
- RİİKKA : Pazarı beklemeye gerek yok ki. İşte Anna Liisa burada, ona soruver.
- JOHANNES : Evet Anna Liisa, söylesene...
- ANNA LİİSA : (*Odunların gerisinden*) Bana bile inanmıyor.

- MİKKO : Pek inanmam. Genç bir kızın akli, kovadaki su gibidir. Oraya buraya dalgalanıp durur. Kilisedeki duyuruya kadar, bakarsınız Anna Liisa'nın da düşünceleri çok değişmiş olur.
- ANNA LİİSA : Değişmeyecek. Emin ol, düşüncelerim değişmeyecek...
- JOHANNES : Buna ne diyeceksin bakalım?
- MİKKO : Buna mı? Anna Liisa'nın fikri değişmese bile, seninki değişecek.
- JOHANNES : İşte şimdi yanılıyorsun.
- MİKKO : Yemin ediyorum, eğer pazara kadar Anna Liisa'nın kararı değişmezse, seninki değişmiş olacak.
- RİİKKA : Bırakın n'olur şu tartışmayı! Göreceğiz yakında. Hadi sizlere biraz daha kahve vereyim, biraz sıcak su kalmış...
- PİRKKO : *(Anna Liisa'nın yanına gelir)* Anna Liisa, bir bakar mısın şu ilmekleri takamıyorum şişe...
- ANNA LİİSA : Pirkko, bir şeyler uydur da, şu adamı çıkar dışarı.
- PİRKKO : Mikko'yu mu?
- ANNA LİİSA : Evet onu... Hemen dışarı çıkar.
- PİRKKO : O zaman şu ördüğüm çorabı bitirir misin?
- ANNA LİİSA : Bitiririm, bitiririm.
- PİRKKO : Bu iyi iştel! *(Çorap şişlerini Anna Liisa'ya verir ve gizlice dışarı çıkar)*
- KORTESUO : Ben de Riikka gibi düşünüyorum. Boşuna ne diye tartışıyorsunuz, pazara görüşeceğiz.
- JOHANNES : Mikko bir işler çeviriyor...

- KORTESUO : Nereden çıkardın? Ne olabilir ki? Biraz şaka yaptı işte. Belki de kütükçü sakasıdır...
- RIİKKA : Tabii ya, başka ne olabilir ki? Dört yıldır buralarda yoktu ve yeni geldi. Seninle şakalaşmak istiyor, o kadar...
- PİRKKO : *(Kapıyı çarparak içeri girer)* Mikko, atın kaçtı!
- MİKKO : *(Yerinden sıçrar)* Ne, benim atım mı?
- PİRKKO : Senin tabii, acele et!
- MİKKO : İpini kim çözmüş olabilir?
- PİRKKO : Eyerleri ben çözdüm tırabzandan... Biraz binmek istedim ama hemencecik kaçıverdi. *(Mikko ve Kortesuso dışarı fırlarlar)*
- RIİKKA : Aklın fikrin yaramazlıkta... *(Pirkko'yu saçından çekiştirir)* Ben sana göstereyim. Dur bakalım, daha dayak yiyeceksin... *(Erkeklerin ardından çıkar)*
- PİRKKO : *(Avazı çıktığı kadar bağırır, birden susar)* Ama unutma Anna Liisa, çorabımı örüp bitireceksin... *(Dışarı çıkar)*
- ANNA LİİSA : Johannes bana kızgın değilsin, değil mi?
- JOHANNES : Neden kızgın olayım ki?
- ANNA LİİSA : Öyle gibi geldi, çok düşünceli görünüyorsun da...
- JOHANNES : Mikko beni biraz huzursuz etti, şom ağızlı adam... Aman neyse, gelsene buraya. Sen yanımda olunca öyle düşünceler uçup gider...
- ANNA LİİSA : *(Johannes'in yanına gelir)* Senden bir tek şey istiyorum Johannes. Yapacağına söz ver!
- JOHANNES : Eğer imkânsız bir şey değilse, tabii ki söz veririm.

- ANNA LİİSA : İmkânsız değil. Senden isteğim, evet, tek isteğim Mikko'dan uzak durman! Onunla görüşme, dükkâna gelmesine izin verme. Onu duymamazlıktan gel. Yanına yaklaşmasına izin verme. Yaparsın değil mi Johannes? Sevgilim, yaparsın değil mi?
- JOHANNES : *(Gülümser)* Ama Anna Liisa, sanki hayatın tehlikeydeymiş gibi korkuyorsun. Seni çok fazla ürkütmüş olmalı.
- ANNA LİİSA : O çok fesat bir adam. Ne kadar kötü olduğunu tahmin bile edemezsin.
- JOHANNES : Kötü olduğunu biliyorum. Ama bize ne kötülüğü dokunabilir ki?
- ANNA LİİSA : Kim bilir? Aklından neler geçtiğini bilemeyiz. Ama ondan uzak duracağına söz veriyorsun değil mi?
- JOHANNES : Aramızda bir tartışma çıkacağından mı korkuyorsun?
- ANNA LİİSA : Korkuyorum, bundan çok korkuyorum.
- JOHANNES : Böyle bir durumda, benim zayıf kalmamdan mı korkuyorsun?
- ANNA LİİSA : Öyle de olabilir. Mikko çok kavgacıdır, bıçak bile çekebilir.
- JOHANNES : Benim için "ağzı süt kokuyor" dese de, ben de en az onun kadar sert olabilirim. Büyük konuşmasın!
- ANNA LİİSA : Her şeye rağmen, en iyisi ondan uzak durman... Sen de bunun farkındasın...
- JOHANNES : Bilemiyorum...
- ANNA LİİSA : Söz verdin sayılır. İmkânsız bir şey değilse söz, demiştin. Öyleyse, istersen bunu da yapabilirsin.

- JOHANNES : Evet de, başka bir konu var ortada. Ondan korktuğumu sanabilir.
- ANNA LİİSA : Öyle sansın, bundan bize ne? Boş verelim.
- JOHANNES : Az önceki konuşmalarından hiç hoşlanmadım. Ona haddini bildirmek lazımdır...
- ANNA LİİSA : O zaman bu bize mutsuzluk getirir. Ah, Johannes, bana inan artık...
- JOHANNES : Sadece onun benimle oyun oynamasına izin vermeyeceğim.
- ANNA LİİSA : Bunun uğruna her şeyi gözden çıkaracaksın. Senden ilk defa bir şey istiyorum, sen de yapmıyorsun.
- JOHANNES : Buna bu kadar önem vermekle çocukluk ediyorsun.
- ANNA LİİSA : Biliyorum, ama bütün mutluluğumuz buna bağlı...
- JOHANNES : Ne demek istiyorsun? Eğer bunu gerçekten bu kadar istiyorsan, pekâlâ ondan uzak durabilirim.
- ANNA LİİSA : Söz mü?
- JOHANNES : Tamam, tamam söz! İstediğin olsun. Şimdi memnun musun?
- ANNA LİİSA : *(Boynuna sarılır)* Evet, memnunum! Bütün kalbimle teşekkür ederim sana.
- JOHANNES : Canım benim... sevgilim. Beni seviyor musun?
- ANNA LİİSA : Seviyorum! Seni her şeyden çok seviyorum.

PERDE İNER

İkinci Perde

(Aynı evde, aynı giysilerle. Dokuma tezgâhı dışarı çıkarılmış. Riikka yemek hazırlamakla meşgul. Anna Liisa pencereden dışarı bakıyor. Kortesuso içeri girer.)

KORTESUO ; Pederden selam getirdim. Anna Liisa'nın adı kilisede askıda...

RIIKKA : Demek duyuruldu bile. Peder ne diyor bu işe?

KORTESUO : Mutluluklar diledi. Bu bizim peder çok iyi bir insan doğrusu. Onun gibileri pek kalmadı.

RIIKKA : Daha önceden biliyor muydu bu evlilik işini?

KORTESUO : Her şeyi önceden bilir gibiydi. Anna Liisa'ya teşekkür etti. Onun bütün kasabanın gurur kaynağı ve başkala-

- rına iyi bir örnek olduğunu söyledi. Kilise okulunda da en iyi öğrenci o imiş. Çarpım cetvelini herkesten iyi bilirmiş.
- RİİKKA : Demek teşekkür etti... Babanın söylediklerini duyuyor musun?
- ANNA LİİSA : *(Pencereden başını çevirmeden)* Duydum...
- RİİKKA : Sevinmedin mi peki? Ne garip kızsın sen!
- KORTESUO : Her zaman övgü almaya o kadar alışkın ki... Johannes de öyle yapmıyor mu sanki?
- RİİKKA : Evet öyle galiba. Sahi, Johannes neden bize uğramadı? Bir fincan kahveyle kutlardık.
- KORTESUO : Şimdi vakti olmadığını söyledi. Akşam da doğru uğrayacakmış. Düğünden önceki kutlamalara pederi de çağırdım.
- RİİKKA : Demek çağırdın... Ne dedi, gelecek mi peki?
- KORTESUO : Teşekkür etti ve geleceğini söyledi. Bil bakalım başka kimleri çağırdım?
- RİİKKA : Muhtarı mı?
- KORTESUO : Muhtarı ve doktoru...
- ANNA LİİSA : Neden bu kadar çok kişi çağırdın? Düğüne çağırıydın ya onları, baba.
- KORTESUO : Tabii ki düğüne de çağırılacaklar. Önceki kutlamalara çağırılan herkes düğüne de çağırılacak, hatta daha fazlası da gelecek.
- RİİKKA : Ne ikram edeceğiz? Daha hiçbir şey almadık...

- KORTESUO : Hiçbir şey alınmadı mı sanıyorsun? İçkilerin şehirden gelmesini sağladım bile.
- RİİKKA : Nasıl becerdin bunu?
- KORTESUO : Dükkan sahibine söylemiştim. Postacıya verip Liknelli'den göndermiş.
- RİİKKA : Tamam, güzel. Geri kalanı da burada buluruz zaten.
- KORTESUO : Yanılmıyorsam, içkiler dükkânda. Yemeği hazırlasan da, önce yiyip sonra onları almaya gitsem. Diğer alış veriş de bu arada yaparım.
- RİİKKA : Yemek birazdan hazır zaten. Bugünden bir telaş aldı gidiyor. Haydi Anna Liisa, evi toparlamaya başla. Hem sen orada pencerenin önünde neyi gözlüyorsun öyle?
- ANNA LIİSA : Hiçbir şey...
- RİİKKA : Bütün gün orada durdun. Dün de... Başka bir şey yaptığın yok. Bir de gelin olma telaşı içinde olmalıydın!
- KORTESUO : Bir şeyler gözetlediğinden değil. Sadece düşüncelere dalmış duruyor.
- RİİKKA : Nedir seni bu kadar düşündüren? Bize de anlatsana!
- KORTESUO : Bir de soruyorsun! Hayatı değişiyor tabii..
- RİİKKA : Şimdi mi düşünüyor? Her şey olacağına varmış, yarın da kilisede duyurusu yapılacak...
- KORTESUO : Pişman olacağın bir şey yok Anna Liisa. Johannes sana çok iyi bir eş olacak.
- RİİKKA : Bu çok doğru. Daha iyisi olamazdı. Talihine şükret!

- ANNA LİİSA : O benim için fazla iyi...
- KORTESUO : Böyle deme. Her bakımdan mutlu olmalıyız. Bu nedenle de bunu yarın hep birlikte kutlayacağız.
- ANNA LİİSA : Önceden ne olacağını kim bilebilir ki? Hele babam Mikko'yu da çağırdı ya, yarından çok korkuyorum. Ondan her şey beklenir.
- RİİKKA : Bir tartışma veya kavga çıkarmasından mı korkuyorsun?
- ANNA LİİSA : Olmayacak şey değil...
- RİİKKA : Doğru, onda bahane çok... Mikko dün de kavga etmeye pek istekli görünüyordu.
- KORTESUO : Anlaşılan, kütük işiyle uğraşırken kabalашmış bizimki! Neyse, önemi yok... Peder ve muhtar da burada olacaklar. O da kendine hâkim olsun! Zaten erkekler ayıkken kavga etmezler. Biz de sarhoş edecek kadar içki ikram etmeyiveririz.
- RİİKKA : Sahi, Anna Liisa, Mikko dün akşam sen evde yokken uğradı ve seni sordu. Bir süre oturdu ve bekledi. Ama sen görünmeyince gitti.
- KORTESUO : Anna Liisa'yı neden arıyormuş?
- RİİKKA : Konuşmak istediğı bir şeyler varmış.
- ANNA LİİSA : Tekrar geleceğini söyledi mi?
- RİİKKA : Bugün uğrayacağını söyledi.
- ANNA LİİSA : Bugün mü gelecekmiş?
- RİİKKA : Öyle galiba. Ama şimdi geliverirse, Johannes de burada olacak. İster misin aralarında tartışma çıksın...
- KORTESUO : Ne var bunda! Tartışacaklarsa tartışsınlar! O kadarcık laf atmaktan kimse

alınmasın. Şu çorban olmadı mı daha?

RIİKKA : Oldu, oldu. İçeriye geçin, ben tence-reyi getiriyorum.

(Kortesuo kalkar, Riikka onu takip eder)

RIİKKA : *(Giderken)* Sen de yemeğe gel Anna Liisa.

ANNA LIİSA : Bugün yine mi gelecekmiş? Her an gelebilir. Tanrım, onun elinden kurtar beni.

PİRKKO : *(Kapıyı sessizce açar, fısıldayarak seslenir)* Anna Liisa, Anna Liisa!

ANNA LIİSA : *(Ürkerek)* Bir şey mi var?

PİRKKO : Geldi bile...

ANNA LIİSA : Kim geldi?

PİRKKO : Mikko. Yanında da Husso var. Seni sordular, ben de evde olmadığını, gelecek hafta gelmelerini söyledim. Ama Husso gözlerime bakıp, 'yalan söylüyorsun' dedi. Gelip kendisi bakacakmış. Onları görmek istemiyorsan, hemen şuraya fırının arkasına gizleniver.

ANNA LIİSA : Hayır, bırak gelsinler. Artık konuşmam gerek, yoksa vazgeçecekleri yok.

PİRKKO : O zaman içeri çağırayım mı?

ANNA LIİSA : *(Üzgün bir şekilde sandalyenin üstüne çöker)* Çağır...

PİRKKO : *(Yaklaşarak)* Dinle beni, gerçekten görmek istemiyorsan, bir yolunu bulur savarım onları.

ANNA LİİSA : Hayır, hayır, faydasız. Yine gelirler. Hemen gelsinler de, Johannes gelmeden gitmiş olsunlar.

PİRKKO : Ben her ihtimale karşı kapıda dururum. Johannes gelse bile, onlar gitmeden içeri bırakmam.

ANNA LİİSA : Ah, ne olur yap bunu, sevgili Pirkko.

PİRKKO : Tamam! *(Dışarı çıkmak için kapıyı açar)* Şuna bakın, Mikko da kapıda bekliyormuş zaten. Anna Liisa evdeymiş, gir bakalım içeri.

(Mikko içeri girer)

MİKKO : İyi akşamlar!

ANNA LİİSA : Beni arıyormuşsun?

MİKKO : Dün akşam üstü uğramıştım. Uzun zaman bekledim, ama gelmedin.

ANNA LİİSA : Ne istiyorsun?

MİKKO : Bunu bana sormadan bilmen gerekir. Annem bunu konuşmak için daha önce sana gelmiş zaten.

ANNA LİİSA : O zaman sen de benim cevabımı biliyorsundur. İki taraf da anlaşmış olduğuna göre, üstüne gidip olayları kurcalamaya ne lüzum var?

MİKKO : Benden bu kadar kolay kurtulabileceğini mi sanıyorsun? Beni çok az tanıyormuşsun meğer.

ANNA LİİSA : Benden daha ne istiyorsun? Sana bir borcum yok!

MİKKO : Bundan dört-beş yıl önce yapmış olduğumuz anlaşmaya bağlı kalmanı istiyorum.

- ANNA LİİSA : Bunu hangi yüzle istersin? Beni burada yapayalnız, perişan bırakıp giderken, sen kendin bozmadın mı bu anlaşmayı?
- MİKKO : Sonsuza kadar bir gidiş değildi benimkisi. Döneceğime söz vermiştim. Gördüğün gibi buradayım işte.
- ANNA LİİSA : Şimdi de artık ben seni istemiyorum. Biliyorsun, başka birisiyle evleniyorum.
- MİKKO : Ama beni bekleyeceğine söz vermiştin... Bana bağlı kalacaktın...
- ANNA LİİSA : Aptallığımdan söz verdim.
- MİKKO : Beni dünyadaki her şeyden çok sevdiğini söylemiştin. Şimdi her şeyi unutmuş olsan da, eminim hep öyleydi.
- ANNA LİİSA : Çocukça, sadece çocukçaydım! O zaman aşktan ne anlardım ki ben? Beni kandırman ve yaralamam çok kolay oldu.
- MİKKO : Kandırmama gerek yoktu ki... bir düşün bakalım.
- ANNA LİİSA : Sen benden büyüksün, nelerin olabileceğini pekâlâ biliyordun. Ama sen gençliğimden ve tecrübesizliğimden yararlandın.
- MİKKO : Demek her şeyin sorumluluğunu bana yüklüyorsun? Herkes uyuduktan sonra, hep odasından kaçıp şu gölün kıyısına, yanıma gelen kimdi? Kulağına bir kere fısıldamam bana hemen söz vermene yetti. İnkâr edebilir misin? Daha iyi düşünürsen, benim ısı-

rarımdan çok kendi isteğınle bana geldiğini hatırlarsın...

ANNA LİİSA : Herhalde şeytana uydum.

MİKKO : Aştı o, Anna Liisa, şeytan filan değildi.

ANNA LİİSA : Hayır, hayır! Neydi bilmiyorum, ama aşk olamazdı. O zamanı tekrar yaşayabilseydim, başka türlü davranırdım. Keşke her şeyi, kirli bir çamaşırı yıkar gibi yıkayıp, hiç iz bırakmadan silebilseydim. Ama hayır, pişmanlık duysam da, gözlerimi kör edene kadar ağlasam da, hiçbir şey yapamam. Ömür boyu hayatımda bir leke olarak kalacak.

MİKKO : Saçmalayıp durma! Ne lekesi vardı ki? Pişman olunacak bir şey yoktu; çok güzel zamanlardı onlar. O zamanlar aptallık ettik de babana gidip her şeyi anlatıp evlenmemize izin vermesini istemedik. Ama sen babandan öle- siye korkuyordun.

ANNA LİİSA : Tabii ki korkuyordum. Hem annemden hem de babamdan... ama babamdan daha çok...

MİKKO : Bende de yeterince cesaret yoktu. Neler olabileceğini tahmin edebiliyordum.

ANNA LİİSA : Yine de beni yalnız bırakıp çekip gitmemeliydin. Belki de kederimi anlatabileceğim birisi olsaydı, bu olanlar olmayacaktı. Ama şu dünya üzerinde bir tek yakınım bile yoktu.

MİKKO : Böyle bir şey yapacağını nasıl bilebildim ki? Her şey olup bittikten sonra

seni babandan isteyecektim. O zaman belki de kabul ederdi ve her şey tatlıya bağlanırdı. Ama sen boşu boşuna telaşa kapılıp bebeği öldürünce, ben artık ne yapabilirdim ki?

ANNA LİİSA : Tanrım, ben ne yaptığımı biliyor muydum ki? Üzüntü ve kederden aklım başımda mıydı? Onu öldürmeyi düşünmemiştim. Aslında kendimi öldürmeyi istedim, hatta defalarca Huuhkain Kayalıkları'na çıkıp kendimi göle atmak istedim. Ama su o kadar karanlık ve derindi ki, bir türlü cesaret edemedim. Hep erteledim... Sonra da zaten çok geç kalmıştım.

MİKKO : Aman Tanrım! Bunu bile düşündün demek! Bu, bir çılgınlık olurdu.

ANNA LİİSA : O kadar az bir zamanım kaldığını anlamamıştım. O nedenle paniğe kapıldım. Kimden yardım isteyebileceğimi bilemedim. Ormanı geçerek annenin yanına gitmeye çalıştım, ama yetişemedim. Çok az bir yol kalmıştı ki, doğurdum... Tanrım, o ne korkunç bir andı!

MİKKO : Yaşıyor muydu? Yaşadığından emin misin?

ANNA LİİSA : Yaşıyordu zavallı. Ellerini, ayaklarını oynatıyor, ağlıyordu. O zaman, işte o zaman, ben... Tanrım!

MİKKO : Sonrasını tahmin edebiliyorum, anlatma.

ANNA LİİSA : Ellerimle ağzını kapattım. Ne kadar zaman öyle kaldığımı bilmiyorum. Yarı baygındım, dünyam kararmıştı, ama

hâlâ ellerimi orada öylece tutuyordum. O zaman, Tanrım, işte o zaman...

- MİKKO : Yeter artık, kendini harap etme.
- ANNA LİİSA : İşte o zaman, o küçücük cesedin elimin altından kaydığını ve öylece hareketsiz kaldığını hissettim. Elimi çektim. Artık ağlamıyordu. Nefes almıyordu. Daha fazlasını hatırlamıyorum. Kendime geldiğimde, annenin evinde yatıyordum.
- MİKKO : Sonrasında da annem sana iyi baktı. Hiçbir endişen kalmamıştı.
- ANNA LİİSA : Annen bir mezar kazıp bütün izleri yok etti. Korkunç bir şeydi. Zavallı bebek, vaftiz olamadan öldü ve ormana gömüldü.
- MİKKO : Bir şey fark etmezdi herhalde. Bir çoğu denizin dibinde veya kim bilir nelerde yatıyordur. Vaftiz olmaktan da bir yarar gelir mi bilmem... Dinsizler de çocuklarını kendi istekleriyle pekâlâ vaftiz etmeden büyütüyorlar ya. En önemlisi, senin kurtulmuş olman. Hiçbir şey de ortaya çıkmadı. Tanrı korudu. Kimse bir şeyden şüphelenmedi. Hemen rahata kavuştun.
- ANNA LİİSA : Rahata mı, rahata mı kavuştum? Neler söylüyorsun sen?
- MİKKO : Evet, kimsenin seni rahatsız etmediğini söylemek istiyorum. Bunu da annem sağladı.
- ANNA LİİSA : Keşke dosdoğru hapse girseydim. Çünkü aslında sonrası o kadar, o kadar korkunçtu ki, nasıl dayandığımı

anlamıyorum. Nasıl oldu da delirmedim?

MİKKO : Delirmek mi? Ne vardı ki seni delirtcek?

ANNA LİİSA : Geceleri hiç uyuyamadım, gündüzleri ise huzursuzluk peşimi bırakmadı. Korkudan titreyerek yaşadım. Her ayak sesinde veya kapı açıldığında kanım donuyordu. Her seferinde beni yakalayıp götürmeye geldiklerini sanıyordum. Ya da iki insanı fısıldaşırken görünce, yaptığımı duymuş da birbirlerine anlatıyorlarmış sanıyordum. Ondan sonra da hep aynı huzursuzluğu yaşadım.

MİKKO : Senin kendi korkaklığının sonuçları... Boşu boşuna korkmuşsun.

ANNA LİİSA : Gecelerim daha da korkunçtu. Çocuk hep gözümün önündeydi ve tıpkı o zaman yaptığım gibi elimi ağzını kapatmış öylece duruyordum. Uykuya dalabildiğim anlar ağlayışı kulaklarımda yankılanıyor, yataktan sıçıyordum. O bağırışı o kadar gerçekti ki, onu yanımda sanıyordum. Yatağın içinde onu arıyor, ışığı yakana kadar orada olmadığına inanamıyordum. Tanrım, onu tekrar hayata döndürebilmek için neler vermezdim?

MİKKO : Ben burada olsaydım, bütün kâbuslarını yok ederdim. İnanmıyor musun bana?

ANNA LİİSA : Epey zamandır bu kâbusları görmüyorum. O kötü anıların hepsini ak-

lından sildim. Tekrar hatırlamanın anlamı yok. Bundan bahsetmeyelim artık.

MİKKO : Tamam konuşmayalım. Konuşarak hiçbir şeyi değiştiremeyiz zaten. Tekrar başlayalım değil mi, Anna Liisa? Her şeyi unutup, hiç olmamış gibi mutlu günler yaşayalım. Seni el üstünde tutacağım. Sana o kadar iyi bakacağım ki, istersen seni camdan bir dolapta yaşatırım.

ANNA LİİSA : Böyle bir şeyden nasıl bahsedersin? Yarın kilisede evlenmek üzere adımın duyurulacağını bilmiyor musun sanki?

MİKKO : Önemli değil. Parayla bu işi hallederiz.

ANNA LİİSA : Ben hallolmasını istemiyorum. Bu hikâyelerden vazgeç. Kabul etmiyorum.

MİKKO : Öncelikle babanı ve Johannes'i düşünme. Senin yanımda olduğunu bilirsem, ben onlarla bu konuyu hallederim.

ANNA LİİSA : Anlamıyor musun, seni değil Johannes'i seviyorum ben. Ne senin ne de başkasının sözleri ile ondan vazgeçmeye niyetim var. Kabul et bunu!

MİKKO : Ben seni seviyorum Anna Liisa ve ne pahasına olursa olsun, seni tekrar istiyorum. Tanrı şahidim olsun, seni başkasına bırakmam.

ANNA LİİSA : Buna aşk mı diyorsun? Bu, seninkisi aşktan başka her şey olabilir.

- MİKKO : Dünyada bulabileceğin en ateşli aşk benimki! Dinle beni Anna Liisa, Saarijärvi'de çalıştığım zamanlar, aklımda hep sen vardın. Seninle tekrar birlikte olmaya kararlıyım. Sonra da, Johannes'in ortaya çıktığını ve senin ona varmak üzere olduğunu duyduğum zaman çıldıracak gibi oldum. Ne yapacağımı bilemedim. Her şeyi bırakıp hemen geldim işte. Her şeyi halletmeden de geri dönmeyeceğim. Öleceğimi bilsem, yine de Johannes'i aradan çıkartmak için her şeyi yaparım.
- ANNA LİİSA : Buna cesaret edemezsin. Şunu bil ki, beni seviyor ve senin yüzünden benden kolay kolay vazgeçmez.
- MİKKO : Seviyor mu? Anasının kuzusu! O sevmeyi nereden bilecek?
- ANNA LİİSA : Bilir veya bilmez, bundan sana ne? Bana yetiyor...
- MİKKO : Yetiyor mu? Daha iyisini bilmediğin için öyle sanıyorsun. O eski tatlı günlerimizi unuttuğun için öyle geliyor sana.
- ANNA LİİSA : Bunlardan bahsetmemeye söz vermiştin.
- MİKKO : Anna Liisa, benim olursan her şey bambaşka olacak. O zaman işte, gerçek aşkın ne olduğunu göreceksin. *(Ona yaklaşıp sarılmaya çalışır)*
- ANNA LİİSA : Benden uzak dur! Çekil, git!
- MİKKO : Bağırma, duyacak herkes!
- ANNA LİİSA : *(Kollarından kurtulur)* Alçak! Böyle yaparak beni kandırabileceğini mi sanı-

yorsun? Git, defol! Senden nefret ediyorum.

MİKKO : Sus, sus! Ben seni susturmasını bili-
rim. Bu oyun burada bitmez. İyilikle
değişmeyeceksen ben de başka bir yol
bulurum.

ANNA LİİSA : Bir denesene! Senden korkmuyorum.
Bana hiçbir şey yapamazsın sen!

MİKKO : Yapamaz mıyım? İyi düşün bakalım.
Bir şey yapamaz mıyım?

ANNA LİİSA : Hayır yapamazsın.

MİKKO : Peki o çocuk cinayeti?

ANNA LİİSA : Annenin de yaptığı gibi beni bununla
korkutmaya çalışıyorsun. Boşuna uğ-
raşma! Asla ihbar edemezsin beni, bi-
liyorum, çünkü sen de ortağımsın.

MİKKO : Ben mi ortağım? Çocuk cinayetine?

ANNA LİİSA : Doğrudan doğruya cinayete olmasa
bile, onun...

MİKKO : Mesele orada işte! Çocuk doğurtmak-
tan kimseyi hapse atmıyorlar değil
mi? Yasaları bu kadar da biliyorsun
herhalde?

*(Anna Lİisa sıkılır, zorlanır, rahatsız-
dır)*

MİKKO : Ama cinayet bunun için yeterlidir.

ANNA LİİSA : Beni ölüme mahkûm ettirmek mi ama-
cın? Herhalde öyle... Ne kadar da iyi
kalplisin!

MİKKO : O kadar ileri gitmeme belki gerek kal-
maz. Babanın ve Johannes'in senin
gizli işlerini duymaları yeter.

(Anna Liisa iyice sıkılır, ne yapacağını bilemez)

- MİKKO : Ne dersin? O zaman da 'ayrılmam' der misin?
- ANNA LİİSA : Evet, kesinlikle ayrılırız o zaman...
- MİKKO : Ben de öyle düşünmüştüm. Johannes'in aşkı bir anda sönüverir. O kadar derin olmadığı anlaşılır.
- ANNA LİİSA : Ömür boyu mutlu olmayı istemek hakkım değil mi benim? Başkaları hep mutluyken neden bana çok görülüyor?
- MİKKO : O mutluluğu onda bulamazsın.
- ANNA LİİSA : Mikko, acı bana, çok acı çektim.
- MİKKO : Bu, senin kendi elinde. İstersen konuşmamı bir şartla engelleyebilirsin. O da dediğim gibi...
- ANNA LİİSA : Tam şimdi elime mutlu olma fırsatı geçmişken, beni tekrar mahvetme. Hayatımı bir kere daha mahvedersen, eline ne geçer ki... Gençliğimi harcadın, bu sana yetmedi mi? Yaşıtlarımın yaşadığı neşe ve mutluluk yerine, acı ve mutsuzluk içindeyim. Daha fazlasını taşıyamam, inan ki, yapamam.
- MİKKO : Dediğim gibi yaparsan, hiçbir şey olmaz. Johannes'ten ayrıl ve benimle ol. O kadar...
- ANNA LİİSA : Yapamam...
- MİKKO : O zaman kendini suçlarsın.
- ANNA LİİSA : Sana ne kötülük yaptım ki bana bunu yapıyorsun? Hiç vicdanın yok mu senin? İnsan olamazsın sen, canavar-sın!

- MİKKO : Dinle beni Anna LİİSA, söyleyeceklerime kulak ver! Sakladığın sırrı bilmeyen bir adamla evlenmeyi nasıl düşünebilirsin? Her an bütün gerçekler ortaya çıkabilir, o zaman ne yaparsın? Bizim için ise, bu ortak sır hayat boyu bizi birbirimize bağlayan bir bağ olacak. Bunun yanında pederin söylediklerinin hiçbir değeri kalmaz.
- ANNA LİİSA : Bu cinayet mi bizi bağlayacak? Hayır, tam tersi, bizi ancak ayırır. Anlamıyor musun, bu bize bela getirir, kutsama değil! Ben mi seni seveceğim? Seni... birlikte günah işlediğim ve beni böyle mutsuz eden seni mi seveceğim? Asla! İmkânsız! Tanrı korusun, eğer sana bağlanırsam, bütün o korkunç anılara da ömür boyu bağlanmış olurum. Hayır, ne olursa olsun, hayır...
- MİKKO : Karar vermeden bir kere daha düşün.
- ANNA LİİSA : Beni rahat bırak Mikko. Bırak Johannes'e gideyim. Onunla her şeyi unutup mutlu olabilirim.
- MİKKO : Hayır, seni ne Johannes'e ne de bir başkasına bırakırım. Öyle ya da böyle benim olmalısın.
- ANNA LİİSA : Sus, Tanrı aşkına sus, kapıda birileri var. *(Pirkko'nun ve Johannes'in sesleri duyurulur)*
- MİKKO : Şimdi her şey açık, ona göre davranmaya bak. Kötü şeyler olmasını istemiyorsan, Johannes'ten hemen ayrılmaya bak. Hemen olsun bu, yoksa kötü olacak.

- ANNA LİİSA : Dinle beni...
- PİRKKO : *(Hâlâ dışarıda)* İçeri giremezsin, dur, Anna Liisa izin vermiyor.
- JOHANNES : *(Dışarıda)* Neler oluyor Pirkko? Bırak beni, yine de gireceğim. Sen mi beni engelleyeceksin ufaklık! Gel beraber girelim. *(İkisi de içeri girerler. Pirkko hâlâ onu engellemeye çalışır)*
- PİRKKO : Beni dinlemedi. Benim suçum değil Anna Liisa, babamın atını eyerlerken girivermiş...
- JOHANNES : Beni görünce de öyle bir çılgılık attı, boğazını kesiyorlar sandım. Sonra da koluma öyle bir yapıştı ki, mosmor oldu.
- PİRKKO : Keşke olsa! Zorla girdiğin için bunu hak ettin.
- ANNA LİİSA : Pirkko, şapşall!
- PİRKKO : Ben mi şapşalıyım? Demek öyle... Bir daha senin hiçbir işini yapmam. Şu aldığım teşekkürle bak.
- ANNA LİİSA : Sus artık!
- PİRKKO : *(Fikir değiştirmiş bir halde)* Şimdi nereye gittiğimi biliyor musun? Tahmin edemezsin...
- JOHANNES : Babanla birlikte yarınki kutlama için erzak almaya.
- PİRKKO : Sana sormadım ki, neden karışıyor-sun?
- JOHANNES : İlk tahmini yapanın hemen söylemesi gerekmez mi?
- PİRKKO : Tahmin mi? Sen dışarıda konuşulurken duydun bizi. Ben gidiyorum! Hoş-ça kalın.

- JOHANNES : Atın eyeri eline sığıyor mu ki?
- PİRKKO : Sığar elbet!
- JOHANNES : O zaman atı ters yönde sürersin sen.
- PİRKKO : Saçmalamal
- ANNA LİİSA : Pirkko, sen ne biçim konuşuyorsun öyle?
- PİRKKO : Saçmalıyor işte! At arabasını ters kullanacağımı söylüyor. *(Kapıyı çarpar ve gider)*
- MİKKO : *(Gülerek)* Gördün mü gününü?
- JOHANNES : Hiç fark etmez. Pirkko ve ben yine de çok iyi arkadaşız.
- MİKKO : O zaman bahçede kalıp onunla oyun oynasaydın. Biraz ters bir zamanda geldin buraya.
- JOHANNES : Öyle mi, Anna Liisa?
- ANNA LİİSA : Yo, hayır. Mikko boşuna...
- JOHANNES : Ben de Pirkko benimle eğleniyor sandım, ama şimdi Mikko'yu görünce anladım galiba..
- MİKKO : Anladın demek? Göstermiyorsun, ama tahminimden de akıllıymışsın meğer...
- JOHANNES : Sen merak etme Anna Liisa, istediği kadar laf atsin, hiç aldırmam.
- ANNA LİİSA : Öyle mi? Buna sevindim işte! Ne derse desin onu duymazlıktan gel, olur mu?
- JOHANNES : *(Mikko'ya sırtını dönerek oturur)* İçin rahat etsin, onu şimdi ne görüyorum ne de duyuyorum.
- MİKKO : O zaman biz de kaldığımız yerden devam edebiliriz, Anna Liisa. Belki senin dediklerin için de sağır ve kör kesilir.

- ANNA LİİSA : Mikko, kes artık! Rica ediyorum, yeter artık.
- JOHANNES : Zaten faydası yok, boşuna yalvarma ona.
- MİKKO : Anna Liisa, neyin fayda edip etmeyeceğini biliyor. Yeter ki çaba harca-sın... Her şey onun isteğine bağlı.
- ANNA LİİSA : Yarın için buraya bir sürü misafir çağırıldı Johannes.
- JOHANNES : Evet, baban az önce bahçede anlatı-yordu.
- ANNA LİİSA : Eğlence düzenlemek istiyorlar. Ba-bam kasabadan içki getirtmiş.
- JOHANNES : Onu da haber aldım.
- ANNA LİİSA : Babam çok iyi niyetli. Herkesi mutlu görmek istiyor.
- MİKKO : Beni de mutlu görmek ister mi?
- ANNA LİİSA : Tabii ki. Dün de seni o kadar dostça karşılamadı mı?
- MİKKO : Bana o kadarı yetmez. Daha büyük bir mutluluk isterim.
- ANNA LİİSA : Kutlamalara da çağırdı ya!
- MİKKO : Sen tabii gelmemi istemedin, değil mi?
- ANNA LİİSA : İnsan gibi davransan, kimseyle uğra-şıp sorun çıkarmasan, tabii ki seni de herkesle beraber görmek isterdim.
- MİKKO : Ama yanı başında değil?
- JOHANNES : Şimdi anlaşıldı! Demek onun yanı ba-şında olmak istiyorsun?
- MİKKO : Ne çabuk işitmeye başladın?
- ANNA LİİSA : Böyle davranmaya devam edersen, ne kendinde ne de bizde keyif bırakırsın.
- MİKKO : Yarın yanı başında olmama izin verip vermeyeceğini sordum sana?

- JOHANNES : Anna Liisa'nın yanı başı bana ait biliyorsun.
- MİKKO : Öyle görünüyor, ama daha önce başkaları da orada olmuş.
- JOHANNES : Ne dedin?
- ANNA LİİSA : Johannes, dediklerine aldırmayacağına söz vermiştin.
- JOHANNES : Evet, söz verdim, ama...
- MİKKO : Biraz zor mu geldi?
- JOHANNES : Hayır, sen konuşmaya devam et, ben dayanırım...
- ANNA LİİSA : Her zaman sana bu kadar iyi davranılmış bir evde böylesine huzursuzluk yaratman çok çirkin...
- MİKKO : Sen bana eskisi kadar iyi davranmıyorsun. Sorun da burada!
- ANNA LİİSA : Ben seni rahat bırakıyorum, sen de bana huzur ver.
- MİKKO : Huzurun canı cehenneme! Ben senden aşk istiyorum.
- JOHANNES : Utanmaz herif! Amacının bu olduğunu anlamıştım.
- ANNA LİİSA : Johannes!
- JOHANNES : Tamam, tamam sinirlenmeyeceğim. Sen konuşmana devam et, kızmayaacağım.
- MİKKO : Kız veya kızma, hiç fark etmez. Ama bir an önce Anna Liisa'dan vazgeçsen iyi edersin.
- JOHANNES : Senin demenle mi? Çok beklersin... Bu arada, aman sakın sıkılma.
- ANNA LİİSA : *(Yanına oturur ve elini avucuna alır)* Sevgilim, o bizim aramızı bozmak istiyor.

- JOHANNES : Ama başaramayacak. Asla... Asla!
- ANNA LİİSA : Yeter ki sen sözüne sadık kal! Ne olursa olsun benden vazgeçmeyeceğine inanabilsem...
- JOHANNES : Ben mi senden vazgeçeceğim, hem de Mikko'nun laflarıyla? Hadi canım sen del!
- ANNA LİİSA : Benden hiç ayrılmıyacağına inanabilsem. Hiçbir şekilde beni terk etmeyeceğine...
- JOHANNES : Tanrı aşkına, böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsin? Seni gerçekten sevdiğimi pekâlâ biliyorsun. Senden nasıl ayrılabilirim ki?
- ANNA LİİSA : Johannes, başıma çok ama çok garip bir şey gelse, bana destek olur musun?
- JOHANNES : Bundan emin olabilirsin. Ama bizim başımıza öyle çok garip ne gelebilir ki?
- ANNA LİİSA : Biliyorsun, hayatta senin kadar güvenebileceğim başka kimse yok.
- JOHANNES : Sevgilim, nasıl da böyle ürkek, küçücük bir yavru kuş gibi oluverdin?
- MİKKO : Son bir kez daha koklaşın bakalım...
- JOHANNES : Hâlâ ondan bu kadar çok korkuyorsun, öyle mi?
- ANNA LİİSA : Evet, korkuyorum.
- JOHANNES : Sen hiç korkma. İstersen onu hemen toz edeyim buradan.
- ANNA LİİSA : Yok, hayır, kavga çıkartma. O zaman tehlikeli olur.
- JOHANNES : Bu korkunun nedenini anlayamıyorum. Korkunun ne faydası var? O iki kat fazla üstüne gelir yoksa.

- ANNA LİİSA : Onu iyilikle göndermeye çalışacağım.
İnan bana, tek çaremiz bul
- MİKKO : Yeter artık!
- JOHANNES : Ne yetiyormuş?
- MİKKO : Şu vedalaşma faslınız...
- JOHANNES : Yanılıyorsun, biz burada vedalaşmıyoruz...
- MİKKO : O zaman istersen vedalaşma, ama hemen çek git buradan.
- JOHANNES : Ne dedin?
- MİKKO : Sana gitmeni söyledim!
- JOHANNES : Ben mi? Sen mi bana gitmemi söylüyorsun? Ne demek oluyor bu?
- MİKKO : Anna Liisa ile benim konuşacak şeylerim var. Sen az önce bölmüştün konuşmamızı...
- JOHANNES : Saçmalama! İkkinizin konuşacak neyi olabilir ki?
- MİKKO : Anna Liisa, gönder şunu yoksa durum değişir...
- JOHANNES : Deli misin sen be adam?
- MİKKO : Ne dediğimi duymadın mı?
- ANNA LİİSA : Johannes, dediğini yap lütfen. Bir süre için dışarı çıkiver.
- JOHANNES : Seni anlamıyorum. Burada, yanında sana destek olmamı istemiyor muydun sen?
- ANNA LİİSA : Ama onu demek istemedim ki...
- JOHANNES : Nasıl yani?
- ANNA LİİSA : Başka bir şey demek istemiştım, ama sonra anlatırım.
- MİKKO : Ee, neler oluyor? İyilikle gidecek mi, yoksa?..
- JOHANNES : Bu iş fazla uzadı...

- ANNA LİİSA : Git lütfen sevgili Johannes, git lütfen...
- JOHANNES : Onunla bir olup beni kovuyorsun, öyle mi?
- ANNA LİİSA : Kovmuyorum seni, sadece rica ediyorum.
- JOHANNES : Bence aynı şey. Sen yine de onunla yalnız kalmak istiyorsun ya, buna hayret ediyorum.
- ANNA LİİSA : Birazcık gidiyersen de, bana ne diyecekse dese Mikko. Sadece birkaç dakika! Anladın mı?
- MİKKO : Gitsin de oyalansın kendi başına...
- JOHANNES : Gitmiyorum.
- MİKKO : Gitmiyor musun?
- JOHANNES : Hayır!
- ANNA LİİSA : Johannes!
- JOHANNES : Bunu benden isteme. Gitmiyorum. Şuradan şuraya bir adım bile kıpırdamayacağım. Mikko'nun sana söyleyeceği ve benim duymamam gereken hiçbir şey olamaz.
- ANNA LİİSA : Mikko, başka bir zaman konuşuruz... Haftaya diyelim...
- JOHANNES : İşitmemi istemiyorsun, öyle mi? Şüphelenmeye başlayacağım artık...
- ANNA LİİSA : Hayır engel olmak değil bu. Acelesi olduğunu sanmıyorum da... Sonra konuşuruz, Mikko.
- MİKKO : Daha sonraya bırakmayacağız. Bugün, hatta şu anda her şeyi halletmek istiyorum.
- JOHANNES : Ne var ki halledilecek?
- MİKKO : Bu kızın senin mi, benim mi olduğu...

- JOHANNES : Hangi kız?
- MİKKO : Anna Liisa, tabii ki. Başkasından bahsetmiyoruz herhalde.
- JOHANNES : Bunu sormadan da pekâlâ bilmen lazım!
- ANNA LİİSA : Kavga etmeyin! Lütfen kavga etmeyin canım!
- MİKKO : Cevap ver! Hangimizin olmak istiyorsun?
- JOHANNES : O buna çoktan karar verdi bile. Yarın kiliseye git de öğren!
- MİKKO : Neler olacak biliyorsun, hadi cevap ver!
- ANNA LİİSA : Tanrını!
- JOHANNES : Söyle ona, ille de duymak istiyorsa söyle ona.
- ANNA LİİSA : Benimle uğraşmayın artık. Rahat bırakın beni.
- JOHANNES : Kabahat sende... Bana bıraksaydın, çoktan def olup gitmişti.
- MİKKO : Öyle mi? Sen mi beni def ederdin? Adam mısın sen bel!
- JOHANNES : Yeter be, yoksa gösteririm sana gününü!
- ANNA LİİSA : Yapmayın lütfen, yapmayın! Johannes, bana söz...
- MİKKO : Gel bir dene istersen... Seni bir kerede mahvederim, hem de büyük bir zevkle.
- ANNA LİİSA : Kavga etmeyin! Hayır, yapma Johannes! *(Atlar kapının önünde durur, ayak sesleri duyulur)* Neyse ki babam geliyor!

(Kortesuo, Riikka ve Pirkko içeceklerle birlikte diğer erzakı da taşıyarak içeri girerler. Pirkko, koca bir un torbasını sürükleyerek gelir ve yorgun bir halde sandalyenin üstüne bırakır.)

- PİRKKO : Amma da ağırmış!
- KORTESUO : Yarın için gereken her şeyi getirdik işte .
- PİRKKO : Düğüne kadar yeter her şey... Görüyor musun Anna Liisa, ne çok un var! Koca koca çörekler yaparsın artık!
- RIİKKA : Yarınki kutlamalar için bile yapardık. Yine fırıncıya para vereceğiz şimdi!
- KORTESUO : Bu unun bedavaya geldiğini mi sanıyorsun? Bunlar yeter herhalde, ne dersiniz beyler? İçecekleri kastettim... Ne de olsa eskisi gibi çok içilmiyor artık.
- RIİKKA : Artık az içki içmektir makbul olan. Fazla sert içki de ikram etmemeli.
- KORTESUO : Olsun canım, boş ver yeni âdetleri... Elimizde varsa, ikram ederiz elbette. Bırak da, birkaç kadeh içip keyiflen sin misafirlerimiz. Azıcık çakır keyif olmaktan zarar gelmez...
- PİRKKO : Baba, atın eyerini çıkarıp ahıra götürebilir miyim?
- KORTESUO : Götür bakalım.
- PİRKKO : Peki, önce yolda biraz binebilir miyim?
- KORTESUO : Hadi tamam, madem canın istiyor...
- PİRKKO : *(Neşeyle çılgık atar, yerinde duramaz)*
Ah, ne güzel! Camdan seyredin beni

nasıl dört nala süreceğim. (Koşarak dışarı fırlar)

- RİİKKA : İzin vermeseydin keşke. Böyle yaptıkça hiç akıllanmaz ki...
- KORTESUO : Bırak bu seferlik yapsın işte!
- RİİKKA : Bakalım sonunda bu kıza ne olacak? Dünyada akıllanmaz.
- KORTESUO : Eee, neden böyle ciddi duruyorsunuz beyler? Yine mi atıştınız?
- ANNA LİİSA : Tam üstüne bastın, babacığımı! Çok şükür eve geldiniz. Yoksa neler olurdu kim bilir...
- RİİKKA : Yani birbirlerine mi girdiler?
- ANNA LİİSA : Neredeyse... Ben de çok zor durumda kaldım. Evet ya, utanmıyor musunuz şu halinizden?
- KORTESUO : Demek kavga etmek üzereydiniz. Siz de az değilsiniz yani! Akli başında kocaman adamlarsınız bir de!
- ANNA LİİSA : Babamın dediklerini duydunuz mu? Akli başında insanlar böyle mi yaparlar? İkinizin de akli başında olduğuna ve bela aramadığınıza göre... Değil mi?
- RİİKKA : Aranıza bu nefret nereden girdi Tanrı aşkına? Mikko dört yıldır burada değildi zaten... Aranızda eski bir dava da olsa, çoktan unutulmuş olmalıydı.
- MİKKO : Eski bir nefret değil bu, daha yeni ortaya çıktı.
- KORTESUO : Eski de yeni de olsa, artık anlaşın bakalım. Ne demişler, "öfkelenin ve barışın; nefretin sizi mahvetmesine asla izin vermeyin!"

- JOHANNES : Ben kavga filan istemiyorum.
- KORTESUO : Ben bu işin Mikko'dan kaynaklandığını sanıyorum. Beni dinle oğlum, galiba sende biraz annenin karakteri var. Afedersin ama, dürüstçe söylemek gerekirse, o kadın çekilir gibi değil. Yine evin buralarda gördüm onu.
- MİKKO : Size ne kötülüğü dokundu ki, ona tahammül edemiyorsunuz?
- KORTESUO : Doğrusu hiçbir kötülüğü olmadı, ama...
- MİKKO : Ama yararı oldu size. Tabii, yararı oldu da sizin haberiniz bile olmadı.
- KORTESUO : Doğrusunu istersen, pek yararı olduğunu da hatırlamıyorum.
- MİKKO : Duymak isterseniz ben anlatayım.
- ANNA LİİSA : Mikko, yarın burada dans edileceğini de biliyor musun? Hâlâ edebilir misin? Eskiden çok güzel dans ederdin. Biz, ikimiz tekrar bir deneyelim. Bakalım hâlâ eskisi kadar iyi dans edebiliyor muyuz?
- MİKKO : Yani sen? Doğru mu anladım?
- ANNA LİİSA : Tabii, yarın seninle tekrar dans etmek istiyorum.
- JOHANNES : Nasıl olur, Anna Liisa? Az önceki kargaşadan sonra böyle bir şeyi nasıl teklif edersin ona? İnanamıyorum...
- ANNA LİİSA : Az önceki problemi çözdük ya... Anlaştık ve unuttuk, değil mi Mikko? Artık tartışmak yok. Yine eskisi gibi iyi arkadaşlarız biz.
- MİKKO : Evet, sen ve ben de mi?

- JOHANNES : Sizin birbiriniz ile hiçbir alakanız olamaz. Ne kavgalı olun ne de arkadaş...
- ANNA LİİSA : Hayır, hayır! Barışık demek istedim ben... Eski dostlar gibi en azından, barışık olarak. Johannes, buna kızmazsın, değil mi? Ne dersin?
- MİKKO : İkimizin de gönlünü almaya çalışıyorsun sen. Olmaz öyle şey... Ya o, ya ben!
- JOHANNES : Sen ondan uzak dur, Anna Liisa. En iyisi bul
- ANNA LİİSA : Yarın biraz dans edeceğiz, o kadar. Daha başka ne olabilir ki? Sonra da bütün akşam herkese iyi davranacak.
- MİKKO : Şimdi anlaşıldı! Bu, sadece bir tuzaktı. Nasıl da akıllılık yaptın! Sen beni değil de, başkalarını kandırmaya çalış. Oyuna getiremezsin beni. Artık yetti! Konuşmamın zamanı geldi.
- ANNA LİİSA : Mikko, daha değil! Daha değil, öbür gün!
- MİKKO : Öbür güne bırakmayacağım ben. Şimdi olacak.
- ANNA LİİSA : Mikko!
- JOHANNES : Anna Liisa, neyin var senin? Neden korkuyorsun sen?
- ANNA LİİSA : Hiçbir şeyden... hiç... Bana destek ol Johannes, bak şimdi neler olacak...
- KORTESUO : Ben bu işten hiçbir şey anlamadım. Neyin sonu geliyor? Ne anlatacaksın? Benden bir şey gizliyorsan, hemen anlat!
- ANNA LİİSA : Konuşmasına izin verme, Johannes!

- JOHANNES : Neden, söylesene banal
- MİKKO : İşin aslı şu, efendim: Anna Liisa bundan dört yıl önce benim nişanlımdı. Şimdi onu almaya geldim, ama şuradaki adam, işte şu, bizim aramızı bozmuş.
- KORTESUO : Anna Liisa, senin nişanlın mı? İşte, şimdi yalan söylüyorsun!
- RİİKKA : Aman Tanrım! Neler duyuyorum? Anna Liisa, o zamanlar daha on beş yaşındaydı. Johannes, inanma böyle şeylere. Laf işte! Yemin ederim, hiçbir anlamı yok bunların. Aralarında böyle bir şey olsaydı, başkaları muhakkak duyardı.
- MİKKO : Anlamadınız işte! Biz saklamasını öyle iyi becerdik ki, kimsenin haberi bile olmadı.
- KORTESUO : Mikko, dur bakalım, ağırdan al, tepem atmak üzere hal! Benim kızım bir seyisle böyle gizli kapaklı iş mi çevirir? Ayıp bel! Böyle yalanlar yaydığın için kendinden utan! Başka bir kızıdan söz edilseydi neyse de, buraların en mağrur ve iffetli kızı olarak tanınan Anna Liisa için hiç inanmam. Buna nasıl cesaret edersin? Tekrar ediyorum, utan artık!
- MİKKO : Doğru mu, değil mi, neden Anna Liisa'dan sormuyorsunuz?
- RİİKKA : Bir şey söylemeyecek misin kızım? Bu şekilde kendini ezdiriyorsun?
- KORTESUO : Kendini savunsana, Anna Liisa.
- JOHANNES : Yalan söylediğini söyle de, alsın ağzının payını...

- ANNA LİİSA : Aman Yarabbil
- JOHANNES : Hadi biraz cesaretl Korkma, korkacak bir şey yok. Güven bize.
- KORTESUO : Hadi merakta bırakma, cevap ver kızım... Kimin nişanlısısın, Johannes'in mi, yoksa şu herifin mi?
- ANNA LİİSA : Johannes'in. Asla başkasını sevmedim. O zamanlar sadece on beş yaşında akılsız bir çocuktum.
- RİİKKA : İşte siz de duyduunuz.
- ANNA LİİSA : Beni bırakma Johannes. Ah, beni bırakmal
- JOHANNES : Bir vicdansızlık yapmadın ki! İçin rahat etsin.
- KORTESUO : Seni, hem eski bir hizmetlim hem de dostum olarak evime aldım. Ama böyle şeylere devam edecek olursan, kapımı sana kapatmak zorunda kalırım. Böyle şeyleri kabul edemem.
- MİKKO : Anna Liisa, sen mi devam edersin, yoksa konuşayım mı? Bak yine de işlerin gidişini değiştirebilirsin. Her şey senin elinde...
- RİİKKA : Tanrı aşkına, bu tehditler de ne oluyor? Onu zorla alamayacağını anla artık!
- MİKKO : Ben Anna Liisa'dan vazgeçmem. Onu bir başkasına vermeyeceğim. Pederin huzuruna çıkmamış olsak bile, bana karım kadar yakın oldu o...
- JOHANNES : Karın mı? Anna Liisa, doğru mu? Çabuk söyle!
- RİİKKA : Seni utanmaz adam!
- KORTESUO : Sözlerini hemen geri al, yoksa fena olacak! Sözlerini geri al, duyuyor mu-

sun? Sonra da şuraya diz çöküp önce Anna Liisa'dan sonra da bizden af dile... Yoksa, yoksa...

MİKKO : Artık beni dinleyecek misin Anna Liisa, yoksa her şeyi anlatayım mı?

ANNA LİİSA : Canavar! Beni öldürseydin ...

MİKKO : Daha yetmedi mi? O kadar kuvvetli mi sanıyorsun kendini? Öyleyse, son kozumu kullanmaktan başka çarem kalmadı. Sen istedin! *(Kapıya yönelir)*

ANNA LİİSA : Ne yapıyorsun?

MİKKO : *(Kapıyı açar ve seslenir)* Anne, içeri gel.

RİİKKA : Husso mu? Bir o eksikti burada! Her şeyi bütün köye, bire bin katarak anlatır o.

ANNA LİİSA : İşte şimdi her şey bitti Johannes...

JOHANNES : Ne bitti?

ANNA LİİSA : Her şey... her şey...

JOHANNES : Bana cevap vermedin? Az önce söyledikleri doğru muydu?

ANNA LİİSA : Keşke, yer yarılrsa da içine girsem!..

JOHANNES : Anna Liisa, cevap ver, yoksa çıldıracağım.

MİKKO : İçeri gir, içeri...

HUSSO : Geldik işte. Her şey açıklığa kavuştu mu burada?

MİKKO : Henüz değil. Ama biraz sonra olacak. Artık bildiğin her şeyi anlatabilirsin.

HUSSO : Eninde sonunda bu hale mi düştünüz? Asla vazgeçmeyecek diye ben söylememiş miydim?

KORTESUO : Husso'nun burada yeri yok. Çekip gitse iyi olur...

- HUSSO : Mikko, duydun değil mi, işte bana hep böyle davranıyorlar. Hiçbir zaman ne içeri çağrıldım ne de oturmaya... Kızlarını utançtan ve hapisten kurtarmamın teşekkürü bu oldu.
- RİİKKA : Aman Tanrım, bunların ikisi de çıldırmış olmalı!
- KORTESUO : Sözlerine dikkat et, kocakarı. Bu iş burada bitmez, yemin ediyorum.
- RİİKKA : Ana-oğul bizi oyuna getirmeye çalışıyorlar. Teşekkürlük bir şey yok... Daha neler duyacağız bakalım?
- KORTESUO : Bu iş böyle kapanmayacak. Sizi mahkemeye vereceğim.
- HUSSO : Cesaretin varsa, mahkemeye ver! Burada söylediklerimi aynen orada da tekrar ederim. Yarın ben buradayken, kızın Hâmeenlinna Hapishanesi'nde olur. Burada olduğu için benim gibi zavallı bir kocakarıya teşekkür borçlu. Bana nasıl teşekkür etti peki? Hiçbir şeyle... Bir kere bile... Bazen belki eski bir elbise vermiştir, işte o kadarcık... Durum bu işte!
- KORTESUO : Onu tehdit edip korkutarak hediye mi istedin? Bunu öğrendiğim iyi oldu...
- HUSSO : Elbise parçası dedim. Başka bir şey değil. Bunca yıldır -dört yıldır- o sırrı saklayıp kimselere tek kelime bile söylemedim. Anna Liisa, çiftlik sahibinin asil kızı olarak bir çamın altına gömülü o bebeği hiç hatırlamadı bile.
- RİİKKA : Gözlerimizin içine baka baka şu söylediklerine bakın! Susun artık! Dışarı

- atın bu kadını! Yakalayın kolundan ve gönderin onu!
- MİKKO : Ben burada olduğum sürece yapamazsınız!
- HUSSO : Hadi kovun bakalım beni! Ben de dosdoğru komiserin yanına gider, o yeri gösteririm. Cesedi çıkarın da, bakalım yalan söylüyor muyum?
- RİİKKA : Bir çocuk cesedi bulunsa da, Anna Liisa'nın değil bir başkasınındır ol!
- HUSSO : Anna Liisa güzellikle itiraf etmezse, buna komiser ve mahkeme karar verecek. Baksanıza mahkemede durur gibi duruyor şurada. Yaa, benim sözümü dinleyip, başkaları ile gönül eğlendireceğine Mikko'ya sadık kalsaydın, bunlar gelmezdi başına. Hiçbir şey ortaya çıkmazdı.
- JOHANNES : Seni neyle suçladıklarını duyuyor ve tek kelime söylemiyorum. Hiçbiri doğru değil bunların, değil mi?
- MİKKO : Artık durumu biliyorsunuz. Anna Liisa'yı bana verin, efendim. Başka çıkar yolu yok nasıl olsa. Bundan sonra her şey ancak böyle düzelebilir.
- ANNA LİİSA : Ona varmak mı? Asla! Her şeye razıyım, ama buna asla!
- RİİKKA : Ne dedin, Anna Liisa, daha yüksek sesle söyle de duyalım seni. Korkma yavrucuğum, korkma. Şu yalanlara deliler bile inanmaz.
- KORTESUO : Suçsuzsun sen, kızım, biliyorum suçsuzsun. Onlara gereken cezayı vermeden önce, sadece bunu senden de

- duymak istiyorum. Tamamen suçsuzsun, değil mi kızım?
- JOHANNES : Tanrı aşkına cevap ver!
- RIIKKA : Sormaya bile gerek yok ki. Onu boşu boşuna üzüyorsunuz. Baksanıza, alalak bullak olmuş zavallı.
- KORTESUO : Sus biraz, bırak ben konuşayım. Kendine gel Anna Liisa, aklın karışmasın böyle. Burada olanlara boş ver, ama mahkemede de kendini savunman gerekecek.
- ANNA LIISA : Ah, Tanrım...
- KORTESUO : Hepsi yalan, değil mi? Senden ancak ve ancak bunu duymak istiyorum.
- RIIKKA : Sevgili yavrum, babanın söylediklerini duyuyor musun? Yalan olduğunu söyleyen yeter.
- JOHANNES : *(Yıkılmış bir halde)* Söyleyemiyor...
- KORTESUO : Nedir bu Anna Liisa? Duymuyor musun, yoksa anlamıyor musun?
- ANNA LIISA : Baba... çok özür dilerim...
- KORTESUO : Merak etme, suçsuz yere mahkûm edilemezsin. Yaptıklarını ödeyecekler.
- ANNA LIISA : *(Dizleri üstüne çöker)* Anneciğim, babacığim... Johannes... affedin beni!
- KORTESUO : Affetmek mi? Neden? Suçsuz olduğuna göre... *(Titreyerek sandalyeye çöker)* Ne diyecektim ben? Riikka, suçsuz değil mi kızımız?
- RIIKKA : Aman Tanrım, bundan hiç kuşku yok!
- KORTESUO : Gel yavrum, gel buraya. Yerde durma. Senin yerin orası değil. Sen öyle bir şey yapmış olamazsın. Sen bizim, an-

nenle babanın gözü önünde büyüdü. Gel buraya, gel. Bunlardan korkma! Kovacağım şimdi bunları! *(Ayağa kalkar)* Yalancılar, hırsızlar, defolun! İşte kapı, dışarı!

ANNA LİİSA : Babacığım, bırak kalsınlar. Yalan söylemiyorlar. Her şey doğru...

KORTESUO : Neeel! Doğru mu?

ANNA LİİSA : Anlattıklarının hepsi gerçek!

RİİKKA : Yani... çocuğunu öldürmüş olduğun da mı doğru?

ANNA LİİSA : Evet, evet, o da! Şimdi artık bana yapmak istediğinizi yapabilirsiniz.

RİİKKA : Tanrım sen koru bizi!

JOHANNES : Sen, sen mi, Anna Liisa?

KORTESUO : Neler dedi o? Herhalde aklımı kaçırdım ben. Ne dedi? Çocuğunu öldürdüğünü mü söyledi?

ANNA LİİSA : Baba... beni dinleyin baba!

KORTESUO : Çocuğunu mu öldürmüş? Öldürmüş! Bunca yıldır gözümün önünde, hiçbir şey olmamış gibi yaşayarak... beni kandırmış, hepimizi kandırmış! Yılan! *(Eline keseri alır)*

ANNA LİİSA : Anne, annel!

KORTESUO : Seni öldüreceğim!

RİİKKA : Tanrı aşkına yardım edin!

MİKKO : Durun, durun! Sakinleşin efendim! Verin şu keseri bana.

KORTESUO : Seni de öldüreceğim. İkkinizi de öldüreceğim.

RİİKKA : *(Anna Liisa'nın koluna yapışır)* Git uğursuz, git. Babanın kızgınlığı geç-

ne kadar görünme. Git, git... (Onu dışarı çıkarır)

MİKKO : (Keseri Kortesuso'nun elinden alır ve yere atar) Ne beni ne de Anna Liisa'yı öldüreceksiniz. Bu, hiçbir şeyi çözmez. (Kortesuso sandalyeye yığılır)

JOHANNES : Artık hiçbir şey düzelemez... her şey bitti...

PERDE İNER

Üçüncü Perde

(Aynı evde. Riikka camın ardından, boş gözlerle dışarı bakıyor)

- RIIKKA : *(Heykel gibi öylece oturuyor. Kılı bile kıpırdamıyor)*
- KORTESUO : *(İçeri girer)* Johannes'i de, Mikko'yu da çağırttım. Dün gece konuşmamız yarım kaldı, şimdi meseleyi açıklığa kavuşturmamız gerek.
- RIIKKA : Anna Liisa sanki put kesildi. Bütün gece kıyıda, yerinden hiç kalkmadan oturdu.
- KORTESUO : Alıp içeri getirsene kızı...
- RIIKKA : Ah, kaç kere gidip getirmeye çalıştım, ama gelmiyor işte.
- KORTESUO : Ne diyor?
- RIIKKA : Hiçbir şey... Bomboş gözlerle karşıya bakıyor, sanki söyleneni hiç anlamıyor. Aklında bir şeyler var ama...

- KORTESUO : Ne düşünüyor sence?
- RİİKKA : Kendini göle atmasından korkuyorum. Gözümü kırpmadan dünden beri onu izliyorum.
- KORTESUO : Bir de bu eksiktil! Yaptıkları yetmezmiş gibi, bir de kendini öldürürse...
- RİİKKA : Dün gece onu o kadar korkuttun ki... Çıldıırabilir de...
- KORTESUO : Demek öyle! Şimdi her şey benim suçum mu oldu?
- RİİKKA : O kadar da, değil ama ona biraz daha insafli davranabilirdin. Ne de olsa kendi çocuğun değil mi?
- KORTESUO : İşte bunun için onu cezalandırmalıydım. Başkasının çocuğu olsaydı beni ilgilendirmezdi. Neyse...
- RİİKKA : Zavallı yavrum... Bunca yıldır çok eziyet çekti, artık ceza çekmesine gerek var mı ki?
- KORTESUO : O mu eziyet çekti? Herhalde! O zaman bunu bu kadar saklamış olabilir miydi? Bir de o kadar iyi rol yapmak... Kahretsin, düşündükçe...
- RİİKKA : Kocacığım, bunu sen anlayamazsın...
- KORTESUO : Sen daha mı iyi anlıyorsun ki? Söyle bana!
- RİİKKA : Herhalde!...
- KORTESUO : Yoksa meseleyi biliyor muydun? Muhakkak sana anlatmıştır? İkiniz bir olup beni oyuna getirdiniz. İtiraf et, söyle...
- RİİKKA : Hadi bakalım! Başla yine köpürmeye! Şu mutsuzluk yetmezmiş gibi...
- KORTESUO : Biliyor muydun, söylesenel!

- RİİKKA : Bilmiyordum tabii! Ancak senin bildiğini biliyorum. Vesveseyi bırak şimdi...
- KORTESUO : Ama annesi olarak kızının neler çevirdiğini bilmeliydin.
- RİİKKA : Böyle bir şey aklıma nereden gelsin?
- KORTESUO : Kör müsün, anlayamadın mı?
- RİİKKA : Sen anladın mı ki? En az benim olduğu kadar, senin de gözünün önünde değil miydi?
- KORTESUO : Ama kızına göz kulak olmak, benden çok senin görevindi.
- RİİKKA : Anladık, anladık! Yeter artık, lütfen! Eğer şikâyet etmeyi bırakmazsan, dünkünden daha iyi bir çözüm getiremeyiz. Mikko'yu ve Johannes'i boşuna çağırmış olursun...
- KORTESUO : Sen mi şikâyet ediyorsun, ben mi?
- RİİKKA : Tartışmayalım artık. Bu, hiçbir şeyi düzeltmez.
- KORTESUO : Nasıl düzelecek peki? Biliyorsan söyle!
- RİİKKA : Sus biraz, bak Johannes geliyor.
- JOHANNES : *(Gelir)* Nasılsınız?
- RİİKKA : İyi değiliz, nasıl olalım ki... Kocam söylenip duruyor, Anna Liisa, aklını kaçırmamasın!... *(Gözyaşlarını siler)*
- JOHANNES : Kıyıda oturuyor... Yanından geçtim, ama beni fark etmedi bile.
- RİİKKA : Zavallı yavrum, ne bir şey görüyor ne de duyuyor. *(Ağlayarak dışarı çıkar)*
- KORTESUO : Şimdi ne yapacağız Johannes? Sen tabii ki nişanı bozmak istiyorsundur...

- JOHANNES : *(Düşünceli bir ifadeyle)* Başka çaresi var mı? Artık o benim sevdiğim insan değil...
- KORTESUO : Evet ya... Kendini bize bambaşka gösterdi, hepimizi aldattı.
- JOHANNES : İşte bu yüzden çok ağır bir darbe oldu bana... Onun herkesten iyi olduğuna inanmışken, tamamen başka bir insan olduğunu öğrendim. Onun yanında en berbat kızın bile bir melek gibi kaldığını anlamak... Hâlâ kendime gelemedim. Bütün gece ormanda yürüdüm. Ağaçları yumrukladım, yerleri tekmeledim. Birisi görse, çıldırdığımı sanırdı.
- KORTESUO : Sana da çok dokunduğunu anlıyorum. Aslına bakılırsa, senin bir endişen olmamalı. Ondan ayrılacaksın, onun yerine daha iyisini bulabilirsin.
- JOHANNES : Asla aynı şeye girişmem. Bu ilk seferden dersimi aldım ben.
- KORTESUO : Yine başlarsın... Biraz zamana bırak. Göreceksin, zamanla unutulur.
- JOHANNES : Asla unutulmaz...
- KORTESUO : Sana şimdi öyle gelir, ama bilirim, değişecektir... Yine söylüyorum sana, acele etme. Bizim içinse durum bambaşka... Bu yaşımıza kadar dürüst ve kendi halinde insanlar olarak kimseye zararımız dokunmadan yaşadık, ama artık ölüme kadar utanç içinde yaşamak zorundayız. Bir de bunu düşünsene...
- JOHANNES : Ama sizi tanıyan herkes suçsuz olduğunuzu pekâlâ biliyor.

- KORTESUO : Yemin ederim ki, suçumuz yok. İki-
miz de ona böyle bir şey öğretmedik.
Ama ne fark eder ki, insanlar bu ko-
nuda çok insafsız oluyorlar.
- JOHANNES : Peki, herkesin bunu öğrenmesi gere-
kir mi? Nasıl olsa bu iş artık dü-
zelmez...
- RİİKKA : Keşke böyle halledebilsek de, yavru-
cak hapse girmese...
- JOHANNES : Benden bir şey çıkmayacağından emin
olabilirsiniz.
- KORTESUO : Söz verdiğin için sağ ol. Sözünde du-
racağını biliyorum.
- RİİKKA : Peki ama bugün ne yapacağız?
- KORTESUO : Aslında bunun için çağırttım seni. Gi-
dip kilisedeki duyuruyu engellememiz
gerekıyor.
- JOHANNES : Buna gücümüz yok, efendim. Bırakın
duyursunlar, sonrasında sessizce hal-
lederiz.
- RİİKKA : Peki, ya buraya gelecek olan misafir-
lere ne olacak?
- JOHANNES : Gelsinler. Şimdilik bir şey söylemeye-
ceğiz, yoksa boşuna kargaşa olur. Me-
raklı soruların ve dedikoduların sonu
gelmez.
- KORTESUO : Hem bundan kime ne? Nasıl olsa,
eninde sonunda duyacaklar.
- RİİKKA : Belki de görüldüğü kadar kötü ol-
maz. Hem şimdi Johannes de bize
yardımcı oluyor.
- KORTESUO : Keşke şu Mikko bir gelse de, onun
fikrini de alsak.
- JOHANNES : Mikko'yu mu bekliyorsunuz? O za-
man ben gidiyorum.

- KORTESUO : Gitme lütfen. Misafirler geldiğinde burada olmalısın ki, kimse şüphelenmesin.
- JOHANNES : O adamı görmeye tahammül edemiyorum. Onu düşünmek bile beni kızdırıyor.
- KORTESUO : Bir gün daha onunla aynı çatı altında kalabilme iyiliğini bize fazla görme.
- JOHANNES : Bir de alaylarını mı dinleyeyim, öyle mi? O zafer kazanmış haline mi katlanayım? Hayır yapamam! Bunu ben-den istemeyin.
- RİİKKA : Durun bakın! Ayağa kalktı, acele edin... Göle doğru yürüyor. Aman Tanrım! *(Dışarı fırlar)*
- JOHANNES : Anna Liisa?
- KORTESUO : Kendini öldürecek, Tanrım! Ayaklarım tutmuyor... *(Dışarı koşmaya çalışır, ama yapamaz, dizleri üstüne çöker)*
- JOHANNES : Korkmayın... hemen gidiyorum... *(Dışarı koşar)*
- KORTESUO : Çabuk koş! Yetişebilecekler mi? *(Pencereye gider, yumruklarını sıkar)* Anna Liisa! Şuna bakın, sandalla açılıyor. Koşun, diğer sandalı alın. Tamam... tamam, oldu işte! Tanrı'ya şükür...

(Mikko içeri girer)

- KORTESUO : *(Hâlâ pencerede)* Tanrı'ya şükür, yakaladılar onu. Neyse, kurtuldu Anna Liisa'mız... *(Dönerek)* Mikko, geldin mi?
- MİKKO : Beni çağırmışsınız.

- KORTESUO : Çağırdım ya... Sana dün söylediklerinde samimi olup olmadığını soracaktım. Yani Anna Liisa'nın eşin olmasını hâlâ istiyor musun?
- MİKKO : Tabii ki istiyorum. Dört yıl içinde değişmeyen fikrim, bu kadarcık bir zamanda değişmedi ya...
- KORTESUO : O zaman istediğin olsun.
- MİKKO : Sonunda oldu ha!
- KORTESUO : Ne Johannes ne de ben karşı koyacağız artık. Daha önce yapılan kilise duyurusu iptal edilsin, hemen onunla evlenebilirsin. O kötü olayı da mümkün olduğunca gizli tutmaya çalışalım. Johannes de bu konuda konuşmamaya söz verdi.
- MİKKO : Demek öyle. O zaman her şey yolunda demektir. Dediğim gibi oldu işte! Bana inansaydınız, daha da az üzüntüyle atlatırdık. Ama neyse... Hemen unutulur nasıl olsa, değil mi?
- KORTESUO : Unutulacağını sanmam. Bu darbe beni öldürecek. Görürsünüz, ıflah olmam artık... Böylesine aşağılık bir korkuyla nasıl yaşarım ben?
- MİKKO : Neden korkuyorsunuz ki? Johannes sağda solda konuşsa da, böyle şeylere kim inanır ki? Gidip de konuşursa, ona zararı dokunur. Biz de, Anna Liisa onu terk ettiği için böyle diyor deriz.
- KORTESUO : Gerçeği bilmek bana çok zor gelecek. Bundan sonra kimsenin yüzüne bakamam.

- MİKKO : Boş verin! Olan oldu bir kere... Artık üzülmeyi bırakın. Neye yarar ki?
- KORTESUO : Şu günü de bir atlatsak bari...
- MİKKO : Neden bugünü? Haa, kilisede duyuruları vardı değil mi ve bir sürü misafir davet etmiştiniz... *(Islık çalar)* Nasıl halledeceğiz bunu?
- KORTESUO : Nişanın bozulmasından hiç bahsetmemeye karar verdik. Misafirleri karşılayıp, hiçbir şey olmamış gibi davranalım. Böylece daha kolay atlatırız diye düşündük.
- MİKKO : Hah, tamam! Bu en iyisi! Anna Liisa ve ben kendi aramızda bir nişan yaparız. Başkalarına hiç hissettirmeden hallederiz. Onlar kutlamalara katılıp Johannes'in damat olduğunu sansınlar... Vay be! Bu akşam ne eğlence olacak!
- KORTESUO : Ne eğlencesi? Bir bu eksikti. İşte geliyorlar. *(Riikka ve Johannes, Anna Liisa'yı zorla eve getirirler)*
- ANNA LİİSA : Bırakın beni! Bırakın, içeri girmek istemiyorum.
- RIİKKA : Gireceksin! Seni bir daha orada yalnız başına bırakamayız.
- ANNA LİİSA : Neden gitmeme izin vermediniz. Şimdi onu kucaklamış olurdum. Orada uzaklarda, gölün ortasındaydı... O gün de olduğu gibi ağlıyordu yine...
- KORTESUO : Kim vardı gölde? Kimdi ağlayan?
- ANNA LİİSA : Çocuğum... Kendi bebeğim... Hâlâ ağlıyor, duymuyor musunuz? N'olur bırakın yanına gideyim.

- RİİKKA : Canım kızım, inan bana, bebek falan yoktu. Bütün gece hiçbir şey yemeden ayaktaydın. Halsizlikten hayal görme-ye başladın. Bir hayalden başka bir şey değildi o...
- ANNA LİİSA : Onu çok iyi görüyordum... Ama siz gelince suyun altında kayboldu. Neden beni bırakmadınız? Neden, neden?
- RİİKKA : Canım... o zaman sen de sulara gömülürdün...
- ANNA LİİSA : Göle... evet, bebeğimin yanına... Bu mutluluğu bana fazla gördünüz, *(Sessizce ağlar)*
- KORTESUO : Kızım! Bize bir de bu üzüntüyü mü yaşatacaksın?
- ANNA LİİSA : Ölmek istiyorum... bırakın öleyim. Bırakın bebeğimin olduğu yere gideyim.
- RİİKKA : Gidemezsin onun yanına...
- KORTESUO : Bu düşünceleri at kafandan, Anna Liisa. Her şey daha iyiye gitmeye başladı bile. Ne hapse girmene ne de başka bir şeyden korkmana lüzum var! Rahat rahat yaşamaya devam edebilirsin.
- MİKKO : Anna Liisa, ölmeye ne gerek var? Hayatımız asıl şimdi başlıyor. Senin ve benim için... Bugün nişanımız olduğunu bilmiyorsun daha, değil mi?
- ANNA LİİSA : Anne, bırak bebeğime gideyim... Ne olur, anne?
- MİKKO : Elbette hayır!
- ANNA LİİSA : Ama yine de huzur bulurdum. Orada gölün dibinde rahatça yatardım. Her

şey bitmiş olurdu; bütün acı ve üzüntüler... Hiçbir şeyden haberim olmazdı.

RİİKKA : Peki, gelecek hayatında ne halde olurdun, hiç düşündün mü, sevgili çocuğum?

ANNA LİİSA : Gelecek hayatımda mı? Bilmiyorum... ama buradan dışarı çıkmak istiyorum... Dışarı... dışarı! Burada sadece günah işledim. Kendimi ve başkalarını utandırdım. Artık burada bana yer yok. Herkes sırtını dönmüş, herkes benden nefret ediyor. Ağaçtaki kurumuş bir daldan veya tarladaki kupkuru ottan farkım yok. Kimseye bir yararım olmaz, kimseye mutluluk vermem ben. Ah anne, keşke beni boğulmaktan kurtarmasaydınız. Şimdi her şey bitmiş olurdu ve benden kurtulurdunuz.

RİİKKA : Böyle şeyler söyleme! Kimse senden nefret etmiyor. Bir daha bu konuları açmaya gerek bile yok. Yeter ki, göle girerek veya başka bir şekilde kendini öldürmeyi düşünme...

MİKKO : Anna Liisa, seninle herkesten daha mutlu günler yaşayacağız. Evlenip, sana çok iyi bakacağım. Bak o zaman ölüm düşüncesi bir daha aklının ucundan geçer mi?

ANNA LİİSA : Hayır, olmaz! Anne bırakın beni, dışarı bırakın! Ben artık yaşayamam. İnsanlar affetse de Tanrı beni affetmez.

- RİİKKA : Affeder kızım, emin ol, affeder. Ne de olsa, sen de Tanrı'nın sevgili kulusun...
- ANNA LİİSA : O zaman daha ne istiyor benden? Ağladım, dua ettim, ayaklarına kapandım, ama kızgınlığı hâlâ devam ediyor. Günahımı affettirmek için daha ne yapmalıyım? Anne, söyle banal
- RİİKKA : Dua et ki, Tanrı'nın kutsal ruhu seninle olsun. Ben daha fazlasını bilmem.
- ANNA LİİSA : *(Sessizce ve tane tane konuşur, göğesini bakar)* Tanrı'nın kutsal ruhu?
- KORTESUO : Kendini öldürmeni emretmiyor...
- ANNA LİİSA : Etmiyor, etmiyor tabii... Anne bak! İşte şimdi gökyüzünün ışığı ruhuma indi. Günahlarımın bağışlanması ve affedilmem için ne yapmam gerektiğini biliyorum artık.
- RİİKKA : Tanrı'ya şükür, sakinleşiyor.
- ANNA LİİSA : Tanrım, sana şükürler olsun... Anneciğim, sana ve Johannes'e beni yeni bir günah işlemekten kurtardığınız için teşekkür ederim. Artık yaşamak istiyorum. Tanrı'yı buldum; sesini ruhumda hissediyorum.
- KORTESUO : Her şey düzeldi. Korkmamıza gerek kalmadı. Artık odana gidip üstünü değiştirebilirsin. Bütün misafirler bira-razdan kiliseden çıkıp gelmeye başlarlar.
- RİİKKA : En güzel elbiseni giy...
- ANNA LİİSA : Olur anne. En güzel kutlama giysimi giyeceğim. Hayat nasıl da aydınlandı

- birden. Her şey bir anda değişti. Doğudan yükselen güneş gibi.
- KORTESUO** : Evet, evet! Hemen git ki hazırlanmaya vaktin olsun.
- MİKKO** : Gitmeden bir tek şey söylemek istiyorum sana. Dün dediğin gibi benden nefret etmiyorsun değil mi?
- ANNA LİİSA** : Hayır etmiyorum. Ne senden ne de başkasından nefret ediyorum.
- MİKKO** : Duydunuz mu? Ne demiştiniz size?
- KORTESUO** : Hadi oyalanma artık. Hemen git ve mutlu bir yüzle, en güzel giysisinle hemen dön.
- ANNA LİİSA** : Hazırlanacağım baba. En güzel giysimle ve mutlulukla... O zamana kadar hoşça kalın. *(Gider)*
- RIİKKA** : Ben de gidip üstümü değiştirsem iyi olacak. *(Gider)*
- MİKKO** : Hoşça kalın! Çok uzağında kalmayın. Bambaşka bir insan gibiydi. Gözlerinin nasıl parladığını gördünüz mü?
- JOHANNES** : Evet ya, artık hiç üzgün görünmüyordu.
- MİKKO** : Bugün sona ermeden, o son mutsuzluğunu da sileceğim ben. Bana inanın!
- JOHANNES** : *(Bozulmuş bir halde)* Mümkün... Artık ne olacağını kestirmek mümkün olmuyor.
- MİKKO** : Sen dün olanlardan dolayı hâlâ bana kızgınsın galiba. Bırak artık! Benim olanı aldım ya, artık seninle bir alıp veremediğim kalmadı. Ama ne olursa olsun, Anna Liisa'dan vazgeçmeyecektim...

- JOHANNES : Bunu kanıtladın!
- MİKKO : Evet, evet ama daha ileri gitmeye siz zorladınız beni! Aman ne önemi var artık. Her şeyi unutup geride bırakalım. Bu gece eğlenmeye bakalım!
- HUSSO : *(İçeri girer)* Riikka'nın kulağıma fısıldadığı doğru mu?
- MİKKO : Damatların değiştiği mi? Doğru!
- HUSSO : Gel de seni bir öpeyim. Kortesuso'nun damadı olacaksın demek ki! Küçük bir çocukken bir küçük parça yiyecek için ortalıkta koşup dururken, bunu söyledilerdi kimse inanmazdı. Defalarca da tarlaya çalışmaya gönderdiler. Ama işte şimdi sokak çocuğundan evin efendisi çıkıyor. Tanrı seni korusun! Bu mutlu günü gördüğüm için şükürler olsun. Kızlarını seve seve verdiler mi sana?
- MİKKO : Tabii ki severek verdiler.
- HUSSO : Demek seve seve verdiler. Ben de onlara teşekkür edeyim. *(Kortesuso'nun yanına gelir ve tokalaşır)* Teşekkür ederim, beyim! Artık beni istediğiniz kadar aşağılayabilirsiniz, hiç umurumda olmaz. Artık söyleyecek bir şeyim kalmadı. Benim için hiç önemi yok bu yaşında, yeter ki oğlum mutlu olsun.
- MİKKO : Anneme kötü davranılmasına ben izin vermem.
- KORTESUO : Ben bunu yapmam zaten. Kimseye bir şey söylememen gerektiğini unutmazsın değil mi?

- HUSSO : Söylemem tabii. Artık ne söyleyeyim?
Ah Mikko, kim bilir ne kadar mutlusundur. Gel bir öpeyim seni! Peki Johannes bu işe ne diyor?
- JOHANNES : Hiçbir şey. Kendi isteğimle vazgeçiyorum.
- HUSSO : Kendi rızanla mı? Demek kendi rızanla? Doğrusu hiç sanmıyorum.
- JOHANNES : İster inan, ister inanma, hiç fark etmez.
- KORTESUO : Sakın tartışmaya başlamayın, dostlar.
- HUSSO : Olur mu canım... Zaten beni ilgilendirmez artık. Önemli olan Mikko'nun Anna Liisa'ya kavuşması... Başka hiçbir şey umurumda değil.
- PİRKKO : *(Elinde dua kitabı ve üstünde kilise giysileriyle içeri girer)* Kiliseden selamlar. Peder kürsüden herkese haberi gümbür gümbür verdi.
- MİKKO : Demek bayağı gürledi peder!
- PİRKKO : Duymalıydın Johannes! Kilise ağzına kadar doluydu. Bizimkilerin ismi söylenirken çıt çıkmıyordu; yere iğne atsan duyulurdu.
- MİKKO : Amma abarttın!
- PİRKKO : Kes sesini! Neden hep başkalarının konuşmalarına karışırsın ki?
- MİKKO : Devam et, devam. İğne düşse duyulurdu...
- PİRKKO : *(Diğerlerine dönerek)* O kadar hoştu ki, yüreğim de küt küt atıyordu. 'Genç ev sahibi Johannes Kivimaa ile evin kızı, genç ve namuslu derken...'
- MİKKO : Şimdi sözünü kesen kimdi?

- PİRKKO : Sussana! Seninle konuşmuyorum, diğerlerine söylüyorum ben. Evet, "genç ve namuslu Anna Liisa Kortesuso'nun evlilik isteğini ilk defa bildiriyoruz".
- MİKKO : Anna Liisa'nın adını mı söylediler? Ben de Pirkko'nunki sanmıştım.
- PİRKKO : *(Mikko'ya dönerek, ellerini arkasına kavuşturmuş, sırtır ve taklidini yapar)*
Ha ha ha!
- KORTESUO : Pirkko, sen...
- PİRKKO : Neden öyle dalga geçiyor sanki?
- MİKKO : *(Gülerek)* Kıza da bak sen!
- PİRKKO : Annem ve Anna Liisa nerede? Evi süsleyip etrafa çelenkleri asmamışlar bile. Hâlâ şu kapının arkasında çelenkler... Dün gece nasıl da özenerek dizmiştim oraya.
- KORTESUO : Acele edersen duvara asacak vaktin olur.
- PİRKKO : O zaman burada kimse kalmasın ve ben haber verene kadar da gelmeyin.
- HUSSO : Yardımcı olmak için ben kalabilir miyim?
- PİRKKO : Peki siz kalın, ama herkes dışarı çıksın.
- KORTESUO : O zamana kadar benim odama gideyim.
- MİKKO : *(Pirkko'ya doğru)* Merak etme sakın, ben sana göstereceğim! *(Johannes, Mikko ve Kortesuso çıkarlar)*
- PİRKKO : Göster bakalım, ne göstereceksen? Hadi acele edelim Husso, çiçekleri bir an önce içeri alalım.

(Basamakların altından yeşillikleri, çiçekleri ve daha başka süs malzemesini çıkarırlar.)

- PİRKKO : *(Tabureye çıkar)* Siz onları bana uzatın, ben de buralara asayım.
- HUSSO : Tamam. Anna Liisa'nın evlenmesinden çok mutlu görünüyorsun. Öyle mi, Pirkko?
- PİRKKO : Tabii ki... O kadar, o kadar mutluyum ki... üç bin markkalık bir at kadar mutluyum.
- HUSSO : Yeni enişteni çok seviyor olmalısın.
- PİRKKO : Johannes'i mi? Başka nasıl olabilir ki? Dünyada onun kadar iyi bir erkek yoktur.
- HUSSO : Belki de Anna Liisa'yı ondan başkasına da vermezsin herhalde?
- PİRKKO : Vermem. Gerçekten Johannes'ten başkasına vermem onu.
- HUSSO : Mikko'ya da mı vermezsin onu?
- PİRKKO : Mikko mu? Onda her şeyin daha azı var...
- HUSSO : Nasıl yani her şeyin daha azı?
- PİRKKO : Nasıl mı? Siz de her şeyi soruyorsunuz. Pekâlâ anlıyorsunuzdur!
- HUSSO : Evi yok diye mi?
- PİRKKO : Evden bahseden kim?
- HUSSO : Peki eksik olan nedir?
- PİRKKO : Madem bilmek istiyorsunuz, Anna Liisa onu görmeye bile tahammül edemiyor.
- HUSSO : Demek işler o kadar kötü ki, Anna Liisa ona katlanamıyor bile.

- PİRKKO : Öyle tabii. Sizi böyle güldüren nedir?
- HUSSO : Öyle bir gülme geldi işte. Âlem şeysin! Aman ne eğlenceli şey!
- PİRKKO : Neymiş o? Bana da söyleyin.
- HUSSO : Anna Liisa Johannes'ten ayrılıp Mikko'ya varırsa ne yaparsın?
- PİRKKO : Saçmalamayın!
- HUSSO : Mikko Johannes'ten çok daha iriyarı bir adam.
- PİRKKO : Hadi canım siz del
- HUSSO : Sence de öyle değil mi?
- PİRKKO : Gidin işinize diyorum!
- HUSSO : Anna Liisa Johannes'e varmak için o kadar da can atmıyor zaten. Bugün kilisede duyuru günü olmasına rağmen, bütün sabah pek üzgün görünüyordu.
- PİRKKO : Şimdi susmazsanız, sizi tarlaya kadar kovalarım.
- HUSSO : Dur bakalım, kes sesini... Bahçeye misafirler geliyor. *(Pencerenin ortasına doğru, cama dirseklerini dayayarak dışarı bakar)* Ristola, Heimonen ve Katajamâki ailelerinin atları...
- PİRKKO : Başka kimler var? *(Husso'yu yana iter)* Çekil önümden, ben de göreyim. İşte en sevdiğim beş at da orada... Çalgıcılar da gelmiş! *(Kapıya koşar)*

(Heimonen ve Ristola ailelerinin ev sahipleri, Katajamâki ailesinin beyi, Kortesuso, Mikko, Johannes ve Riikka içeri girerler. Arkalarından genç yaşlı

bir sürü davetli ve çalgıcılar da girerler.)

- RİİKKA : İçeri buyurun lütfen!
- RİSTOLA : Pirkko da buradaymış. Merhaba. Görmeyeli büyümüşsün sen.
- PİRKKO : Ee, uzadım artık.
- HEİMONEN : Pirkko, sen de yakında yetişkin bir genç kız olacaksın. Anna Liisa'yı verdikten sonra damat adayları seni görmeye gelecekler...
- MİKKO : Ancak o zaman mı? Ben de kaç gündür elimden geleni yapıyordum.
- PİRKKO : Hadi sen de... yalancıl
- RİİKKA : Pirkko daha çocuk... Onun için bu tip şeyler uzak. Buyurun oturun, beyler.
- MİKKO : Evet buyurun. Beyler masanın bu yanına, hanımlar da arkadaki bankalara yerleşsin. Kızlar da o arkadaki odaya...
- PİRKKO : Sen mi karar veriyorsun? Ya gidip orada oturmazsak? Gidip şuraya erkeklerin yerine oturacağız. Buna ne diyeceksin?
- RİİKKA : Sus bakalım sen! Bu kızın da çenesi pek düşük...
- KATAJAMÄKI : Sen şöyle gel bakalım Pirkko, gel benim yanı başıma otur. Bak burada yer var.
- PİRKKO : Oraya sığar mıyız ki? Birazdan dans başlar artık!
- RİSTOLA : Hemen başlamaz tabii ki. Daha gelinle merhabalaşmadık bile.
- HEİMONEN : Doğru ya, Anna Liisa nerelerde? Onu daha göremedik.

- KATAJAMÄKI** : Ben de aynı şeyi soracaktım.
- RİİKKA** : Az önce odasına gitti.
- PİRKKO** : Az önce mi? Ben buraları süslemekle uğraştım, Husso ile tartıştım, bir sürü iş yaptım, ama onu hiç görmedim.
- RİİKKA** : İşi biter bitmez gelecek tabii.
- MİKKO** : Biz de bu arada bir polska yapsak mı? Bakıyorum, kızlar kıpır kıpır...
- PİRKKO** : Peki ya sen? Sanki senin canın istemiyor mu?
- MİKKO** : Cidden istiyor.
- KORTESUO** : Ne bekliyorsunuz öyleyse, hadi dansa başlayın. Galiba Riikka da bir şeyler ikram etmek için diğer beylerin gelmesini bekliyor.
- RİİKKA** : Onlar da hemen gelseler bari...
- MİKKO** : Pirkko, gel benimle dans et.
- PİRKKO** : Gelmem, ben Johannes ile dans edeceğim.
- MİKKO** : O zaman ben de başkasını seçerim. *(Kızlara göz atar)* Kimi seçsem acaba? Biri diğerinden şeker... İnsanın aklı karışıyor. Hepsini birden seçsem daha iyi...
- KATAJAMÄKI** : Mikko, galiba sözcülük görevi bugün senin...
- MİKKO** : Tabii ya, ben sözcüyüm bugün. Ben olmasam kimsenin konuşacağı yok. Johannes de öyle sessiz adam ki, kimseye bir şey demez.
- KORTESUO** : Hadi başlayın artık.
- MİKKO** : Ya beyler ve hanımlar? Kaçmak yok, bu akşam herkes dans edecek.
- RİSTOLA** : Biz yaşlılar öyle hemen dansa kalkamayız, belki akşam saatlerinde...

- MİKKO : Benimle sonra katrilli dans eder misiniz, hanımefendi? Olur mu? *(Gider kızlardan birini tutup dansa kaldırır)*
- RİSTOLA : Tamam, tamam, olur! Bu Mikko çok hareketli bir çocuk. Damat da pek sessiz ve ciddi.
- HEİMONEN : Her bakımdan çok efendi bir çocuk. Çok iyi bir damat kazandınız.
- RİİKKA : *(Sessiz ve hüzünlü)* İyi çocuuktur Johannes, her yönüyle...
- RİSTOLA : Ne de güzel bir evi var. O evin hanımı olmak Anna Liisa'ya pek yakışacak.
- HEİMONEN : Bazıları çocuklarıyla ne kadar da şanslıdır. Bazısının da hiç şansı olmaz.

*(Riikka sırtını döner ve içini çeker.
Gençler polska yaparlar)*

- KATAJAMÄKI : Biz de eskiden böyle hoplardık. Şimdi artık ayaklarda güç kalmadı.
- KORTESUO : Hem ayaklarımız hem de zihnimiz uyuştı...
- KATAJAMÄKI : Bütün gece dans ederdik, değil mi?
- KORTESUO : Ben artık yapamam.
- KATAJAMÄKI : Denemeden anlayamazsın. Bu gece provasını yapalım. Düğünde daha iyi yaparız. Ne zamandı düğün?
- KORTESUO : Düğün mü dedin?
- KATAJAMÄKI : Tabii, tabii, Anna Liisa ve Johannes'ın düğünü...
- KORTESUO : Tarih daha belli değil. Bakın kimler geliyor, peder ve komiser mi?

KATAJAMÁKÍ : Doktor ve Tüccar Bey... Köyün bütün beyleri. Bu davet böyle kalabalıksa, kim bilir düğün nasıl olacak?

(Peder, Komiser, Doktor ve Tüccar gelirler. Dansa ara verilir)

KOMİSER : Vay vay, burası pek keyifli görünüyor. Durmayın, durmayın, devam edin!

PEDER : Bizden mi korktunuz?

MİKKO : Korktuk sayılmaz. Tam polskanın bittiği anda geldiniz.

PEDER : İyi günler, beyim. Sizi ve eşinizi kutlarım.

TÜCCAR : Kızınızın adı duyurulurken kilisede sizi göremedim.

KORTESUO : Biz geleme...

TÜCCAR : Ama ben oradaydım ve her şeyin çok iyi gittiğini söyleyebilirim. Ama köyün delikanlıları biraz üzgündüler.

MİKKO : Üzgün? Ben de öyle düşünmüştüm. Tüccarın da içi sızlamış olabilir mi?

TÜCCAR : Sızlamaz mı? Göz göre göre köyün en güzel kızını kaptırdık.

PEDER : Genç çift nerede acaba?

KOMİSER : Damadı orada görebiliyorum. Buraya gelin Kivimaa! Neden oralarda, herkesin arkasında saklanıyorsunuz?

MİKKO : Bize bu yaptığından dolayı kendisini boğazlayacağımızı sanmıştır.

DOKTOR : Kızacak ne var? Kazanana saygı duy-mak gerek.

TÜCCAR : Doğru, yapılacak bir şey kalmadı ar-tık. Bize mutluluklar dilemek kalır.

Ama Johannes, buna yakışır çok güzel bir düğün yapman boynunun borcul Yoksa mahcup olursun...

MİKKO : Herhalde ucuza mal eder. Ben tüccarın yerinde olsaydım, ona iyi bir fatura çıkarır, tepetaklak ederdim...

PEDER : Olur mu canım?

MİKKO : Yakışık almaz mıydı Peder? Bal gibi de olurdu. Bir ceza ödemiş olurdu, işte o kadar.

JOHANNES : Laf olsun diye konuşuyorsun!

MİKKO : Bakın bakın, huzursuzlanmaya başladı.

PEDER : Sahi gelin nerede?

KOMİSER : Daha ona merhaba bile diyemedik.

KORTESUO : Şimdi gelir.

RİİKKA : Pirkko, hadi git acele etmesini söyle. Hemen gelsin! Pederin ve diğer misafirlerin merak ettiklerini söyle.

PİRKKO : Tamam. *(Fırlar gider)*

MİKKO : Biz de onu bir şölenle karşılayalım. Girişin iki yanına dizilelim, hanımlar o tarafa, beyler bu tarafa. İşte böyle... İçeri girdiği anda "Yaşasın!" diye bağıralım.

KORTESUO : Mikko, yine neler çeviriyorsun orada? Bırak allasen!

RİİKKA : Öyle şeyler yapılmasını isteme, kızcağız kim bilir nasıl korkar.

TÜCCAR : Hadi canım! Biraz korksa da bir şeycik olmaz, doktorumuz da burada.

DOKTOR : Korkacak olursa, ben ona ilk müdahaleyi yaparım.

- KOMİSER : İyi fikir doğrusu. Peder hepimiz adına küçük bir konuşma da yaparır, tebrik edilir, mutluluklar dlenir.
- PEDER : Seve seve yaparım.
- TÜCCAR : Beni dinleyin. Peder konuşmasını bitirdiği anda yeniden “Yaşasın!” diye bağıralım ve onu bir sandalyeye oturup dolaştıralım.
- MİKKO : Önce evin içinde, sonra bahçede dolaştırıp, yine eve döneriz. Çok iyi fikir!
- RİİKKA : Ben gerçekten korkuyorum...
- PİRKKO : *(İçeri koşarak girer)* Odasının kapısı kilitliydi, fakat ben anahtar deliğinden içeri seslendim.
- RİİKKA : *(Telâşla)* Ne dedi? Geliyor muymuş?
- PİRKKO : Hazırlanmış...
- HUSSO : *(Pencerede)* İşte geliyor. Nasıl da yavaş yürüyor.
- MİKKO : Susun bakalım... Anne, hazır olun, kapıyı bir anda ve ardına kadar açın.
- HUSSO : Tamam, tamam. Söylendiği gibi yaparım.

(Bir an herkes sessizce durur, Husso birden kapıyı açar, Anna Liisa yaklaşıp ve hep birlikte “Yaşasın” diye bağırırlar.)

- ANNA LİİSA : Tanrı'nın kutsal ruhu içimizde yaşasın!
- RİSTOLA : Ne dedi? Tanrı'nın...
- HEİMONEN : Tanrı'nın kutsal ruhu?..
- RİSTOLA : Dindar mı oldu şimdi?

- HEİMONEN : Peder konuşacak, dinleyelim...
- PEDER : Doğru... Tanrı'nın kutsal ruhu içimizde yaşasın. Fani hırslar ve istekler hep-ten unutulsun. Hepimizin en önemli amacı bu olmalı. Şimdi de kendim ve buradaki herkes adına geline bir iki söz söylemek istiyorum.
- ANNA LİİSA : Benim gelin olduğumu sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Ben kimsenin gelini değilim.
- RİSTOLA : Kimsenin gelini değil miymiş?
- KORTESUO : Ne oldu, Anna Liisa?
- RİİKKA : Tanrım koru onu! Ne oldu ona böyle?
- MİKKO : Utanıyor tabii ki.
- PEDER : *(Tebessüm ederek)* Neden inkâr ediyorsunuz, bugün kilisede isimleriniz duyurulurken sizin gelin olduğunuz söylendi ya.
- KOMİSER : Boşuna utanmayın.
- TÜCCAR : Size özel bir karşılama yapalım dedik, ama galiba biraz kafanızı karıştırdık. Ne olur korkmayın!
- DOKTOR : Sadece saygımızı göstermek istedik.
- MİKKO : Tabii ya, biz, misafirleriniz sadece saygı gösterelim istedik.
- ANNA LİİSA : Gerçi adım duyuruldu, fakat yine de gelin değilim ben. Her şey bitti artık...
- HEİMONEN : Teşekkür faslı yok yani! Bu, biraz ters olmadı mı?
- RİSTOLA : Hakikaten de öyle. Aklım karıştı, hiç bir şey anlayamadım.
- KORTESUO : Aklından neler geçiyor Anna Liisa? Misafirlerimizin keyfini neden bozu-yorsun?

- RİİKKA : Onu anlamıyorum. (*Yardım istercesine Kortesuso'ya bakar*) Bakalım daha neler olacak, göreceğiz...
- PEDER : Yani, siz, ciddi olarak nişanı bozuyorsunuz demek...
- ANNA LİİSA : Bozuldu bile. Başka çaresi yoktu...
- HUSSO : İşte şimdi duydun Pirkko. Sana hep ne dedim ben? Anna Liisa Johannes'e âşık değildi. Neden o kadar şaşırdın ki, olur böyle şeyler. Bak, kilisede duyurulmuş olsa bile, gelin düğünden önce vazgeçebilir de. Hadi Anna Liisa, hiç utanmadan doğruyu söyle.
- PEDER : Damat bu işe ne diyor?
- JOHANNES : Anna Liisa haklı. Nişanımız bozuldu.
- PİRKKO : (*Riikka'nın eteğinden çekştirerek*) Anne, anne, Anna Liisa evlenmeyecek mi yani? Evlenmeyecek mi, anne?
- RİİKKA : Sus kızım!
- KATAJAMÄKI : Ah, ne yazık ki, sevincimiz kısa sürdü. Adeta matem var...
- MİKKO : Durun, acele etmeyin. Davet, şansımız varsa, nişan kutlaması olarak devam edecek. Ne dersin, Anna Liisa?
- RİSTOLA : Bu daha da garip olur...
- MİKKO : Evet, benim tahminim onun aklında bir başkası olduğu...
- KATAJAMÄKI : Ee, o zaman?
- PEDER : Evet ya, madem ikisi de ayrılmak istiyor, ben şahsen başka bir şey düşünemem.
- ANNA LİİSA : Benim söyleyecek başka bir şeyim var...

- MİKKO** : Seni dinliyoruz! Nedir o?
- PEDER** : Başka bir zaman olsa, olmaz mı? Bu seferlik çok şey dinledik. *(Yaşlılara dönerek)* Sizler ne diyorsunuz?
- KORTESUO** : Ben de Peder gibi düşünüyorum. Bu kadarı yeter. Devamını başka zaman dinleriz.
- ANNA LİİSA** : Artık başka zaman filân bekleyemem. İçim rahat değil. Bunca zamandır vicdanım günahlarımın altında çok ezildi... dört koca yıl oldu...
- KORTESUO** : Hadi gel buraya ve kendine hâkim ol! Peder'in dediğini duymadın mı?
- ANNA LİİSA** : Bırakın beni! Bırakın kutsal ruhun sesini dinleyeyim.
- RİİKKA** : Başka zaman dinlersin...
- MİKKO** : Evet ya, birkaç kere daha düşünüp birlikte karar verdikten sonra yaparsın...
- HUSSO** : *(Mikko'yu dürtükler)* Ne yapmaya çalışıyor?
- MİKKO** : Anlayamadın mı? Herkese haber vermek istiyor.
- HUSSO** : Aman Tanrım! Çıldırdı mı?
- PEDER** : Belki bilmediğimiz şeyler söyleyecek. Eğer vicdanınız sizi konuşmaya zorluyorsa, o zaman sizi dinlemek isterim, Anna Liisa...
- ANNA LİİSA** : Doğru düşününce, annemle babam da beni engellemek istemeyecekler. Öyle değil mi?
- RİİKKA** : Ben sadece başka bir zamana bırakıp, şimdi gidip dinlenmeni rica ediyorum.

- Misafirlerimiz bunu anlayışla karşılar. Dün gece hiç uyumadı da...
- MİKKO : En iyisi bu... Götürün onu, biraz dirlensin. Doktor Bey, rica etsek de, uyumasını sağlayacak bir sakinleştirici yazsanız. Ben hemen gidip eczaneden aliveririm.
- ANNA LİİSA : Hayır, bırakın beni konuşayım. İlaça ihtiyacım yok benim, gördüğünüz gibi, gayet sakinim ve aklım başımda...
- PEDER : Burada, herkesin duyacağı şekilde mi konuşmak istersiniz?
- ANNA LİİSA : Evet, böyle istiyorum. Serbestçe ve dürüst bir şekilde, Tanrı'nın önündeymiş gibi.
- HUSSO : Tanrı aşkına, Anna Liisa! Diline hakim ol, yoksa söylediklerinden pişman olursun. Neden böyle lüzumsuz şeyler söylüyorsun?
- MİKKO : Peder izin verirse, önce ben onunla bir konuşayım.
- PEDER : Sonra yaparsınız.
- MİKKO : Gel biraz hava al, Anna Liisa...
- PEDER : *(Ayağa kalkar, kızgın bir şekilde yumruğunu masaya vurur)* Çekilin, onu rahatsız etmeyin diyorum! *(Anna Liisa'ya döner)* Şimdi başlayabilirsiniz!
- ANNA LİİSA : Şimdi itiraf etmem gereken büyük bir günah işledim. Şimdiye kadar, utançımdan ve cezalandırılmaktan kurtulacağımı düşünerek, herkesten sakladım bunu. Ama saklamak beni mutlu edemedi.
- PEDER : Etmemiştir herhalde. İçindeki o acı daha büyüktü, değil mi?

- ANNA LİİSA : O kadar büyüktü ki, artık taşıyamaz olmuştum. İçimdeki vicdan azabı bana bir an bile rahat vermedi.
- PEDER : Cesaret çocuğum! İşlediğin o günah neydi?
- ANNA LİİSA : Dört yıl önce bir bebek doğurdum, orada ormanın içinde... Ben, aptal gibi, onu kendi elimle öldürdüm.
- RİSTOLA : Aman Yarabbil
- HEİMONEN : Anna Liisa mı? Bebeğini mi öldürmüş?
- MİKKO : Hasta bir insanın söylediklerini dinleyip doğru diye inanmak çılgınlık...
- HUSSO : Sevgili konuklar, inanmayın ona! Bu gece iyi bir uyku uyusun, yarın tüm söylediklerini inkâr eder..
- ANNA LİİSA : Her şey söylediğim gibi. Gömüldüğü yeri göstermemi ister misiniz?
- KOMİSER : Görevim gereği birkaç soru sormak istiyorum. Aileniz bütün bunları biliyor muydu?
- ANNA LİİSA : Hayır, onların haberi yoktu. Benim çok iyi olduğuma inanıyorlardı. Suçumla ilgili en ufak bir fikirleri bile yoktu.
- HUSSO : Gidelim Mikko, işimiz yok burada.
- MİKKO : Dinleyelim de ne olacağını görelim.
- KOMİSER : Bu itiraf, siz anne ve babasına tam bir sürpriz oldu demek...
- KORTESUO : İtiraf mı? Evet, hiç beklemiyorduk.
- KOMİSER : Ama suçu önceden biliyordunuz...
- KORTESUO : Daha dün akşam öğrendik. O zamandan beri uyuşmuş gibiyiz. Ne yaptığımızı bilemez olduk.

- RİİKKA : İspiyonculuk yapamazdık, kendi çocuğumuzu ele veremezdik. Kanun da bunu bizden bekleyemezdi...
- KORTESUO : Üstelik üzerinden bu kadar zaman geçtikten sonra.
- ANNA LİİSA : Tek suçlu benim. Ailemi sıkıştırmayın, onlar bir şey yapmadılar. Herkes-ten olduğu gibi onlardan da sakladım.
- KOMİSER : Eğer söylediğiniz gibiyse, onlara bir şey olmaz. Fakat sizi bırakamayacağım. Üzülerek de olsa, görevim sizi tutuklamamı emrediyor.
- ANNA LİİSA : Hak ettiğim cezayı çekmeye gönderin beni. Yapın bunu, istediğim bu zaten. Ölümüne kadar acısını çeksem de, yaptığımı hiç olmamış sayamam. Bırakın beni, cezamı en ağır şekilde çekeyim, belki birazını ödeyebilirim. Alın beni, hapishaneye sevinçle gideceğim, istenirse idama, boynumun kesilmesi-ne bile... Kanunun bana uygun gör-duğü her cezayı isteyerek çekeceğim.
- RİİKKA : Çocuğum benim... Tanrım, bu acıya dayanamayacağım! *(Yarı baygın yere yığılır)*
- PİRKKO : *(Ağlayarak)* Anne, anne!
- KORTESUO : *(Gözyaşlarını silerek)* Ah, bunu da mı görecektim? Keşke ölseydim...
- ANNA LİİSA : Anne, baba, n'olur benim için üzül-meyin. Üzülmeyin! Benim için endişe-lenmeyin. Şimdi nasıl da mutluyum, görüyorsunuz... Hayatım boyunca böy-le mutlu olmamıştım.
- JOHANNES : *(Duygulanmış bir halde)* Anna Liisa!

- KORTESUO : Apak saçımızı lekeleyen bu g nahtan hiç utanmıyor musun?
- ANNA L İSA : Beni affedin. Keşke bir kere olsun, si-ze  u yaptıklar mdan dolayı kendimi affettirebilsem...
- R İSTOLA : Zavallı annesi ve babası...
- HE MONEN : Bu olay onları yıktı. Peri an oldular.
- R İSTOLA : Tanrım! İnsan, çocuklarının ne  z n- lere sebep olabileceğini hiç bilemi-yor.
- KATAJAM    : Ba ınıza ne büyük bir felaket geldi. Gerçekten çok, çok kötü ...
- M     : *(Yava ca Husso'ya seslenir)* Artık ya-pılacak bir şey kalmadı. Her şeyi olu-runa bırakmak gerek. Hadi gidelim! *(Giderler)*
- KORTESUO :  lmekten başka bir şey istemiyorum. Artık başka şey istemiyorum.
- PEDER : Yapmayın dostlar, böyle olmaz! Mut-suzluğa kapılmayın... sevinmelisiniz. Tanrı, kızınızın doğru yolu bulmasını sağladı. Dünyevi bakmayın olaya, da-ha ilahi d   n n. Bu zamana kadar Anna Liisa yolunu kaybetmi ken, şimdi doğru yolda... Tanrı'ya   kran borçlu-yuz, dua etmeliyiz.
- R İSTOLA : Doğru... düşünürsek bu, aslında onun vücuduna bir i kencedir, ruhuna değil.
- KORTESUO : Biz insanlar ileriye göremeyiz. Tanrı'nın göstermek istediklerini her zaman anlayamayız.
- R      : Hep dünyevi istekler pe indeyiz...
- PEDER : Ruhen iyiye gitmek için daha çok uę-ra alım. Tanrı'nın yardımı ile aynı An-

na Liisa gibi inançlı oluruz. (*Anna Liisa'nın elini tutar*) Rahat ol, sevgili çocuğum. Vicdanının seni götürdüğü yere git. Sonuna kadar dayanabilmen için Tanrı sana kuvvet versin. Az önce sana hayatındaki küçük dönüş için mutluluklar diliyorduk, şimdi ise daha büyük bir istekle içindeki bu değişiklik için seni kutluyoruz.

- DOKTOR : Ben de muhterem Peder gibi düşünüyorum. Hoşça kalın!
- ANNA LİİSA : (*Önce babasının, sonra da annesinin boynuna sarılır*) Elveda, baba! Anne! Pirkko! Herkese elveda!
- HERKES : Elveda, Anna Liisa! Mutlu ol!
- JOHANNES : Anna Liisa, bana da elini vermek istemez misin?
- ANNA LİİSA : Seve seve... Elveda Johannes, elveda!
- JOHANNES : Tanrı seni korusun, Anna Liisa!
Son bir sözüm var... Sen, aslında, hep olduğunu düşündüğüm o insanmışsın...
- ANNA LİİSA : Dostluğun için teşekkür ederim. Şimdi hazırım, Sayın Komiser...
- KOMİSER : Gidelim o zaman... (*Giderler*)
- PEDER : O sonsuz bir hayatın yolunda yürüyor... Ne mutlu ona...

PERDE İNER
1895

Kadının kendi bedenine, düşüncelerine, mülküne, eğitimine ve mesleğine sahip olma hakkını savunan Minna Canth (1844-1897), Finlandiya'nın en ileri gelen yazarlarından olduğu gibi, oyun yazarlığı konusunda da önemli bir yer kazanmış ilk kadındır. Canth'ın akıcı bir dille yazdığı iki oyun ve bir hikâyesinden oluşan bu derlemede yer alan farklı kadınlar, **kadın olmanın bilincine vardıklarında**, kendilerine biçilen rollerden sıyrılıp, çatışmaya düşen kadınların acı veren portrelerini çizmektedirler.

Bir yüzyıl önce Minna Canth'ın eserlerinde işlediği kadın cinselliği üzerindeki yasaklamalar, kadının erkeğe olan yasal ve parasal bağımlılığı ve evlilikte baskı altındaki konumuyla ilgili sorunlar, o günlerin Finlandiyasında olduğu gibi bugün de dünyanın birçok ülkesinde tartışmalara neden olmaktadır. Canth'ın eserlerinin yazınsal değeri, savunduğu fikirlerin hâlâ güncel olmasından kaynaklanır.

Finlandiya'da büyük bir saygıyla anılan Minna Canth'ın Kuopio'daki evi müze haline getirilmiştir. Yazarın 160. doğum yılının kutlandığı 2004'te, böyle bir kitabın Türkçeye kazandırılması ayrı bir önem ve anlam taşımaktadır.

ISBN 975-533-409-2

9 789755 334097

WWW • imge.com.tr
imgekitabevi.com